Jaarrekening 2022



INHOUDSOPGAVE

Jaarrekening 2022 1

Inhoudsopgave 3

Aanbiedingsbrief 5

Samenvatting 6

Leeswijzer 8

0. Bestuur en ondersteuning 10

3.1 Datagedreven samenleving, snel internet en behoud menselijke maat 10

3.2 Behoud menselijke maat en dienstverlening 12

6.1 Participatie en co-creatie, Ontwikkelingen meer van de samenleving en representatieve- vs participatieve samenleving 13

8.2 Interactie stad en land 15

1. Veiligheid 20

17. Veiligheid 20

2. Verkeer, vervoer en waterstaat 23

8.1 Verbeteren bereikbaarheid 23

17. Krimpenerwaard is een veilige gemeente. Wij zetten ons in om dat vooral zo te houden. 24

3. Economie 29

2.3 Behoefte aan vakbekwaam personeel 29

3.1 Datagedreven samenleving, snel internet 30

9. Economie en recreatie 30

4. Onderwijs 34

1.2 Bredere oriëntatie op voorzieningen dan de kern 34

5. Sport, cultuur en recreatie 37

1.2 Bredere oriëntatie op voorzieningen dan de kern 37

14. Culturele vorming 38

6. Sociaal domein 42

1.1 Behoefte aan maatwerk / Eenduidige doelgroepen bestaan niet meer 42

2.2 Effecten op voorzieningen en zorg 43

13. Opvang statushouders 44

7. Volksgezondheid en milieu 50

1.1 Behoefte aan maatwerk/eenduidige groepen bestaan niet meer 50

4.1 Bodemdaling, waterveiligheid en adaptatie 51

5.1 Energietransitie 52

5.2 Circulaire economie 54

15. Biodiversiteit en dierenwelzijn 56

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 61

2.1 Huishoudensverdunning 61
7. Verandering ruimtelijk domein 62
8.2 Interactie stad en land 63
Recapitulatie van baten en lasten 67
Indicatoren 70
Algemene dekkingsmiddelen 75
Paragrafen 77
A. Lokale heffingen 77
B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 80
C. Onderhoud kapitaalgoederen 89
D. Financiering 93
E. Bedrijfsvoering 98
F. Verbonden partijen 104
G. Grondbeleid 118
H. Openbaarheidsparagraaf 125
I. COVID-19 125
J. (Oekraïnse) vluchtelingencrisis 129
Jaarrekening 134
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 134
Balans 141
Toelichting op de balans 141
Overzicht van baten en lasten met toelichting 155
Overzicht van incidentele baten en lasten 159
Overzicht taakvelden 161
WNT verantwoording 163
SISA-bijlage 164
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 183
Bijlagen 184
Bijlage 1: Rapportage interbestuurlijk toezicht 184
Bijlage 2 - Lijst met gebruikte afkortingen 184

AANBIEDINGSBRIEF

Geachte raadsleden,

Graag bieden wij u de Jaarstukken aan waarin wij terugkijken op het jaar 2022. Met de jaarrekening leggen wij verantwoording aan u af over het in 2022 uitgevoerde beleid en de realisatie van de beoogde doelen. Wij gaan in op wat we bereikt hebben (doelen), wat we daarvoor gedaan hebben (resultaten en inspanningen) en wat dat heeft gekost.

2022 was in veel opzichten een jaar waarin veel is gebeurd en veranderd. De coronapandemie was nauwelijks teruggedrongen of we kregen te maken met de gevolgen van de oorlog in Oekraïne. Ook in Krimpenerwaard werden vluchtelingen uit Oekraïne opgevangen bij mensen thuis, maar ook in gemeentelijke noodopvang en vervolgens in verschillende meer langduriger opvanglocaties.

De oorlog had ook gevolgen voor de prijzen van levensonderhoud en materialen. Veel inwoners wendden zich tot de gemeente voor een tegemoetkoming in de energiekosten.

Tegelijkertijd kregen we in 2022 ook te maken met boerenprotesten, stikstofproblemen en de klimaatcrisis. In een landelijke gemeente als Krimpenerwaard raakt de aanpak van de stikstofproblematiek veel inwoners en ondernemers. De gemeente speelt een rol in de dialoog en het zoeken naar oplossingen tussen enerzijds de provincie en anderzijds onze inwoners en agrariërs.

Door de gemeenteraadsverkiezingen is niet alleen de gemeenteraad zelf vernieuwd, maar ook de samenstelling van het college van B&W is grotendeels gewijzigd. De ambtelijke organisatie kreeg een nieuwe structuur en veel personele verschuivingen. De krapte op de arbeidsmarkt werd echter steeds merkbaarder. Veel inzet is erop gericht geweest vacatures in te vullen en onze medewerkers te behouden. Krimpenerwaard werkt eraan zich te positioneren als een aantrekkelijke werkgever.

Veel ambtelijke inzet was nodig om de onverwachte maar noodzakelijke taken uit te kunnen voeren waarmee de gemeente geconfronteerd werd. We zijn dan ook trots dat, in het licht van het bovenstaande, de dienstverlening aan onze inwoners en bedrijven gewoon in stand is gebleven.
In maart en in december is een tweetal onderzoeken gehouden naar de dienstverlening. De uitkomsten worden gebruikt om deze nog verder te verbeteren.

Wij sluiten het jaar 2022 af met een positief resultaat van 8,6 miljoen. Dit resultaat is het gevolg van verschillende voor- en nadelen. Per begrotingsprogramma worden de afwijkingen, in positieve en in negatieve zin, inzichtelijk gemaakt en verder toegelicht.

Helaas betekent dit positieve resultaat niet dat gemeente Krimpenerwaard zich in financiële zin geen zorgen hoeft te maken. De onzekerheid over bijvoorbeeld de bijdrage uit het Gemeentefonds op de middellange termijn maakt dat onze aandacht voor de toekomstige financiële positie onverminderd groot blijft.

Wij verwachten dat u met deze jaarstukken goed inzicht krijgt in de gerealiseerde doelen in 2022. Voor zover mogelijk zijn de structurele financiële consequenties uit de jaarrekening verder uitgewerkt en meegenomen ter behandeling in de tweede tussentijdse rapportage 2023 en/of kadernota 2024.

Burgemeester en wethouders van Krimpenerwaard
de secretaris, de burgemeester,

J. Hennip P.J. Bouvy-Koene

SAMENVATTING

Algemeen

Algemeen
In de jaarstukken wordt eindverantwoording afgelegd over de uitvoering van de ambities, zoals verwoord in de programmabegroting en eventueel bijgesteld in de vastgestelde tussentijdse rapportage of separate voorstellen. Er wordt aangegeven in welke mate de opgenomen resultaten en inspanningen zijn gerealiseerd en er wordt verantwoording afgelegd over daarvoor uitgevoerde inspanningen en de inzet van financiële middelen. De structuur van de jaarstukken wordt bepaald door wettelijke en niet-wettelijke vormeisen. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) omvat de wettelijke vormeisen voor de jaarstukken. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag, de jaarrekening en een tweetal bijlagen. De resultaatbestemming wordt in een afzonderlijk raadsvoorstel aangeboden aan de gemeenteraad.

Resultaat

Het jaar 2022 sluit met een positief resultaat van 8,6 miljoen voor bestemming. Onderstaande tabel geeft een weergave van het programma saldo baten en lasten en de daarbij behorende reserve mutaties. De gemeente heeft in 2022 aangestuurd op een sluitende begroting waarbij de structurele lasten gedekt zijn met structurele baten en de incidentele lasten met incidentele baten. De overschotten en tekorten bij de verschillende P&C-documenten zijn verrekend met de Algemene reserve vrij vermogen, waardoor de begroting (na wijziging) een saldo van € 0 laat zien.

Opbouw resultaat x € 1.000	Rekening	Begroting 2022		Rekening	Saldo
	2021	Primitief	Gewijzigd	2022	2022
Lasten	-150.282	-159.779	-160.572	-154.681	5.891
Baten	148.208	151.541	157.492	161.820	4.328
Saldo programmaplan	**-2.074**	**-8.239**	**-3.080**	**7.139**	**10.219**
Storting in reserves	-14.503	-5.239	-12.401	-11.317	1.084
Onttrekking aan reserves	17.702	13.477	15.481	12.820	-2.661
Gerealiseerd resultaat	**1.125**	**-**	**-**	**8.642**	**8.642**

-/- is nadeel/lasten

Ook de gemeente Krimpenerwaard ontving, laat in jaar, meer bijdrage van het Rijk dan waar vooraf rekening mee werd gehouden, onder andere voor de opvang van vluchtelingen en voor enkele andere extra gemeentetaken. Dat geld is de komende jaren nodig voor de opvang van vluchtelingen en ontheemden. Daarnaast is ook door de naweeën van corona en personeelstekorten, een aantal gemeentelijke projecten niet (volledig) uitgevoerd. Daardoor houdt de gemeente, op meerdere plekken op de jaarrekening, geld over ten opzichte van de begroting. Een andere financiële meevaller is het overschot bij het Sociaal Domein. Dit voordeel is deels incidenteel en deels structureel van aard doordat we zien dat het aantal zorgbehoevende minder hard stijgt dan verwacht. Daarnaast kan een deel van de opgenomen balanspost i.v.m. nakomende kosten jeugdzorg vrijvallen.

In de programma verantwoording leest u per taakveld een verdere toelichting en het verloop van de projectbudgetten en investeringen. De gemeenteraad wordt voorgesteld om een deel van het saldo te bestemmen voor uitvoering in 2023.

Weerstandsvermogen

De paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing geeft een overzicht van de belangrijkste risico's van de gemeente Krimpenerwaard. Het risico profiel van de gemeente is ten opzichte van de begroting 2023 met 1,3 % gedaald. Tegelijkertijd is de totale weerstandcapaciteit, ten opzichte van de begroting 2023 met 55,3% gestegen.

De benodigde weerstandscapaciteit, de mate waarin de gemeente in staat is de risico's af te dekken, bedraagt op basis van de geïnventariseerde risico's € 6,5 miljoen. Bij de begroting 2022 was dit € 6,4 miljoen. Ook al stijgt het totaalbedrag minimaal, er zijn wel enkele verschuivingen waarneembaar. De

belangrijkste verlagingen zijn de verlaging van het risico inzake grondexploitaties (-/- € 0,1 miljoen) en de verlaging van risico's binnen het sociaal domein met betrekking tot invoering van het woonplaatsbeginsel en een daling van het risico met betrekking tot de participatiewet (-/- € 0,3 miljoen). We zien daarentegen een verhoging van het risico inzake financiële verplichtingen maatschappelijke voorzieningen door de openstelling van de duurzaamheidslening (+ € 0,4 miljoen) en een aanvulling van het algemene risico m.b.t. loon- en prijsstijgingen (+ 0,1 miljoen). In de paragraaf weerstandsvermogen volgt een toelichting op de risico's van € 50.000 en groter.

	Risicoprofiel (x € 1.000)	Weerstandscapaciteit (x € 1.000)	Dekkingsgraad
Jaarrekening 2022	6.515	16.021	2,5
Begroting 2023	6.430	10.319	1,6

LEESWIJZER

Jaarstukken

Met de jaarstukken 2022 van de gemeente Krimpenerwaard legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af aan de gemeenteraad over gerealiseerde doelstellingen, uitgevoerde activiteiten en de inzet van financiële middelen. De jaarstukken zijn daarmee ook een belangrijk instrument om inhoud te geven aan de controlerende rol van de gemeenteraad. De jaarstukken bestaan uit het Jaarverslag en de Jaarrekening. De Jaarrekening bevat nog twee bijlagen.

Jaarverslag

Het Jaarverslag vormt het eerste onderdeel van de jaarstukken en bestaat uit de Programmaverantwoording en de Paragrafen. In de programma's en de paragrafen wordt verantwoording afgelegd over de beleidsmatige aspecten. De opbouw van de programma's en paragrafen is hetzelfde als de programmabegroting 2022.
Ieder hoofdstuk uit de programmaverantwoording begint met een korte introductie van het programma en een beschrijving van het effect dat met het betreffende programma wordt beoogd.
De verantwoording per programma vindt plaats op basis van de geformuleerde beleidsspeerpunten met de daaraan gekoppelde ER-doelen en SMART-doelen. Deze speerpunten zijn door de gemeenteraad met de behandeling van de begroting 2022 vastgesteld.

In het jaarverslag blikken we terug op wat we gepland hadden om uit te voeren in 2022. Er wordt aangegeven in welke mate de opgenomen resultaten en inspanningen zijn gerealiseerd. Daarnaast wordt verantwoording afgelegd door middel van de daarvoor opgenomen indicatoren, uitgevoerde inspanningen en inzet van financiële middelen. Daarmee sluiten we aan bij het voorschrift van de BBV om binnen de programmaonderdelen onderscheid te maken in de 3 w-vragen (wat hebben we bereikt?, wat hebben we daarvoor gedaan?, wat heeft het gekost?). De verantwoording van de project- en investeringsbudgetten is in de programma's opgenomen. Als een budget wordt afgesloten wordt dat aangegeven..

De paragrafen behandelen onderwerpen die dwars door de programma's van de begroting heen lopen en die van belang zijn voor het verkrijgen van inzicht in de wijze waarop de gemeente haar beleidsdoelen verwezenlijkt. Het betreft de verplichte paragrafen op basis van Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Dit zijn de paragrafen lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid. Daarnaast zijn de facultatieve paragrafen COVID-19 en Oekraïne toegevoegd.

De door het BBV voorgeschreven verplichte basis set van beleidsindicatoren is in het jaarverslag opgenomen. Doel hiervan is de jaarrekening inzichtelijker te

maken en een betere onderlinge vergelijkbaarheid van gemeentelijke jaarrekeningen te verkrijgen.

Jaarrekening

De jaarrekening bevat de financiële verantwoording over 2022 en bestaat uit de balans, de toelichting op de balans en een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en de jaarstukken op de baten en lasten per programma. Daarnaast bevat deze een overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserve, een overzicht van incidentele baten en lasten, de stand onvoorzien en het overzicht van de geraamde baten en lasten per taakvelden. Verder zijn in het onderdeel jaarrekening ook enkele verplichte overzichten opgenomen, zoals de Wet normering topinkomens-verklaring (WNT) en de Single information Single Audit-verklaring (SiSa). Via de SiSa-verklaring leggen we aan het Rijk en Provincie verantwoording af over ontvangen subsidies en uitkeringen.

De jaarrekening is onderworpen aan de accountantscontrole. Met als resultaat een controleverklaring van de onafhankelijke accountant met een oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening.

De jaarrekening kent twee bijlagen. De eerste betreft de Rapportage Interbestuurlijk Toezicht. De tweede bijlage betreft een overzicht waarin een toelichting is opgenomen op de afkortingen die in de jaarstukken worden gebruikt.

Beleidsspeerpunten

Om de herkenbaarheid van de rapportage te bevorderen is de lay-out van de rapportage aangepast naar de indeling van de begroting 2022. Voor het rapporteren op de resultaten in doelen, inspanningen en financiën is in een donkergroene kleur onderaan het diagram ‘Verantwoording’ toegevoegd. Ten aanzien van de gepresenteerde doelen geldt dat, conform de nieuwe werkwijze, ook is gekeken naar de haalbaarheid ervan. Vooralsnog heeft dit niet geleid tot aanpassing van de doelen.

Financieel overzicht

In de tabel is de verdeling per taakveld opgenomen, gesplitst in lasten, baten en reservemutaties.
De bedragen in de tabellen van de rapportage zijn x € 1.000. Cijfers worden als volgt gepresenteerd: Voordeel (+) en Nadeel (-). In de cijferanalyse op de taakvelden worden de afwijkingen tussen de realisatie en de begroting vanaf € 50.000, zowel positief als negatief, toegelicht, volledige aansluiting tussen het taakveldresultaat (cijfers) en de toelichting is er daarom niet altijd.

Het kan voorkomen dat het totaal van de mutaties op een taakveld bijvoorbeeld € 200.000 bedraagt, waarbij in de toelichting bij het betreffende taakveld wordt ingegaan op bijvoorbeeld € 110.000 aan mutaties. Het deel dat niet wordt toegelicht betreft meerdere mutaties elk kleiner dan € 50.000. Dit is in lijn met voorgaande jaren.

0. BESTUUR EN ONDERSTEUNING

Dit programma behandelt de overkoepelende taakvelden van het bestuur, de ondersteuning daarvan door de gemeentelijke organisatie en de relatie tussen de burger en het bestuur van de gemeente Krimpenerwaard. Betrokken en betrouwbaar in dienstverlening staat hierin centraal. De gemeente Krimpenerwaard staat voor een uitstekende dienstverlening. Speerpunten zijn betrouwbaar, snel, digitaal waar het kan en op maat waar nodig of gewenst.

In dit programma zijn de middelen opgenomen voor burgerzaken, bestuurlijke samenwerking, ondersteuning van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad.

3.1 Datagedreven samenleving, snel internet en behoud menselijke maat

AMBITIE

Wij gaan voor snel internet voor inwoners en bedrijven, minimaal 100 Mbit/s. Wij gaan voor een 8 qua tevredenheid van onze inwoners over de (digitale) dienstverlening.

ER DOEL

Betere digitale dienstverlening

- **SMART DOEL**
  In 2022 is de digitale volwassenheid gestegen van 80% naar 85% (waarstaatjegemeente.nl)

- **INDICATOR**
  Score digitale volwassenheid producten voor inwoners

- Bron: waarstaatjegemeente.nl (= WSJG)
  0-meting: 2018 - 76%

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-0-A31 De implementatie van zaakgericht werken wordt vervolgd met een doorontwikkeling zaakgericht werken. Inwoners worden betrokken bij de E-formulieren. De persoonlijke internet pagina wordt stap voor stap uitgebreid.

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten.

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022:
Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022:
Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

Voor de doorontwikkeling van zaakgericht werken zijn diverse applicaties geoptimaliseerd.

Inwoners krijgen inmiddels de mogelijkheid verbetervoorstellen te doen, direct na het aanvragen van producten of diensten via een E-formulier.

ER DOEL

Betere dienstverlening

- **SMART DOEL**
  In 2022 is de klanttevredenheid voor onze dienstverlening een 8

- **INDICATOR**
  Klanttevredenheid
  Bron: WSJG - Burgerpeiling
  0-meting 2016: 6,4 en specifieke klantonderzoeken
  Tussentijdse meting 2019: 6,5 (landelijk: 6,8)

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-0-A31 Uitvoeren projecten programmaplan dienstverlening, waaronder doorontwikkelen dienstverlening/klantcontact van de toekomst en persoonlijke hulp bij aanvragen

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijkingen

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijkingen

Bijstelling (collegeprogramma)

Eind 2021 is in de bibliotheken in de Krimpenerwaard gestart met de Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's). Deze informatiepunten zijn bedoeld voor mensen die moeite hebben met digitale dienstverlening en vragen hebben over het zaken doen met de overheid. In 2022 zijn de voorbereidingen getroffen om in 2023 te starten met de pilot Servicepunten In Lekkerkerk en Schoonhoven.

In 2022 is de Kennisbank verder ontwikkeld, waardoor er meer vragen direct beantwoord kunnen worden door team Klantcontact.

ER DOEL

Snellere procedures en doorlooptijden

- **SMART DOEL**
  In 2022 zijn procedures en doorlooptijden (de servicenormen) 20% sneller dan in 2018

- **INDICATOR**
  Normen uit kwaliteitshandvest
  Bron: diverse bronnen
  0-meting 2018: diverse wachttijden en doorlooptijden

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-0-A31 In 2022 wordt een nieuwe serie producten en diensten sneller en simpeler verkrijgbaar en wordt een definitief serviceconcept ontwikkeld.

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijkingen

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijkingen

Bijstelling (collegeprogramma)

In 2022 zijn verschillende producten, zoals de startersleningen, duurzaamheidsleningen, verzoeken om snelheidmetingborden, ontheffing blauwe zone en ontheffing inrijverboden verkrijgbaar bij team Publiekszaken. Het serviceconcept is nog in ontwikkeling .

B22-0-A31 Bij nieuw beleid, verordeningen of reguliere processen wordt ingezet op procesoptimalisatie. Dit is niet in een percentage bij te houden, we zetten vooral in op gedragsverandering en concreet aan de slag

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijkingen

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijkingen

Bijstelling (collegeprogramma)

In 2022 is samen met een (tijdelijke) procesoptimalist in diverse teams gewerkt aan het verbeteren van de werkprocessen, denk hierbij aan het aanvragen van producten of diensten als jaarlijkse subsidie.

3.2 Behoud menselijke maat en dienstverlening

AMBITIE

Wij gaan voor meer toegankelijkheid en nabijheid van ons college en ambtelijke organisatie waarbij kan worden gedacht aan de volgende varianten:

Voor het college: Wethouder samenlevingsvisie/kernenvisie, Kernenbezoek door het college, Spreekuur van collegeleden of anderszins.

Voor de ambtelijke organisatie: Uitbreiding van de loketfunctie of uitbreiding van de huidige dienstverlening op maat.

ER DOEL

Meer duidelijkheid over de toegankelijkheid en nabijheid van college en organisatie

- **SMART DOEL**
  In 2022 scoort Krimpenerwaard op het gemak van aanvragen van producten/voorleggen van vragen hoger dan het landelijk gemiddelde

- **INDICATOR**
  Score gemak van aanvragen van producten/voorleggen van vragen
  Bron: WSJG - Burgerpeiling
  0-meting 2016: Krimpenerwaard 72%, Landelijk 80%
  Tussentijdse meting 2019: Krimpenerwaard 78%, Landelijk 78%

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-0-A32 Ambtelijke organisatie: Uitvoeren van projecten uit het programma dienstverlening: organiseren van dienstverlening voor niet-digitaal-vaardigen, begrijpelijke (schriftelijke) comm. en het organiseren van betere (snelle en simpele) producten

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijkingen

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijkingen

Bijstelling (collegeprogramma)

Ook in 2022 zijn er weer vele brieven, nieuwsbrieven en de website aangepast. De omzetting in begrijpelijk Nederlands in de afgelopen jaren is zichtbaar voor de inwoners. De score voor begrijpelijke taal in de burgerpeiling is met 9% gestegen.

B22-0-A32 College: Fysieke en digitale toegankelijkheid en nabijheid van het college voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen is uitgewerkt en wordt in de praktijk gerealiseerd

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijkingen

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijkingen

Bijstelling (collegeprogramma)

In 2022 hebben collegeleden (na de coronaperiode) weer actief maatschappelijke organisaties en ondernemers bezocht en konden afspraken met inwoners weer plaatsvinden.

6.1 Participatie en co-creatie, Ontwikkelingen meer van de samenleving en representatieve- vs participatieve samenleving

AMBITIE

Wij stimuleren en omarmen maatschappelijke creativiteit en eigen initiatief van inwoners, bedrijven en instellingen. Hierdoor kan de gemeente meer en meer uit de regulerende en bepalende rol stappen. Essentieel hiervoor is dat we het aantal regels terugbrengen. Dit vraagt een proactieve houding van het bestuur, organisatie en inwoners. Wij beschouwen onze inwoners, ondernemers en instellingen als partners. Samen met hen willen wij in gesprek over participatie en samenwerking. Bij de politieke besluitvorming over grotere projecten (zoals Omgevingsvisie en Panorama Krimpenerwaard) willen wij voor onze partners een welomschreven invloed in het leven roepen. Deze nadere aanpassing van de politieke besluitvorming is een vervolgstap op een verdere uitwerking van het rapport van de commissie Zijl.

De samenlevingsparticipatie in de gemeente Krimpenerwaard krijgt hierdoor een impuls.

ER DOEL

Meer stimuleren en waarderen van samenlevingsparticipatie

- **SMART DOEL**
  In 2022 scoort Krimpenerwaard op de indicator 'inwoners en instellingen ruimte geven om ideeën en initiatieven te realiseren hoger dan het landelijk gemiddelde'

- **INDICATOR**
  Score inwoners en instellingen ruimte geven om ideeën en initiatieven te realiseren
  Bron: WSJG - Burgerpeiling
  0-meting 2016: Krimpenerwaard 32%, Landelijk 38%

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-0-A61 Het in 2021 vastgestelde participatiebeleid en participatieverordening worden uitgevoerd. Hiervoor organiseren we trainingen voor de vaardigheden en investeren we in tools en een platform die ondersteunen bij participeren met de samenleving

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijkingen

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijkingen

Bijstelling (collegeprogramma)

Eind 2022 is de personele bezetting gerealiseerd die teams ondersteunt bij de uitvoering van het participatiebeleid. De trainingen en het participatieplatform worden daardoor in 2023 gerealiseerd.

ER DOEL

Meer ruimte door minder overbodige regels

- **SMART DOEL**
  In 2022 is het aantal regels met 10% afgenomen

- **INDICATOR**
  Aantal regels in gepubliceerde verordeningen en beleidsregels
  Bron: eigen op te zetten inventarisatie
  0-meting 2018: 100% regels

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-0-A61 In 2022 werken we verder aan het project 'meer ruimte, minder (overbodige) regels.

Geld (toelichting)

In 2022 is het uitgangspunt meer ruimte, minder (overbodige) regels opgenomen in de nieuwe werkwijze. De vraag van de inwoner staat centraal en daarmee niet in eerste instantie de regels. Teams worden hierin inmiddels structureel ondersteund.

Bijstelling (collegeprogramma)

Bij het actualiseren van verordeningen is steeds gekeken naar mogelijkheden tot deregulatie.

ER DOEL

Meer duidelijkheid vooraf over de mate van invloed die partners krijgen bij besluitvorming voor grote projecten

- **SMART DOEL**
  In 2022 scoort Krimpenerwaard op het betrekken van inwoners bij plannen, activiteiten en voorzieningen hoger dan het landelijk gemiddelde

- **INDICATOR**
  Score betrekken van inwoners bij plannen, activiteiten en voorzieningen
  Bron: WSJG - Burgerpeiling

0-meting 2016: Krimpenerwaard 34%, Landelijk 37%
Tussentijdse meting: Krimpenerwaard 24%, Landelijk 25%

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-0-A61 Verdere implementatie participatiekader en invoeren werkwijzes om hieraan vorm te geven.

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijkingen

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijkingen

Bijstelling (collegeprogramma)

Eind 2022 is de personele bezetting gerealiseerd, waardoor realisatie van de verdere implementatie van het participatiekader en het invoeren van werkwijzes in 2023 opgepakt kan worden.

8.2 Interactie stad en land

AMBITIE

Doel: Wij zoeken zelfbewust meer de verbinding met de steden en gaan op zoek naar kansen en win-win situaties voor stad en land, onder meer op het gebied van mobiliteit, levering van energie, gekwalificeerd personeel, wonen, recreatie en natuurbeleving.

ER DOEL

Beter etaleren van de kwaliteiten van de Krimpenerwaard om de aantrekkelijkheid als regionale samenwerkingspartener te vergroten

- **SMART DOEL**
  In 2022 is de samenwerking met Midden-Holland, Metropoolregio Rotterdam-Den Haag, Grenzeloos samenwerken Alblasserwaard en de verbinding M-H/MRDH op gebied van duurzaamheid, recreatie en toerisme, mobiliteit en wonen versterkt.

- **INDICATOR**:
  Bron: Beleidsinhoudelijke toelichting
  0-meting: Geen - Kwalitatieve doelstelling

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-0-A82 In 2022 wordt de lobbyagenda uitgevoerd en daar waar nodig aangepast.

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten

Afwijkingen 1e TR 2022:

De lobbyagenda heeft vertraging opgelopen door andere prioriteiten (o.a. werkzaamheden Corona). In de tussentijd is wel regionaal gewerkt aan een positioneringsdocument voor de regio Midden Holland. Daarnaast zijn er goede contacten met de provincie, de MRDH en de regio Midden Holland op verschillende terreinen. Dit betekent dat wel degelijk gelobbyd wordt voor onze belangen (bijvoorbeeld voor vitale kernen: ruimte voor wonen en bedrijvigheid). Een aanzet voor de lobbyagenda is dan ook al

enige tijd concreet, maar moet nog verder worden opgepakt. In de tweede helft van 2021 is ervoor gekozen om deze stap samen met het nieuwe college te gaan zetten in de tweede helft van 2022.

Afwijkingen 2e TR 2022: Geen afwijkingen

Bijstelling (collegeprogramma)

Eind 2022 is opdracht verleend om te starten met het opstellen van een toekomstperspectief, als basis voor het formuleren van een strategische agenda. Het toekomstperspectief vormt een position paper voor onze lobby om rijk en provincie te overtuigen dat het belangrijk is ruimte te geven voor ontwikkeling en te investeren in de Krimpenerwaard.

Relatie met verbonden partijen

Deelname in de volgende verbonden partij(en) draagt bij aan het uitvoeren van activiteiten en realiseren van de doelstellingen binnen dit programma. Voor verdere toelichting over de verbonden partijen verwijzen we u naar paragraaf F. Verbonden Partijen en bijlage 1.

Verbonden Partijen
- Regio Midden Holland
- Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)
- Streekarchief Midden Holland
- Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
- Oasen BV
- Stedin

Financieel overzicht

In onderstaand overzicht zijn de totale financiën van dit programma weergegeven. De hiervoor gepresenteerde beleidsspeerpunten zijn hier onderdeel van.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Primitief 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	SALDO 2022
Lasten					
0.1 Bestuur en ondersteuning	**-4.076**	**-4.096**	**-4.557**	**-4.185**	**372**
0.2 Burgerzaken	**-1.394**	**-1.218**	**-1.529**	**-1.383**	**147**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	**-318**	**-276**	**-291**	**-290**	**1**
0.4 Overhead	**-18.280**	**-17.235**	**-19.167**	**-19.763**	**-595**
0.5 Treasury	**-1.054**	**-1.185**	**-1.071**	**-1.072**	**-1**
0.61 OZB woningen	**-269**	**-271**	**-271**	**-271**	**0**
0.62 OZB niet-woningen	**-161**	**-159**	**-159**	**-159**	**0**
0.64 Belastingen overig	**-29**	**-86**	**-86**	**-93**	**-7**
0.8 Overige baten en lasten	**-718**	**-825**	**-1.431**	**-146**	**1.285**
0.9 Vennootschapsbelasting	**-229**	**-50**	**-181**	**-5**	**176**
Totaal Lasten	**-26.528**	**-25.401**	**-28.744**	**-27.366**	**1.377**
Baten					
0.1 Bestuur en ondersteuning	**31**	**7**	**211**	**211**	**0**
0.2 Burgerzaken	**707**	**633**	**793**	**786**	**-7**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	**109**	**76**	**76**	**56**	**-21**
0.4 Overhead	**457**	**184**	**184**	**163**	**-21**
0.5 Treasury	**1.646**	**1.467**	**1.482**	**1.569**	**87**
0.61 OZB woningen	**7.395**	**7.631**	**7.831**	**7.870**	**39**
0.62 OZB niet-woningen	**4.375**	**4.437**	**4.437**	**4.723**	**285**
0.64 Belastingen overig	**76**	**0**	**0**	**0**	**0**
0.7 Alg uitkering & overige uitk gem fonds	**87.346**	**87.202**	**97.439**	**98.961**	**1.522**
0.8 Overige baten en lasten	**293**	**150**	**150**	**847**	**696**
Totaal Baten	**102.435**	**101.787**	**112.604**	**115.185**	**2.581**
Saldo van baten en lasten	**75.908**	**76.386**	**83.860**	**87.818**	**3.958**
Stortingen					
0.10 Mutaties reserves	**-9.913**	**-1.485**	**-6.772**	**-5.707**	**1.065**
Onttrekkingen					
0.10 Mutaties reserves	**11.934**	**3.496**	**9.112**	**8.093**	**-1.019**
Mutaties reserves	**2.022**	**2.011**	**2.340**	**2.386**	**46**
Geraamd resultaat	**77.929**	**78.397**	**86.200**	**90.204**	**4.004**

Toelichting - 0.10 Bestuur

Voor de gewezen wethouders is het doelvermogen van de pensioenen gedaald ten opzichte van 2021. Reden hiervoor is dat de niet ingegane pensioenen zijn herrekend naar de AOW-leeftijd. Dit betekent dat we dit jaar minder hoeven te storten in de voorziening voor toekomstige uitkeringen. Een voordeel van € 283.000.De wachtgelduitkeringen voor een aantal, inmiddels voormalige, bestuurders overstijgen daarentegen het hiervoor begrote bedrag. De reden is dat bij het opstellen van de begroting een zo goed mogelijke inschatting wordt gemaakt van de aanspraken. Het verschil wordt verrekend met de reserve weerstandsvermogen.
Het totale projectbudget gemeentelijke herindeling is nog niet volledig afgewikkeld. Een aantal harmonisatie trajecten (sport en accommodaties) wordt in 2023 nog verder uitgewerkt. Daarnaast loopt ook het projectbudget Verandering Ruimtelijk Domein, als gevolg van uitstel van invoering van de Omgevingswet, door in 2023. Dit heeft geen invloed op het saldo.

Toelichting - 0.20 Burgerzaken

Op diverse posten zijn afwijkingen te zien die onder de tolerantiegrens van € 50.000 vallen. Er zijn minder producten afgenomen, waardoor de inkomsten achter zijn gebleven op de begroting, zoals de gezondheidsverklaringen en de Verklaringen omtrent gedrag (VOG).

Toelichting - 0.40 Overhead

In 2022 is de stijging en overschrijding van de lasten met name te verklaren door de inhuur. Als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt stijgen de tarieven van inhuur nog altijd. Inhuur wordt in onze gemeente ingezet ter invulling van vacante functies, maar ook voor het opvangen van extra drukte in de uitvoering van taken. In de paragraaf Bedrijfsvoering is dit verder uitgewerkt. Dit jaar zijn de regels voor verlofsparen en bovenwettelijke uren opbouw aangepast. Een bedrag van € 880.000 (nadeel) is in de nieuwe voorziening gestort.

Toelichting - 0.62 OZB niet-woningen

De meeropbrengst van € 285.000 wordt veroorzaakt door een hogere waardeontwikkeling en hogere aantallen (areaaluitbreiding) dan begroot. Met deze hogere waarde is rekening gehouden bij het vaststellen van de tarieven 2023.

Toelichting - 0.70 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

In een raadsinformatiebrief op 24 januari 2023 is de raad geinformeerd over de financiele gevolgen van de decembercirculaire 2022. Deze gevolgen konden niet meer worden verwerkt in de begroting 2022. De verslagleggingsvereisten schrijven voor dat ontvangsten uit de decembercirculaire in de jaarrekening verwerkt moet worden. Dit leidt tot een voordeel van € 1.476.000. Tevens zijn er definitieve afrekeningen van voorgaande jaren verwerkt wat nogmaals € 46.000 voordeel oplevert.

Toelichting - 0.80 Overige baten en lasten

De bijstelling van budgetten voor dekking van de loonkosten worden centraal geraamd. Voor dit taakveld is er een voordeel van € 870.000, op het taakveld 0.40 overhead zijn de nadelen op de realisatie. Daarnaast is de bijstelling van de indexering 2022 van de begroting met 1.8% verwerkt. Het centraal incidenteel restantbudget van € 440.000 is opgenomen voor de verwachte lastenstijgingen op overige onderdelen van de begroting. Voor de BTW is een suppletie aangifte gedaan met een incidenteel voordeel van ongeveer € 70.000.

In 2022 is de systematiek voor vrijval van de balanspost nakomende kosten Jeugdzorg op basis van de productieverantwoordingen die zorgaanbieders aangepast. Bij de resultaatbestemming wordt voorgesteld om € 332.500 van het incidentele voordeel van € 610.000 te storten in de reserve Sociaal Domein. In de eerste tussentijdse rapportage 2023 wordt dit bedrag ingezet, als dekking voor de incidentele lasten van de doorontwikkeling en inrichting toegang Sociaal Domein.

Toelichting - 0.90 Vennootschapsbelasting

Gemeenten zijn verplicht over de winsten vanuit bedrijfsmatige activiteiten, waaronder de exploitatie van gronden, vennootschapsbelasting (VPB) af te dragen.
De definitieve aangifte vennootschapsbelasting 2021 is ingediend. Dit heeft geleid tot een teruggave van de belastingdienst van € 26.000. Het voorschot VPB 2022 bedraagt € 151.000. Op basis van een voorlopige berekening is het fiscaal resultaat 2022 bepaald op een negatief bedrag van € 434.000. Als gevolg daarvan zal het betaalde voorschot van € 151.000 in 2023 worden terugontvangen. De definitieve aangifte 2022 volgt na vaststelling van de jaarrekening door de gemeenteraad. Het saldo van de mutaties VPB wordt, net als in voorgaande jaren, verrekend met de Algemene Reserve Grondzaken.

Toelichting - Storting/Onttrekking reserves programma 0

Het begrotingsoverschot 2022 conform het saldo gepresenteerd bij de programmabegroting 2022. Het saldo van de eerste tussentijdse rapportage en slotwijziging 2022 van € 1,3 miljoen is niet gestort (voordeel) in de reserve. Daarnaast is het verwachte begrotingstekort bij de tweede tussentijdse rapportage 2022 van € 315.000 (nadeel) niet onttrokken.
Er is meer gestort (nadeel) in de egalisatiereserve ICT € 147.000 en personeelsbeleid € 123.000 in verband met overschot op de lasten. Ook zijn lagere onttrekkingen aan reserves. Dit betreft voornamelijk de projecten: Frictiekosten € 147.000, Zaaksysteem € 97.000 Verandering Ruimtelijk Domein € 122.000, Project maatwerk wonen € 182.000. Per saldo heeft dit geen gevolgen voor het resultaat.

Projectbudgetten en investeringen (x 1.000)

Projectnaam	Kern(en)	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting Jaarrekening	Begroot	Realisatie	Saldi
I0200 Onderhoud gebouwen	-	Nee	Een deel van het groot onderhoud vanuit de oude meerjaren onderhoudsplanning 2022 is uitgevoerd en afgerond. Er zijn uitstelbare werkzaamheden doorgeschoven naar 2023 gebaseerd op het geactualiseerde MJOP. Voor de uitvoering wordt extra personeel ingehuurd.	10.238	8.271	1.967
I0358 FK actualisatie tussenrapportages	-	Nee	De harmonisatietrajecten sport en accommodatie lopen nog door in 2023.	606	428	178
I0359 FK actualisatie pva I&A	-	Nee	Doorlopend in 2023 voor de doorontwikkeling van Djuma.	629	532	97
I0462 Uitvoering verkoop gem vastgoed	-	Ja	Met een raadsinformatiebrief bent u geïnformeerd over de stand van zaken van het project. Voorgesteld wordt het project af te sluiten.	500	381	119
I0498 Verduurzaming gemeentelijk vstgoed	-	Nee	We maken een plan van aanpak verduurzaming. Projecten worden slim gecombineerd bij het uitvoeren van het regulier onderhoud.	3.327	76	3.251
I0512 Digitalisering producten KCC	-	Nee	Dit budget wordt o.a. ingezet voor de dienst huwelijken.	19		19
I0527 Inv ICT 2018 - 2022 - 5 jaar	-	Nee	Dit is bestemd voor de overgang naar een nieuwe telefonieomgeving. Deze overgang zal in 2023 plaatsvinden.	150	74	76
I0568 Cameratoezicht kantoren STW/BAB	-	Ja	Investering in camera's kan vervallen, tijdens openingstijden zijn structureel beveiligers aanwezig.	33		33
I0583 Investeringen ICT 2019	-	Ja	Dit is een vervangingsinvestering ten behoeve van het MJOP ICT voor het jaar 2022.	30	10	20
I0587 Duurzaamheidsleningen	-	Nee	In november 2021 is de verordening Duurzaamheidslening Krimpenerwaard vastgesteld. Met het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) zijn afspraken gemaakt om de leningen per 1 januari 2022 te kunnen verstrekken. Deze lopen door in 2023.	1.000	589	411
I0614 Ventilatie gemeentelijke gebouwen	-	Nee	Werkzaamheden moeten deels nog uitgevoerd worden.	350	306	44
I0625 Financieel systeem upgrade	-	Nee	Er wordt een Europese aanbesteding gehouden voor de aanschaf van een nieuwe financiële applicatie. Dit investeringsbudget wordt gebruikt voor de implementatie.	80		80
I0633 Voorbereidingskrediet gem kantoren	-	Nee	Besluitvorming over de realisatiefase staat gepland in 2023.	1.760	303	1.457
I0644 Kaartgericht werken	-	Nee	Invoering kaartgericht werken, als pilot, in het bedrijfsproces bij UOR verloopt voorspoedig. De organisatie brede invoering wordt verder opgepakt na vaststellen van de visie over data-gestuurd werken voor de gehele organisatie.	156	27	129
I0645 Meldsysteem	-	Nee	Specificatie voor de uitvraag is vastgesteld. Verwachte uitvoering in 2023.	58	0	57
I0649 Voertuigen BWT	-	Ja	Voertuigen zijn geleverd en in gebruik genomen	80	58	22
I0659 MJOP I&A 2022	-	Ja	Dit is een vervangingsinvestering ten behoeve van het MJOP ICT voor het jaar 2022.	386	270	116
I0689 AV vergaderruimte 1.6 LKK	Lekkerkerk	Nee	De installatie van deze AV apparatuur zal in 2023 plaatsvinden.	50	20	30
Eindtotaal				19.451	11.346	8.105

1. VEILIGHEID

Binnen dit programma staat de gemeente Krimpenerwaard samen met bewoners, bedrijven en partners voor een gemeente die veilig is en voelt op het gebied van wonen, werken en leven. In het veiligheidsdomein heeft de gemeente vooral een regierol; de gemeente kan het echter niet alleen. Naast de hulpverleningsorganisaties, zoals politie en brandweer, hebben bedrijven en inwoners ook een eigen verantwoordelijkheid. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor onder andere het organiseren van de crisisbeheersing.
In dit programma zijn de middelen opgenomen voor onder andere onze deelname aan de Veiligheidsregio Hollands Midden, handhaving APV en crisisbeheersing.

17. Veiligheid

Ambitie

Krimpenerwaard is een veilige gemeente. Wij zetten ons in om dat vooral zo te houden

ER DOEL

Meer inzet op tegengaan van illegale drugsactiviteiten

- **SMART DOEL**
  In 2022 wordt 95% van de door de politie aangebrachte drugsactiviteiten (productie, handel, ...) door middel van maatwerk in het bestuursrecht opgepakt

- **INDICATOR**
  Percentage door de politie aangebrachte drugsactiviteiten dat door middel van maatwerk in het bestuursrecht wordt opgepakt
  Bron: BMO - team OOV
  0-meting 2019: 100%

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-1-A17 Uitvoeren plan van aanpak ‘Effectieve aanpak’

Geld (toelichting)

€ p.m. Extra inzet is nodig; onderdeel prioritering nieuwe raadsperiode en afhankelijk van bijdrage Rijk

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

In het kader van de Opiumwet art. 13b is er 1 woning gesloten. Daarnaast is 4 maal een waarschuwing gegeven aan de eigenaar van een woning in verband met aantreffen verdovende middelen.

ER DOEL

Meer stimuleren en faciliteren van participatie om de veiligheid te waarborgen

- **SMART DOEL**
  In 2022 is de participatie verhoogd door de deelname aan Burgernet te verhogen van 12% (2018) naar 15%

- **INDICATOR**
  Percentage van de inwoners dat deelneemt aan burgernet
  Bron: BMO - team OOV
  0-meting 2018: 12%
  Tussentijdse meting 2019: bijna 14%

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-1-A17 1. Stimuleren nieuw KVO, 2. Promoten Burgernet, 3. Activiteiten organiseren om het aantal WhatsApp groepen uit te breiden

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

Nieuw SVO, Samen Veilig Ondernemen (voorheen KVO) is gestart in de kern Stolwijk. Aantal deelnemers burgernet is eind 2022 stabiel op 14%. Aantal WhatsApp groepen is eind 2022 stabiel rond de 50. Er is via sociale media aandacht geweest voor de WhatsApp groepen.

ER DOEL

Verhogen bewustwording digitale veiligheid

- **SMARTDOEL**

- **INDICATOR**
  Bron: Beleidsinhoudelijke toelichting
  0-meting: Geen - Kwalitatieve doelstelling

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-1-A17 Activiteiten organiseren om digitale veiligheid te verhogen

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

Eind 2022 zijn er 536 kinderen in onze gemeente die deelnemen aan het online digitaal spel Hack Shield. Er Is een veiligheidsontbijt georganiseerd voor ondernemers waarbij er aandacht was voor digitale veiligheid. Via sociale media is er aandacht geweest voor senioren en veiligheid.

Relatie met verbonden partijen

Deelname in de volgende verbonden partij(en) draagt bij aan het uitvoeren van activiteiten en realiseren van de doelstellingen binnen dit programma. Voor verdere toelichting over de verbonden partijen verwijzen we u naar paragraaf F. Verbonden Partijen en bijlage 1.

Verbonden Partijen
- Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)
- Hecht (vh RDOG Hollands Midden)

Financieel overzicht

In onderstaand overzicht zijn de totale financiën van dit programma weergegeven. De hiervoor gepresenteerde beleidsspeerpunten zijn hier onderdeel van.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Primitief 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	SALDO 2022
Lasten					
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	**-3.865**	**-3.758**	**-3.757**	**-3.721**	**36**
1.2 Openbare orde en veiligheid	**-1.316**	**-1.253**	**-1.535**	**-1.249**	**286**
Totaal Lasten	**-5.181**	**-5.011**	**-5.292**	**-4.971**	**321**
Baten					
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	**186**	**116**	**116**	**138**	**22**
1.2 Openbare orde en veiligheid	**330**	**68**	**198**	**144**	**-53**
Totaal Baten	**516**	**183**	**313**	**282**	**-31**
Saldo van baten en lasten	**-4.664**	**-4.828**	**-4.979**	**-4.688**	**290**
Geraamd resultaat	**-4.664**	**-4.828**	**-4.979**	**-4.688**	**290**

Toelichting - 1.10 Crisisbeheersing en brandweer

De resultaatbestemming 2022 van de Veiligheidsregio zorgt voor een positief resultaat.

Toelichting - 1.20 Openbare orde en veiligheid

Het project maatwerk wonen is gestart maar er zijn nog geen kosten gemaakt. Dit levert een voordeel op van € 182.000. De omgevingsvergunning bouwen voor de Beijerscheweg 2 Stolwijk is nog niet verleend waardoor er nog geen gebruik is gemaakt van het budget Benadering Niet Gesprongen Explosieven van € 50.000.

Projectbudgetten en investeringen (x € 1.000)

Geen investeringen op programma 1 Veiligheid

2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

Binnen dit programma werkt de gemeente Krimpenerwaard samen met inwoners en bedrijven aan een zo goed mogelijk bereikbare en verkeersveilige gemeente voor alle vormen van vervoer. Door het versterken van het netwerk, beter benutten van de bestaande infrastructuur met aandacht voor de verkeersveiligheid en duurzame mobiliteit wordt een balans gevormd tussen bereikbaarheid en omgevingskwaliteit en duurzame mobiliteit in een gastvrije Krimpenerwaard.

In dit programma zijn de middelen opgenomen voor het uitvoeren van het verkeersbeleid en het onderhouden en in stand houden van de wegen, parkeervoorzieningen, openbare verlichting, civiele kunstwerken en de havens.

8.1 Verbeteren bereikbaarheid

AMBITIE

We werken aan het verbeteren van de bereikbaarheid op de korte termijn en dat doen we met toekomstbestendige oplossingen. Daarbij zoeken we ook naar synergievoordelen met bijvoorbeeld natuur, vermindering van CO2-uitstoot en veranderende vervoersbehoefte (zelfrijdende auto) in de toekomst. Er wordt sterk ingezet op de lobby in het kader van MIRT. De komende maanden wordt- in afstemming met de provincie, andere partijen en de raad - door het college het bod uitgewerkt en aan de raad voorgelegd. Dit bod betreft de zogenaamde verstedelijkingsopgave van maximaal 200 hectare en betreft meer dan alleen woningbouw. Deze opgave kan breed worden gezien zowel naar aard als naar gebied. Daarbij kan onder meer worden gedacht aan infrastructuur, recreatie, bedrijventerreinen, woningbouw en natuur. Hierbij wordt rekening gehouden met het specifieke karakter van de Krimpenerwaard. Dit bod is vooral bedoeld voor de versterking van de kernen.

ER DOEL

Een betere bereikbaarheid en ontsluiting van de Krimpenerwaard

- **SMART DOEL**
  In 2022 is de bereikbaarheid van en naar de Krimpenerwaard via de Algracorridor verbeterd t.o.v. 2017

- **INDICATOR**
  Stand van zaken MIRT, verkenning verbetering Algeracorridor. Stand van zaken weergegeven in de uitvoering van '10 puntenplan bereikbaarheid'
  Bron: Beleidsinhoudelijke toelichting
  0-meting: Geen - Kwalitatieve doelstelling

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-2-A81 In het 3e kwartaal van 2021 is gestart met de "2e zeef" van de verkenning naar de optimalisatie van de Algera-corridor. Na afronding van deze fase kan het "meest kansrijke alternatief" worden gekozen en start een volgende fase in de MIRT-ve

Geld (toelichting)

€ 64.402 (incidentele verhoging 2022)

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Het onderzoek rond de Algera loopt volgens planning. Zij is gekoppeld een aantal andere werksporen - zoals de oeververbinding in Rotterdam. Onzeker is nog of alle werksporen op tijd beslissingsgereed zijn en of vastgehouden wordt aan de koppeling tussen alle werksporen.

Bijstelling (collegeprogramma)

Op donderdag 10 november 2022 is in het Bestuurlijk Overleg MIRT het voorkeursalternatief voor de MIRT-verkenning Oeververbindingen regio Rotterdam vastgesteld. Op de Algeracorridor (N210) worden verkeersknelpunten opgelost door kruisingen anders in te richten en de capaciteit van de Algerabrug beter te benutten. Inmiddels wordt gewerkt een Bestuursovereenkomst Algeracorridor waarin afspraken over het uitwerken van het voorkeursalternatief en de financiën worden vastgelegd. Deze bestuursovereenkomst wordt in 2023 voorgelegd aan de gemeenteraad.

B22-2-A81 In 2022 wordt het fietsplan opgesteld.

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Het fietsplan heeft als doel het fietsen te bevorderen, het bevorderen van de fiets staat echter niet los van andere vormen van mobiliteit. Het fietsplan maken we daarom onderdeel van een breder mobiliteitsplan, om zo de benodigde inspanningen zo effectief mogelijk te laten zijn.

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijkingen

Bijstelling (collegeprogramma)

Er wordt geen apart fietsplan opgesteld, deze wordt nu onderdeel van het gemeentelijk verkeersbeleidsplan. Daarbij is er bijzondere aandacht voor schoolroutes. Hiervoor is nog wel nadere afstemming met waterschap HHSK vereist, omdat HHSK de meeste wegen buiten de bebouwde kom in beheer heeft.

17. Krimpenerwaard is een veilige gemeente. Wij zetten ons in om dat vooral zo te houden.

AMBITIE

ER DOEL

Minder onveilige verkeerssituaties

- **SMART DOEL**
  In 2022 ervaart 50% van de inwoners zelden of nooit een onveilige verkeerssituatie in de buurt, t.o.v. 42% in 2016

- **INDICATOR**
  Percentage van de inwoners dat zelden of nooit onveilige verkeerssituaties in de buurt ervaart
  Bron: WSJG - Burgerpeiling
  0-meting 2016: 42%

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-2-A17 In 2022 starten we met de uitvoering van het actieplan verkeersveiligheid. In dekking van uitvoeringskosten is nog niet voorzien. Hier komen we bij de raad op terug .

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten; deze worden meegenomen bij het raadsvoorstel hierover

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

Op 6 december 2022 is er een beeldvormende commissievergadering geweest rond verkeersveiligheid. Verkeersveiligheid is een belangrijk onderwerp in het in 2023 op te stellen gemeentelijk verkeersbeleidsplan.

Relatie met verbonden partijen

Deelname in de volgende verbonden partij(en) draagt bij aan het uitvoeren van activiteiten en realiseren van de doelstellingen binnen dit programma. Voor verdere toelichting over de verbonden partijen verwijzen we u naar paragraaf F. Verbonden Partijnen en bijlage 1.

Verbonden Partijen
- Ingenieursbureau Krimpenerwaard (IBKW)
- Veerdienst Schoonhoven

Financieel overzicht

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Primitief 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	SALDO 2022
Lasten					
0.10 Mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
2.1 Verkeer en vervoer	**-10.095**	**-9.377**	**-9.590**	**-9.978**	**-388**
2.2 Parkeren	**-20**	**-20**	**-20**	**-20**	**0**
2.3 Recreatieve havens	**-87**	**-109**	**-109**	**-107**	**2**
2.4 Economische havens en waterwegen	**-117**	**-86**	**-85**	**-99**	**-15**
2.5 Openbaar vervoer	**-334**	**-403**	**-443**	**-352**	**91**
Totaal Lasten	**-10.653**	**-9.996**	**-10.247**	**-10.557**	**-310**
Baten					
0.10 Mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
2.1 Verkeer en vervoer	**1.153**	**271**	**478**	**680**	**201**
2.2 Parkeren	**6**	**5**	**5**	**6**	**1**
2.3 Recreatieve havens	**2**	**2**	**2**	**2**	**0**
2.4 Economische havens en waterwegen	**50**	**96**	**69**	**74**	**6**
2.5 Openbaar vervoer	**253**	**251**	**251**	**289**	**38**
Totaal Baten	**1.463**	**624**	**804**	**1.051**	**247**
Saldo van baten en lasten	**-9.189**	**-9.373**	**-9.444**	**-9.507**	**-63**
Stortingen					
0.10 Mutaties reserves	**-433**	**0**	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen					
0.10 Mutaties reserves	**648**	**424**	**241**	**241**	**0**
Mutaties reserves	**215**	**424**	**241**	**241**	**0**
Geraamd resultaat	**-8.974**	**-8.949**	**-9.203**	**-9.266**	**-63**

Toelichting - 2.10 Verkeer en vervoer

Het saldo aan de lasten kant bestaat voornamelijk uit verschillende afwijkingen die lager zijn dan € 50.000. Gelet op het totaal een korte toelichting op de belangrijkste onderdelen. Het gaat onder andere om extra kosten voor het onderhoud kunstwerken, extra inzet voor onkruidbestrijding, onderhoud wegen,

openbare verlichting en het schoonhouden van de buitenruimte. Op de gladheidsbestrijding is minder uitgegeven aan strooimiddelen als gevolg van een zachte winter. Voor de lasten van de extra werkzaamheden, reparaties na kabelbeheerders, is een bedrag van € 150.000 aan extra inkomsten ontvangen voor schadevergoedingen.

Toelichting - 2.50 Openbaar vervoer

Het positieve verschil komt voort uit een ophoging van de budgetten in voorgaande jaren. In 2023 wordt het budget bijgesteld omdat het hier om een structureel voordeel gaat.

Projectbudgetten en investeringen (x € 1.000)

Projectnaam	Kern(en)	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting Jaarrekening	Begroot	Realisatie	Saldi
I0127 Asfalteren Bonrepas, Slangeweg eo	Vlist	Nee	De werkzaamheden zijn in voorbereiding en de uitvoering is gepland in 2023.	477	41	436
I0192 Rotonde Hortensialaan Stolwijk	Stolwijk	Nee	Zodra de provincie haar rol en verantwoordelijkheid pakt voor de verbetering van de doorstroming op N207 een gemeentelijke bijdrage kan worden overwogen. Het project wordt voor nu afgesloten. Als er nieuwe ontwikkelingen zijn wordt er een nieuw investeringsbudget aangevraagd.	1.500	45	1.455
I0199 Reconstr bedr terrein Wetering BAB	Bergambacht	Ja	Project is afgerond binnen budget en planning. De buitenruimte en riolering op het bedrijventerrein is opgehoogd en gerenoveerd.	2.982	2.807	175
I0408 Infrastructuur moskee Schoonhoven	Schoonhoven	Ja	Project is afgerond en opgeleverd.	130	133	-3
I0450 OV Verv niet toegestane armaturen	-	Nee	Project is in uitvoering. Fase 2 van het project wordt in 2023 voorbereid.	300	227	73
I0460 Openbare verlichtingskasten	-	Nee	Project is reeds in uitvoering. Oplevering verwacht in Q2 2023.	275	284	-9
I0487 Gedragsbeinvloeding verkeer	-	Nee	Op deze post wordt gedragsbeïnvloeding in relatie tot verkeersveiligheid en bereikbaarheid geboekt. In 2022 is het project opgestart en loopt door in 2023.	101	59	42
			-	-101	-41	-60
I0544 Beschoeiing oostzijde Vlist	Vlist	Nee	Het project bevindt zich in de voorbereidingsfase en wordt in Q1 2024 uitgevoerd.	500	0	500
I0545 Renovatie bediening brug Ht	Haastrecht	Nee	Het project bevindt zich in de startfase en wordt opgeleverd in Q2 2024.	200	94	106
I0605 Fietspaden Boezemmolen Hoonaar HST	Haastrecht	Ja	Het project is in 2022, na het broedseizoen, afgerond.	240	254	-14
I0648 Onderzoek 2e ontsl brug HT	Haastrecht	Nee	Het haalbaarheidsonderzoek is gestart in 2022 en wordt vervolgd in 2023.	150	9	141
I0319 Masterplan Buiten de Veerpoort	Schoonhoven	Nee	Het masterplan voor buiten de veerpoort in Schoonhoven is grotendeels afgerond. Op dit moment wordt er nog gewerkt aan de noodhaven waarvan de oplevering in 2023 is voorzien.	2.365	1.530	835
I0552 Herinrichting Veerstoep BAB	Bergambacht	Nee	In verband met de aanleg van een overnachtingshaven door Rijkswaterstaat was het noodzakelijk dat de bestaande veerstoep in Bergambacht in westelijke richting werd verplaatst. De werkzaamheden daarvoor zijn in 2022 gestart en inmiddels kan gebruik worden gemaakt van de nieuwe aangelegde stoep. Naar verwachting wordt dit project in de zomer 2023 afgerond.	3.173	1.674	1.499
I0651 Vervanging installatie brug SCH	Schoonhoven	Nee	Voorbereiding in 2022 en 2023, uitvoering waarschijnlijk tegelijk met renovatie kademuren in 2024.	500	27	473
I0652 Opstelstrook veer BAB	Bergambacht	Ja	Uit een verkeerskundig onderzoek (in corona tijd) is gebleken dat een opstelstrook hier weinig meerwaarde heeft en door de aanpassing van de Veerstoep wordt de opstelstrook qua capaciteit iets vergroot Als er nieuwe ontwikkelingen zijn wordt er een nieuw investeringsbudget aangevraagd.	150	0	150
I0407 Revitaliseren winkelcent noord SCH	Schoonhoven	Nee	Werkzaamheden lopen door in 2023. Hieronder vallen primair de sloop/nieuwbouw van winkels maar ook van aangrenzende woningen. Verwachting is in Q2 2023 oplevering van laatste deel, herinrichting van Albert Plesmanplein.	303	190	113
I0673 Inspectie civ kunstw & beheerplan	-	Nee	De inspectie is reeds aanbesteed. Uitvoering in 2023 met verwachte oplevering in Q1 2024.	120	16	104
Middelgroot onderhoud Openbare ruimte	-	Nee	zie par C. Onderhoud kapitaalgoederen - IBOR	5.991	862	5.128
Projectenboek 2018 - IBOR	-	Nee	zie par C. Onderhoud kapitaalgoederen - IBOR	1.929	1.413	515
Projectenboek 2019 - IBOR	-	Ja	zie par C. Onderhoud kapitaalgoederen - IBOR	4.419	3.985	433
Projectenboek 2020 - IBOR	-	Deels	zie par C. Onderhoud kapitaalgoederen - IBOR	6.336	3.590	2.746

Projectenboek 2021 - IBOR	-	Nee	zie par C. Onderhoud kapitaalgoederen - IBOR	5.915	715	5.201
Projectenboek 2022 - IBOR	-	Nee	zie par C. Onderhoud kapitaalgoederen - IBOR	5.743	59	5.685
Eindtotaal				43.697	17.971	25.726

IBOR

Voor projectbudgetten Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR), zie paragraaf C. Onderhoud kapitaalgoederen

3. ECONOMIE

Met dit programma stimuleert de gemeente het ondernemers- en vestigingsklimaat. In dit programma staan ook activiteiten gericht op het "op de kaart zetten" van de gemeente. Dit doen we samen met ondernemers, organisaties, provincie en andere gemeenten.
In dit programma zijn middelen opgenomen voor de dienstverlening aan ondernemers, (samenwerkings)projecten van arbeidsmarkt en onderwijs, de herstructurering van bedrijfslocaties, investeringen in winkelgebieden, het stimuleren van snel internet en de transitie naar een toekomstbestendige landbouw.

2.3 Behoefte aan vakbekwaam personeel

AMBITIE

Wij zetten samen met het bedrijfsleven en onderwijsinstellingen in op aansluiting van onderwijs op de (lokale) arbeidsmarkt.

ER DOEL

Betere aansluiting van onderwijs op de behoefte van de (lokale) arbeidsmarkt

- **SMART DOEL**
  Wij faciliteren in het contact tussen scholen en ondernemers met als doel het afstemmen van het onderwijsprogramma op de wensen vanuit de praktijk

- **INDICATOR**
  Twee maal per jaar faciliteren een overleg we tussen maakindustrie en onderwijsinstelling
  Bron: eigen data
  0-meting: Geen – Kwalitatieve doelstelling

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-3-A23 De huidige projecten van het Leerwerkbedrijf worden in de regio Midden-Holland verder doorontwikkeld en de regionale samenwerking versterkt. We houden onze faciliterende rol in stand bij het verbeteren en versterken van de aansluiting onder

Geld (toelichting)

€ 50.000 (incidenteel begroting 2022)

€ 50.000 (incidenteel aanvullend 2022)

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

Het "programma Leerwerkbedrijf 2022" is vastgesteld. Ten gevolge van de covid-pandemie waren de daadwerkelijke activiteiten die onder de vlag van het samenwerkingsverband werden uitgevoerd op een enkele uitzondering na echter tot stilstand gekomen . Medio 2022 is door de partners geconcludeerd dat een doorstart nodig was. Deze doorstart is later in het jaar bevestigd tijdens een ronde tafel conferentie waaraan alle belanghebbende partijen deelnamen.

3.1 Datagedreven samenleving, snel internet

AMBITIE

Wij gaan voor snel internet voor inwoners en bedrijven, minimaal 100 Mbit/s. Wij gaan voor een 8 qua tevredenheid van onze inwoners over de (digitale) dienstverlening te bereiken in 2022. Gebruiksvriendelijkheid is daarbij een belangrijk uitgangspunt.

ER DOEL

Betere beschikbaarheid van snel internet in 2021 voor buitengebied en kernen

- **SMART DOEL**
  In 2022 heeft 100% van de adressen de keuze om aan te sluiten op een netwerk dat toegang biedt tot 100 Mbit/s

- **INDICATOR**
  Percentage adressen dat de keuze heeft om aangesloten te worden op een netwerk dat toegang biedt tot 100 Mbit/s
  Bron: Monitor vaste internetverbindingen Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
  0-meting: Geen

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-3-A31 De gemeente faciliteert en de markt realiseert de uitvoering.

Geld (toelichting)

Bijstelling (collegeprogramma)

In 2022 zijn nagenoeg alle kernen en woonlinten ten noorden van de N210 voorzien van glasvezel. De laatste aansluitingen worden begin 2023 afgerond.
Vanaf 2023 start de grootschalige uitrol van glasvezel aan de zuidkant van de N210, waarbij kernen en woonlinten worden voorzien van glasvezelaansluitingen. De gemeente heeft hiervoor Samenwerkingsovereenkomsten gesloten met de kabelbedrijven om zo te borgen dat ook de (financieel minder aantrekkelijke) woonlinten in het buitengebied worden meegenomen.

9. Economie en recreatie

AMBITIE

Wij zetten samen met de ondernemers in op het behoud van een vitale economie en op een verbetering van het ondernemingsklimaat (panorama). Hierbij denken we aan het samen optrekken met ondernemers om leegstand van winkels en bedrijfspanden tegen te gaan, uitbreiding van bedrijven mogelijk te maken, samen met de retailers de retailvisie nader uit te werken en adaptieve landbouw te stimuleren. Ook willen wij de recreatieve sector uitbreiden. Wij stimuleren en omarmen nieuwe initiatieven, mits e.e.a. landschappelijk goed kan worden ingepast.

ER DOEL

Meer aandacht voor versterken ondernemersklimaat door o.a. sneller schakelen t.a.v. ondernemersinitiatieven en faciliteren samenwerking tussen ondernemers

- **SMART DOEL**
  -

- **INDICATOR**
  Bron: Beleidsinhoudelijke toelichting
  0-meting: Geen - Kwalitatieve doelstelling

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-3-A9 In 2022 wordt het gewerkt aan het versterken van het ondernemersklimaat met aandacht voor ondernemersinitiatieven, faciliteren van samenwerking en versterken van compacte en vitale winkelgebieden.

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten.

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

In 2022 zijn diverse overleggen georganiseerd met de voorzitters van de winkeliersverenigingen

De samenwerking van detailhandel en Stichting Promotie Krimpenerwaard (SPK) is verstevigd door middel van de uitvoering van het projectplan Detailhandel.

ER DOEL

Meer recreanten en toeristen aantrekken en de inkomsten uit recreatie en toerisme vergroten

SMART DOEL: In 2022 is de economische toegevoegde waarde van de sector R&T ten opzichte van 2017 met 15% toegenomen
(eigen onderzoek)

INDICATOR:
Toegevoegde waarde (in euro's) recreatie en toerisme

0-meting 2017: € 176.000

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-3-A9 Inspanning om recreatie en toerisme te versterken o.a. door middel van goede gebiedspromotie door Schoonhoven Partners en Krimpenerwaard Partners

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten.

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

We hebben verder gebouwd aan de relatie met en tussen de marketing organisaties, Zilverstad Marketing en Stichting Promotie Krimpenerwaard, die de gebiedsmarketing voor de Krimpenerwaard verzorgen. Met als resultaat dat ze naast de eigen identiteit en promotie ook een programma hebben geschreven voor gezamenlijke promotie. Dit is meerjarig vastgelegd.

Relatie met verbonden partijen

Deelname in de volgende verbonden partij(en) draagt bij aan het uitvoeren van activiteiten en realiseren van de doelstellingen binnen dit programma. Voor verdere toelichting over de verbonden partijen verwijzen we u naar paragraaf F. Verbonden Partijnen en bijlage 1.

Verbonden Partijen
- N.v.t.

Financieel overzicht

In onderstaand overzicht zijn de totale financiën van dit programma weergegeven. De hiervoor gepresenteerde beleidsspeerpunten zijn hier onderdeel van.

Tabel Baten en Lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Primitief 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	SALDO 2022
Lasten					
0.10 Mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.1 Economische ontwikkeling	**-489**	**-666**	**-614**	**-428**	**186**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**-83**	**-82**	**-82**	**-82**	**0**
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	**-86**	**-139**	**-78**	**-53**	**25**
3.4 Economische promotie	**-880**	**-730**	**-549**	**-533**	**17**
Totaal Lasten	**-1.539**	**-1.617**	**-1.322**	**-1.095**	**227**
Baten					
0.10 Mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.1 Economische ontwikkeling	**319**	**0**	**0**	**41**	**41**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	**121**	**160**	**135**	**133**	**-2**
3.4 Economische promotie	**571**	**577**	**353**	**582**	**228**
Totaal Baten	**1.010**	**737**	**488**	**756**	**268**
Saldo van baten en lasten	**-529**	**-880**	**-834**	**-339**	**495**
Stortingen					
0.10 Mutaties reserves	**-290**	**-114**	**-189**	**-189**	**0**
Onttrekkingen					
0.10 Mutaties reserves	**24**	**264**	**371**	**287**	**-84**
Mutaties reserves	**-266**	**150**	**182**	**98**	**-84**
Geraamd resultaat	**-795**	**-730**	**-652**	**-241**	**411**

Toelichting - 3.10 Economische ontwikkeling

Voor de uitvoering van het Leerwerkbedrijf zijn in 2022 minder kosten gemaakt dan verwacht.
Het positieve saldo aan de lastenkant wordt veroorzaakt door het faseren van het project MKB-deal naar 2023. Dit betreft deels een reserveonttrekking en deels een subsidiebijdrage heeft geen gevolgen voor het resultaat.

Toelichting - 3.40 Economische promotie

Het positieve saldo wordt veroorzaakt door de afrekening met het Veenweiden Innovatie Centrum van het project Proeftuin Krimpenerwaard. De verantwoording is ingediend bij de provincie – Regiodeal Bodemdaling. De verantwoording voor het voor het deel landbouwprogramma Gouwe Wiericke Krimpenerwaard is in voorbereiding. De financiële afwikkeling vindt plaats in 2023 en heeft geen gevolgen voor het resultaat.

Toelichting - Storting/Onttrekking reserves programma 3

Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door het niet onttrekken van het projectbudget MKB-deal en triple helix overleg. Dit is toegelicht aan de lastenkant. Per saldo heeft dit geen gevolgen voor het resultaat.

Projectbudgetten en investeringen (x € 1.000)

Projectnaam	Kern(en)	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting Jaarrekening	Begroot	Realisatie	Saldi
I0340 Beheerplan natuurgebied veenweiden	-	Ja	Er zijn geen kosten meer te verwachten. Het restant moet vrijvallen in de reserve bestemmingsplannen.	310	247	63
Eindtotaal				310	247	63

4. ONDERWIJS

In dit programma legt de gemeente Krimpenerwaard de basis voor het beleid om kinderen en jongeren gezond en veilig te laten (op)groeien in een stimulerende omgeving, zodat zij hun talenten kunnen ontwikkelen en volwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen. De gemeente is verantwoordelijk voor de voor- en vroegschoolse educatie, openbaar basisonderwijs, onderwijshuisvesting, onderwijsbeleid waaronder ook de afstemming van het passend onderwijs en leerlingvoorzieningen.
In dit programma zijn de middelen opgenomen voor het uitvoeren van openbaar onderwijs, onderwijshuisvesting, onderwijsbeleid en leerlingzaken.

1.2 Bredere oriëntatie op voorzieningen dan de kern

AMBITIE

Wij streven naar behoud van de bestaande voorzieningen op basis van realisme en maatschappelijke meerwaarde. Wij zetten in op de toegankelijkheid van voorzieningen. Voorzieningen in de kern, elders in de gemeente en buiten de gemeentegrenzen. Dat betekent dat niet overal alles beschikbaar hoeft te zijn. Wij waarderen hierbij de identiteit van de kernen en van de gemeente.

ER DOEL

Meer gezonde en duurzame onderwijshuisvesting

- **SMART DOEL**
  Uitvoering Integraal Huisvestingsplan (IHP)

- **INDICATOR**
  Stand van zaken uitvoering IHP
  Bron: Beleidsinhoudelijke toelichting
  0-meting: Geen - Kwalitatieve doelstelling

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-4-A12 Na het raadsbesluit van 1 juni 2021 is uitvoering van de onderwijsprojecten hervat. Er wordt een reserve IHP ingesteld om de middelen beschikbaar te houden voor dekking van toekomstige lasten. In 2022 wordt, in verschillende fasen, gewerkt

Geld (toelichting)

€ 50.000 (incidenteel)

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

In 2022 is de planvoorbereiding van de scholenbouwprojecten voor Schoonhovens College (in combinatie sporthal De Meent), basisscholen De Ark en Kiezel en Kei (Bergambacht en De Kromme Draai (Ammerstol) verder opgepakt .

Relatie met verbonden partijen

Deelname in de volgende verbonden partij(en) draagt bij aan het uitvoeren van activiteiten en realiseren van de doelstellingen binnen dit programma. Voor verdere toelichting over de verbonden partijen verwijzen we u naar paragraaf F. Verbonden Partijen en bijlage 1.

Verbonden Partijen

- Hecht (vh RDOG Hollands Midden)

Financieel overzicht

In onderstaand overzicht zijn de totale financiën van dit programma weergegeven. De hiervoor gepresenteerde beleidsspeerpunten zijn hier onderdeel van.

Tabel Baten en Lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Primitief 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	SALDO 2022
Lasten					
0.10 Mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
4.1 Openbaar onderwijs	**-412**	**-450**	**-450**	**-419**	**30**
4.2 Onderwijshuisvesting	**-2.558**	**-2.121**	**-2.173**	**-2.165**	**8**
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	**-3.390**	**-4.043**	**-4.026**	**-3.896**	**129**
Totaal Lasten	**-6.360**	**-6.614**	**-6.648**	**-6.481**	**167**
Baten					
0.10 Mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
4.1 Openbaar onderwijs	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
4.2 Onderwijshuisvesting	**647**	**14**	**29**	**71**	**42**
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	**968**	**1.200**	**1.145**	**1.484**	**339**
Totaal Baten	**1.614**	**1.214**	**1.175**	**1.556**	**381**
Saldo van baten en lasten	**-4.746**	**-5.400**	**-5.474**	**-4.925**	**548**
Stortingen					
0.10 Mutaties reserves	**-195**	**0**	**-75**	**-75**	**0**
Onttrekkingen					
0.10 Mutaties reserves	**354**	**296**	**639**	**580**	**-59**
Mutaties reserves	**159**	**296**	**564**	**505**	**-59**
Geraamd resultaat	**-4.587**	**-5.104**	**-4.910**	**-4.421**	**489**

Toelichting - 4.30 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Op dit taakveld is een incidenteel voordeel bij de lasten ontstaan op peuterspeelzalen van € 213.000. De subsidieverantwoording 2021 is vastgesteld en verwerkt op basis van werkelijke aantallen. Deze vaststelling valt lager uit dan het eerder voorlopig verleende subsidiebedrag en is teruggevorderd.
De baten voor Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) waren niet volledig geraamd, een voordeel van € 182.000.

Toelichting - Storting/Onttrekking reserves programma 4

Het nadelige saldo wordt veroorzaakt door een lagere onttrekking aan de reserve. Het betreft minder lasten van het project planontwikkeling Integraal Huisvestingsplan. Per saldo heeft dit geen gevolgen voor het resultaat.

Projectbudgetten en investeringen (x € 1.000)

Projectnaam	Kern(en)	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting Jaarrekening	Begroot	Realisatie	Saldi
I0642 CO2 meters onderwijs	-	Nee	De werkzaamheden zijn uitgevoerd. Nog niet alle bedragen zijn dor de scholen gedeclareerd	150	46	104
I0486 Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	-	Nee	De voorbereidingen worden in 2023 vervolgd.	1.873	1.461	412
Eindtotaal				2.023	1.507	516

5. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Met dit programma stimuleert de gemeente het culturele en sportieve klimaat. Dit draagt bij aan de goede gezondheid, talentontwikkeling en participatie van inwoners. Ook draagt het bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat in de gemeente.

In dit programma zijn de middelen opgenomen voor de taakvelden Sportbeleid en activering, Sportaccommodaties, Culturele presentatie, -productie en -participatie, Musea Cultureel efgoed, Media (waaronder het bibliotheekwerk), Openbaar groen en (openlucht) recratie.

1.2 Bredere oriëntatie op voorzieningen dan de kern

AMBITIE

Wij streven naar behoud van de bestaande voorzieningen op basis van realisme en maatschappelijke meerwaarde. Wij zetten in op de toegankelijkheid van voorzieningen. Voorzieningen in de kern, elders in de gemeente en buiten de gemeentegrenzen. Dat betekent dat niet overal alles beschikbaar hoeft te zijn. Wij waarderen hierbij de identiteit van de kernen en van de gemeente.

ER DOEL

Optimalere balans van het sociaal-maatschappelijke voorzieningenniveau op draagvlak, draagkracht, behoefte en betaalbaarheid

- **SMART DOEL**
  Het SMART doel wordt bepaald na input vanuit de gemeenteraad over kaders

- **INDICATOR**
  Dit wordt meegenomen bij het opstellen beleid maatschappelijke voorzieningen en uitvoeren sportaccommodatieplan.

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-5-A12 In 2022 worden de nota vastgoedbeleid en de sportaccommodatienota, alsmede het afwegingskader maatschappelijke voorzieningen (verder) geïmplementeerd

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten.

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

Het afwegingskader maatschappelijke voorzieningen en de vastgoednota zijn vastgesteld. Eveneens is gestart met de inventarisatie van maatschappelijke voorzieningen (vraag en aanbod) ten behoeve van een nieuw op te stellen Nota Maatschappelijke Voorzieningen.

Ongeveer 90% van de actiepunten uit het sportaccommodatieplan zijn uitgevoerd. In 2022 zijn 9 nieuwe huurovereenkomsten afgesloten met voetbalverenigingen. Er is gestart met een verdiepend onderzoek naar het best passende beheermodel voor gemeentelijke sporttaken. Voor de buitenzwembaden zijn de meerjarenonderhoudsplannen opgesteld.

14. Culturele vorming

AMBITIES

Wij zetten in op meer aandacht voor de culturele vorming van iedereen en vooral van de jeugd. Kunst- en cultuurbeleid is daarbij van belang. Voor de zomer 2019 wordt het cultuurbeleid ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Vervolgens wordt de uitvoering voortvarend opgepakt.

ER DOEL

Meer deelname aan culturele activiteiten en meer aandacht voor de gemeentelijke kunstwerken in de buitenruimte

- **SMART DOEL**
  Het SMART DOEL wordt bepaald na vaststelling van de nota cultuurbeleid en de inventarisatie gemeentelijke kunstwerken in de buitenruimte.

- **INDICATOR**
  Dit wordt meegenomen bij het opstellen van de nota cultuurbeleid (2020)

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-5-A14 Uitvoering geven aan het cultuurbeleid en het uitvoeringsprogramma cultuur.

Geld (toelichting)

€ 88.000 (structureel)

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

Voor het uitvoeringsprogramma cultuur zijn diverse netwerkbijeenkomsten gehouden, basisscholen geïnformeerd en is het Cultureel aanbod ontsloten via de websites In de Krimpenerwaard en via Krimpenerwaard Actief.

Culturele identiteit van de kernen: Er zijn twee cultuurhistorische uitgaven gerealiseerd passend bij het verhaal van de Krimpenerwaard. De kerncollectie schilderijen van de Van der Kopcollectie is afgestoten aan de Stichting Behoud Cultureel Erfgoed Schoonhoven.

Cultureel ondernemerschap: Het Zilvermuseum zet zich in voor het versterken van Schoonhoven als Zilverstad en gaat samenwerkingsprojecten aan met anderen op dit thema en andere identiteiten van de gemeente.

Relatie met verbonden partijen

Deelname in de volgende verbonden partij(en) draagt bij aan het uitvoeren van activiteiten en realiseren van de doelstellingen binnen dit programma. Voor verdere toelichting over de verbonden partijen verwijzen we u naar paragraaf F. Verbonden Partijen en bijlage 1.

Verbonden Partijen
- Groenalliantie
- Waterbos Bergambacht BV

Financieel overzicht

In onderstaand overzicht zijn de totale financiën van dit programma weergegeven. De hiervoor gepresenteerde beleidsspeerpunten zijn hier onderdeel van.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Primitief 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	SALDO 2022
Lasten					
0.10 Mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
5.1 Sportbeleid en activering	**-741**	**-636**	**-661**	**-625**	**36**
5.2 Sportaccommodaties	**-4.425**	**-3.683**	**-4.378**	**-4.360**	**18**
5.3 Cult.presentatie-prod. en -participatie	**-615**	**-585**	**-889**	**-776**	**114**
5.4 Musea	**-372**	**-380**	**-419**	**-408**	**11**
5.5 Cultureel erfgoed	**-303**	**-189**	**-205**	**-185**	**20**
5.6 Media	**-1.282**	**-1.260**	**-1.351**	**-1.352**	**-2**
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	**-4.766**	**-3.841**	**-4.021**	**-3.830**	**191**
Totaal Lasten	**-12.504**	**-10.573**	**-11.924**	**-11.536**	**388**
Baten					
0.10 Mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
5.1 Sportbeleid en activering	**30**	**30**	**87**	**60**	**-27**
5.2 Sportaccommodaties	**1.898**	**874**	**2.016**	**1.925**	**-90**
5.3 Cult.presentatie-prod. en -participatie	**87**	**35**	**35**	**27**	**-8**
5.4 Musea	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
5.5 Cultureel erfgoed	**22**	**14**	**14**	**28**	**14**
5.6 Media	**105**	**121**	**121**	**105**	**-16**
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	**588**	**205**	**153**	**279**	**126**
Totaal Baten	**2.730**	**1.278**	**2.425**	**2.424**	**-1**
Saldo van baten en lasten	**-9.774**	**-9.295**	**-9.499**	**-9.112**	**387**
Stortingen					
0.10 Mutaties reserves	**-1.352**	**-579**	**-1.412**	**-799**	**613**
Onttrekkingen					
0.10 Mutaties reserves	**2.887**	**997**	**1.768**	**1.378**	**-390**
Mutaties reserves	**1.535**	**418**	**357**	**579**	**222**
Geraamd resultaat	**-8.239**	**-8.877**	**-9.142**	**-8.532**	**609**

Toelichting - 5.20 Sportaccommodaties

Op dit taakveld is een klein voordeel ontstaan op de lasten. Echter zijn er verschillen op onderliggende onderdelen die om een toelichting vragen. Zo is bij sportaccommodaties een voordeel ontstaan van € 208.000 (zie projectbudgetten en investeringen op dit programma). Daarnaast is bij de overige sportaccommodaties een voordeel van € 31.000 op de lasten ontstaan doordat minder is uitgegeven aan sportmaterialen. Dit wordt veroorzaakt door langere levertijden, waardoor een aantal leveringen pas in 2023 plaatsvindt.
Voor De Waard zijn met terugwerkende kracht vanaf 2019 zowel de huur als de exploitatiebijdrage evenredig zijn verhoogd. De lasten en baten zijn met € 227.000 aangepast. Daarmee is het exploitatiebedrijf btw-plichtig geworden. Dat levert voor beide partijen fiscaal voordeel op.
Op de baten is er een voordeel van € 46.000 door de ontvangsten vanuit het Rijk vanwege de vierde tranche voor de tegemoetkoming amateursportorganisaties en verhuurders sportaccommodaties. Tegenover deze baten zijn staan de lasten van de huur die wij hebben kwijtgescholden. Deze lasten en baten waren niet begroot. Tevens is er een voordeel van € 85.000 met betrekking op de SPUK Sport.

Toelichting - 5.30 Cult.presentatie,-prod. en -participatie

Op dit taakveld zijn de lasten lager uitgevallen dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere vaststellingen van subsidies € 44.000 met betrekking tot 2020 en 2021. Daarnaast vallen de lasten voor cultuur lager uit vanwege het coronabestedingsplan SD. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf COVID-19.

Toelichting - 5.70 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Het projectbudget bomen is nog in uitvoering en wordt in 2023 verder doorontwikkeld. Daarnaast is op groenonderhoud uiteindelijk minder uitgegeven dan geraamd. In de tussentijdse rapportage is het budget hiervoor incidenteel opgehoogd om prijsstijgingen te kunnen opvangen.
In 2022 kwamen de grondverkopen stil te liggen vanwege het Didam arrest. Het arrest bleek later in het jaar niet van invloed op de verkopen van het snippergroen aan de bewoners. Een voordeel van € 108.000 op de baten ten opzichte van de naar beneden bijgestelde baten.

Toelichting - Storting/Onttrekking reserves programma 5

Het voordelige saldo op de stortingen wordt veroorzaakt door een lagere storting in de reserves. Het betreft een lagere rijksbijdrage SPUK Sport.
Het nadelige saldo op de onttrekkingen wordt veroorzaakt door de lagere onttrekkingen aan reserves. Het betreft voornamelijk de projecten harmonisatie voetbal € 178.000, niet gedane corona gerelateerde uitgaven vanuit het SD bestedingsplan € 45.000, ter beschikking stellen bomen € 56.000 en sportnota € 40.000. Dit heeft geen gevolgen voor het resultaat.

Projectbudgetten en investeringen (x € 1.000)

Projectnaam	Kern(en)	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting Jaarrekening	Begroot	Realisatie	Saldi
I0142 Wandelpad Ammerstol	Ammerstol	Ja	Onderzoek naar wandelpad vindt niet plaats, betreffende grond wordt nu verpacht.	13		13
I0610 Polderspeeltuin BA	Bergambacht	Nee	Dit participatieproject loopt conform de afspraak door tot en met 2024.	25	13	12
I0627 Duikers Montignylaan/Halve Maan SC	Schoonhoven	Nee	Project is voorbereid en uitvoering start 1e helft 2023.	75	-30	105
I0628 Minigraver	-	Ja	Vanwege de komende samenvoeging van de vier werven naar één centrale werf verandert ook de materieelbehoefte, tevens verandert de ontwikkeling van techniek en het gebruik van niet-fossiele brandstoffen. In 2023 gaat het materieelplan herzien worden en worden deze veranderde omstandigheden meegenomen. Om deze reden wordt het huidige krediet voor de vervanging van de minigraver opgeheven.	25		25
I0630 Shovels BOR	-	Ja	Vanwege de komende samenvoeging van de vier werven naar één centrale werf verandert ook de materieelbehoefte, tevens verandert de ontwikkeling van techniek en het gebruik van niet-fossiele brandstoffen. In 2023 gaat het materieelplan herzien worden en worden deze veranderde omstandigheden meegenomen. Om deze reden wordt het huidige krediet voor de vervanging van de shovels opgeheven.	40		40
I0631 bestrijding Japanse Duizendknoop	-	Ja	De kosten voor bestrijding van de Japanse Duizendknoop worden vanaf 2023 vanuit de exploitatie van het dagelijks onderhoud betaald.	30	25	5
I0632 Tijdelijke sporthal Schoonhoven	Schoonhoven	Nee	Gekoppeld aan nieuwbouw Schoonhovens College, besluitvorming in 2023	1.100	71	1.029
I0639 Harmonisatie voetbalaccommodaties	-	Nee	De harmonisatie van de voetbalaccommodaties loopt door in 2023.	405	197	208
I0640 Bomen	-	Nee	Afgelopen jaar is gestart om bij renovatieprojecten extra bomen te plaatsen. Bij de projecten in 2023 wordt dit voortgezet.	725	73	652
I.0584 Sporthal de Meent	Schoonhoven	Nee	Gekoppeld aan nieuwbouw Schoonhovens College, besluitvorming in 2023	700	410	290
I0650 Beschoeiing veld 2 Lekkerkerk	Lekkerkerk	Nee	Dit project loopt nog door conform de contractuele afspraken met de voetbalvereniging.	87	24	64
I0656 Renovatie sportveld 2 LKK	Lekkerkerk	Nee	Project is voor 90% afgerond, oplevering in 2023.	413	308	105
I0674 Park in de Boogaard	Stolwijk	Nee	Uitvoering project start in 2023.	53	11	42
I0682 De Waard - Vloer	Bergambacht	Ja	Werkzaamheden zijn afgerond	104	78	26
I0683 MJOP sportaccommodaties - LED	-	Nee	Voorbereidingen in volle gang, uitvoering vindt plaats in 2023.	44	3	41
I0693 Takkenversnipperaar	-	Ja	Vooruitlopend op het nieuwe materieelplan waarbij van 1 werf in plaats van 4 wordt uitgegaan, is in december 2022 is een takkenversnipperaar aangeschaft. Twee bestaande takkenversnipperaars functioneerden niet goed genoeg zijn ingeruild voor een nieuwe versnipperaar.	0	29	-29
Middelgroot onderhoud Openbare ruimte	-	Deels	zie par C. Onderhoud kapitaalgoederen - IBOR	1.646	1.446	200
Eindtotaal				5.485	2.656	2.829

6. SOCIAAL DOMEIN

Dit programma richt zich op de vraagstukken over welzijn, welbevinden van en (inkomens-) ondersteuning aan inwoners. We versterken de zelfredzaamheid en onderlinge verbondenheid van inwoners en bieden een vangnet waar nodig.

In dit programma zijn de middelen opgenomen voor het uitvoeren van de transformatieopgave (van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'), die volgt uit de transitie van de Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Participatiewet.

1.1 Behoefte aan maatwerk / Eenduidige doelgroepen bestaan niet meer

AMBITIE

Iedereen kan en mag meedoen. Iedereen krijgt de ondersteuning die hij of zij nodig heeft. Daarbij zetten wij nog meer in op verbinding. We versterken de preventie en vroegsignalering en hebben daarbij oog voor kwetsbaarheid. Tevens willen wij bijdragen aan het welzijn en de gezondheid van onze inwoners.

ER DOEL

Effectievere ondersteuning aan inwoners die dat nodig hebben

- **SMART DOEL**

In 2022 scoren inwoners op de 4 indicatoren over de kwaliteit van dienstverlening uit het cliënt - ervaringsonderzoek Wmo in % (helemaal) eens op of rond 80%

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-6-A11 Het preventieteam biedt (innovatief) laagdrempelig collectief aanbod voor inwoners met een lichte hulp- of ondersteuningsvraag.

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten.

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

De uitvoering van de activiteiten en diensten van het Sociaal Preventieteam hebben plaatsgevonden conform het door de partners ingediende werkplan voor 2022. Het Sociaal Preventieteam heeft gezamenlijk de deelprojecten Welzijn Op Recept en het Geldpunt ontwikkeld zodat deze van start konden gaan per 1 januari 2023. Het deelproject casuïstiekoverleg is in heel 2022 uitgevoerd en wordt in 2023 voortgezet. Uit de casussen die in het casuïstiekoverleg anoniem worden besproken zijn signalen opgehaald en wordt indien nodig nieuw preventief (collectief) aanbod ontwikkeld.

ER DOEL

Meer inwoners participeren naar vermogen in de samenleving

- **SMART DOEL**
  In 2022 scoren inwoners op tenminste 3 van de 6 indicatoren voor individueel welzijn 5% hoger dan in 2015

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-6-A11 Er wordt verder uitvoering gegeven aan het Uitvoeringsprogramma gezondheid en de in 2021 vastgestelde Maatschappelijke Agenda.

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten.

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

In 2022 hebben we gewerkt aan de thema's uit het uitvoeringsprogramma Gezondheid: gezond gewicht, gezond en kansrijk opgroeien, mentaal welbevinden, gezonde leefomgeving en verantwoord middelengebruik. Zo hebben we het AED netwerk verder versterkt, het 18-maanden huisbezoek ingezet, stoeptegels m.b.t. rookvrij op speelplaatsen gelegd, beweegroutes aangelegd en met het volwassenenfonds, sport en cultuur meer bereikbaar gemaakt voor inwoners met een kleinere beurs.

ER DOEL

Meer inwoners participeren naar vermogen in de samenleving.

- **SMART DOEL**
  In 2022 heeft tenminste 25% van het aantal mensen met een (zeer) grote afstand tot de arbeidsmarkt (P1 / P2, meetmoment september 2018) een zinvolle dagbesteding (eigen data)

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-6-A11 Er wordt uitvoering gegeven aan de in 2021 vastgestelde Maatschappelijke Agenda.

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten.

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

Op de verschillende onderwerpen/vraagstukken binnen de Maatschappelijke Agenda zijn we samen met partners aan de slag, door middel van ontmoeting, samenwerking en preventie. Voortgebouwd is op de resultaten uit de Kwaliteitsmonitor 2021.

2.2 Effecten op voorzieningen en zorg

AMBITIE

Wij zetten meer in op een inclusieve samenleving.

ER DOEL

Betere fysieke toegankelijkheid openbare ruimte, voorzieningen en winkels voor mensen met een beperking

- **SMART DOEL**
  Nieuwe ontwikkelingen en reconstructies in de openbare ruimte worden 100% toegankelijk voor

mensen met een beperking

- **INDICATOR**
  Het percentage nieuwe ontwikkelingen en reconstructies in de openbare ruimte dat toegankelijk is voor mensen met een beperking
  Bron: Eigen data
  0-meting: Vanaf 2019 wordt bij elke reconstructie (cyclus 20 jaar = 5% per jaar) de openbare ruimte 100% toegankelijk gemaakt voor mensen met een beperking. Bij meldingen wordt dit eerder opgelost.

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-6-A22 In begroting opgenomen in going concern, is standaard onderdeel van planvorming.

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten.

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

In 2022 is aandacht geschonken aan de bereikbaarheid voor minder validen in de openbare ruimte. Bij grote civieltechnische projecten is bereikbaarheid een standaard onderdeel bij de planvorming. Tevens is er een onderzoek gaande over de inrichting voor minder validen bij bushalten. Bij uitvoering van inrichting speelplaatsen, stellen we standaard eisen aan ontwikkelaars voor kinderen met een beperking.

13. Opvang statushouders

AMBITIE

Wij zetten in op een passende opvang van asielzoekers en statushouders in onze gemeente.

ER DOEL

Succesvoller integreren van statushouders die 2 jaar in onze gemeente wonen

- **SMART DOEL**
  In 2022 scoort 80% van de statushouders die 2 jaar in onze gemeente woont minimaal 4 op de Zelfredzaamheidsmatrix (ZRM) statushouders

- **INDICATOR**
  Het percentage statushouders dat 2 jaar in de Krimpenerwaard woont en minimaal 4 scoort op de zelfredzaamheidsmatrix
  Bron: Eigen data
  0-meting 2018: 76%

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-6-A13 Implementatie van de nieuwe Wet Inburgering (treedt per 1 januari 2022 inwerking).

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten.

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

Het jaar 2022 stond in het teken van de implementatie van de nieuwe Wet Inburgering. Samen met de regiogemeenten zijn de leerroutes en modules ingekocht, de leerbaarheidstoets is ingeregeld en het organiseren van de duale trajecten is opgepakt. Zaken zoals de registratie en uitwisseling zijn geregeld en er zijn de benodigde documenten en werkinstructies rond de klantreis van de inburgeraar opgesteld. Voor wat betreft de maatschappelijke begeleiding, sociale integratie, informeel taalaanbod en ondersteuning van statushouders werken wij nauw samen met onze lokale maatschappelijke ketenpartners en hebben we met hen goede werkafspraken gemaakt en vastgelegd.

Relatie met verbonden partijen

Deelname in de volgende verbonden partij(en) draagt bij aan het uitvoeren van activiteiten en realiseren van de doelstellingen binnen dit programma. Voor verdere toelichting over de verbonden partijen verwijzen we u naar paragraaf F. Verbonden Partijen en bijlage 1.

Verbonden Partijen
- Werkvoorzieningschap Promen
- Hecht (vh RDOG Hollands Midden)

Financieel overzicht

In onderstaand overzicht zijn de totale financiën van dit programma weergegeven. De hiervoor gepresenteerde beleidsspeerpunten zijn hier onderdeel van.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Primitief 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	SALDO 2022
Lasten					
0.10 Mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**-5.811**	**-5.648**	**-9.647**	**-9.910**	**-262**
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	**-487**	**-695**	**-759**	**-734**	**24**
6.3 Inkomensregelingen	**-15.451**	**-14.328**	**-17.364**	**-17.463**	**-99**
6.4 WSW en beschut werk	**-4.185**	**-4.239**	**-4.411**	**-4.312**	**99**
6.5 Arbeidsparticipatie	**-1.081**	**-1.114**	**-1.115**	**-876**	**240**
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	**-2.006**	**-2.464**	**-2.311**	**-1.955**	**356**
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	**-9.973**	**-10.880**	**-10.917**	**-10.201**	**716**
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	**-12.808**	**-11.315**	**-14.248**	**-14.235**	**13**
6.81 Geescaleerde zorg 18+	**-428**	**-475**	**-948**	**-872**	**76**
6.82 Geescaleerde zorg 18-	**-7.470**	**-6.019**	**-6.935**	**-5.335**	**1.601**
Totaal Lasten	**-59.701**	**-57.177**	**-68.657**	**-65.892**	**2.765**
Baten					
0.10 Mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**721**	**568**	**5.722**	**6.343**	**621**
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	**38**	**0**	**0**	**84**	**84**
6.3 Inkomensregelingen	**11.267**	**10.125**	**10.422**	**10.256**	**-166**
6.4 WSW en beschut werk	**76**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.5 Arbeidsparticipatie	**0**	**0**	**0**	**6**	**6**
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	**16**	**14**	**19**	**23**	**4**
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	**1.371**	**1.281**	**356**	**410**	**55**
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.81 Geescaleerde zorg 18+	**1.020**	**0**	**913**	**998**	**85**
6.82 Geescaleerde zorg 18-	**0**	**0**	**0**	**1**	**1**
Totaal Baten	**14.510**	**11.988**	**17.431**	**18.122**	**690**
Saldo van baten en lasten	**-45.191**	**-45.190**	**-51.225**	**-47.771**	**3.455**
Stortingen					
0.10 Mutaties reserves	**-1.351**	**0**	**-1.685**	**-2.029**	**-344**
Onttrekkingen					
0.10 Mutaties reserves	**758**	**642**	**1.525**	**1.202**	**-323**
Mutaties reserves	**-593**	**642**	**-159**	**-827**	**-667**
Geraamd resultaat	**-45.784**	**-44.548**	**-51.385**	**-48.597**	**2.788**

Toelichting - 6.10 Samenkracht en burgerparticipatie

Op dit taakveld is een nadeel bij de lasten ontstaan van € 410.000 en een voordeel bij de baten van € 808.000 op verschillende regelingen en opvang met betrekking tot Oekraïne. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Oekraïne.
Op dit taakveld is een nadeel van € 47.000 ontstaan bij de lasten vanwege de kosten met betrekking tot naleving van controle coronatoegangsbewijzen. Hiervoor is de gemeente via een specifieke uitkering vergoed, waardoor voor eenzelfde bedrag een voordeel is ontstaan bij de baten. Derhalve heeft dit geen effect op het saldo.
Voor inburgering heeft de gemeente dit jaar een tweetal specifieke uitkeringen ontvangen van het Rijk voor het beschikbaar stellen van voorzieningen aan inburgeringsplichtigen die onder de nieuwe Wet Inburgering (WIb) vallen. Deze bijdrage is gebaseerd op een eerste inschatting van het Rijk. De huidige instroom van inburgeraars in de gemeente vallen echter nog onder het regime van de oude WIb, waardoor de aantallen inburgeraars 'nieuwe WIb' veel lager uitvallen. Dit vertaalt zich in een voordeel bij de lasten € 135.000 en een nadeel bij de baten € 157.000. Het onbenutte bedrag van deze specifieke uitkeringen kan middels een reserveringsregeling worden gebruikt in 2023.

Toelichting - 6.20 Wijkteams

Op dit taakveld is een voordeel bij de baten ontstaan met betrekking tot een drietal specifieke regelingen met betrekking tot de afwikkeling van toeslagenaffaire € 84.000. De gemeente maakt lasten welke verantwoord dienen te worden vooruitlopend op vergoedingen vanuit het Rijk. Echter worden de rijksvergoedingen wel geboekt in 2022 zodat deze in hetzelfde jaar vallen als de lasten. Deze vergoedingen zijn echter niet in de begroting opgenomen, hetgeen tot een voordeel bij de baten leidt.
In de decembercirculaire is € 38.500 beschikbaar gesteld voor het versterken van de sociale basis. Deze middelen zullen worden ingezet ter dekking van tijdelijke formatie met als doel de lokale toegang verder te ontwikkelen.

Toelichting - 6.30 Inkomensregelingen

De gemeente ontvangt van het Rijk een gebundelde uitkering voor het bekostigen van uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ, Bbz 2004 en voor de inzet van loonkostensubsidies (BUIG). Dit budget is niet afdoende om de gemaakte uitkeringslasten volledig te dekken. Onder voorwaarden kan de gemeente een beroep doen op de vangnetuitkering dat slechts een deel van het tekort dekt. Voor 2022 blijven wij onder het drempelbedrag waardoor de gemeente niet in aanmerking komen voor een vangnetuitkering.
Bij de lasten is een voordeel ontstaan van € 164.000. Dit voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt door een daling van IOAW uitkeringen doordat inwoners de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt. Ook de komende jaren zal naar verwachting een daling van het IOAW uitkeringen te zien zijn aangezien alleen personen die geboren zijn voor 1-1-1965 nog een beroep kunnen doen op deze regeling. Daarnaast wordt een gedeelte van het voordeel verklaard doordat de Bbz uitgaven lager uitvallen dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat als gevolg van de coronapandemie tot 1 april 2022 sprake was van versoepelende voorwaarde om voor deze regeling in aanmerking te komen. Vanaf 1 april 2022 is de reguliere Bbz en de daarbij horende voorwaarden van toepassing. Een nadeel is echter ontstaan op de uitkeringen in het kader van de Participatiewet. De landelijke daling van het aantal uitkeringen zien wij nog niet terug bij onze gemeente. De verklaring hiervoor is dat wij ten opzichte van het landelijke beeld een relatief klein uitkeringsbestand hebben. De samenstelling van dit bestand (relatief groot aandeel heeft een grote afstand tot arbeidsmarkt) maakt dat de netto uitstroom beperkt is.
Bij de lasten is een voordeel ontstaan van € 140.000 bij de financiële afwikkeling van de TOZO. In lijn met de accountant is er voor gekozen om bedragen met betrekking tot voorgaande jaren rechtstreeks via de balans te boeken, terwijl in de begroting rekening is gehouden dat dit via de exploitatie zou lopen. In relatie hier mee ligt het nadeel bij de baten van € 140.000. Per saldo heeft dit geen effect op het jaarsaldo.
In 2022 hebben 2.091 huishoudens gebruik gemaakt van de energietoeslag. Dit heeft geleid tot een nadeel van € 312.000 op de lasten. Vanuit het Rijk zijn middelen ter beschikking gesteld voor de energietoeslag. Deze zijn echter onvoldoende om de kosten voor het uitkeren en uitvoeren van de energietoeslag te dekken. Wij hebben dit aangekaart bij de VNG. De VNG geeft aan dat het kabinet de garantie heeft gegeven richting zowel de Tweede Kamer als gemeenten dat deze regeling kostendekkend zou moeten zijn. Het is echter nog onduidelijk of en hoe het Rijk gemeenten hierin gaat compenseren.
In de decembercirculaire 2022 is € 848.300 door het Rijk beschikbaar gesteld om de energietoeslag ook in 2023 te kunnen uitkeren. Voorgesteld wordt om dit bedrag te bestemmen. Middels een raadsinformatiebrief bent u op de hoogte gesteld dat de wet Energietoeslag 2023 naar verwachting in juni 2023 inwerking treedt. Gemeenten mogen niet eerder dan de inwerkingtreding van de wet aan de slag met aanvragen en uitkeringen van energietoeslag 2023. Naast de toekenning via de decembercirculaire is door het Rijk kenbaar gemaakt dat ook in de meicirculaire 2023 gelden ter beschikking zullen worden gesteld voor de energietoeslag.
Een nadeel van € 46.000 bij de lasten is ontstaan doordat meer alleenstaanden dan verwacht gebruik hebben gemaakt van de individuele inkomenstoeslag. Met de verstrekking van de Energietoeslag is een nieuwe groep inwoners met een laag inkomen bekend geworden bij ons en is bij de ons bekende inwoners meteen beoordeeld of men in aanmerking kwam voor de individuele inkomenstoeslag. De toename kan ook worden toegeschreven aan het feit dat inwoners per 1 september 2022 bij afloop van de toeslag per brief zijn herinnerd dat zij weer voor de regeling in aanmerking kunnen komen.

Toelichting - 6.40 Begeleide participatie

Bij de lasten is er een voordeel door een lagere bijdrage over 2022 aan Promen van € 58.000. Deze lagere bijdrage is vooral ontstaan door een hogere omzet van WSW personeel dan voorzien.

Het wetsontwerp Breed offensief beoogt processen te stroomlijnen en te harmoniseren om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te krijgen. De wetswijzigingen treden 1 juli 2023 in werking. Voor de implementatie zijn in de decembercirculaire incidentele middelen beschikbaar gesteld voor de implementatie van de voorstellen uit het Breed offensief. Voor de gemeente Krimpenerwaard gaat het om € 16.000. Het bedrag zal worden ingezet voor tijdelijke formatie met als doel de wijzigingen te verwerken in gemeentelijke regelgeving en te implementeren in het uitvoeringsproces.

Toelichting - 6.50 Arbeidsparticipatie

Bij de lasten is op dit taakveld een voordeel van € 167.000 ontstaan op het re-integratiebudget. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt door verminderde inzet van de Arrivapas voor bijstandsgerechtigden. Geruime tijd na de invoering van de Arrivapas bleek dat het aantal reisbewegingen van bijstandsgerechtigden te gering was om de Arrivapas in te zetten. Toekenning van reiskosten op basis van daadwerkelijk afgelegde reisafstand bleek goedkoper te zijn.
Een andere oorzaak betreft het feit dat de instroom van het aantal inburgeraars dat onder de nieuwe Wet Inburgering valt pas laat op gang kwam en bovendien lager was dan verwacht. Dit had tot gevolg dat het participatiedeel voor deze groep nog niet ingezet hoefde te worden in 2022.
Daarnaast is een voordeel op de lasten ontstaan van € 76.000 doordat begrote uitgaven in het kader van het SD bestedingsplan in verband met corona niet zijn gerealiseerd. Dit wordt nader toegelicht in de COVID-19 paragraaf.

Toelichting - 6.60 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Op dit taakveld is een voordeel ontstaan bij de lasten van € 362.000. Dit voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de gerealiseerde lasten voor bouwtechnische aanpassingen € 221.000 en hulpmiddelen € 52.000 lager zijn uitgevallen. Bij de 2e TRP is het begrote bedrag opgehoogd naar aanleiding van een verwachte stijging van het aantal woonaanpassingen en hulpmiddelen. Bij jaareinde is gebleken dat deze stijging echter beperkter is dan bij de 2e TRP is ingeschat waardoor het genoemde voordeel ten opzichte van het begrote bedrag is ontstaan.
Daarnaast wordt het voordeel op de lasten veroorzaakt door lagere gerealiseerde lasten op medische meerkosten € 90.000. Deze regeling bestaat sinds 1 mei 2021 en het aantal gebruikers is in 2022 gestegen. Om de doelgroep van deze regeling verder te vergroten zijn per 1 januari 2023 de voorwaarden verruimd. verruimd.

Toelichting - 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Bij de lasten zien we op dit taakveld een behoorlijk voordeel ten opzichte van de begroting van € 716.000. Dit voordeel is veroorzaakt door een afvlakken van het aantal aanvragen en is evenredig verdeeld over de drie grootste onderdelen binnen dit taakveld te weten: hulp bij het huishouden, begeleiding en verstrekking PGB. In 2021 was al een iets minder grote stijging dan de jaren daarvoor zichtbaar, maar in 2022 is sprake geweest van een afvlakking. Zoals aangegeven heeft dit niet alleen betrekking op de lasten, maar ook op de aantallen aanvragen waar we nog een minimale stijging zien ten opzichte van 2021 op deze onderdelen. Ten opzichte van de rekening 2021 zijn de lasten nog wel met ongeveer € 200.000 gestegen, maar dit is fors minder dan waarmee in de begroting rekening was gehouden.
Bij de baten is een voordeel ontstaan met betrekking tot de eigen bijdrage voor Wmo maatwerkvoorzieningen. De reden voor deze voordelige afwijking ligt in het feit dat er ten opzichte van de primitieve begroting meer afnames van Wmo voorzieningen zijn geweest. Anders dan aan de lastenkant is de begroting voor de eigen bijdrage tussentijds niet opwaarts bijgesteld.

Toelichting - 6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Bij de lasten zien we op dit taakveld een voordeel van €76.000. Dit voordeel is ontstaan door een stagnatie van de aantallen aanvragen en daarmee ook de kosten. Ten opzichte van het rekeningresultaat 2021 is er nog sprake van een stijging van de kosten met € 100.000 maar dit is aanzienlijk lager dan waarmee in de begroting rekening was gehouden voor 2022.
Bij de baten is een voordeel ontstaan van € 85.000. Dit wordt veroorzaakt doordat de baten die zijn ontvangen vanuit de compensatieregeling Beschermd Wonen van de centrumgemeente Gouda hoger waren dan begroot

Toelichting - 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Bij de lasten zien we op dit taakveld een aanzienlijk voordeel ten opzichte van de begroting 2022. Belangrijkste oorzaak van dit voordeel is de wijziging van het Woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet per 1-1-2022. Met deze wijziging heeft er een behoorlijke verschuiving plaatsgevonden van zorgkosten tussen onderlinge gemeenten op basis van het principe dat de gemeente waar een jeugdige die zorg ontvangt vandaan komt verantwoordelijk blijft voor kosten van deze zorg. Voor onze gemeente heeft dit effectief tot gevolg gehad dat er van 83 jeugdigen de zorgkosten niet langer meer door ons, maar door een andere gemeente gedragen moeten worden, maar er zijn ook 31 jeugdigen onder onze verantwoordelijkheid gekomen. Deze hele verschuiving heeft een totaaleffect van € 1,6 miljoen aan zorgkosten Jeugd die van onze gemeente naar andere gemeenten verschoven zijn.

Toelichting - Storting/Onttrekking reserves programma 6

Het nadelige saldo wordt veroorzaakt door een hogere storting aan reserves. Het betreft voornamelijk voordelen op verschillende regelingen en opvang met betrekking tot Oekraïne. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Oekraïne.
Het nadelige saldo wordt veroorzaakt door de lagere onttrekkingen aan reserves. Het betreft voornamelijk nog niet gerealiseerde dekking van lasten voor re-integratie statushouders € 60.000, caseloadverlaging gecertificeerde instellingen € 45.000 en niet gedane corona gerelateerde uitgaven vanuit het SD bestedingsplan COVID-19 € 172.000.

Projectbudgetten en investeringen (x € 1.000)

Geen investeringen op programma 6 Sociaal Domein

7. VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

Binnen dit programma werkt de gemeente Krimpenerwaard aan het behouden en bevorderen van een gezonde en duurzame leefomgeving.
In dit programma zijn de middelen opgenomen voor het uitvoeren van taken op het gebied van volksgezondheid, milieu, klimaatadaptatie, energietransitie, circulaire economie, biodiversiteit en dierenwelzijn.
De Sustainable Development Goals (SDG's) zijn 17 doelen "om van de wereld een betere plek te maken in 2030". De gemeenteraad heeft op 14 juli 2020 motie M20-028 aangenomen. De uitvoering van deze motie wordt voortvarend opgepakt. We richten de monitoring op duurzaamheid door in onze P&C cyclus aan te sluiten bij de volgende vier SDG's:

1. Betaalbare en duurzame energie
2. Verantwoorde consumptie en productie (circulaire economie)
3. Klimaatactie (CO2 uitstoot, klimaatadaptatie en bodemdaling)
4. Leven op land (biodiversiteit)

Het instrumentarium van de Sustainable Development Goals biedt echter onvoldoende mogelijkheden om de monitoring goed uit te kunnen voeren. We hebben daarom een eigen CO2 monitor (o.b.v. de klimaatmonitor van Rijkswaterstaat) opgezet. Ook monitoren we de komende jaren zelf de opwek van hernieuwbare energie. Vanuit het Rijk worden bovendien diverse monitoringsinstrumenten ontwikkeld m.b.t. biodiversiteit, circulaire economie en klimaatadaptatie.

1.1 Behoefte aan maatwerk/eenduidige groepen bestaan niet meer

AMBITIE

Iedereen kan en mag meedoen. Iedereen krijgt de ondersteuning die hij of zij nodig heeft.
Daarbij zetten wij nog meer in op verbinding. We versterken de preventie en vroegsignalering en hebben daarbij oog voor kwetsbaarheid. Tevens willen wij bijdragen aan het welzijn en de gezondheid van onze inwoners.

ER DOEL

Meer fysiek en mentaal gezonde inwoners

- **SMART DOEL**
  1. In 2022 is de score op de 4 indicatoren van gezonde leefstijl met 5% verbeterd t.o.v. 2016
  2. In 2022 is de score op de 5 indicatoren van psychische gezondheid met 1% punt verbeterd t.o.v. 2016

- **INDICATOR**
  1. Score op 4 indicatoren van gezonde leefstijl
  Bron: GGD Gezondheidsmonitor, Leefstijl
  0-meting 2016: Beweegt voldoende 19 jaar en ouder: 61%
  Roken 19-64 jaar: 20%
  Overgewicht 19-64 jaar: 50%
  Overmatig drinken 19-64 jaar: 7%

  2. Score op de 5 indicatoren van psychische gezondheid
  Bron: GGD Gezondheidsmonitor, Gezondheid
  0-meting 2016: Ervaart veel stress 19-64 jaar: 17%
  Hoog risico op angststoornis/ depressie 19-64 jaar: 8%
  Hoog risico op angststoornis/ depressie 65+: 5%
  Aan suïcide gedacht 19-64 jaar: 7%
  Aan suïcide gedacht 65+: 4%

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-7-A11 Uitvoeren van de nota gezondheid . Extra aandacht gaat hierbij uit naar mentaal welbevinden.

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten.

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

Voor het thema mentaal welbevinden hebben we o.a. 75+ huisbezoeken uitgevoerd, hebben we de wijk-GGD'er ingezet, en hebben we welzijnswerkers geschoold in het bespreekbaar maken van eenzaamheid. Deze activiteiten maken onderdeel uit van de aanpak één tegen eenzaamheid.

4.1 Bodemdaling, waterveiligheid en adaptatie

AMBITIE

Krimpenerwaard moet klimaatbestendig worden en wil een bijdrage leveren aan de mondiale opgave. Wij leggen daarbij de nadruk op het tegengaan van bodemdaling, beperken van wateroverlast en hittestress.

ER DOEL

Minder bodemdaling

- **SMART DOEL**
  In 2022 is 400 hectare buitengebied voorzien van maatregelen tegen bodemdaling. Daarnaast is er een vastgesteld, gemeente dekkend, plan voor tegengaan van bodemdaling in het buitengebied van Krimpenerwaard

- **INDICATOR**
  Aantal hectares buitengebied waar bodemdalingremmende maatregelen zijn getroffen
  Bron: Eigen data
  0-meting 2019: 0 hectare met bodemdalingremmende maatregelen en geen gemeente dekkend plan tegengaan bodemdaling buitengebied Krimpenerwaard

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-7-A41 1. Start minimaal 2 gebiedsprocessen bodemdaling en vermindering van CO2-uitstoot natuurgebieden. 2. Proeftuin adaptieve landbouw wordt afgerond.

Geld (toelichting)

€ 100.000 (incidenteel)

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

Gebiedsprocessen zijn gestart. Deze worden voortgezet in 2023, aansluitend op het Nationaal Programma Landelijk Gebied. De proeftuin adaptieve landbouw is afgerond. Hierover is de raad op 29 november 2022 middels een RIB geïnformeerd.

ER DOEL

Beter klimaat adaptieve kernen

- **SMART DOEL**
  Nieuwe ontwikkelingen en reconstructies in openbare ruimte worden 100% klimaat adaptief ingevuld. Het gaat over nog niet opgestarte projecten

- **INDICATOR**
  Percentage reconstructies en nieuwe ontwikkelingen (na vaststelling beleid) waar klimaat adaptieve inrichting expliciet onderdeel van uitmaakt
  Bron: Eigen data
  0-meting 2018: 0%

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-7-A41 1. Herinrichtingsprojecten in de openbare ruimte zijn zoveel mogelijk klimaatadaptief. 2. Het project meer bomen in de kernen wordt uitgevoerd.

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten.

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

In alle projecten openbare ruimte is in 2022 klimaatadaptatie in de ontwerpfase meegenomen. Dit heeft in diverse projecten geresulteerd in het toepassen van maatregelen voor het verminderen van de gevolgen door hitte-stress, droogte en wateroverlast. Voorbeelden zijn grastegels in plaats van betonklinkers en groenvakken met waterbergende functie.
Het project ‘ meer bomen in de kernen’ is opgestart en er wordt in 2023 een projectplan gemaakt. Er is in de projecten openbare ruimte al gestart met het realiseren van meer bomen. In 2022 hebben we 37% meer bomen geplant dan in de situatie voor reconstructie aanwezig waren.

5.1 Energietransitie

AMBITIE

Wij willen een bijdrage leveren aan de energietransitie en streven de volgende doelen na. - In 2021 is de CO2-uitstoot van de samenleving van Krimpenerwaard met tenminste 5% afgenomen ten opzichte van 2015, met het doel daarna de versnelling op gang te brengen; - Wij gaan voor 50% lagere CO2 uitstoot in 2030 voor de gemeentelijke organisatie en laten onderzoeken hoe dit het best kan worden gerealiseerd; - In 2021 is de hoeveelheid duurzaam opgewekte energie in de gemeente Krimpenerwaard toegenomen met tenminste 0,02 PetaJoule. Op basis van de huidige technieken betekent dit ongeveer 1875 huishoudens (dit is ongeveer 8% van de huishoudens), waarvoor een zonneveld nodig is van 5 hectare. We willen hierbij waar mogelijk gebruik maken van de nieuwste technieken, met zo min mogelijk aantasting van het landelijk karakter van Krimpenerwaard; - Wij staan geen gasboringen binnen Krimpenerwaard toe.

Minder CO2 uitstoot

- **SMART DOEL**
  In 2022 is de CO2-uitstoot van de samenleving van Krimpenerwaard met tenminste 15%

afgenomen ten opzichte van 2015

- **INDICATOR**
  CO2 uitstoot in Krimpenerwaard
  Bron: Klimaatmonitor
  0-meting 2015 : 553.008 ton/jaar

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-7-A51 CO2-uitstoot beperken door uitvoering gebiedsprocessen. Opstellen van uitvoeringsplannen voor de energietransitie gericht op vermindering van CO2-uitstoot. -

Geld (toelichting)

€ 160.000 (incidenteel)

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

Er is gewerkt aan een uitvoeringsplan voor de warmtevisie. Daarnaast is in regionaal verband gewerkt aan plannen voor zon op dak. Deze zijn beide nog in ontwikkeling.
Er is een regionaal energieloket voor bedrijven opgericht.
Daarnaast is er een beleidskader voor kleine windmolens opgesteld.

Minder CO2 uitstoot.

- **SMART DOEL**
  In 2022 is de CO2-uitstoot voor gemeentekantoren, gemeentewerven, sporthallen 20% lager dan in 2018. Dit hebben we gerealiseerd of in besluit-vorming vastgelegd

- **INDICATOR**
  Percentage CO2 uitstoot van gemeentekantoren, gemeentewerven en sporthallen
  Bron: Onderzoek duurzaam gebouw
  0-meting 2018 : 100%

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-7-A51 - Inspanningen vloeien voort uit de besluitvorming over de werven en gemeentekantoren.

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten.

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

De doelstelling om in 2022 de CO2 uitstoot voor gemeentekantoren, gemeentewerven en sporthallen 20% te verlagen t.o.v. 2018, is in 2021 gerealiseerd.

Meer duurzame energie

- **SMART DOEL**
  In 2022 is de hoeveelheid duurzaam opgewekte energie in de gemeente Krimpenerwaard toegenomen met tenminste 0,02 PetaJoule t.o.v. 2018.

- **INDICATOR**
  Toegenomen hoeveelheid duurzaam opgewekte energie
  Bron: Klimaatmonitor
  0-meting 2018: Klimaatmonitor nog niet beschikbaar

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-7-A51 - Het smartdoel is gerealiseerd.

Geld (toelichting)

-

-

Bijstelling (collegeprogramma)

We verwachten dat medio 2024 de resultaten over 2022 bekend zijn in de klimaatmonitor.

Meer duurzame energie.

- **SMART DOEL**
  In 2050 is Krimpenerwaard aardgas vrij

- **INDICATOR**
  Woningen in Krimpenerwaard aardgasvrij
  Bron: Transitievisie Warmte
  0-meting 2019: 0% woningen aardgasvrij en geen Transitievisie Warmte

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-7-A51 Inzetten op energiebesparende maatregelen, waaronder isolatievisie.

Geld (toelichting)

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022:

Het Rijk stelt € 313.891 via een SPUK voor 2022/2023 beschikbaar voor energiebesparende maatregelen, voor subsidie aan doelgroepen die wel willen maar niet draagkrachtig genoeg zijn. We werken momenteel aan een plan hoe deze middelen hiervoor in te zetten..

Bijstelling (collegeprogramma)

Het Rijk stelt in 2022 extra SPUK middelen beschikbaar voor energiebesparende maatregelen in 2022. De uitvoering loopt door in 2023.
Daarnaast wordt een uitvoeringsplan gemaakt voor de warmtevisie waarin de acties voor de komende jaren worden beschreven.

5.2 Circulaire economie

AMBITIE

Wij hebben als doel dat afval van de één, grondstof voor de ander wordt. In 2021 is de afvalscheiding van het huishoudelijk afval in de gemeente Krimpenerwaard minimaal 80%

ER DOEL

Meer afvalscheiding

- **SMART DOEL**
  In 2022 is de afvalscheiding van huishoudens 80%

- **INDICATOR**
  Percentage afvalscheiding van totaal huishoudelijk afval
  Bron: Factsheet Cyclus
  0-meting 2018: 75%

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-7-A52 Realisatie van een goed toegankelijke milieustraat voor alle inwoners van gemeente Krimpenerwaard

Geld (toelichting)

€ 50.000 (incidenteel)

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Parallel aan de bestemmingsplanwijziging en het bouwrijp maken van de grond wordt in 2022 het definitieve ontwerp van de nieuwe milieustraat opgeleverd en de opdracht verleend voor de bouw. De bouwfase loopt door naar 2023.
De planning voor de opening van de nieuwe milieustraat is bijgesteld naar de 2e helft van 2023.

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijkingen

Bijstelling (collegeprogramma)

Het bestemmingsplan ligt ter inzage voor zienswijze. De periode loopt door tot begin 2023.

ER DOEL

Meer hergebruik grondstoffen door ketenvorming

- **SMART DOEL**
  In 2022 hebben we minimaal 8 bedrijven die samenwerken waarbij het afval van de één wordt ingenomen als grondstof voor de ander

- **INDICATOR**
  Aantal publiek - private convenanten Symbiose Circulaire Economie
  Bron: Eigen data
  0-meting: 2018: 0

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-7-A52 Vanwege prioritering van andere afvalzaken starten we voor dit doel geen extra inspanningen in 2022.

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten.

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

In 2022 zijn op dit doel geen extra inspanningen geweest.

15. Biodiversiteit en dierenwelzijn

AMBITIE

Wij willen een bijdrage leveren aan het behoud, of zelfs verbeteren van de biodiversiteit in Krimpenerwaard. We zoeken hierbij de samenwerking met diverse partijen, zoals de agrariërs en de natuurbeheerders in Krimpenerwaard. Wij maken ons sterk om het welzijn van de dieren in Krimpenerwaard te bevorderen en actualiseren hiertoe de dierenwelzijnsnota.

ER DOEL

Meer biodiversiteit

- **SMART DOEL**
  Verhogen biodiversiteit binnen Krimpenerwaard door aanpassen maairegime

- **INDICATOR**
  Meer verschillende soorten (dieren en planten) waarnemen
  Bron: Meetmethode nog uitwerken
  0-meting: Nader te bepalen

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-7-A15 Biodiversiteit wordt geïntegreerd in beheer en is onderdeel van herinrichtingsprojecten

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten.

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

Vanaf 2020 zijn maatregelen genomen ter bevordering van de biodiversiteit. in het openbaar groen en bij herinrichtingsprojecten. Deze maatregelen, zoals ecologisch bermbeheer zijn ook in 2022 uitgevoerd en/of zo beheerd. Aanvullende maatregelen in 2022 betroffen het (her)inzaaien van bloemstroken met streekeigen soorten en het planten van 700 solitaire heesters op geselecteerde plekken ter bevordering van het insectenleven. Uitvoering vond plaats binnen budget. Biodiversiteit is een standaard onderdeel van de projectopdracht van herinrichtingsprojecten, denk aan plantkeuze en natuurvriendelijke oevers. Afstemming en kennisdeling met gebiedspartners is gerealiseerd via het biodiversiteitsconvenant Prachtlint.

ER DOEL

Meer aandacht voor dierenwelzijn

- **SMART DOEL**
  -

- **INDICATOR**
  Meer aandacht voor dierenwelzijn
  Bron: Beleidsinhoudelijke toelichting
  0-meting: Geen - Kwalitatieve doelstelling

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-7-A15 De prioriteit is gesteld op uitvoering van wettelijke taken.

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten.

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

Diverse actiepunten uit de nota dierenwelzijn zijn gerealiseerd. Zo zijn er subsidies voor dierenwelzijnsorganisaties beschikbaar gesteld en hebben we overeenkomsten met de dierenbescherming en stichting centrum voor dierenhulpverlening (opvang en vervoer van dieren).

Relatie met verbonden partijen

Deelname in de volgende verbonden partij(en) draagt bij aan het uitvoeren van activiteiten en realiseren van de doelstellingen binnen dit programma. Voor verdere toelichting over de verbonden partijen verwijzen we u naar paragraaf F. Verbonden Partijen en bijlage 1.

Verbonden Partijen
- Cyclus NV
- Omgevingsdienst Midden Holland (ODMH)
- Hecht (vh RDOG Hollands Midden)
- Ingenieursbureau Krimpenerwaard (IBKW)

Financieel overzicht

In onderstaand overzicht zijn de totale financiën van dit programma weergegeven. De hiervoor gepresenteerde beleidsspeerpunten zijn hier onderdeel van.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Primitief 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	SALDO 2022
Lasten					
0.10 Mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
7.1 Volksgezondheid	**-2.586**	**-2.757**	**-2.875**	**-2.748**	**126**
7.2 Riolering	**-4.807**	**-4.749**	**-4.715**	**-5.473**	**-759**
7.3 Afval	**-6.036**	**-6.353**	**-6.402**	**-6.327**	**75**
7.4 Milieubeheer	**-2.957**	**-2.849**	**-3.011**	**-2.523**	**488**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**-1.476**	**-1.359**	**-1.338**	**-1.491**	**-153**
Totaal Lasten	**-17.862**	**-18.068**	**-18.340**	**-18.562**	**-222**
Baten					
0.10 Mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
7.1 Volksgezondheid	**60**	**54**	**151**	**157**	**6**
7.2 Riolering	**6.070**	**6.088**	**6.088**	**6.858**	**770**
7.3 Afval	**6.976**	**7.329**	**7.379**	**7.335**	**-44**
7.4 Milieubeheer	**203**	**10**	**173**	**11**	**-163**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**1.128**	**1.017**	**1.017**	**1.165**	**149**
Totaal Baten	**14.436**	**14.499**	**14.809**	**15.526**	**717**
Saldo van baten en lasten	**-3.426**	**-3.569**	**-3.531**	**-3.036**	**495**
Stortingen					
0.10 Mutaties reserves	**-285**	**-255**	**-662**	**-683**	**-21**
Onttrekkingen					
0.10 Mutaties reserves	**667**	**641**	**680**	**640**	**-40**
Mutaties reserves	**382**	**385**	**18**	**-43**	**-61**
Geraamd resultaat	**-3.044**	**-3.184**	**-3.513**	**-3.079**	**434**

Toelichting - 7.10 Volksgezondheid

Er is een voordeel bij de lasten ontstaan van € 68.000 op de uitgaven CJG/Gezondheid vanwege een niet begrote doorschuif BTW van Hecht.
Daarnaast is een voordeel bij de lasten van € 38.000 ontstaan op het uitvoeringsprogramma Gezondheid. Reden hiervoor is dat een deel van activiteiten zijn bekostigd vanuit de beschikbaar gestelde coronamiddelen. Zie hiervoor ook de paragraaf COVID-19. Tevens zijn een aantal activiteiten niet of beperkter uitgevoerd door prioritering bij het consultatiebureau Jeugdgezondheidszorg (JGZ).

Toelichting - 7.20 Riolering

De gemeente Krimpenerwaard heeft de kassiersrol voor de Impulsregeling Ruimtelijke Adaptatie. De mutatie van € 704.000 in de lasten en baten is budgetneutraal. De overschrijding van € 85.000 op riolering onderhoud is te verklaren doordat in 2022 extra aandacht naar het onderhoud van onze minigemalen is gegaan. Dit om de storingsgevoeligheid te verminderen en bedrijfszekerheid te verhogen. De baten en lasten van riolering worden geëgaliseerd met de voorziening.

Toelichting - 7.30 Afval

Het positieve resultaat op de lasten reiniging huishouden heeft een directe relatie met de inkomsten: minder aanbod van restafval leidt tot minder inkomsten, maar ook tot lagere verwerkingskosten. Verhoging van het variabele tarief vanaf 2020 heeft uiteindelijk in 2022 effect in de vorm van minder aanbod van fijn huishoudelijk restafval. Het effect is door Corona enigszins later, doordat mensen in 2021 meer thuis waren en werkten en daardoor meer restafval aanboden. Daardoor valt de totaal te innen heffing lager uit dan begroot.
Afval is een gesloten financieel systeem. Er is € 295.000 toegevoegd aan de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing. Het voordeel is de opbrengst Oud Papier en Karton, vanwege hoge marktprijzen in 2022.

Toelichting - 7.40 Milieubeheer

In de loop van 2022 heeft zich - als gevolg van de oorlog in Oekraïne - een energiecrisis ontwikkeld. Het Rijk heeft een Specifieke Uitkering (SPUK) energiearmoede van € 315.000 aan de gemeente uitgekeerd met als doel in 2022 en 2023 om huishoudens die kampen met energiearmoede te ondersteunen met energiebesparende maatregelen. Dit doen we momenteel door de inzet van energieklussers en energiecoaches. In de slotwijziging zijn de resterende middelen naar 2023 overgeheveld. Door prioritering is in het tweede half jaar wel minder gedaan aan communicatie en collectieve inkoopacties voor klimaatadaptatie en duurzaamheid. De lasten worden deels gedekt vanuit reserves.

Toelichting - 7.50 Begraafplaatsen en crematoria

Door uitval van eigen personeel is er extra personeel ingehuurd, wat duurder is. De inkomsten uit graf- en begrafenisrechten in 2022 toegenomen. Er waren meer begrafenissen en nabestaanden hebben, meer dan voorgaande jaren, gekozen voor de aankoop van een particulier graf en bijzettingen in particuliere graven. Hiermee werden ook grafrechten verlengd en hebben rechthebbenden meer onderhoudskosten betaald.

Toelichting - Storting/Onttrekking reserves programma 7

Het nadelige saldo wordt veroorzaakt door lagere onttrekkingen aan reserves. Het betreft voornamelijk nog niet gerealiseerde lasten met betrekking op bodemdaling. Dit heeft geen gevolgen voor het resultaat.

Projectbudgetten en investeringen (x € 1.000)

Projectnaam	Kern(en)	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting Jaarrekening	Begroot	Realisatie	Saldi
I0095 Begraafplaats Stolwijk	Stolwijk	Nee	Project uitbreiding begraafplaats is eind 2022 opgeleverd en onderhoudsperiode groen en verhardingen loopt door t/m 2023. Realisatie van het beheerdersgebouw vindt naar verwachting plaats medio 2023. Budget verloopt conform. Afgestemd met en opening uitbreiding begraafplaats door portefeuillehouder E. Wassink op 12 december 2022.	1.357	1.157	200
I0497 Harm./lev. papier-karton container	-	Nee	De laatste ondergrondse containers zijn besteld bij Cyclus. Na levering en betaling wordt het krediet in 2023 afgesloten.	800	659	141
I0511 Project ondergrondse containers	-	Nee	Harmonisatie laagbouw is uitgevoerd. In 2023 wordt de harmonisatie vervolgd voor hoogbouw en gestapelde woningen. Verwachting is dat het project in 2023 wordt afgerond.	347	276	71
I0606 Hekwerk begraafplaats OU	Ouderkerk	Nee	Werkzaamheden worden uitgevoerd in combinatie met project dijkversterking KIJK. Het is momenteel nog niet duidelijk wanneer dit project gaat starten.	50	0	50
I0638 Afvalpassen	-	Nee	Er worden geen nieuwe afvalpassen aangeschaft (in bulk) en geactiveerd zolang niet duidelijk is van welke paslezers KRW toekomstig gebruik gaat maken. Tijdelijke vervanging van verloren of beschadigde passen worden operationeel afgerekend in de DVO met Cyclus.	115		115
I0646 Milieustraat	-	Nee	In 2022 is een start gemaakt met het Voorlopige Ontwerp van de nieuwe milieustraat en zijn (SSK) Kostenramingen gemaakt door IBKW. Het zwaartepunt van geplande uitgaven ligt in 2023 met het Definitieve Ontwerp en het onderzoek naar een omheining conform het BKP. (BeeldKwaliteitsPlan).	380	8	372
I0653 Paslezers ondergr afvalcontainers	-	Nee	De aanbesteding uitgezet door Cyclus heeft een leverancier voor paslezers opgeleverd. KRW kan hier vrijblijvend op meeliften, maar heeft aangegeven hier ook zelf onderzoek naar te willen doen. Dit onderzoek wordt in Q1 2023 afgerond. Op basis hiervan volgt een voorstel aan het college voor de besteding van dit krediet. De vervanging is niet eerder dan 2024 noodzakelijk, aangezien KPN de werking van de huidige paslezers heeft gegarandeerd tot 2025.	560		560
I0657 Rioolspuitwagens	-	Nee	Vooruitlopend op het opereren vanuit 1 werf i.p.v. 4 werven wordt 1 rioolspuitwagen aangeschaft. Deze is duurder vanwege meer flexibele inzet en hoge prijsstijgingen. Vandaar dat in de 1e tussenrapportage het verzoek tot samenvoegen van deze 2 kredieten zal worden aangevraagd om 1 spuitwagen aan te schaffen.	70		70
Middelgroot onderhoud Riolering	-	Nee	zie par C. Onderhoud kapitaalgoederen - VGRP	3.493	1.743	1.750
Overige vervanging (pers-)riolering e.d	-	Deels	zie par C. Onderhoud kapitaalgoederen - VGRP	3.571	2.199	1.371
Projectenboek 2018 - Riolering	-	Nee	zie par C. Onderhoud kapitaalgoederen - VGRP	1.909	1.995	-86
Projectenboek 2019 - Riolering	-	Ja	zie par C. Onderhoud kapitaalgoederen - VGRP	3.093	3.188	-95
Projectenboek 2020 - Riolering	-	Deels	zie par C. Onderhoud kapitaalgoederen - VGRP	8.713	5.281	3.432
Projectenboek 2021 - Riolering	-	Nee	zie par C. Onderhoud kapitaalgoederen - VGRP	7.014	809	6.205
Projectenboek 2022 - Riolering	-	Nee	zie par C. Onderhoud kapitaalgoederen - VGRP	6.008	76	5.931
Eindtotaal				37.479	17.390	20.088

Voor projectbudgetten Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP), zie paragraaf C. Onderhoud kapitaalgoederen

8. VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

Dit programma richt zich op ontwikkeling en behoud van een kwalitatief hoogwaardige woon-, werken leefomgeving.
In dit programma zijn middelen opgenomen voor advisering op het gebied van wonen en de kwaliteit van de leefomgeving, het voeren van projecten en grondexploitaties, het faciliteren van ontwikkelingen van inwoners en ondernemers en het begeleiden van bestemmingsplannen en afgeven van en toetsen op omgevingsvergunningen. Door de introductie van Omgevingswet veranderen veel van de bestaande instrumenten en werkwijzen.

2.1 Huishoudensverdunning

AMBITIE

Wij zetten in op minimaal gelijkblijvend inwoneraantal. Toekomstige woningbouw dient daarop gericht te zijn: met behoud van landelijk karakter en met bijzondere aandacht voor jongeren en toekomstbestendig wonen.

ER DOEL

Vitale(re) kernen met een passend woningaanbod dat bijdraagt aan een gelijkblijvend inwoneraantal

- **SMART DOEL**
  Tot 2022 worden per jaar 200 extra (duurzame en toekomstbestendige) woningen gebouwd

- **INDICATOR**
  Toename aantal duurzame en toekomstbestendige woningen o.b.v. de basisadministratie gebouwen
  Bron: Aantal verblijfsobjecten met bouwjaar in gebruik t niet in gebruik in BAG
  0-meting: In 2015 tot 2018 zijn er jaarlijks 226 verblijfsobjecten geregistreerd op deze bouwjaren, waarvan gemiddeld 221 in gebruik zijn genomen.
  Het aantal nieuwbouwwoningen in deze periode volgens het CBS kwam op 224 woningen, per saldo nam de voorraad, inclusief sloop, gemiddeld met 130 woningen per jaar toe

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-8-A21 Projecten en initiatieven ogb van woningbouwontwikkelingen (bege)leiden die leiden tot (gem.) 130 nieuwe won. per jaar. Voor 2022 is het aantal woningen 150. In 2022: goede procesafspraken met de provincie.

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten.

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: De voorlopige statistieken laten zien dat er tussen januari 2022 en eind mei 2022 de woningvoorraad per saldo met 149 woningen is toegenomen. Tussen 2018 en 2022 is het gemiddelde nu (op basis van de voorlopige cijfers) - ca 145 extra woningen per jaar.

Bijstelling (collegeprogramma)

Volgens de voorlopige cijfers van het CBS is in de periode 2018-2022 de woningvoorraad met 881 woningen gegroeid. Gemiddeld genomen zijn per jaar 176 woningen toegevoegd.

B22-8-A21 Via onderzoek en communicatie stimuleren van nieuwe initiatieven die aansluiten bij de "uitwerking van de woonvisie naar de kernen" en passen binnen de regionale agenda wonen

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten.

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Geen afwijking

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijking

Bijstelling (collegeprogramma)

-

7. Verandering ruimtelijk domein

AMBITIE

Voor de implementatie van de Omgevingswet gaan wij werken volgens het onderscheidende en waar mogelijk vernieuwende VNG verandertype.

ER DOEL

Meer ruimte voor maatwerk en economische en maatschappelijke initiatieven van inwoners, bedrijven en instellingen in het ruimtelijk domein

- **SMART DOEL**
  In 2021 is de Omgevingswet geïmplementeerd conform het VNG verandertype onderscheidend en waar mogelijk vernieuwend

- **INDICATOR**
  Implementatie omgevingswet per 2021
  Bron: Beleidsinhoudelijke toelichting
  0-meting: Geen - Kwalitatieve doelstelling

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-8-A7 In 2022 is het werkproces en het casco Omgevingsplan conform het verandertype onderscheidend en vernieuwend ingericht

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten.

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: Het is niet mogelijk om met het casco omgevingsplan al in 2022 volledig te voldoen aan het verandertype onderscheidend en vernieuwend. De opgave is dermate groot en complex, dat de overgang grotendeels beleidsneutraal moet plaatsvinden. Daarna kunnen we door ontwikkelen naar het gewenste verandertype.

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijkingen

Bijstelling (collegeprogramma)

De Omgevingswet is vanuit de rijksoverheid uitgesteld. In 2022 is gewerkt aan een concept wijzigingsbesluit omgevingsplan voor de kern Berkenwoude. Dit wordt medio 2023 verder uitgebouwd

naar een volwaardig wijzigingsbesluit voor de kern Berkenwoude. Dat dient vervolgens als opmaat voor alle dan volgende wijzigingen van het omgevingsplan, met ingang datum invoering Omgevingswet.

Doorontwikkeling van het omgevingsplan Krimpenerwaard naar verandertype onderscheidend en vernieuwend in de periode 2024-2030

ER DOEL

Sneller, pro-actiever en meer integraal besluiten over ruimtelijke initiatieven

- **SMART DOEL**
  In 2022 hebben we in 75% van de (beleids)-ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving bedrijven, inwoners en organisaties actief betrokken

- **INDICATOR**
  Percentage in de raad vastgestelde beleidsontwikkelingen in de fysieke leefomgeving waarbij inwoners, bedrijven en organisaties actief betrokken zijn
  Bron: Beleidsinhoudelijke toelichting
  0-meting: Geen - Kwalitatieve doelstelling

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-8-A7 In 2022 wordt werkproces van de Omgevingswet geïmplementeerd. Ervaring opdoen met participatie onder de Omgevingswet. Rol van gemeente wordt adviseur voor initiatieven van inw. en derden

Geld (toelichting)

€ 360.000 (incidenteel)

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: We gaan in 2022 ervaring opdoen met participatie. Vanwege het uitstel van de Omgevingswet tot 1 januari 2023, zal dit (voornamelijk) onder de huidige wetgeving zijn.

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijkingen

Bijstelling (collegeprogramma)

In 2022 is onder de huidige wetgeving gewerkt aan de voorbereiding op de Omgevingswet. Binnen lopende projecten is onder de huidige wetgeving verder ervaring opgedaan met participatie. Eind 2022 is er een adviseur burger en overheidsparticipatie aangenomen. Het intakeproces voor nieuwe initiatieven is uitgewerkt en de voorbereiding van de implementatie van de intaketafel is gestart.

8.2 Interactie stad en land

AMBITIE

Wij zoeken zelfbewust meer de verbinding met de steden en gaan op zoek naar kansen en win-win situaties voor stad en land, onder meer op het gebied van mobiliteit, levering van energie, gekwalificeerd personeel, wonen, recreatie en natuurbeleving

ER DOEL

Beter etaleren van de kwaliteiten van de Krimpenerwaard om de aantrekkelijkheid als regionale samenwerkingspartner te vergroten

- **SMART DOEL**
  In 2022 is de samenwerking met Midden-Holland, Metropoolregio Rotterdam-Den Haag, Grenzeloos samenwerken Alblasserwaard en de verbinding M-H/MRDH op gebied van

duurzaamheid, recreatie en toerisme, mobiliteit en wonen versterkt

- **INDICATOR**
  Bron: Beleidsinhoudelijke toelichting
  0-meting: Geen - Kwalitatieve doelstelling

RESULTATEN & INSPANNINGEN

B22-8-A82 In 2022 wordt de lobbyagenda uitgevoerd en daar waar nodig aangepast.

Geld (toelichting)

Geen additionele kosten.

Afwijking opgegeven in de 1e TR 2022: De lobbyagenda heeft vertraging opgelopen door andere prioriteiten (oa werkzaamheden Corona). In de tussentijd is wel regionaal gewerkt aan een positioneringsdocument voor de regio Midden Holland. Daarnaast zijn er goede contacten met de provincie, de MRDH en de regio Midden Holland op verschillende terreinen. Dit betekent dat wel degelijk gelobbyd wordt voor onze belangen (bijvoorbeeld voor vitale kernen: ruimte voor wonen en bedrijvigheid). Een aanzet voor de lobbyagenda is dan ook al enige tijd concreet, maar moet nog verder worden opgepakt. In de tweede helft van 2021 is ervoor gekozen om deze stap samen met het nieuwe college te gaan zetten in de tweede helft van 2022.

Afwijking opgegeven in de 2e TR 2022: Geen afwijkingen

Bijstelling (collegeprogramma)

Eind 2022 is opdracht verleend om te starten met het opstellen van een toekomstperspectief, als basis voor het formuleren van een strategische agenda. Het toekomstperspectief vormt een document voor de lobby om rijk en provincie te overtuigen dat het belangrijk is ruimte te geven voor ontwikkeling en te investeren in de Krimpenerwaard.

Relatie met verbonden partijen

Deelname in de volgende verbonden partij(en) draagt bij aan het uitvoeren van activiteiten en realiseren van de doelstellingen binnen dit programma. Voor verdere toelichting over de verbonden partijen verwijzen we u naar paragraaf F. Verbonden Partijen en bijlage 1.

Verbonden Partijen
- Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)

Financieel overzicht

In onderstaand overzicht zijn de totale financiën van dit programma weergegeven. De hiervoor gepresenteerde beleidsspeerpunten zijn hier onderdeel van.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Primitief 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	SALDO 2022
Lasten					
0.10 Mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
8.1 Ruimte en leefomgeving	**-2.008**	**-1.997**	**-1.911**	**-1.511**	**400**
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	**-4.513**	**-8.884**	**-3.202**	**-1.744**	**1.458**
8.3 Wonen en bouwen	**-3.433**	**-3.893**	**-4.285**	**-4.965**	**-681**
Totaal Lasten	**-9.954**	**-14.774**	**-9.398**	**-8.220**	**1.178**
Baten					
0.10 Mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
8.1 Ruimte en leefomgeving	**1.248**	**361**	**361**	**339**	**-22**
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	**5.138**	**8.984**	**3.095**	**1.819**	**-1.276**
8.3 Wonen en bouwen	**3.106**	**2.835**	**3.987**	**4.761**	**774**
Totaal Baten	**9.492**	**12.180**	**7.442**	**6.919**	**-523**
Saldo van baten en lasten	**-462**	**-2.594**	**-1.955**	**-1.301**	**655**
Stortingen					
0.10 Mutaties reserves	**-685**	**-388**	**-1.607**	**-1.835**	**-228**
Onttrekkingen					
0.10 Mutaties reserves	**430**	**804**	**1.144**	**399**	**-746**
Mutaties reserves	**-255**	**416**	**-462**	**-1.436**	**-974**
Geraamd resultaat	**-717**	**-2.178**	**-2.418**	**-2.737**	**-319**

Toelichting - 8.10 Ruimtelijke Ordening

De lagere lasten zijn opgebouwd uit € 280.000 minder inhuur door uitstel van de Omgevingswet. Daarnaast is € 117.000 minder uitgegeven aan advies- en onderzoekskosten en € 180.000 minder aan projecten, doordat de uitvoering langer duurt dan gedacht. (zie toelichting project- en investeringsbudgetten). Dit heeft ook als gevolg dat de opbrengsten anterieure overeenkomsten € 119.000 lager zijn dan begroot.
Voor het project Tiendweijde te Lekkerkerk is € 113.000 aan meerkosten gemaakt.

Toelichting - 8.20 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

Toelichting - 8.30 Wonen en bouwen

Er is een rijksregeling waarbij woningen bij hoogspanningsleidingen verplaatst moeten worden. De gemeente voert de regeling uit en koopt woningen aan. De baten en lasten zijn niet geraamd. In 2022 verklaart de inkomsten vanuit het rijk voor een groot deel de hogere baten. Door de aankoop zijn tevens de uitgaven hoger dan begroot. Daarnaast zijn er meer bouwaanvragen geweest, hetgeen leidt tot meer inkomsten voor een bedrag van € 225.000.

Toelichting - Storting/Onttrekking reserves Programma 8

Het saldo wordt veroorzaakt door een lagere onttrekking en hogere stortingen aan de reserves voor de projecten in het kader van de Omgevingswet die uitgesteld is. Verandering Ruimtelijk Domein en optimalisering processen voor in totaal € 390.000, tevens heeft een lagere onttrekking voor woningbouwprojecten plaatsgevonden en tot slot resultaten uit de grondexploitatie. Per saldo heeft dit geen gevolgen voor het resultaat.

Projectbudgetten en investeringen (x € 1.000)

Projectnaam	Kern(en)	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting Jaarrekening	Begroot	Realisatie	Saldi
I0105 Ontw. Htr. Galgoord & Kleine Betuw	Haastrecht	Nee	In 2023 nog open houden voor lopende adviestrajecten rond de vaststelling van het bestemmingsplan. Afsluiting verwacht in 2024.	306	218	89
I0464 Verkoop HSV woningen	-	Nee	Project is nog niet afgerond	5.431	6.787	-1.356
			-	-5.431	-7.000	1.569
I0483 Opst aanpak bedrijfterrein Sch-Nrd	Schoonhoven	Ja	Project kost meer tijd dan verwacht en loopt door in 2023	140	126	14
I0484 AZS terrein Schoonhoven	Schoonhoven	Nee	De uitvoering is vertraagd en staat gepland in 2023.	125	13	112
			-	-125	-75	-50
I0574 Uitv ruimtelijke ontw Gouderak	Gouderak	Nee	De werkzaamheden zijn nog niet helemaal afgerond.	100	87	13
I0578 Strategisch vastgoed	-	Nee	Ook in 2023 en verder worden er onroerend goed transacties verwacht.	6.007	1.577	4.430
I0661 Huisvesting Openbare Ruimte	-	Nee	Project is in ontwerpfase.	3.873	54	3.819
I0658 Voorbereidingskrediet IJsbaan Nrd	Lekkerkerk	Nee	De voorbereidingen zijn gestart.	150		150
Eindtotaal				10.576	1.787	8.789

RECAPITULATIE VAN BATEN EN LASTEN

Tabel baten en lasten (x 1.000)

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Primitief 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	SALDO 2022
Bestuur en ondersteuning					
Lasten	-26.528	-25.401	-28.744	-27.366	1.377
Baten	102.435	101.787	112.604	115.185	2.581
Totaal Bestuur en ondersteuning	**75.908**	**76.386**	**83.860**	**87.818**	**3.958**
Veiligheid					
Lasten	-5.181	-5.011	-5.292	-4.971	321
Baten	516	183	313	282	-31
Totaal Veiligheid	**-4.664**	**-4.828**	**-4.979**	**-4.688**	**290**
Verkeer vervoer en waterstaat					
Lasten	-10.653	-9.996	-10.247	-10.557	-310
Baten	1.463	624	804	1.051	247
Totaal Verkeer vervoer en waterstaat	**-9.189**	**-9.373**	**-9.444**	**-9.507**	**-63**
Economie					
Lasten	-1.539	-1.617	-1.322	-1.095	227
Baten	1.010	737	488	756	268
Totaal Economie	**-529**	**-880**	**-834**	**-339**	**495**
Onderwijs					
Lasten	-6.360	-6.614	-6.648	-6.481	167
Baten	1.614	1.214	1.175	1.556	381
Totaal Onderwijs	**-4.746**	**-5.400**	**-5.474**	**-4.925**	**548**
Sport cultuur en recreatie					
Lasten	-12.504	-10.573	-11.924	-11.536	388
Baten	2.730	1.278	2.425	2.424	-1
Totaal Sport cultuur en recreatie	**-9.774**	**-9.295**	**-9.499**	**-9.112**	**387**
Sociaal domein					
Lasten	-59.701	-57.177	-68.657	-65.892	2.765
Baten	14.510	11.988	17.431	18.122	690
Totaal Sociaal domein	**-45.191**	**-45.190**	**-51.225**	**-47.771**	**3.455**
Volksgezondheid en milieu					
Lasten	-17.862	-18.068	-18.340	-18.562	-222
Baten	14.436	14.499	14.809	15.526	717
Totaal Volksgezondheid en milieu	**-3.426**	**-3.569**	**-3.531**	**-3.036**	**495**
volkshuisvesting RO & sted. vernieuwing					
Lasten	-9.954	-14.774	-9.398	-8.220	1.178
Baten	9.492	12.180	7.442	6.919	-523
Totaal volkshuisvesting RO & sted. vernieuwing	**-462**	**-2.594**	**-1.955**	**-1.301**	**655**
Saldo van baten en lasten	**-2.074**	**-4.742**	**-3.080**	**7.139**	**10.219**
Bestuur en ondersteuning					
Stortingen	-9.913	-1.485	-6.772	-5.707	1.065
Onttrekkingen	11.934	3.496	9.112	8.093	-1.019
Totaal Bestuur en ondersteuning	**2.022**	**2.011**	**2.340**	**2.386**	**46**
Verkeer vervoer en waterstaat					
Stortingen	-433	0	0	0	0
Onttrekkingen	648	424	241	241	0
Totaal Verkeer vervoer en waterstaat	**215**	**424**	**241**	**241**	**0**
Economie					
Stortingen	-290	-114	-189	-189	0
Onttrekkingen	24	264	371	287	-84
Totaal Economie	**-266**	**150**	**182**	**98**	**-84**
Onderwijs					

Exploitatie	Rekening 2021	Primitief 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	SALDO 2022
Stortingen	-195	0	-75	-75	0
Onttrekkingen	354	296	639	580	-59
Totaal Onderwijs	**159**	**296**	**564**	**505**	**-59**
Sport cultuur en recreatie					
Stortingen	-1.352	-579	-1.412	-799	613
Onttrekkingen	2.887	997	1.768	1.378	-390
Totaal Sport cultuur en recreatie	**1.535**	**418**	**357**	**579**	**222**
Sociaal domein					
Stortingen	-1.351	0	-1.685	-2.029	-344
Onttrekkingen	758	642	1.525	1.202	-323
Totaal Sociaal domein	**-593**	**642**	**-159**	**-827**	**-667**
Volksgezondheid en milieu					
Stortingen	-285	-255	-662	-683	-21
Onttrekkingen	667	641	680	640	-40
Totaal Volksgezondheid en milieu	**382**	**385**	**18**	**-43**	**-61**
volkshuisvesting RO & sted. vernieuwing					
Stortingen	-685	-388	-1.607	-1.835	-228
Onttrekkingen	430	804	1.144	399	-746
Totaal volkshuisvesting RO & sted. vernieuwing	**-255**	**416**	**-462**	**-1.436**	**-974**
Mutaties reserves	**3.199**	**4.742**	**3.080**	**1.503**	**-1.577**
Geraamd resultaat	**1.125**	**0**	**0**	**8.642**	**8.642**

INDICATOREN

Inleiding

Onderstaand is de basisset van beleidsindicatoren opgenomen die op grond van het BBV verplicht is voorgeschreven. In tegenstelling tot de indicatoren die in de programma's, onder beleidsspeerpunten zijn opgenomen, sturen wij op deze BBV indicatoren niet actief. Alleen als een indicator een directe link heeft met één of meerdere van de beleidsspeerpunten sturen wij hier actief op. In dat geval is de betreffende indicator ook meegenomen binnen één van de programma's.

Het doel van het verplicht opnemen van de BBV indicatoren is om begrotingen inzichtelijker te maken voor raadsleden die niet met financiën zijn belast en betere onderlinge vergelijkbaarheid van de gemeentebegrotingen mogelijk te maken. De meeste indicatoren zijn beschikbaar via de website www.waarstaatjegemeente.nl. Op deze site is het ook mogelijk om de indicatoren te vergelijken. Voor een aantal indicatoren geldt dat ze niet via landelijke bronnen beschikbaar zijn. Dit betreft de indicatoren die vallen onder het programma Bestuur en ondersteuning. Deze moeten dan ook door gemeenten zelf worden berekend.

Op de volgende pagina's zijn de voorgeschreven indicatoren onderverdeeld naar de programma's van deze begroting. Hierbij zijn per indicator de score van Krimpenerwaard en Nederland gepresenteerd.

Indicator	Realisatie 2022	Eenheid
Bevolkingsaantal	57.062	Aantal inwoners
Formatie	7,46	Aantal fte per 1.000 inwoners
Bezetting	6,7	Aantal fte per 1.000 inwoners
Apparaatskosten	€720,93	Kosten per inwoner
Externe inhuur	21%	% van de totale loonsom + totale kosten inhuur
Overhead	11,81%	% van totale gerealiseerde lasten

Besluit Begroting en Verantwoording

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

Veiligheid

Verwijzingen Halt
per 1.000 jongeren

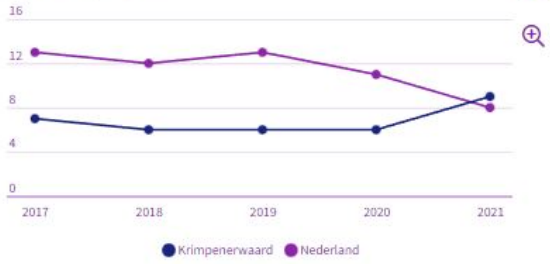

Halt | **2017 - 2021**

Misdrijven
Krimpenerwaard, per 1.000 inwoners

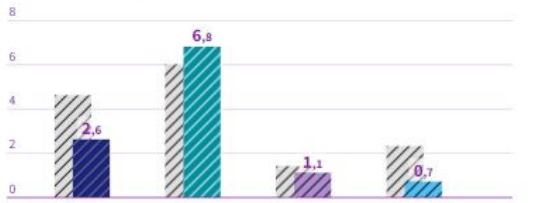

Geweldsmisdrijven | Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) | Diefstallen uit woning | Winkeldiefstallen | Nederland | Voorlopig

meerdere bronnen | **2022**

Economie

Functiemenging

46,7% Krimpenerwaard **53,3%** Nederland

Meerdere bronnen | **2021**

Vestigingen (van bedrijven)
per 1.000 inw.15 t/m 64jr

167,2 Krimpenerwaard **165,1** Nederland

LISA | **2021**

Onderwijs

Absoluut verzuim
per 1.000 leerlingen

0,0 Krimpenerwaard

2,7 Nederland

DUO/Ingrado | **2021**

Relatief verzuim
per 1.000 leerlingen

22 Krimpenerwaard

20 Nederland

DUO/Ingrado | **2021**

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

1,6% Krimpenerwaard **1,9%** Nederland

DUO/Ingrado | **2021**

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

51,8% Krimpenerwaard

49,3% Nederland

Meerdere bronnen | **2020**

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval

kg per inwoner

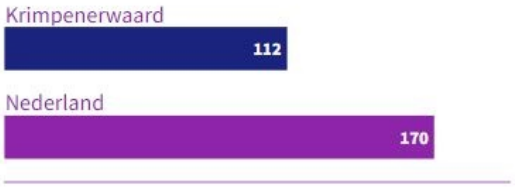

CBS statistiek Huishoudelijk afval | **2020**

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

11,1% Krimpenerwaard

26,8% Nederland

berekening | **2020**

Sociaal domein

Banen

per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

597,5 Krimpenerwaard

805,5 Nederland

Meerdere bronnen | **2021**

Jongeren met een delict voor de rechter

1% Krimpenerwaard

1% Nederland

CBS Jeugd | **2021**

Achterstand onder jeugd

Krimpenerwaard



CBS Jeugd | **2021**

Netto arbeidsparticipatie

74,1% Krimpenerwaard

72,2% Nederland

CBS | **2022**

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ-waarde
x €1.000



CBS - WOZ | 2019 - 2022

Nieuw gebouwde woningen
per 1.000 woningen

11,6 Krimpenerwaard

9,3 Nederland

BAG/WOZ | 2022

Meer info

Demografische druk



CBS | 2022

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

€ 805 Krimpenerwaard

€ 823 Nederland

COELO | 2022

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

€ 921 Krimpenerwaard

€ 905 Nederland

COELO | 2022

Personen met een bijstandsuitkering
per 10.000 inwoners



CBS | 2021

Lopende re-integratievoorzieningen
per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

139,1 * Krimpenerwaard

197,7 * Nederland

CBS | 2022 | *Voorlopig

Jongeren met jeugdhulp
% van alle jongeren tot 18 jaar



CBS Jeugd | 2022

Jongeren met jeugdbescherming

1,5% Krimpenerwaard

1,1% Nederland

CBS Jeugd | 2022

Jongeren met jeugdreclassering

0,1% Krimpenerwaard

0,3% Nederland

CBS Jeugd | 2022

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo
per 10.000 inwoners

550 Krimpenerwaard

640 Nederland

CBS MSD WMO | 2022

Taakveld	Naam indicator - eenheid (conform Regeling beleidsindicatoren gemeenten)	Krimpenerwaard		Nederland	
		Vorig jaar	Nu	Vorig jaar	Nu
1. Veiligheid	Diefstallen uit woning - Aantal per 1.000 inwoners	1,7	1,1	1,3	1,4
1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven - Aantal per 1.000 inwoners	3,0	2,6	4,3	4,6
1. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) - Aantal per 1.000 inwoners	4,4	6,8	6,1	6
1. Veiligheid	Verwijzingen Halt - Aantal per 1.000 jongeren	6	9	11	8
1. Veiligheid	Winkeldiefstallen - Aantal per 1.000 inwoners	0,4	0,7	1,8	2,3
3. Economie	Functiemenging - %	46,90%	46,7%	53,20%	53,3%
3.Economie	Vestigingen (van bedrijven) - Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 tot en met 64 jaar	161,3	167,2	158,4	165,1
4.Onderwijs	Absoluut verzuim - Aantal per 1.000 leerlingen	0	0	2,4	2,7
4. Onderwijs	Relatief verzuim - Aantal per 1.000 leerlingen	32	22	26	20
4. Onderwijs	Voortijdig schoolverlaters totaal (VO MBO)	1,30%	1,6%	1,70%	1,9%
5. Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters - %	51,80%	51,8%	49,30%	49,3%
6. Sociaal Domein	Werkloze jongeren - % 16 t/m 22 jarigen	1%	1%	2%	2%
6. Sociaal Domein	Kinderen in uitkeringsgezin - % kinderen tot 18 jaar	4%	4%	6%	6%
6. Sociaal Domein	Lopende re-integratievoorzieningen - Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	137	139,1	202	197,7
6. Sociaal Domein	Banen - Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	604,4	597,5	795,9	805,5
6. Sociaal Domein	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo - Aantal per 10.000 inwoners	560	550	649	640
6. Sociaal Domein	Jongeren met een delict voor de rechter - % 12 t/m 21 jarigen	0%	1%	1%	1%
6. Sociaal Domein	Jongeren met jeugdhulp - % van alle jongeren tot 18 jaar	9,60%	9,6%	10,50%	10,7%
6. Sociaal Domein	Jongeren met jeugdbescherming - % van alle jongeren tot 18 jaar	1,50%	1,5%	1,10%	1,1%
6. Sociaal Domein	Jongeren met jeugdreclassering - % van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,10%	0,1%	0,30%	0,3%
6. Sociaal Domein	Netto arbeidsparticipatie - % van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	68,90%	74,1%	68,40%	72,2%
6. Sociaal Domein	Personen met een bijstandsuitkering - Aantal per 10.000 inwoners	220,7	220,7	431,2	431,2
7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit - %	3,90%	11,1%	17,60%	26,8%
7.Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval - Kg per inwoner	111	112	174	170
8.Vhrosv	Demografische druk - %	80,00%	80,4%	70,10%	70,3%
8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen - Aantal per 1.000 woningen	3,6	11,6	8,8	9,3
8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ-waarde - x € 1.000	295	331	290	317
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden - in €uro's	714	805	733	823
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden in €uro's	818	921	810	905

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen zijn de inkomsten die geen specifiek bestedingsdoel kennen. De belangrijkste daarvan zijn de opbrengsten Onroerende Zaak Belasting (OZB) en de uitkering uit het Gemeentefonds.
Daarnaast zijn er nog een aantal kleinere opbrengsten zonder specifiek bestedelingsdoel, de belangrijkste hiervan staan in onderstaand overzicht weergegeven.

Specificatie uitkering Gemeentefonds	**Rekening**
(x €1.000)	**2022**
Algemene uitkering	91.343
Algemene uitkering compensatie corona	125
Integratie uitkering	220
Uitkering deelfonds sociaal domein	4.819
Uitkering deelfonds sociaal domein compensatie corona	0
Decentralisatie uitkering	2.373
Decentralisatie uitkering compensatie corona	81
Totaal	**98.961**

Specificatie inkomsten uit Belastingen	**Rekening**
(x €1.000)	**2022**
Onroerende Zaak Belasting	12.162
Toeristenbelasting	246
Hondenbelasting	0
Totaal	**12.408**

Specificatie inkomsten uit Deelnemingen	**Rekening**
(x €1.000)	**2022**
Dividend Stedin	72
Dividend BNG	116
Winstdelingsregeling APPA Fonds	7
Totaal	**195**

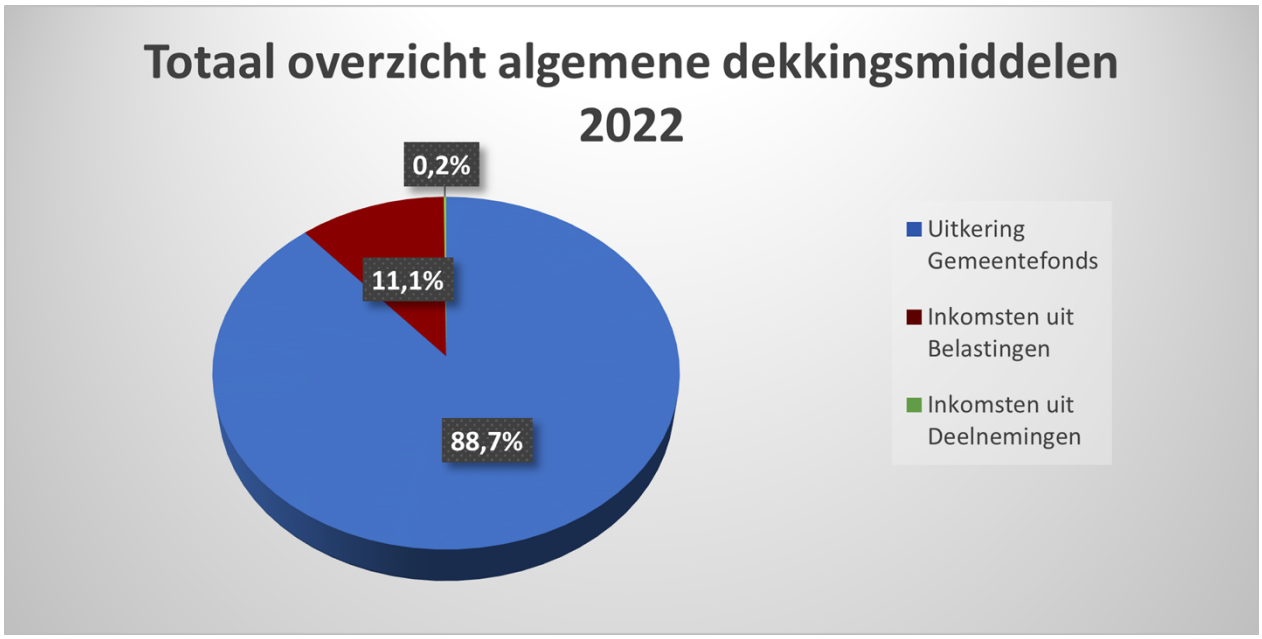
Totaal overzicht algemene dekkingsmiddelen 2022
0,2%
11,1%
88,7%
Uitkering Gemeentefonds
Inkomsten uit Belastingen
Inkomsten uit Deelnemingen

PARAGRAFEN

A. Lokale heffingen

Algemeen

In deze paragraaf lichten wij het beleid met betrekking tot de gemeentelijke heffingen toe. Het BBV vraagt in deze paragraaf om per heffing een overzicht op te nemen van de taakvelden waarvan lasten in de heffing zijn meegenomen.

Algemeen
De totale werkelijke opbrengst aan belastingen en overige heffingen bedraagt in 2022 circa € 31,5 miljoen. In onderstaande tabel zijn de opbrengsten van de lokale heffingen weergegeven:

bedragen x € 1.000	Begroot	Werkelijk	Verschil	%verschil
Onroerendezaakbelastingen	12.268	12.592	324	2,6%
Rioolheffing	6.088	6.148	60	1,0%
Afvalstoffenheffing	6.500	6.391	-109	-1,7%
Hondenbelasting	-	-	-	0,0%
Toeristenbelasting	264	246	-18	-6,8%
Lijkbezorgingsrechten	1.017	1.159	142	14,0%
Leges	4.967	5.189	222	4,5%
Marktgelden	49	42	-7	-13,6%
Havengelden	68	74	6	8,5%
Kwijtschelding	-359	-337	22	-6,1%
	30.862	**31.504**	**642**	**2,0%**

Het SVHW (Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling) verzorgt de uitvoering van diverse heffingen voor de gemeente.

Kostendekkendheid
Bij diverse heffingen mogen de geraamde baten niet hoger zijn dan de geraamde lasten. Bij de toe te rekenen kosten worden onder andere de kwijtschelding, de kosten van het SVHW en de kosten van toezicht meegenomen. De beleidsuren en uren van handhaving worden hierin niet meegenomen. Voor de belastingen geldt deze wettelijke eis niet. De opbrengst van de belastingen komt in de algemene middelen van de gemeente terecht.

In verband met de BBV-voorschriften kijken we ook terug naar de in de begroting berekende kostendekkendheid van de heffingen. De kostendekkendheid is berekend voor afrekening naar de reserves en voorzieningen.

Kostendekkendheid	Begroot	Werkelijk
Afvalstoffenheffing	100,0%	104,8%
Rioolheffing	94,8%	93,3%
Leges titel 1 / Alg. dienstverlening	59,8%	67,7%
Leges titel 2 / Omgevingsvergunningen	88,9%	101,4%
Leges titel 3 / horeca	4,5%	5,1%
Leges titel 3 / evenementen	3,9%	2,4%
Leges titel 3 / APV	50,7%	22,3%
Leges titel 3 / kinderopvang	6,1%	7,8%
Lijkbezorgingsrechten	55,5%	59,6%
Marktgelden	74,8%	52,8%
Havengelden	50,6%	35,3%

1. Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

De OZB bestaan uit een eigenarenbelasting voor woningen en een eigenarenbelasting en gebruikersbelasting voor niet-woningen. De WOZ-waarde van alle onroerende zaken wordt jaarlijks vastgesteld. De hoogte van de OZB is een combinatie van de WOZ-waarde van een pand en het vastgestelde tarief. Voor het bepalen van de tarieven wordt gebruik gemaakt van de WOZ-waarden volgens opgave van het SVHW.

De afwijking van 2,6% op het totaal wordt veroorzaakt door afwijkingen in de waardeontwikkeling en de aantallen (het areaal) .

2. Rioolheffing

De rioolheffing is een heffing om het beheer en het onderhoud van het gemeentelijk rioolstelsel te bekostigen. Uitgangspunt is dat de tarieven op totaalniveau kostendekkend zijn. De hoogte van de rioolheffing wordt bij woningen bepaald door de grootte van het huishouden (een- of meerpersoonshuishouden) en bij niet-woningen door de WOZ-waarde.

Bij de rioolheffing wordt de kostendekkendheid weer 100% door de onttrekking aan de egalisatievoorzieningen. Dit jaar zijn de uitgaven voor het onderhoud hoger uitgevallen dan begroot evenals de kosten van het beheer. De werkelijke onttrekking aan de egalisatievoorziening is door de extra kosten hoger dan we begroot hadden. Begroot was € 335.000 en de werkelijk onttrekking bedraagt € 427.000.

3. Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een heffing om het ophalen en verwerken van de huishoudelijke afvalstoffen te bekostigen. Uitgangspunt is dat de tarieven op totaalniveau kostendekkend zijn. Deze heffing bestaat uit een vast deel en een variabel deel. Voor het restafval wordt een tariefdifferentiatie (diftar) toegepast; per inworp in de ondergrondse container en per lediging van een restafvalcontainer.

De inkomsten afvalstoffenheffing zijn lager dan het begrote bedrag. De uitgaven zijn echter ook lager uitgevallen. Dit komt onder andere doordat er minder huisvuil is opgehaald en dit zorgt voor lagere kosten voor het verwerken van het huishoudelijk afval. Ook was de papieropbrengst hoger dan begroot. Het voordeel ad € 224.820 wordt, conform bestaand beleid, gestort in de egalisatievoorziening afval.

4. Hondenbelasting

Per 1 januari 2022 is de hondenbelasting afgeschaft.

5. Toeristenbelasting

De toeristenbelasting is een algemene belasting voor personen die hier overnachten tegen een vergoeding. De opbrengst is afhankelijk van het aantal overnachtingen in de gemeente, waardoor de opbrengst per jaar varieert.

We verantwoorden in de jaarrekening 2022 de te verwachte opbrengst over 2022 plus de afrekening over 2021.
De opbrengst 2022 is nog niet gerealiseerd, omdat de aanslagen pas verstuurd kunnen worden na afloop van het jaar. De inkomst in 2022 wordt geschat op € 225.000.

De afrekening over jaar 2021 viel positief uit waardoor we een extra opbrengst genereren van ca. € 20.500. De totale inkomst in 2022 bedraagt daardoor € 245.500. De realisatie is lager dan de begroting van € 264.250.

6. Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaatsen en voor verleende diensten in verband met de begraafplaatsen.

Er hebben dit jaar meer begrafenissen plaatsgevonden dan begroot waardoor de inkomsten hoger uitvallen. De inkomsten voor de aankoop van een particulier graf worden gestort in de daarvoor bestemde reserve. In 2022 betrof dit ruim € 276.000. Dit valt niet in het saldo van de jaarrekening. De afkoop van het

onderhoud valt ook niet in het saldo en wordt gestort in de voorziening, omdat het gelden van derden zijn. Jaarlijks valt hiervan een deel vrij voor het onderhoud.

7. Leges

Voor een gemeentelijke taak die in de vorm van een dienst door bewoners of bedrijven afgenomen wordt, worden leges betaald. Door de diversiteit van diensten is de legesverordening onderverdeeld in 3 titels.

Titel 1: De leges zijn hoger uitgevallen dan begroot. Met name op het gebied van de kabels en leidingen. De kostendekkendheid is daardoor hoger.
Titel 2: De inkomsten van de omgevingsvergunningen (bouwleges) zijn hoger uitgevallen dan begroot. De bouwactiviteiten namen in aantal en in financiële omvang niet af. Dit was bij de tussenrapportage al voorzien en verhoogd maar uiteindelijk is het resultaat nog € 169.000 hoger dan begroot. Er zijn echter ook extra kosten gemaakt voor inhuur. De kostendekkendheid komt nu uit op 101,4%.
Titel 3: De legesinkomsten zijn lager uitgevallen; onder andere bij de evenementen. De inkomsten op evenementen zijn afgenomen omdat door Covid19, evenementen werden uitgesteld maar leges in 2020 al werden voldaan. Daarnaast zijn er steeds meer aanvragers die voldoen aan de legesvrijstelling. Ook het aantal staplaatsen (verkooppunten buiten de marktdagen) is afgenomen.

8. Marktgelden

Voor het innemen van een standplaats op de markt worden marktgelden geheven. De inkomsten zijn lager dan begroot omdat er minder marktkramen zijn. Ook de kosten zijn incidenteel hoger door het inspectieplan dit jaar waardoor de kostendekkendheid lager uitkomt.

9. Havengelden

Havengelden worden geheven over vaartuigen die gebruik maken van voorzieningen in of langs de haven in Ouderkerk aan den IJssel en Schoonhoven. De inkomsten in de haven van Ouderkerk en Schoonhoven zijn dit jaar weer vrijwel conform begroting. De kosten zijn echter toegenomen, waaronder de huurkosten van de kade en het water, waardoor de kostendekkendheid wel afneemt.

10. Kwijtschelding

Mensen met een minimuminkomen en geen of weinig vermogen kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding van diverse lokale heffingen. Er is dit jaar iets minder kwijtschelding verleend dan was begroot. Gedacht werd dat de gevolgen van COVID-19 voor onze samenleving ook gevolgen zou hebben voor het aantal kwijtscheldingen dat zou worden aangevraagd. Dat zien we niet terug in de aanvragen kwijtschelding.

11. Bedrijveninvesteringszone-heffingen (BIZ-heffing)

Een bedrijveninvesteringszone is een afgebakend gebied zoals een winkelgebied of een bedrijventerrein waarbinnen ondernemers en/of de eigenaren samen investeren in de kwaliteit van hun bedrijfsomgeving. Voor de BIZ-heffing treedt de gemeente op als dienstverlener. De opbrengst wordt uitgekeerd aan de BIZ-stichtingen en is daarom niet opgenomen bij het overzicht van de totale inkomsten. Deze stichtingen zorgen voor de plannen en de uitvoering ervan. Er is een BIZ-heffing voor het centrum van Bergambacht, een BIZ-heffing voor bedrijventerrein De Wetering in Bergambacht en een BIZ heffing voor het centrum van Schoonhoven.

12. Woonlasten

De woonlasten bestaan uit de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. In de onderstaande tabel is de lastendruk in de gemeente Krimpenerwaard in 2022 weergegeven, voor zowel eigenaar-gebruikers als voor huurders. Het uitgangspunt is een meerpersoonshuishouden.

	Krimpenerwaard			
	Koopwoning Meerpersoonshuishouden		Huurwoning Meerpersoonshuishouden	
	2021	2022	2021	2022
OZB*	€311,00	€316,00	n.v.t.	n.v.t.
Afval**	€289,35	€293,70	€289,35	€293,70
Riool*	€252,45	€256,50	€252,45	€256,50
	€852,80	**€866,20**	**€541,80**	**€550,20**

* Er is uitgegaan van een WOZ-waarde van € 291.000 in 2021 en € 318.000 in 2022

** Er is uitgegaan van 10 ledigingen van een restafvalvak van 240 liter.

B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf gaan we in op het weerstandsvermogen en de risicobeheersing van de gemeente Krimpenerwaard. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) vraagt in deze paragraaf minimaal in te gaan op een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, een inventarisatie van de risico's en het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's. Deze risico-inventarisatie wordt twee keer per jaar geactualiseerd (voor de begroting en voor de jaarrekening). Daarnaast hebben we in onze nota Risicomanagement vastgesteld dat deze paragraaf een toelichting bevat van alle risico's groter dan € 50.000. In de jaarrekening 2022 worden de COVID-19 risico's niet separaat benoemd. Voor zover er nog risico's optreden die gerelateerd zijn aan COVID-19 zijn deze geïntegreerd in bestaande risico's.

Weerstandscapaciteit

Met de weerstandscapaciteit bedoelen we al die elementen waarmee tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden. Denk hierbij aan de algemene reserve en de reserve weerstandsvermogen.

De reserve weerstandsvermogen is gebaseerd op de geïnventariseerde risico's. Voor deze begroting onderscheiden we:

Risico's (x € 1.000)	**Bedrag**
Geïnventariseerde risico's	6.515
Totaal	**6.515**

Het is onwaarschijnlijk dat alle geïnventariseerde risico's zich tegelijkertijd in volle omvang voordoen. De gemeente Krimpenerwaard heeft ervoor gekozen om de te reserveren weerstandscapaciteit te bepalen op 50% van het totaal aan geïnventariseerde risico's. Hetgeen neerkomt op:

Af te dekken risico's (x € 1.000)		**Bedrag**
50% van de geïnventariseerde risico's	50% van € 6.515 =	3.258
Totaal af te dekken door middel van de reserve weerstandsvermogen		**3.258**

De totale weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende onderdelen:

Weerstandscapaciteit (x €1.000)	**(x € 1.000)**
De algemene reserve	12.764
De reserve weerstandsvermogen	3.258
Totale beschikbare weerstandscapaciteit	**16.021**

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt weergegeven als een ratio tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en het totaal van de gekwantificeerde risico's.

De weerstandscapaciteit bedraagt € 16.21. De geïnventariseerde risico's bedragen € 6.515. Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de geïnventariseerde risico's. Dit kengetal geeft een momentopname op basis van de reservestanden eind 2022. Het verhoudingsgetal bedraagt derhalve 2,5.

Ratio	Waardering
Boven 2,0	uitstekend
Tussen 1,4 en 2,0	ruim voldoende
Tussen 0,8 en 1,4	matig
Tussen 0,6 en 0,8	onvoldoende
Onder 0,6	ruim onvoldoende

Het verhoudingsgetal 2,5 geeft aan in hoeverre de gemeente in staat is om financiële tegenvallers op te vangen en wordt beoordeeld als uitstekend.

Risicomanagement

Risicomanagement kent meerdere doelstellingen. In de nota Risicomanagement, die in oktober 2016 in de raad is vastgesteld, hebben wij de volgende doelstellingen benoemd:

1. Inzicht verkrijgen in de risico's die wij als gemeente lopen. Dit zijn zowel financiële als niet-financiële risico's. Daarbij moeten beheersmaatregelen deze risico's verminderen.
2. Vergroten van het risicobewustzijn van alle medewerkers binnen de gemeente in houding en gedrag. Risicobewustzijn moet onderdeel zijn van de bedrijfscultuur. Een onderdeel hiervan is onder meer de frauderisico analyse en het plan van aanpak dat zich richt op gedrag binnen de organisatie.
3. Beoordelen van het benodigde weerstandsvermogen.
4. Voldoen aan wet- en regelgeving (BBV).

Bij risico's maken we een onderscheid tussen risico's die wel en risico's die niet van belang zijn voor de weerstandscapaciteit. Bepaalde risico's zijn niet van belang voor de weerstandscapaciteit als de begroting- en rekeningcyclus in orde is en we adequate beheersmaatregelen of (verlies)voorzieningen hebben getroffen. Risico's die van belang zijn voor de weerstandscapaciteit zijn bijvoorbeeld bedrijfsrisico's als grondexploitatie, de sociaaleconomische ontwikkelingen, garantieverplichtingen, schadeclaims en renterisico's.

De risico-inventarisatie is in het eerste kwartaal van 2023 geactualiseerd. De uitkomsten hiervan zijn in deze paragraaf verwerkt.

Inventarisatie van de risico's

Op basis van de geïnventariseerde risico's is een inschatting gemaakt van de mogelijke financiële tegenvallers. Om bij de inventarisatie een redelijke inschatting te kunnen maken van de kansen dat risico's zich voordoen en de financiële consequenties als de risico's zich voordoen, hebben we gebruik gemaakt van bandbreedtes. Bij de opzet van de bandbreedtes is rekening gehouden met de omvang van risicovolle situaties in Krimpenerwaard, afgezet tegen de schaal waarop Krimpenerwaard opereert.

Klasse	Norm	Risico
1	Minder of 1 x per 10 jaar	10%
2	1 x per 5 - 10 jaar	30%
3	1 x per 2 - 5 jaar	50%
4	1 x per 1 - 2 jaar	70%
5	1 x per jaar of vaker	90%

Bij elk risico is geïnventariseerd welke beheersmaatregelen zijn getroffen die het risico verkleinen. Vervolgens is een inschatting gemaakt van het maximaal financiële risico dat resteert. Met behulp van het percentage, behorend bij de klasse (bijvoorbeeld 10% bij klasse 1 risico's), en het bedrag opgenomen bij “maximaal financieel gevolg restrisico” wordt het financiële gevolg voor de weerstandscapaciteit berekend. Hieronder een overzicht van de Reguliere Risico’s >= € 50.000 op basis van het op deze wijze berekende financiële gevolg.

Risico's = € 50.000		
1	Gebiedsovereenkomst	1.500
2	Diverse risico's Sociaal domein	1.343
3	Verplichtingen t.a.v. sport, cultuur en overige maatschappelijk voorzieningen	1.317
4	Risico's inzake inflatie en loon- en prijsstijgingen in diverse sectoren	1.100
5	Grondexploitaties	130
6	Steinsedijk	112
7	Niet voldoen aan de Algemene verordening gegevensbescherming	105
8	Wachtgeldregeling (vm) bestuurders	85
9	Risico inbreuk informatiehuishouding	70
10	Impact (Oekraïense) vluchtelingenstroom	PM
11	Overige risico's	753
Totaal		6.515

Toelichting geïnventariseerde risico's

De benodigde weerstandscapaciteit op basis van de geïnventariseerde risico’s bedraagt € 6,5 miljoen. Bij de Begroting 2023 was dit € 6,4 miljoen. Ook al stijgt het totaalbedrag minimaal, er zijn wel enkele verschuivingen waarneembaar. De belangrijkste verlagingen zijn de verlaging van het risico inzake grondexploitaties -/- € 0,1 miljoen en de verlaging van risico's binnen het sociaal domein met betrekking tot invoering van het woonplaatsbeginsel en een daling van het risico met betrekking tot de participatiewet -/- € 0,3 miljoen. We zien daarentegen een verhoging van het risico inzake financiële verplichtingen maatschappelijke voorzieningen door de openstelling van de duurzaamheidslening + € 0,4 miljoen en een aanvulling van het algemene risico m.b.t. loon- en prijsstijgingen + 0,1 miljoen.

Hieronder volgt een toelichting op de risico’s van € 50.000 en groter.

Toelichting geïnventariseerde reguliere risico’s

1- Gebiedsovereenkomst

De gemeente heeft, samen met het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, de regie over de samenhangende opgaven in hun buitengebied. De provincie Zuid-Holland fungeert als opdrachtgever. In het tweede halfjaar van 2020 is met de andere twee overheden een addendum overeengekomen op de Gebiedsovereenkomst Veenweiden. Allereerst is de doorlooptijd van de overeenkomst verlengd tot en met 2026. Daarnaast zijn nieuwe afspraken gemaakt over het risico van overschrijding van het totaalbudget van € 95,1 miljoen voor dit project. Bij een overschrijding van het budget tot € 4 miljoen is 50% voor rekening van de provincie en 50% voor rekening van de uitvoerende partijen (gemeente 75% en hoogheemraadschap 25%). Is de overschrijding meer dan € 4 miljoen, dan is dat volledig voor rekening van de provincie. De aanspraak zal voor de gemeente, op basis van het addendum, nooit meer bedragen dan € 1,5 miljoen. Vóór het afsluiten van dit addendum was het risico

voor de gemeente nog € 3 miljoen. Het gemeentelijk risico zal gedurende de realisatie van het project steeds beter, maar pas compleet na afronding van het project inzichtelijk zijn.

2- Diverse risico's Sociaal Domein

De uitgaven voor Jeugdhulp en de Wmo voorzieningen worden jaarlijks zo reëel mogelijk begroot. Hierbij zijn trends uit eerdere jaren de basis voor de indicatie naar de toekomst toe. Door het open einde karakter van deze voorzieningen bestaat echter het risico (€ 0,8 miljoen) dat de uitgaven onvoorzien hoger zijn dan geprognosticeerd. Voor 2023 en verder is het daarbij lastig voorspelbaar of we de impact van Covid-19 achter ons laten en of dit zal betekenen dat de trends van voor Covid-19 zich zullen voortzetten. Binnen de jeugdhulp wordt 70% van de indicaties buiten het gemeentelijk kanaal om afgegeven door directe verwijzers als huis- en jeugdartsen. Dit maakt ook dat er relatief weinig grip op de kosten is. Onder meer het inzetten van de jeugdondersteuners huisartsen moet ons als gemeente meer handvatten geven om ook in deze kanalen meer inzicht en grip te krijgen.

Met betrekking tot de jeugdhulp + en specifiek de gesloten jeugdzorg is een transformatie in het zorgaanbod in ontwikkeling. Er is een wens, gesteund door de landelijke politiek en het ministerie, om gesloten jeugdzorg naar een minimum terug te dringen en hiervoor alternatief zorgaanbod te ontwikkelen. Deze transformatie vraagt om het stellen van nieuwe kaders en een visie op dit herziene zorglandschap, maar vraagt ook van de zorgaanbieders een financiële inspanning om de transformatie vorm te geven. Gezien het feit dat gemeenten een zorgplicht hebben is er een noodzaak deze transformatie intensief te begeleiden. Daarnaast speelt het financieel risico dat zorgaanbieders voor de overbruggingsfase extra ondersteuning nodig hebben. Aangezien de huidige liquiditeitsondersteuning is voorzien van hypothecaire borgen is het risico momenteel nog minimaal (€ 0,1 miljoen). Daarnaast worden ook aan andere aanbieders binnen het sociaal domein voorschotten betaald om de continuïteit van de dienstverlening te kunnen waarborgen. Momenteel speelt dit specifiek nog bij één casus waarop het risico bestaat dat betaalde voorschotten bij een faillissement van de aanbieder niet meer kunnen worden verrekend. Met deze aanbieder zijn inmiddels concrete afspraken gemaakt inzake aflossingsregelingen waardoor het maximale risico (€ 0,23 miljoen) gemitigeerd is.

Bij de Wmo heeft de verlaging van de eigen bijdrage in de vorm van het abonnementstarief een aanhoudend aanzuigend effect op de maatwerkvoorzieningen. Er is sprake van een structurele toename van de Wmo uitgaven vanaf 2019. In 2021 is de inkomenstoets voor huishoudelijke hulp ingevoerd als onderdeel van de bepaling van de zelfredzaamheid voor aanvragers. Dit lijkt een preventieve werking te hebben gehad aangezien er een stagnatie op het aantal aanvragen huishoudelijke hulp te constateren is. Maar op basis van recente uitspraken van de bezwarencommissie n.a.v. een tweetal bezwaren heeft het college besloten dit lid in de verordening te schrappen zoals u ook medegedeeld per raadsinformatiebrief. Hierdoor kan er weer een hernieuwde stijging in met name de aanvragen huishoudelijke hulp ontstaan. Naast bovenstaande speelt ook de vergrijzing een rol in de toename van het aantal aanvragen. Door de groeiende groep ouderen bestaat de kans dat niet tijdig gesignaleerd wordt dat inwoners (tijdelijk) minder zelfredzaam zijn. Het risico (€ 0,1 miljoen) ontstaat als we door het niet tijdig signaleren te laat kunnen ingrijpen en geconfronteerd worden met hoge kosten.

We zien ook dat de gestegen energielasten en de daarvoor in het leven geroepen energietoeslag maken dat er een breder beroep wordt gedaan op beschikbare minimaregelingen We zien van 2021 naar 2022 dan ook een toename in de verstrekking van minimaregelingen. Wanneer dit ook leidt tot directe kostenstijgingen zullen wij u hierover informeren via de reguliere P&C cyclus. Momenteel schatten we een risico van € 0,2 miljoen in met betrekking tot een stijgende vraag naar minimaregelingen.

3 - Verplichtingen ten aanzien van sport, cultuur en overige maatschappelijk voorzieningen

Op basis van in het verleden gemaakte afspraken heeft de gemeente verplichtingen ten aanzien van enkele maatschappelijke instellingen. De risico's worden sinds de jaarrekening 2020 ontleend aan de standenlijst voor maatschappelijke voorzieningen binnen het Sociaal domein. De actualisatie van de risico inschatting heeft ten opzichte van de begroting 2023 enkele wijzigingen in het mogelijke risico ten laste van het weerstandsvermogen ten gevolg gehad. In 2023 is er voor maatschappelijke voorzieningen namelijk een mogelijkheid beschikbaar gesteld tot het aangaan van een duurzaamheidslening. Deze lening is er op gericht de exploitatielasten te verlagen door te investeren in duurzaamheidsmaatregelen. Het afgeven van deze leningen, inclusief toetsing door het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn),

verhoogt het maximale risico met het totaalbedrag dat beschikbaar is gesteld voor deze maatregel (€ 1,5 miljoen). De toetsing en de waarborgen die bij de lening gevraagd worden verlagen dit risico echter. Daarnaast zijn de inschatting bij enkele voorzieningen herijkt waarmee het totale risico (€ 1,3 miljoen) per saldo hoger ligt dan bij de begroting 2023. De duurzaamheidsleningen en de daarmee genomen maatregelen leiden op termijn tot een verlaging van het overall risico aangezien hierdoor de exploitatielasten van maatschappelijke voorzieningen aanzienlijk kunnen dalen.

4 - Risico's inzake inflatie en loon- en prijsstijgingen in diverse sectoren

In de begroting 2023 is voor het eerst een algemeen risico opgenomen met het oog op diverse ontwikkelingen gekoppeld aan de loon-en prijsstijgingen en de hoge inflatie. Het risico zit daarbij met name in de vraag of de diverse prijsstijgingen afdoende gecompenseerd worden binnen het gemeentefonds. Dit risico is nu geactualiseerd waarbij een onderverdeling is gemaakt tussen een drietal onderwerpen:

Projecten: De projecten zijn grofweg in te delen in 3 categorieën te weten civiele (bouw)projecten, medewerking aan bouwprojecten ontwikkelaars en projecten waarvan de gemeente opdrachtgever is. Voor alle projecten is er sprake van risico's, maar de financiële risico's spelen zich met name af rond de projecten waar de gemeente zelf opdrachtgever is. Om de voortgang op lopende en komende projecten goed te monitoren is de organisatie, naast de reeds bestaande beheersmaatregelen, druk bezig een rapportagemethodiek te ontwikkelen die eenduidig is voor alle projecten. Deze rapportages moeten ook de basis vormen voor de actualisatie van de risico's op projecten in de P&C producten. Op basis van de huidige lopende projecten is er een risico inschatting gedaan van € 0,5 miljoen.

Onderhouds- en beheerkosten: Hoewel de grootste prijsstijgingen van grondstoffen en materialen zich in 2022 hebben voorgedaan, is het aannemelijk dat de prijsstijgingen, weliswaar in een wat afgevlakte vorm, zich blijven voortzetten. Het risico wordt voor de komende jaren ingeschat op € 0,3 miljoen.

CAO-ontwikkelingen: Een ander deel van het risico zoals opgenomen bij de begroting 2023 bestond ook uit de onzekerheid over de CAO voor de ambtelijke organisatie. Inmiddels is daarover voor 2023 een akkoord bereikt tussen werkgevers en vakbonden. Er is echter slechts een CAO voor 1 jaar overeengekomen en daarmee blijft dit risico voor 2024 nog steeds bestaan. Bij de begroting 2024 zal er een indexatie op basis van CBS indexcijfers gemaakt worden en daarop zal vervolgens het aandeel van de CAO in dit risico herijkt worden. Voor nu schatten we het risico dat de indexatie conform CBS lager blijkt dan het resultaat van de nieuwe onderhandelingen op € 0,3 miljoen.

5 - Grondexploitaties

In de grondexploitaties zijn er verschillende soorten risico’s te onderscheiden. Voorbeelden hiervan zijn financiële, technische of organisatorische risico’s. Voor de jaarrekening 2022 zijn deze risico’s geactualiseerd. De totale risicowaardering is bepaald op circa € 260.000,-. Dit is ongeveer € 43.000 meer dan verwacht bij het opstellen van de begroting 2023. In die begroting werd er nog vanuit gegaan dat de beide grondexploitaties in Krimpen aan de Lek in 2022 afgesloten zouden worden. Inmiddels is duidelijk dat deze nog doorlopen in 2023. Voor het complex Tussen Dijk en Bakwetering is de risicowaardering vanwege de verwachte beperkte mutaties in het risicoprofiel in dit complex, nagenoeg ongewijzigd gebleven ten opzichte van de begroting 2023. De voortgang in het complex Hoflaan heeft ervoor gezorgd dat risico hiervan afgenomen is. Netto restant risico is € 0,1 miljoen.

6 - Steinsedijk

Met ingang van 1 januari 2017 is de Waterwet gewijzigd. Vanwege de wetswijziging is door de Provincie een ontwerpbesluit opgesteld tot wijziging van de Waterverordening Rijnland en de Verordening Ruimte 2014, welke op 14 november 2018 is vastgesteld door de Provincie Zuid-Holland. Het Hoogheemraadschap van Rijnland (verder Rijnland) heeft op basis van dit besluit de legger regionale keringen en de legger primaire keringen geactualiseerd. Onderdeel van de wetswijziging is een wijziging in de normering van dijken. De Steinsedijk in Haastrecht heeft daardoor voor een groot deel de waterkerende functie verloren en is dus formeel geen dijk meer. Dit betekent dat het hele dijklichaam in beheer en onderhoud door Rijnland aan de gemeente wordt overgedragen. Aangezien het dijklichaam in slechte staat van onderhoud verkeert, vordert de gemeente van Rijnland de kosten van herstel van het

dijklichaam. De ramingen voor het herstel liggen tussen en € 6,5 en € 8,5 miljoen. Op grond van deze informatie is het risico berekend op € 112.000.

7 - Niet voldoen aan de Algemene verordening gegevensbescherming

De gemeente is in het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna: AVG) en Wet politiegegevens (hierna: Wpg) verplicht passende technische en organisatorische maatregelen te treffen om ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens van burgers en haar medewerkers. De Autoriteit Persoonsgegevens (hierna: AP) kan organisaties die niet aan de AVG voldoen een boete opleggen van maximaal 20 miljoen euro of 4% van de jaaromzet. Bij overtreding van de Wpg kan de AP boetes opleggen welke zijn opgenomen in het Wetboek van Strafrecht. Afhankelijk van de aard van de overtreding kan een boete oplopen tot wel € 820.000,- per overtreding. Op basis van de genomen beheersmaatregelen is het risico bepaald op € 0,1 miljoen.

8 - Wachtgeldregeling (vm) bestuurders

De uitkering (wachtgeld) na het vervullen van een politiek ambt is voor politieke ambtsdragers geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Het recht op de uitkering bestaat ongeacht de reden van het aftreden. De termijn en hoogte van de uitkering zijn afhankelijk van de duur van alle voorafgaand aan het ontslag beklede politieke functies (de Appa-loopbaan) en van inkomsten uit een eventuele nieuwe functie. Daarnaast is ook sprake van recht op vergoeding van ten behoeve van outplacement.
In de loop van 2022 heeft een aantal, inmiddels voormalige, bestuurders recht gekregen op een uitkering. In de begrotingscijfers vanaf 2022 is op basis van een inschatting van hoogte, duur en mogelijke inkomsten rekening gehouden met een uitkering aan wachtgeld van € 212.000. Dit bedrag ligt lager dan de maximale aanspraak. Het verschil is meegenomen in de risicoanalyse. De daadwerkelijke uitkering over 2022 is ruim € 90.000 hoger dan begroot. Dit hogere bedrag wordt conform de gehanteerde systematiek verrekend met de reserve weerstandsvermogen.
Voor 2023 is de inschatting van hoogte, duur en mogelijke inkomsten geactualiseerd. Op basis hiervan is de risicoanalyse aangepast. Indien er sprake is van wijzigingen in de omvang van de aanspraken op een uitkering wordt dit meegenomen in de p&c-documenten in de loop van het jaar.

9 - Risico inbreuk informatiehuishouding

Dit risico gaat over het voorkomen van schending van enige wetgeving, wettelijke en regelgevende of contractuele verplichtingen, en van beveiligingseisen om bijvoorbeeld hacks te voorkomen. Het niet toezien op de naleving van het onlangs geactualiseerde informatiebeveiligingsbeleid kan tot gevolg hebben dat er wel regels zijn afgesproken en maatregelen zijn genomen, maar dat men er zich niet of onvoldoende aan houdt. Het bruto risico dat zich voor kan doen is aanzienlijk. We hebben echter vele beheersmaatregelen getroffen en monitoren deze zorgvuldig, waardoor het netto risico, de daadwerkelijke kans dat een risico zich voordoet met inbegrip van de beheersmaatregelen aanzienlijk lager ingeschat kan worden.

10 - Impact (Oekraïense) vluchtelingenstroom

Nog steeds woedt de oorlog in Oekraïne voort. We zien dan ook nog steeds Oekraïense vluchtelingen instromen in de gemeentelijke opvang. Vanuit zowel de particuliere als ook de gemeentelijke opvang zijn de signalen over de opvang positief en er is een overzichtelijke en duidelijke organisatie opgericht om de instroom, huisvesting en begeleiding van de Oekraïense vluchtelingen vorm te geven. Dit vraagt echter nog dagelijks een behoorlijke inspanning van het ambtelijk apparaat. De lange termijn impact van deze vluchtelingenstroom blijft ook, zolang de oorlog voortduurt, ongewis. Recente peilingen onder de Oekraïense vluchtelingen geven wel een indicatie dat een steeds grotere groep ook na afloop van de oorlog het liefst in Nederland zou willen blijven. Men heeft hier inmiddels ook een leven opgebouwd met werk, school voor de kinderen en een eigen sociale netwerk. De mogelijke impact hiervan op de voorzieningen in bijvoorbeeld het sociaal domein of de woningmarkt zijn nu nog onzeker. Tot op heden kunnen we wel stellen dat de Rijksoverheid ons conform belofte compenseert voor geleverde inspanningen om de opvang te realiseren en er daarmee geen directe druk op de begroting van de gemeente ontstaat. Voor de langere termijn is dit echter minder zeker. Naast de Oekraïense vluchtelingen is ook de druk op de reguliere asielvoorzieningen nog immer hoog. De aangekondigde spreidingswet asielzoekers zorgt nog voor veel discussie en er is dan ook nog geen overeenstemming over de

daadwerkelijke invoering hiervan. Ook op dit onderwerp is het zeer lastig in te schatten welke consequenties dit zal hebben voor ons als gemeente. Momenteel is het dan ook nog niet mogelijk om de financiële consequenties en risico's gericht in te schatten en wordt dit risico als PM post opgenomen.

Kengetallen
Gezien het stijgende belang van onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten, een grotere druk op doelmatigheid en een steeds meer divers wordende context (ontwikkeling van financiële producten, meer verbonden partijen, meer taken zoals bijvoorbeeld in het sociaal domein) is het belang van inzicht in de financiële positie toegenomen.
Om aan het voorgaande tegemoet te komen, schrijft het BBV een verplichte basis set van vijf financiële kengetallen voor die moeten worden opgenomen in deze paragraaf. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen.
In de volgende tabel zijn de verplichte kengetallen, inclusief betreffende waarden voor onze gemeente opgenomen. Onder de tabel volgt een nadere toelichting per kengetal en wordt de link gelegd tussen waarden op de verschillende kengetallen.

Kengetallen	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Netto schuldquote	21%	44%	20%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	15%	38%	14%
Solvabiliteitsratio	33%	32%	36%
Structurele exploitatieruimte	0,3%	0,4%	4,9%
Grondexploitatie	-1%	1%	0%
Belastingcapaciteit	106%	107%	102%

Voor de toelichting per kengetal wordt gebruik gemaakt van het dashboard Financiële kengetallen van uw gemeente van het Ministerie van Binnenlands Zaken en Koninkrijkrelaties (https://findo.nl/dashboard/dashboard/gemeentelijke-rekening-kengetallen/). Daarbij worden de cijfers van de eigen gemeente geplaatst in de context met landelijke cijfers en de cijfers van de gemeentegrootte 45.000 tot 60.000 inwoners. Tot voorheen was de benchmark op basis van het gemiddelde van gemeenten tussen de 50.000 - 100.000 inwoners. Deze benchmark is gebaseerd op de cijfers Jaarrekening 2021.

Weerbaarheid: Kan de gemeente tegen een stootje?

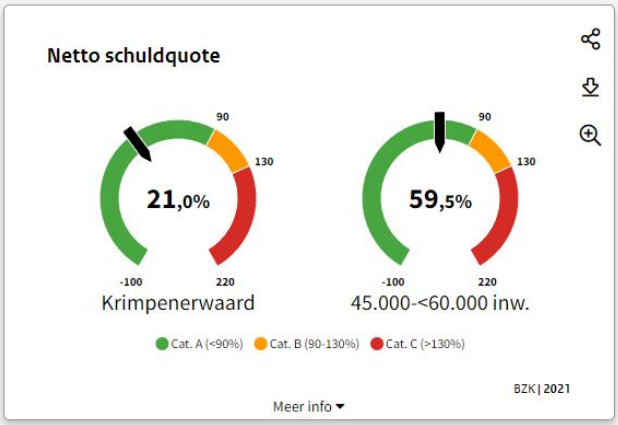

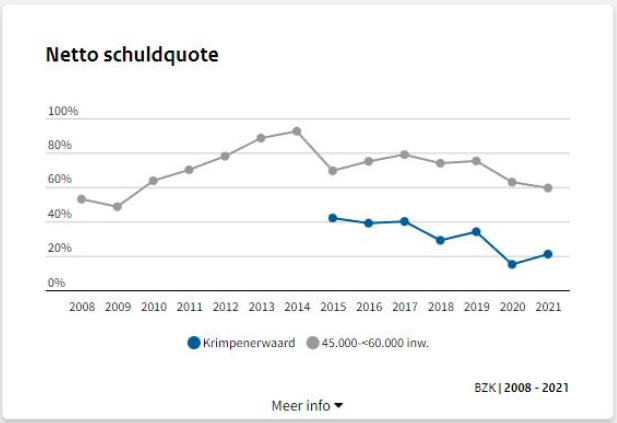

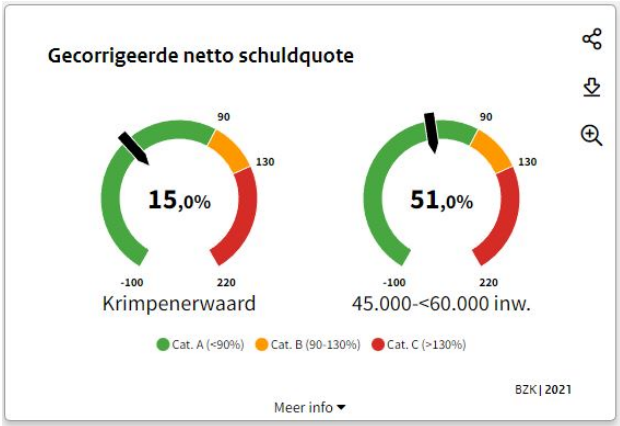

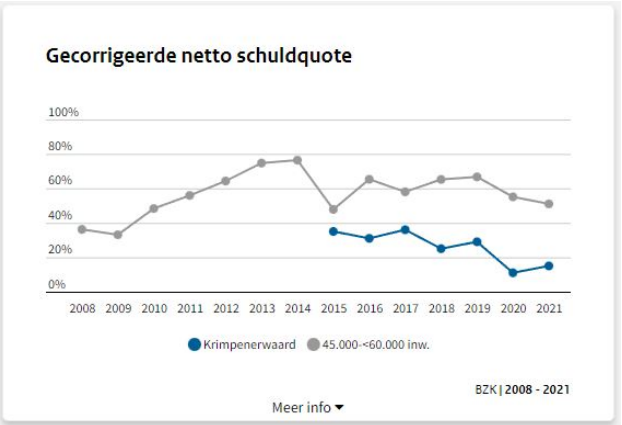

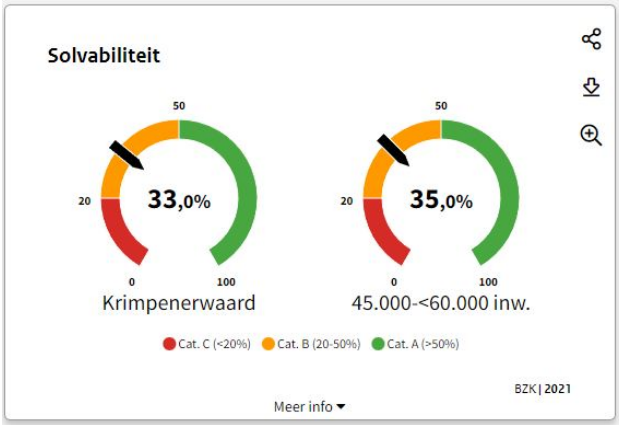

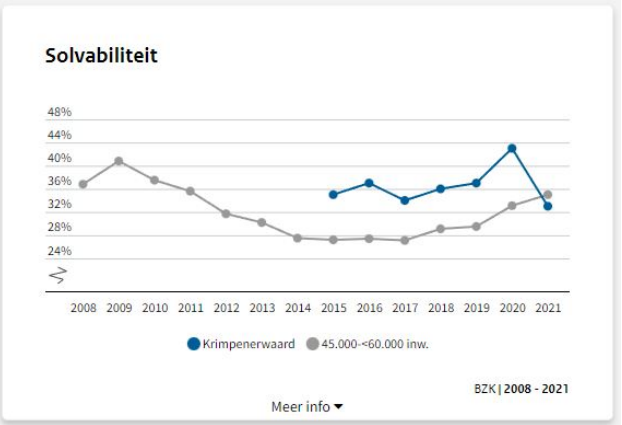

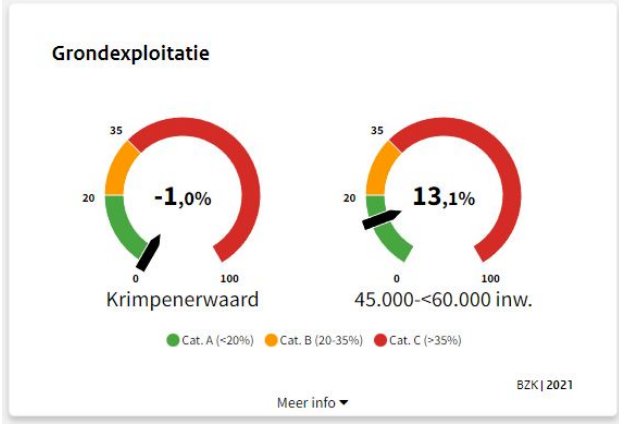

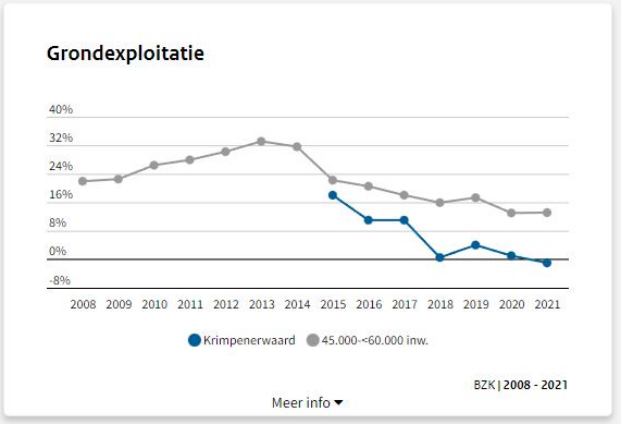

Wendbaarheid: kan de gemeente zich relatief snel aanpassen aan veranderende omstandigheden?

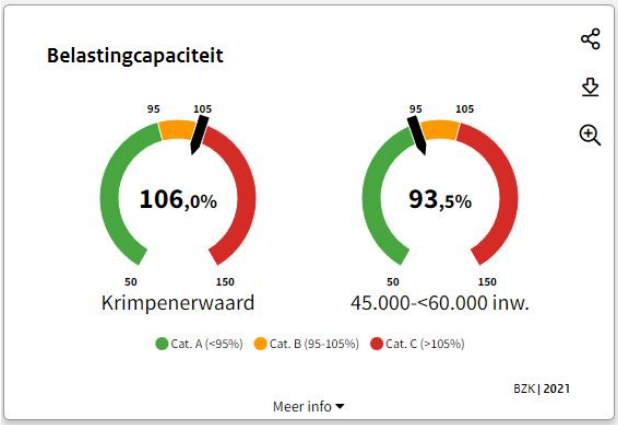

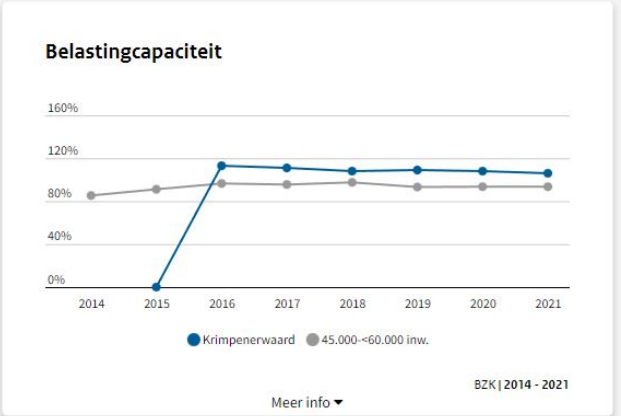

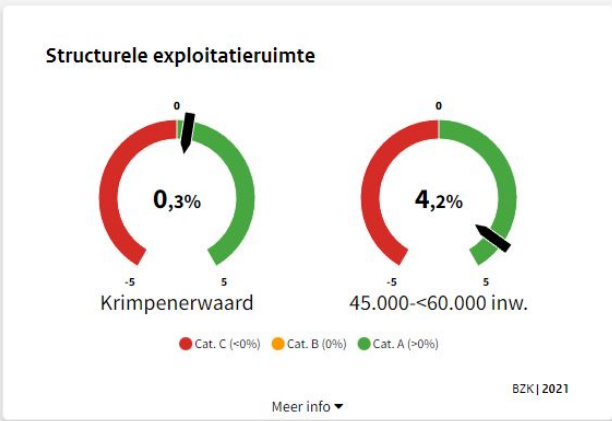

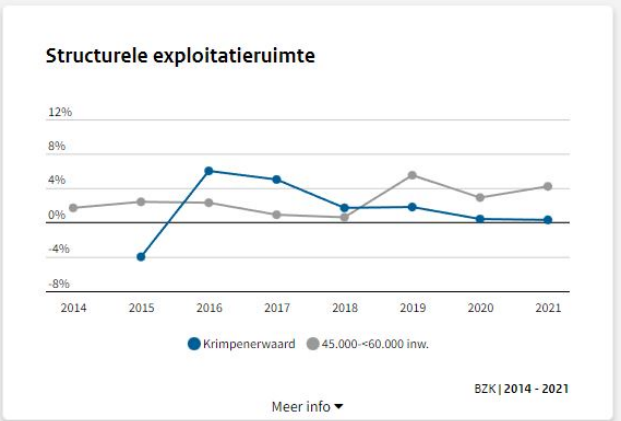

Toelichting per kengetal:

Netto schuldquote: Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft daarmee inzicht in de mate waarop rentelasten en aflossingen drukken op de exploitatieruimte. Een normale netto schuldquote ligt tussen de 0% en 90%. Een schuldquote tussen de 90% en 130% wordt als hoog beschouwd en mag niet verder toenemen. Een schuldquote hoger dan 130% wordt als te hoog beoordeeld en moet afgebouwd worden. De gemeente Krimpenerwaard bevindt zich met 21% bij de jaarrekening 2021 aan de onderkant van de normale marge en zit aanzienlijk lager dan het gemiddelde van andere gemeenten van gelijke omvang (59,5%). Bij de jaarrekening 2022 is het percentage beperkt gestegen naar 20%.

Gecorrigeerde netto schuldquote: Dit kengetal is een aanvulling op bovenstaande waarbij er een correctie plaatsvindt door de verstrekte leningen mee te nemen. Dit om het effect van doorlenen inzichtelijk te maken. De verhouding tussen ons percentage en die van het gemiddelde van andere gemeenten van gelijke omvang zijn vrijwel identiek als bij de niet gecorrigeerde netto schuldquote en door het meenemen van de verstrekte leningen daalt de schuldquote van de gemeente Krimpenerwaard van 21% naar 15%. Bij de jaarrekening 2022 zijn de percentages respectievelijk 20% en 14%.

Solvabiliteit: Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar verplichtingen te voldoen en bestaat uit de hoogte van het eigen vermogen ten opzichte van het balanstotaal. Een ratio hoger dan 50% is het minst risicovol, een ratio tussen de 20% en 50% is neutraal en een ratio lager dan 20% is risicovol. De gemeente Krimpenerwaard zit met 33% bij de jaarrekening 2021 midden in categorie B (neutrale score) en scoort in vergelijking met het gemiddelde van de andere gemeenten van gelijke omvang (35%) nagenoeg gelijk. Bij de jaarrekening 2022 zien we een lichte stijging naar 36%.

Grondexploitatie: Dit kengetal geeft weer hoe de boekwaarde van de grondexploitaties zich verhouden tot de totale (geraamde) baten van de gemeente. Een score lager dan 20% is het minst risicovol, tussen de 20% en 35% is neutraal en hoger dan 35% is risicovol. De gemeente Krimpenerwaard zit met een score van -1% bij de jaarrekening 2021 in de minst risicovolle categorie en loopt ook minder risico dan het gemiddelde van de andere gemeenten van gelijke omvang (13%). Bij de jaarrekening 2022 is het percentage 0%.

Belastingcapaciteit: Dit kengetal geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot de gemiddelde landelijke belastingdruk. Een score lager dan 100% geeft aan dat de lokale lasten lager zijn dan het landelijk gemiddelde en een score hoger dan 100% geeft aan dat de lokale lasten hoger zijn dan het landelijke gemiddelde. De gemeente Krimpenerwaard zit met een score van 106% boven het landelijk gemiddelde en ook boven de score van het gemiddelde van de andere gemeenten van gelijke omvang (93,5%). In de jaarrekening 2022 zien we een daling naar 102%. Dat wil dus zeggen dat in 2022 het gemiddelde landelijke tarief harder gestegen is dan het lokale tarief.

Structurele exploitatieruimte: Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente is staat is de structurele lasten te dragen met structurele baten. Bij een negatief percentage zijn de structurele lasten hoger dan de structurele baten. Bij een positief percentage kan de gemeente de structurele lasten dragen met de structurele baten. Voor de gemeente Krimpenerwaard is het percentage 0,3% en dit laat dus zien dat wij de structurele lasten kunnen dragen met de structurele baten. Bij het gemiddelde van de andere gemeenten van gelijke omvang is er meer positieve ruimte tussen de structurele lasten en de structurele baten (4,2%). In de jaarrekening 2022 zien we een forse stijging naar 4,9% voor de gemeente Krimpenerwaard. Daarmee komen we dus boven het gemiddelde van andere gemeenten van gelijke omvang.

C. Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Kapitaalgoederen zijn bezittingen van de gemeente die gedurende een lange periode gebruikt worden om een bijdrage te leveren aan het maatschappelijke belang. Het onderhoud hiervan kost veel geld. Dit neemt dan ook een groot deel van de gemeentelijke begroting in beslag. Voor kapitaalgoederen zijn vaak langlopende investeringen vereist. Achterstanden in het onderhoud hiervan kunnen, naast kapitaalvernietiging, in het ergste geval leiden tot onveilige situaties. Het is daarom zinvol om op het gebied van het onderhoud van kapitaalgoederen effectief beleid te voeren en op deze wijze invulling te geven aan de begrippen assetmanagement en risicomanagement.

In deze paragraaf is het beleidskader opgenomen waarin het kwaliteitsniveau is vastgelegd waarop de kapitaalgoederen worden onderhouden, de aantallen en de financiële middelen die nodig zijn voor het in standhouden hiervan. De financiële consequenties zijn inzichtelijk gemaakt voor de komende jaren, waarbij we opmerken dat aanbestedingsvoordelen of -nadelen, gelet op de hoogte van de investeringen, grote invloed kunnen hebben op de financiën. Dat geldt ook voor de ontwikkeling van de rente.

De kapitaalgoederen worden onderverdeeld in de volgende drie categorieën:

1. Gebouwen
2. Wegen, civiele kunstwerken, groen, water, openbare verlichting en speelvoorzieningen; samengevoegd in het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR)
3. Riolering

Op de pagina's hierna is per categorie het beleidskader aangegeven. Ook is van 2022 de realisatie en van 2023, 2024 en 2025 de begroting weergegeven

1. Gebouwen

Actueel beleidskader
De gemeente beschikt over diverse, openbare en niet-openbare, gebouwen. In de begroting wordt voor deze gebouwen rekening gehouden met klein onderhoud en groot onderhoud. In het kort komt het er op

neer dat er geen achterstallig onderhoud mag ontstaan. In 2017 heeft de raad het ‘Beheerplan gemeentelijk vastgoedbeheer 2017-2031’ vastgesteld. Dit vormt het beleidskader voor het onderhoud aan het gemeentelijk vastgoed voor de komende jaren. Over het geactualiseerde beheerplan is in 2022 een positief besluit genomen.

Aantallen
De gemeente is eigenaar van 118 gebouwen (31-12-2022).

Vertaling van de financiële consequenties in de begroting
De financiële middelen die beschikbaar zijn voor openbare gebouwen, zijn gesplitst in dagelijks onderhoud (exploitatie) en een dotatie in een onderhoudsvoorziening. De dotatie in de voorziening om in de planperiode het groot onderhoud uit te kunnen voeren, is in 2022 herzien. Voor de brandweerkazernes geldt dat het klein dagelijks onderhoud ten laste van de Veiligheidsregio komt.

Onderdeel (x € 1.000)	2022		2023	2024	2025
	Begroot	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot
Lasten in exploitatie	451	499	353	353	353
Dotatie voorziening Onderhoud gebouwen	1.380	1.380	1.380	1.380	1.380
Onttrekking uit de voorziening *	2.631	664	960	1.425	900

**Dit betreft de onttrekking conform de vastgestelde programmabegroting 2022.*

Voor het onderhanden werk verwijzen wij u naar het verloopoverzicht voorzieningen op de balans.

2. IBOR

Het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR 2) geeft inzicht in de kwantiteit en kwaliteit van onze arealen en de wijze waarop het beheer en onderhoud worden uitgevoerd, in relatie tot de middelen.
Het IBOR 2 heeft een doorlooptijd van vier jaar (tot 2025).
De openbare ruimte is continu in beweging. Ieder jaar vinden diverse inspecties van onze kapitaalgoederen plaats. Hiermee bepalen we de benodigde onderhoudswerkzaamheden en worden ook de beheercijfers geactualiseerd. Hieronder vindt u de actuele arealen.

Onderdeel	Aantallen	Eenheid
Wegen in ha.	206	ha
Civiele kunstwerken	397	st
Lichtpunten	12.564	st
Oppervlakte groen in ha.	126	ha
Bomen - binnen bebouwde kom	21.585	st
Speeltoestellen	929	st
Oppervlakte water in ha.	741	ha
Oeverlengte in km.	164	km
Oeverconstructies	86	st
Duikers	370	st

Vertaling van de financiële consequenties in de begroting:
De kosten voor het IBOR zijn opgenomen onder Verkeer, vervoer en waterstaat (programma 2) Sport, cultuur en recreatie (programma 5) en het programma Volksgezondheid en milieu (programma 7). De financiële middelen die beschikbaar zijn voor het IBOR zijn gesplitst in dagelijks onderhoud (exploitatie) en een dotatie in een onderhoudsvoorziening. De dotatie aan de voorziening komt overeen met de in het plan vastgestelde bedragen en uitgangspunten.

Onderdeel (x € 1.000)	2022		2023	2024	2025
	Begroot	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot
Lasten in exploitatie	3.667	3.993	3.203	3.172	3.530
Dotatie voorziening IBOR	4.503	4.516	4.503	4.503	4.503
Onttrekking uit de voorziening IBOR*	6.402	5.871	5.277	8.103	5.710

**Dit betreft de onttrekking conform de vastgestelde programmabegroting 2022.*

Voor het onderhanden werk verwijzen wij u naar het verloopoverzicht voorzieningen op de balans.

3. Riolering

De kaders voor het beheer van het riool zijn vastgesteld in het verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2017-2021.
In 2022 is dit plan geüpdatet en in 2023 wordt het ter besluitvorming aan de raad aangeboden.

Hieronder zijn de aantallen weergegeven van het rioolstelsel (peildatum 31-12-2022).

Onderdeel	Actuele cijfers	Eenheid
Gemengd systeem	157,1	km
Droogweerafvoer (DWA)	63,1	km
Hemelwaterafvoer (HWA)	78,1	km
Drainage en duikers	22,5	km
Gemalen	85	st
Pompunits drukriolering	1887	st
Persleiding	204,9	km
Bergingsbassin	16	st

Vertaling van de financiële consequenties in de begroting
De uitgaven voor de riolering vallen in grote lijnen uiteen in investeringskosten en dagelijkse kosten. De dagelijkse kosten bestaan voor een groot gedeelte uit kapitaallasten (rente en aflossing op investeringen in het riool) en overheadkosten, omdat het rioolstelsel in eigen beheer wordt onderhouden. Deze kosten worden gedekt door de tarieven.

Onderdeel (x € 1.000)	2022		2023	2024	2025
	Begroot	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot
Lasten in exploitatie	1.626	1.529	1.533	1.378	1.378
Dotatie voorziening vGRP	261	261	-	-	-
Onttrekking uit de voorziening vGRP*	605	704	543	664	459

** Voor het onderdeel riolering geldt dat het hier gaat om een egalisatievoorziening. Deze voorziening wordt gebruikt om tegenvallende kosten en/of opbrengsten op te vangen*

Projectenboeken 2018-2022

			SALDO (x € 1.000)		
Projecten	**Afsluiten**	**Toelichting**	**IBOR**	**VGRP**	**TOTAAL**
Projectenboek 2018			**515**	**-86**	**429**
- 18.2 Agterpoort - Haastrecht	Nee	In 2022 is het project door de diverse beheerders geïnspecteerd en is de nazorgfase opgestart. Het project is fysiek en technisch door de aannemer opgeleverd. Na afloop van de nazorgfase zal in 2023 het project worden afgerond.			

			SALDO (x € 1.000)		
Projecten	**Afsluiten**	**Toelichting**	**IBOR**	**VGRP**	**TOTAAL**
Projectenboek 2019			**433**	**-95**	**338**
- 19.2 Poorthuisstraat/Voorgracht - Bergambacht	Ja	Dit project is in 2022 afgerond en wordt afgesloten.			
- 19.4 Dreef & Westeinde - Berkenwoude	Ja	Dit project is in 2022 afgerond en wordt afgesloten.			
- 19.5 De Elzen eo - Lekkerkerk	Ja	Dit project is in 2022 afgerond en wordt afgesloten.			
- 19.6 Rembrandtstraat - Krimpen	Ja	Dit project is in 2022 afgerond en wordt afgesloten.			

			SALDO (x € 1.000)		
Projecten	**Afsluiten**	**Toelichting**	**IBOR**	**VGRP**	**TOTAAL**
Projectenboek 2020			**2.746**	**3.432**	**6.178**
- 20.1 Leeghwaterstraat e.o. - Schoonhoven	Nee	De uitvoering van dit project bevindt zich in de afrondende fase. In januari/februari 2023 wordt het laatste groen aangeplant. Daarna kan het project worden opgeleverd en gaat de onderhoudstermijn in. In 2023 wordt het project afgerond.			
- 20.2 Linnaeushof - Schoonhoven	Ja	Dit project is in 2022 afgerond en kan worden afgesloten.			
- 20.3 Wielewaal & Klaver - Bergambacht	Ja	Dit project is in 2022 afgerond en kan worden afgesloten.			
- 20.4 H Dunantstr/Meidoornstr - Bergambacht	Nee	Het gaat hier om een groot project in de kern Bergambacht. Inmiddels is de aannemer bekend. De start van de werkzaamheden is gepland op 1 april 2023.			
- 20.5 Weidebloemstraat - Berkenwoude	Nee	Dit project start naar verwachting in de zomer van 2023 met de uitvoeringsfase. De uitvoeringsplanning is erg vertraagd door met name de afstemming rondom het vervangen van twee bruggen en de werkzaamheden rondom kabels en leidingen.			
- 20.6 Tiendweg West - Lekkerkerk	Nee	Dit project is qua omvang een klein project. Door allerlei bijkomende externe zaken lukt het ons nog niet daadwerkelijk te starten met de uitvoering. Er vinden regelmatig afstemmingsoverleggen plaats met de stakeholders. In 2024 starten wij met onze werkzaamheden.			
- 20.7 Wilhelminastraat - Lekkerkerk	Nee	Dit project is eind 2022 opgeleverd. Op dit moment loopt de nazorgfase. In 2023 wordt het project afgerond.			
- 20.8 Heemraadsweg eo - Ouderkerk	Nee	Dit project is eind 2022 opgeleverd. Op dit moment loopt de nazorgfase. In 2023 wordt het project afgerond.			
- 20.9 Vredeburghplantsoen - Schoonhoven	Ja	Dit project is in 2022 afgerond en wordt afgesloten.			

			SALDO (x € 1.000)		
Projecten	**Afsluiten**	**Toelichting**	**IBOR**	**VGRP**	**TOTAAL**
Projectenboek 2021			**5.201**	**6.205**	**11.406**
- 21.1 Asserlaan Sch - Schoonhoven	Nee	Dit project wordt in 2023 in uitvoering genomen nadat het enige jaren stil heeft gelegen. Bijkomend risico zijn de werkzaamheden rondom kabels en leidingen.			
- 21.2 Bovenkerkseweg STW - Stolwijk	Nee	Dit project wordt in 2023 opgeleverd. Er zijn tijdens de uitvoering wat onvoorziene ontwikkelingen geweest zoals extra werkzaamheden aan de oevers en beschoeiing. Het incident met een gekantelde vrachtwagen heeft geen invloed gehad op de kosten of de uitvoering van dit project.			
- 21.3 Centrum HST - Haastrecht	Nee	Dit project bevindt zich in de ontwerp- en voorbereidingsfase. De geplande uitvoering start in het derde kwartaal 2023. Er wordt gewerkt aan een kwalitatief hoge uitstraling van dit gedeelte van het centrum van Haastrecht.			

- 21.4 Baken Krimpen aan de Lek - Krimpen aan de Lek	Nee	In 2023 zullen er aanvullende werkzaamheden worden uitgevoerd aan het riool. De verwachting is dat de oplevering in 2023 zal plaatsvinden.
- 21.5 Wilhelminastraat e.o. - Ouderkerk	Nee	In 2023 starten de werkzaamheden waarbij de werkzaamheden rondom kabels en leidingen een risico vormen. Inmiddels zijn er wel werkzaamheden aan de Dekkerstraat uitgevoerd.

			SALDO (x € 1.000)		
Projecten	**Afsluiten**	**Toelichting**	**IBOR**	**VGRP**	**TOTAAL**
Projectenboek 2022			**5.685**	**5.931**	**11.616**
- 22.1 Poolcirkel eo - Krimpen aan de Lek	Nee	Dit project is inmiddels in voorbereiding. In 2023 starten de diverse onderzoeken.			
- 22.2 De Ark - Schoonhoven	Nee	Dit project is inmiddels in voorbereiding. In 2023 starten de diverse onderzoeken.			
- 22.3 JG Staringlaan-Boezemsingel - Gouderak	Nee	Dit project is inmiddels in voorbereiding. In 2023 starten de diverse onderzoeken.			
- 22.4 Zijdeweg-Abelenlaan - Ouderkerk	Nee	Dit project is inmiddels in voorbereiding. In 2023 starten de diverse onderzoeken.			
- 22.5 Capellelaan - Ammerstol	Nee	Dit project is inmiddels in voorbereiding. In 2023 starten de diverse onderzoeken.			

Middelgroot onderhoud IBOR en VGRP

	SALDO (x € 1.000)		
	IBOR	**VGRP**	**TOTAAL**
Middelgroot onderhoud IBOR en VGRP	**5.328**	**3.122**	**8.450**
Het middelgroot onderhoud aan de openbare ruimte wordt uitgevoerd op basis van een werkbegroting. In deze werkbegroting wordt een inschatting gemaakt van de noodzakelijke werkzaamheden. Jaarlijks wordt er op deze manier middelen beschikbaar gesteld vanuit de voorziening IBOR. De niet bestede middelen zijn beschikbaar voor het komende jaar waardoor er sprake is van een doorlopend krediet.			

D. Financiering

Algemeen

Inleiding

In de paragraaf financiering wordt de financieringsfunctie van de gemeente Krimpenerwaard toegelicht. De toelichting vindt plaats in een onderdeel algemene ontwikkelingen en een onderdeel ontwikkelingen gemeente Krimpenerwaard. Onder de algemene ontwikkelingen komen de renteontwikkelingen en ontwikkelingen ten aanzien van de wet- en regelgeving aan de orde. Het onderdeel ontwikkelingen gemeente Krimpenerwaard richt zich specifiek op de financiering, renteberekening en het voldoen aan wettelijke bepalingen van de gemeente Krimpenerwaard.

Belangrijkste conclusies

De belangrijkste conclusies uit de paragraaf financiering zijn:

- De gemeente Krimpenerwaard heeft de komende jaren te maken met een sterk oplopende financieringsbehoefte. In 2021 is een tweetal nieuwe langlopende geldleningen aangetrokken.
- De stijging van de rentes in 2022 was fors. Maar historisch gezien staan de rentes nog steeds laag. De reden van stijgende rente komt met name door de toegenomen inflatie in 2022. Deze stijging komt vooral door de hogere energieprijzen.
- Het saldo van de langlopende geldleningen bedraagt per 31 december 2022 € 97,2 miljoen. De gemiddelde rente voor de totale leningenportefeuille bedraagt per 31 december 2022 0,95%.
- De overtollige financieringsmiddelen bedragen per 31 december 2022 € 55,6 miljoen. Deze zijn risicovrij geparkeerd bij het ministerie van Financiën (schatkistbankieren) en een collega gemeente.

- In 2022 is een rentepercentage van 0,8% toegerekend aan de activa (omslagrente). Het gerealiseerde renteresultaat op het taakveld treasury valt binnen de bandbreedte van de BBV-voorschriften..
- Er is voldaan aan de voorschriften vanuit de wet Fido (kasgeldlimiet en renterisiconorm).
- In de Financiële verordening 2022 is opgenomen dat het college eens in de vier jaar een treasurystatuut vaststelt. Het treasurystatuut Krimpenerwaard is in 2020 vastgesteld.

Algemene ontwikkelingen

Renteontwikkelingen
Het voorspellen van de renteontwikkeling is een lastige opgave, zeker op de lange termijn. In onderstaand overzicht wordt de ontwikkeling van te betalen rente (debetrente) in 2022 weergegeven. Naast het algemene Euribor tarief en het tarief van de 10 jaars staatslening worden de tarieven van verschillende gemeentelijke financieringsmogelijkheden in de grafiek gepresenteerd.

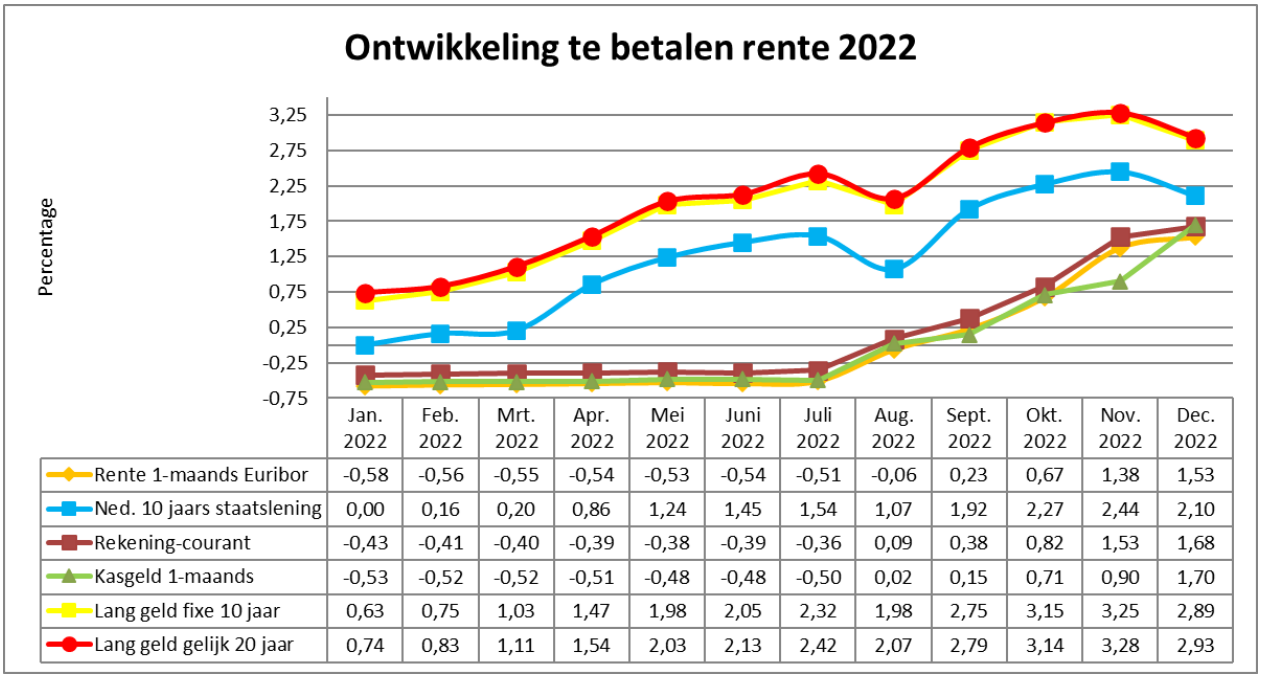

	Jan. 2022	Feb. 2022	Mrt. 2022	Apr. 2022	Mei 2022	Juni 2022	Juli 2022	Aug. 2022	Sept. 2022	Okt. 2022	Nov. 2022	Dec. 2022
Rente 1-maands Euribor	-0,58	-0,56	-0,55	-0,54	-0,53	-0,54	-0,51	-0,06	0,23	0,67	1,38	1,53
Ned. 10 jaars staatslening	0,00	0,16	0,20	0,86	1,24	1,45	1,54	1,07	1,92	2,27	2,44	2,10
Rekening-courant	-0,43	-0,41	-0,40	-0,39	-0,38	-0,39	-0,36	0,09	0,38	0,82	1,53	1,68
Kasgeld 1-maands	-0,53	-0,52	-0,52	-0,51	-0,48	-0,48	-0,50	0,02	0,15	0,71	0,90	1,70
Lang geld fixe 10 jaar	0,63	0,75	1,03	1,47	1,98	2,05	2,32	1,98	2,75	3,15	3,25	2,89
Lang geld gelijk 20 jaar	0,74	0,83	1,11	1,54	2,03	2,13	2,42	2,07	2,79	3,14	3,28	2,93

De rentemarkt wordt vaak opgedeeld in de geldmarkt (geldmarktrente) en de kapitaalmarkt (kapitaalmarktrente). Hierbij wordt onder de geldmarktrente de korte rente verstaan en onder de kapitaalmarktrente de lange rente (met een looptijd vanaf 2 jaar).
Euribor is het gemiddelde rentetarief waartegen een groot aantal vooraanstaande Europese banken elkaar leningen in euro's verstrekken en vormt de basis voor andere (kortlopende) rentetarieven. Als maatstaf van de kapitaalmarktrente wordt vaak naar staatsleningen gekeken.

De rente op de geld- en kapitaalmarkt wordt voornamelijk bepaald door het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). De Europese Centrale Bank heeft in 2022 de rentetarieven in totaal met 2,5% verhoogd. Met de diverse rentestappen wil de ECB voorkomen dat de hoge inflatie verder in de economie wortelt.

Conform wet- en regelgeving worden overtollige financieringsmiddelen ondergebracht in rekening-courant bij ’s Rijks schatkist. Tot medio september 2022 was de rente op de rekening-courant voor een decentrale overheid nul. Dat deze rente nooit negatief kan zijn, is bepaald in de wet en regelgeving. De te ontvangen creditrente in rekening-courant van ’s Rijks schatkist is in het 4e kwartaal 2022 opgelopen van 0,66% naar 1,89%.

Wet- en regelgeving
De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en de bijbehorende ministeriële regelingen geven het bindende kader voor de uitoefening van de treasury van de gemeenten.
Op grond van artikel 212 Gemeentewet is de gemeente verplicht een financiële verordening vast te stellen. In artikel 17 van de Financiële verordening gemeente Krimpenerwaard 2022 is opgenomen dat het college eens per vier jaar een treasurystatuut vaststelt en ter informatie aan de gemeenteraad aanbiedt. Conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dient een financieringsparagraaf op te worden genomen in de begroting en het jaarverslag (artikelen 9, 13 en 26).

Ontwikkelingen Krimpenerwaard

Beleidsvoornemen treasury
In het treasurystatuut 2020 heeft het college de kaders voor de treasuryfunctie bepaald. Het beleid van onze gemeente is erop gericht om de financieringsbehoefte zo gunstig mogelijk af te dekken. Omdat de rente op de kortlopende middelen in het algemeen gunstiger is dan de rente op langlopende middelen, wordt bij een gelijkblijvende renteverwachting eerst gebruik gemaakt van kortlopende geldleningen als er een lening aangetrokken moet worden.
Voor het afdekken van renterisico's kan worden afgeweken van financiering met een korte looptijd. Door langlopende geldleningen eerder aan te trekken dan strikt noodzakelijk kan enerzijds geprofiteerd worden van een lage rente en anderzijds het risico op stijgende rente worden beperkt of afgewend.
In de meerjarenbegroting 2022-2025 werd geen rekening gehouden met het aantrekken van nieuwe geldleningen in 2022. In 2022 is geen financieringstekort ontstaan door het aantrekken van geldleningen in 2021.
Ervaring leert ook dat de werkelijke liquiditeitsbehoefte in de praktijk lager uitvalt dan een begroot financieringstekort.

Risicobeheer
In de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) zijn voor de beheersing van de renterisico's de kasgeldlimiet en de renterisiconorm opgenomen.

Kasgeldlimiet
De gemeente mag haar activiteiten niet onbeperkt met kort geld financieren (looptijd korter dan 1 jaar). In de Wet fido is hiervoor de kasgeldlimiet opgenomen, waarmee een maximum wordt gesteld aan de netto kortlopende schuld. Reden hiervoor is dat een korte schuldpositie een potentieel renterisico in zich heeft, omdat rentestijgingen direct doorwerken in de rentelasten. De kasgeldlimiet blijft ruimschoots binnen de wettelijke norm.

Berekening kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)	**1e kwartaal 2022**	**2e kwartaal 2022**	**3e kwartaal 2022**	**4e kwartaal 2022**
Grondslag: Begrotingstotaal (primitieve begroting)	151.638	151.638	151.638	151.638
Toegestane kasgeldlimiet:				
- relevant percentage (wettelijk voorgeschreven)	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
In bedrag (1)	€12.889	€12.889	€12.889	€12.889
Liquiditeitspositie 2022:				
- Kortlopende schuld (negatief betekent schuld)	(8)	(52)	(55)	(36)
- Vlottende middelen (positief betekent tegoed)	61.754	55.472	62.335	60.699
Vlottende middelen minus kortlopende schuld (2)	61.746	55.420	62.280	60.663
Ruimte (+) / overschrijding (-) (1+2)	**74.635**	**68.309**	**75.169**	**73.552**

Bij een dreigende structurele overschrijding van de kasgeldlimiet zullen nieuwe langlopende geldleningen worden aangetrokken.

Renterisiconorm
Deze norm heeft als doel het toekomstig renterisico te beperken door de aflossingen en renteherzieningen te spreiden. Voorkomen moet worden dat er in enig jaar een te grote concentratie plaatsvindt van

aflossingen en renteherzieningen op lopende leningen. De renterisiconorm is gekoppeld aan het begrotingstotaal.

Berekening renterisiconorm	Werkelijk		Begroot		
(bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Renterisico's (aflossingen op vaste schuld):					
- renteherziening op vaste schuld	-	-	-	-	-
- aflossingen	8.570	7.225	7.225	7.225	8.725
Renterisico	8.570	7.225	7.225	7.225	8.725
Berekening renterisiconorm:					
Begrotingstotaal	139.654	151.638	161.775	153.276	154.693
Bij ministerie vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	27.931	30.328	32.355	30.655	30.939
Toetsing renterisico aan norm:					
Renterisiconorm	27.931	30.328	32.355	30.655	30.939
Renterisico	8.570	7.225	7.225	7.225	8.725
Ruimte (+) / overschrijding (-)	**19.361**	**23.103**	**25.130**	**23.430**	**22.214**

Uit bovenstaande opstelling blijkt dat het risico dat de gemeente loopt op haar vaste schuld beperkt is en in de periode 2021-2025 ruim binnen de norm blijft.

Leningenportefeuille
De schuldpositie van de gemeente wordt bepaald door de omvang van de portefeuille opgenomen geldleningen in combinatie met de debetstand op de rekening-courant. Onderstaande tabel geeft inzicht in de ontwikkeling van de schuldpositie over de periode 2021 tot en met 2025.

Schuldpositie	Werkelijk		Begroot		
(bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Onderhandse geldleningen binnenlandse banken					
- hoofdsom leningen per 1 januari	52.195	104.375	97.150	99.925	132.700
- aangetrokken geldleningen	60.750				
- aflossingen afgesloten leningen t/m 2022	(8.570)	(7.225)	(7.225)	(6.725)	(6.225)
- nog af te sluiten lening per 01-12-2023, 20 jr., 2,5%			10.000	(500)	(500)
- nog af te sluiten lening per 01-07-2024, 20 jr., 2,5%				40.000	(2.000)
- nog af te sluiten lening per 01-07-2025, 20 jr., 2,5%					30.000
Hoofdsom leningen per 31 december	**104.375**	**97.150**	**99.925**	**132.700**	**153.975**

In 2022 zijn geen langlopende geldleningen afgesloten.

De gemiddelde rente voor de totale leningenportefeuille bedraagt per 31 december 2022 0,95%. In 2020 is vanuit de reserve Enecogelden een bestemmingsreserve “Overrente” gevormd voor een bedrag van € 5,8 miljoen. Deze reserve en inzet veroorzaakt een structureel dekkingsmiddel ter dekking van rentelasten. In 2022 heeft een vrijval plaatsgevonden van afgerond € 0,67 miljoen.

Renteresultaat
Onderstaand renteschema geeft inzicht in de geraamde en werkelijke rentelasten van externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

Rentetoerekening (bedragen x € 1.000)		Begroot 2022		Werkelijk 2022	
a.	Externe rentelasten over korte en lange financiering		1.089		1.001
b.	Externe rentebaten over korte en lange financiering		-		(208)
	Saldo rentelasten en -baten		1.089		793
c1.	Doorberekende rente aan grondexploitaties	(59)		(3)	
c2.	Rente projectfinanciering	-		-	
c3.	Rentebaten van doorverstrekte leningen	(94)		(103)	
			(153)		(106)
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		936		687
d1.	Rente over eigen vermogen	225		211	
d2.	Rente over voorzieningen	-		-	
			225		211
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen		1.161		898
e.	De aan taakvelden tegerekende rente		(1.120)		(1.060)
	Boekwaarde activa welke integraal wordt gefinancieerd (peildatum 01-01-2022, conform mjb. 2022-2025)	140.000		132.500	
	Voorcalculatorische rentepercentage begroting 2022	0,8%		0,8%	
Renteresultaat op taakveld Treasury (-/- = voordelig)			**41**		**(162)**

Het voordelig renteresultaat bedraagt in 2022 € 162.000. Dit wordt met name veroorzaakt door lagere rentelasten als gevolg van minder aangetrokken financiering in 2021 en hogere rentebaten van overtollige financieringsmiddelen in het 2e halfjaar 2022.
Het gehanteerde rentepercentage bij de definitieve berekening van kapitaallasten is gebaseerd op het voorcalculatorische rentepercentage van 0,8%. Het nacalculatorische rentepercentage 2022 is becijferd op 0,67%. Dit betekent dat in 2022 een reëel rentepercentage is toegerekend aan de activa.

Kredietrisicobeheer op verstrekte geldleningen en garanties en overige uitzettingen

In de Wet fido en het Treasurystatuut Gemeente Krimpenerwaard 2020 is als algemeen uitgangspunt vastgesteld dat leningen of garanties alleen uit hoofde van de publieke taak worden verstrekt. In de in 2020 vastgestelde gemeentelijke Beleidsregels leningen en garantstellingen zijn verdere voorwaarden opgenomen voor het verstrekken van leningen en garanties.
Kredietrisicobeheer richt zich op de kredietwaardigheid (en dus risicoprofiel) van de tegenpartij bij financiële transacties. Mede door tussenkomst van waarborgfondsen en/of andere financieringsregelingen loopt de gemeente een zeer beperkt risico bij uitstaande leningen en garanties.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de verstrekte geldleningen en garantstellingen.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 31-12-2021	Werkelijk 31-12-2022
Verstrekte geldleningen:		
- Startersleningen SVn	4.771	4.980
- Duurzaamheidsleningen SVn	-	589
- Leningen aan verenigingen en stichtingen	215	211
- Leningen aan woningbouwcorporaties	7	6
Garanties:		
- Waarborgfonds Sociale Woningbouw	118.966	116.132
- Overige gewaarborgde geldleningen	881	725
Totaal	**124.840**	**122.643**

Overige uitzettingen betreffen overtollige financieringsmiddelen. Deze zijn in 2022, conform wet- en regelgeving, risicovrij geparkeerd bij het ministerie van Financiën (schatkistbankieren) en een andere decentrale overheid. Op 31 december 2022 was een bedrag van circa € 55,6 miljoen aan tijdelijke overliquiditeit geparkeerd.

Liquiditeitsrisico
Er is in 2022 gewerkt met een liquiditeitsprognose, welke regelmatig werd geactualiseerd. In 2022 was de toegang tot de kapitaalmarkt het gehele jaar gewaarborgd. Als gevolg hiervan waren er voldoende geldmiddelen beschikbaar om aan directe verplichtingen te voldoen.

Geldstromenbeheer
De geldstromen lopen hoofdzakelijk via de BNG Bank. De saldi van de rekeningen bij de andere banken wordt zoveel als mogelijk overgeboekt naar de rekening bij de BNG Bank.

Relatiebeheer
De bancaire partijen waarmee de gemeente Krimpenerwaard zaken doet vallen onder toezicht van De Nederlandsche Bank en de Verzekeringskamer.
In 2018 is een financieringsovereenkomst met de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank) afgesloten. Dit raamcontract voor een krediet- en depotarrangement en elektronisch betalingsverkeer wordt periodiek beoordeeld op inhoudelijke bepalingen en concurrerende condities. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de BNG Bank een unieke plaats inneemt ten opzichte van andere banken, omdat voor het ontvangen van rijksuitkeringen een lopende rekening bij deze bank vereist is. Overigens worden de faciliteiten van de BNG Bank toereikend geacht en de condities marktconform.

E. Bedrijfsvoering

Algemeen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) geeft in artikel 14 aan dat de paragraaf bedrijfsvoering tenminste inzicht geeft in de stand van zaken en beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. Bedrijfsvoering gaat over de manier waarop we middelen inzetten om onze taken te vervullen en de afgesproken resultaten te leveren. Dit alles op een zo effectief en ëfficient mogelijke manier.

Wij en de accountant zijn wederom tevreden met de constructieve samenwerking. Bij de interim controle zijn er meer afstemmomenten vooraf en tijdens de controle geweest. Dit leidt tot een efficiënt verloop van de jaarrekeningcontrole. We hebben de accountant ook meegenomen in de aanvullende beheersingsmaatregelen als gevolg van de COVID19.

Welke resultaten hebben we in 2022 bereikt?

We zien dat de dienstverlening goed op peil is en gewaardeerd wordt door onze inwoners. In de jaarplannen voor 2022 stond zowel op concernniveau alsook op teamniveau de dienstverlening aan de inwoner centraal. Samen werken aan een vitale, duurzame en gezonde Krimpenerwaard. Een gebied waar iedereen prettig woont, werkt en naar elkaar omkijkt. Door deze visie in alle jaarplannen concreet uit te werken in projecten ontstaat focus, samenhang en integraliteit. De concrete uitwerking en voortgang van de uitvoering van de verschillende projecten wordt door de individuele medewerkers zelf bijgehouden in een toegankelijk digitaal systeem zodat zowel op concernniveau als op team- en individueel niveau de voortgang eenvoudig kan worden gemonitord en zonodig bijgestuurd.
In 2022 hebben we weer ingezet op het aanbieden van opleidingen. Dit zijn zowel opleidingen op vakinhoudelijk gebied, als ook op competenties en vaardigheden van onze medewerkers. Deze zijn gericht op de verbetering van de dienstverlening. Om het opleidingsaanbod verder te versterken is er gewerkt aan een nieuw opleidingsaanbod en een ander platform.

Informatiebeveiliging en gegevensbescherming (privacy)
Er worden voortdurend stappen genomen om de informatiebeveiliging en gegevensbescherming op een hoger niveau te krijgen. Maar tegelijkertijd neemt de dreiging toe. De noodzaak om de weerbaarheid verder te verhogen blijft onverminderd aanwezig. In 2022 zijn daartoe diverse maatregelen getroffen. Zo is er onder andere een systeem aangeschaft voor het verhogen van het veiligheidsbewustzijn van medewerkers. Hiermee wordt de komende 3 jaar de kennis op het gebied van privacybescherming en informatieveiligheid vergroot. Daarnaast is gestart met het geven van trainingen om de kennis over privacy te vergroten. Het beleid en het proces voor het behandelen van incidenten op het gebied van informatieveiligheid is geëvalueerd en bijgesteld. Op het gebied van gegevensbescherming zijn diverse beleidsdocumenten en procedures gereed gemaakt voor vaststelling in 2023. In 2022 zijn 13 incidenten geregistreerd waarbij in 8 gevallen sprake was van een datalek. Daarvan zijn er 3 gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens, omdat bij de overige geen risico was voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen. Deze zijn uitgesloten van de meldplicht.

Informatiebeleid
In overeenstemming met het in 2020 vastgestelde informatiebeleid is geïnvesteerd in onderdelen voor de gemeentelijke dienstverlening . Op het gebied van dienstverlening is geïnventariseerd en zijn mogelijkheden verkend om in het kader van zaak- en kaartgericht werken gebruik te maken van aanwezige en beschikbare informatie. De implementatie van Djuma, het zaak- en documenten systeem, levert een bijdrage aan de basis op orde resulterend in een betere dienstverlening. Vanuit Djuma zijn en worden koppelingen gelegd met andere applicaties om de registratie efficiënter en effectiever beschikbaar te hebben.
In de doorontwikkeling naar een data-gedreven organisatie hebben de eerste pilots geleid tot de ontwikkeling van diverse dashboards om daarmee zinvol gebruik te maken van en het combineren van beschikbare gegevens en hiermee de bedrijfsvoering te optimaliseren.
De komst van de Omgevingswet heeft geleid tot ontwikkeling en inrichting van de applicatie Centric Leef Omgeving (CLO) en hiermee aan te sluiten op het digitaal stelsel Omgevingswet. De implementatie van deze applicatie zal naar verwachting in het eerste kwartaal 2023 plaatsvinden.

Telefooncentrale
De huidige gedateerde telefooncentrale dient vervangen te worden. Helaas heeft de eerder in VNG verband uitgevoerde aanbesteding niet tot een positief resultaat geleid. De aanbesteding welke in eigen hand heeft plaatsgevonden en de ontwikkeling en inrichting van de telefooncentrale in 2022 leidt tot implementatie van de nieuwe telefooncentrale naar verwachting in het tweede kwartaal 2023.

Huisvesting
Conform de besluitvorming van de raad op 21 december 2021, is in 2022 onderzoek gedaan naar de definitieve locatie van het nieuw te bouwen gemeentehuis. De raad heeft op grond van de uitkomsten op 5 juli 2022 besloten over de definitieve locatie en het ontwerp-stedenbouwkundig plan voor de locatie vastgesteld. Ook is groen licht gegeven voor de opstelling van het voorlopig ontwerp. Ter uitvoering van deze besluiten heeft de Europese aanbesteding van de architect plaatsgevonden. Architectencombinatie Ector Hoogstad/DOOR is geselecteerd als architect omdat zij het beste voldoen aan de gestelde selectiecriteria. In 2023 neemt de raad een besluit over het voorlopig ontwerp en het realisatiebudget. Het voorontwerp-bestemmingsplan heeft in 2022 ter inzage gelegen. Na verwerking van de inspraakreacties

is het ontwerp-bestemmingsplan begin 2022 ter inzage gegaan. De raad neemt in 2023 een besluit over de vaststelling van het bestemmingsplan.

Ook zijn we verdergegaan met de planvorming en voorbereiding voor de centrale gemeentewerf.

Krimpenerwaard Vooruit!
In 2022 zijn we gestart met de uitvoering van project Krimpenerwaard Vooruit! De aanleiding hiervoor is dat politieke, economische en technologische ontwikkelingen elkaar snel opvolgen. De samenleving verandert, en daarmee ook de behoefte en verwachting van de inwoner. Als organisatie willen wij aan deze behoefte en verwachting voldoen, wat van ons vraagt dat wij mee-ontwikkelen. Om een toekomstbestendige, flexibele organisatie te zijn, moeten we ons werk op een andere manier gaan doen. Resultaat en proces worden leidend. Daarvoor is een andere aanpak, een andere rol, een andere houding en ander gedrag nodig. Dit is samen te vatten onder de noemer 'organisatiecultuur'.
De huidige cultuur hebben we afgelopen jaar in kaart gebracht. Ook hebben we de gewenste cultuur geschetst, met vijf speerpunten als leidraad. Collega's gaven aan dat zij op dit moment werkplezier ervaren, de organisatie als warm bestempelen en de vrijheid die zij krijgen waarderen. Tegelijkertijd is er ook behoefte aan sturing, zou het vaker geven van feedback ons kunnen helpen en willen we beter prioriteiten kunnen stellen met elkaar.
Om de organisatieontwikkeling en de speerpunten handen en voeten te geven, zijn we gestart met een ontwikkeltraject voor de directie, de teammanagers en alle teams. Inmiddels zijn deze trajecten en teamsessies in volle gang en zien we voorzichtige resultaten. Zo zijn we ons allemaal steeds meer bewust van de noodzaak tot ontwikkeling en verandering. In 2023 staat de verdere uitrol van deze trajecten centraal.

Hybride werken
Tijdens Corona hebben we de voor- en nadelen van hybride werken ervaren. Naar aanleiding van deze ervaringen hebben we hybride werken een blijvende plek gegeven in onze bedrijfsvoering. Hierdoor kunnen onze medewerkers tijd- en plaatsonafhankelijk werken. Het uitgangspunt is dat hybride werken mag, tenzij er redenen zijn om dit niet toe te staan. Dit kan zijn door de aard van de werkzaamheden (zoals balie, buitendienst of BOA) of andere factoren rond de werkzaamheden. Om de onderlinge verbinding en de verbondenheid met de organisatie goed te houden, is de richtlijn dat medewerkers minimaal 50% van de tijd op kantoor werken. In de coronaperiode is het thuiswerken reeds gefaciliteerd met middelen als bureaustoelen en beeldschermen. In 2022 is hier nadere invulling aan gegeven, o.a. door veel medewerkers te voorzien van een laptop. Verder is geïnventariseerd welke medewerkers voor het dagelijks werk voorzien dienen te worden van een tablet. Op deze manier werken we ook aan aantrekkelijk werkgeverschap; bij instromende medewerkers merken we dat dit een van de belangrijke argumenten is om bij de gemeente Krimpenerwaard te komen werken.

Rechtmatigheidsverklaring
In 2022 zijn voorbereidingen getroffen om voor 2023 een eigen rechtmatigheidsverklaring te kunnen laten afleggen door het college. Daartoe is onder andere ons controleplan op orde gebracht.

Fraudepreventie
Elke organisatie, ook een gemeente, is in meerdere of mindere mate fraudegevoelig. Er zijn in hoofdlijnen twee manieren om het risico op fraude te beperken. Allereerst dient er een set van regels te zijn die inzichtelijk, kenbaar en hanteerbaar zijn. Naleving daarvan moet eenvoudig te doen zijn. Die regels moeten dan ook behulpzaam zijn bij het hanteren van procedures waardoor frauderisico's verkleind worden. Maar alleen regels en procedures zijn niet voldoende. Het gaat er om dat de medewerkers in een organisatie met elkaar afspreken en bespreken wat gewenst en ongewenst gedrag is, hoe ongewenst gedrag voorkomen kan worden of, als het toch voorkomt, hoe het dan bespreekbaar gemaakt kan worden. In 2022 is daarom begonnen met een project dat versterking van fraudepreventie beoogt. Dit traject wordt periodiek met de auditcommissie besproken.

Hoe doen we het in cijfers (P&O).

De ambtelijke organisatie staat onder druk. De arbeidsmarkt blijft krap en dat is voelbaar in de organisatie. De uitstroom blijft hoog terwijl het invullen van vacatures vaak lang duurt. Secundaire arbeidsvoorwaarden en werkomgeving zijn steeds belangrijker om gekwalificeerde medewerkers aan te trekken en te

behouden. Daarom hebben we ook in 2022 ingezet op opleiding en ontwikkeling, bereikbaarheid en een aantrekkelijke werkplek.

Ziekteverzuim
Het verzuim in 2022 is ten opzichte van 2021 aanzienlijk gestegen. Het verzuimcijfer wordt bepaald door het kort, middellang en lang verzuim. Daarnaast kan er sprake zijn van extra lang verzuim (>365 dagen). De stijging wordt vooral veroorzaakt door een toename van het lange verzuim. Het totale verzuim in 2022 bedraagt 6,92%, in 2021 was dit 4,93%. Van het totale verzuim in 2022 is 3,89% lang verzuim en 1,09% extra lang verzuim (>365 dagen). Oorzaken zijn deels medisch, waaronder COVID19-gerelateerde klachten. Het kort verzuim bedraagt 0,95% en het middellang verzuim 0,99%. De meldingsfrequentie over 2022 was 1,09, wat wil zeggen dat de medewerkers gemiddeld 1,09 ziekmeldingen hebben gedaan. 39% van de werknemers heeft zich in 2022 niet ziekgemeld.
Als gevolg van de hogere verzuimcijfers zijn er werkzaamheden niet of met vertraging uitgevoerd.

	Rekening	Rekening	Rekening	Rekening
	2019	2020	2021	2022
Verzuimpercentage	4,93	5,37	4,93	6,92

Formatie, bezetting en inhuur derden
Mutaties in de personeelsformatie van de ambtelijke organisatie zijn onvermijdelijk om als gemeente in te spelen op ontwikkelingen en veranderingen. Een toename van de vraag van inwoners (naar ondersteuning van de gemeente) met daarbij ook een grotere complexiteit van deze vragen zorgt voor een toename van de werkvoorraden. Om de dienstverlening naar de inwoner op peil te kunnen houden is het vaak onvermijdelijk extra formatie in te zetten. Daarnaast worden op basis van het collegeprogramma keuzes gemaakt over het inleveren of toevoegen van formatie. In voorkomend geval worden deze mutaties opgenomen in de begroting, de kadernota en de tussenrapportages.

De formatie per 1.000 inwoners is in 2022 met gestegen van 7,1 naar 7,46 fte. Dit komt onder meer door een uitbreiding van formatie bij VTH, Ruimtelijke Ordening, WMO en KCC. De bezetting is in 2022 vrijwel gelijk ten opzichte van 2021. Dit komt mede doordat vacatures moeilijk in te vullen zijn. De kosten voor externe inhuur, uitgedrukt als percentage van de totale loonsom, zijn in 2022 gestegen naar 21,38% (2021: 18,98%). Deze stijging is o.a. te verklaren doordat het hogere verzuim (deels) is opgevangen door extra inhuur. Anderzijds hebben we door de krapte op de arbeidsmarkt te maken gehad met vacatures die langer openstonden en moeilijk in te vullen waren, resulterend in meer inhuur in vergelijking met voorgaande jaren. Een derde factor die meespeelt is de stijging van de uurtarieven van inhuurkrachten, een gevolg van de hoge inflatie.

	Rekening	Rekening	Rekening	Rekening
	2019	2020	2021	2022
Bevolkingsaantal	56.048	56.606	56.622	57.062
Formatie (aantal fte per 1.000 inw.)	6,9	7	7,1	7,46
Formatie (totaal) in fte	391,58	399,89	403,66	425,49
Bezetting (aantal fte per 1.000 inw.)	6,4	6,4	6,7	6,7
Bezetting (totaal) in fte	359,83	360,62	379,26	383,9
Externe inhuur* (% tot. loonsom + tot. Kosten inhuur)	16,67	19,89	18,98	21,38

In-, door- en uitstroom:
De onderstaande cijfers weerspiegelen de situatie op de arbeidsmarkt. De arbeidsmarkt blijft krap. De uitstroom is hoog en gestegen ten opzichte van 2021 naar 14,2%. Het betreft vooral medewerkers die vrijwillig ontslag hebben genomen of met pensioen gingen. Sinds 2021 zijn we gestart met een andere - meer eigentijdse - manier van werven. De krapte op de arbeidsmarkt is echter in 2022 zodanig dat dit nog niet in de cijfers terug is te zien.

	Rekening 2019	Rekening 2020	Rekening 2021	Rekening 2022
Instroom in aantal medewerkers	51	49	59	51
Instroom in %	12,3	11,7	13,6	12,1
Doorstroom in aantal medewerkers	28	24	24	25
Doorstroom in %	6,7	5,7	5,5	5,9
Uitstroom in aantal medewerkers	37	45	43	60
Uitstroom in %	8,9	10,7	8,9	14,2

Integriteitsbeleid

Met de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren is ook de Ambtenarenwet 2017 in werking getreden. De Ambtenarenwet 2017 geeft het wettelijke kader aan voor wat betreft de rechten en plichten ten aanzien van het thema “integriteit”. Een van die verplichtingen is een jaarlijkse verantwoording over het gevoerde integriteitsbeleid.

Onze gemeentelijke organisatie is al een aantal jaar bezig met het thema integriteit. Zo is er een integriteitsbeleid vastgesteld en aan de meeste basisnormen voor integriteit wordt voldaan. Echter het onderwerp integriteit is nooit klaar! De organisatie blijft zich verder ontwikkelen en wil continu stappen zetten voor verdere professionalisering. In de COVID-19 periode lag de focus met name op gegevensbescherming tijdens thuiswerken. In 2022 zijn er verdere stappen gezet om integriteitsbeleid te actualiseren.

Wat is er tot nu toe gerealiseerd?
De gemeente wil een integere organisatie zijn. Dit ligt vast in de Regeling integriteitsbeleid 2022. Dit beleid is van toepassing voor alle medewerkers in dienst van de gemeente, inclusief inhuurkrachten en stagiaires.

Zoals eerder is aangegeven legt de Ambtenarenwet de gemeente in haar rol als werkgever diverse plichten (basisnormen) op. Deze zijn nader uitgewerkt in diverse documenten. Het huidige integriteitsbeleid voor de ambtelijke organisatie bestaat uit de volgende documenten:
- Regeling Integriteitsbeleid;
- Regeling Gedragscode integriteit;
- Regeling eed of belofte;
- Regeling gebruik sociaal media;
- Regeling nevenwerkzaamheden;
- Regeling melden vermoeden misstanden;
- Regeling klachtenbehandeling ongewenst gedrag;

Al deze documenten zijn te raadplegen via het intranet van de organisatie (KIS).

De Regeling melden financiële belangen is aangepast aan de nieuwe managementstructuur. Er zijn functionarissen aangewezen waarvoor een meldingsplicht geldt. Reden: zij vormen een knooppunt in de informatiestromen en (financiële) beslissingen binnen de organisatie. Bovendien vervullen zij in het licht van het integriteitbeleid een voorbeeldrol.

Vertrouwenspersoon
De organisatie kent in 2022 een externe vertrouwenspersoon (gecertificeerd) voor zowel integriteit als ongewenste omgangsvormen. Op 8 juni 2022 is er een motie vreemd aan de orde van de dag ingediend door de raad. Hierin is het college opgeroepen om binnen de ambtelijke organisatie te peilen in hoeverre er behoefte is aan een interne vertrouwenspersoon. Op basis van deze peiling is besloten ook een interne vertrouwenspersoon aan te stellen. Begin 2023 zal dit worden gerealiseerd.

Verklaring omtrent gedrag en melden nevenfuncties
Onze organisatie beschikt over een procedure voor werving en selectie, waarin ook al aandacht wordt besteed aan integriteit. Het controleren van diploma’s maakt daar deel van uit. Een verklaring omtrent het gedrag is een vereiste voor indiensttreding. Alle nieuwe medewerkers leggen de eed of belofte af. Inhuurkrachten ondertekenen een geheimhoudingsverklaring. In de overeenkomst met stagiaires is –

naast een geheimhouding – bepaald dat het integriteitsbeleid en de gedragscode van toepassing is op de stagiaire.

Nieuwe medewerkers worden bij indiensttreding ook gewezen op de plicht om nevenwerkzaamheden te melden als deze de belangen van de gemeente kunnen schaden. Uitgangspunt is dat nevenwerkzaamheden zijn toegestaan, mits zij geen belemmering vormen voor het functioneren van de medewerker en/of de gemeente. De regeling nevenwerkzaamheden 2020 is voor medewerkers eenvoudig te raadplegen via het intranet KIS.

Verantwoord omgaan met informatie
De begrippen goed ambtenaarschap en goed werkgeverschap zijn in het integriteitsbeleid beschreven. De gedragscode geeft regels over wat onder goed ambtelijk handelen wordt verstaan. Daarbij zijn een aantal voorbeelden opgenomen. Een van die regels (ga verantwoord om met informatie) houdt verband met de verplichting van de medewerkers tot geheimhouding van hetgeen hen in verband met hun functie ter kennis is gekomen. Binnen de informatiebeveiliging is de bescherming van privacy van derden heel belangrijk. Onze organisatie kent voorschriften over het omgaan met vertrouwelijke informatie. Bij de in bruikleen gegeven “mobile device” word gewezen op de Regeling ICT middelen die ook op het intranet KIS is terug te vinden. Hierin zijn regels voor het veilig gebruik van de “mobile device” opgenomen.
Ook zijn maatregelen getroffen die moeten voorkomen dat onbevoegde derden vertrouwelijke gegevens kunnen bezitten, raadplegen of beschadigen. Zo heeft iedere medewerker een eigen account waarbij niet iedereen toegang heeft tot alle gegevens en de verschillende digitale schijven van de gemeente. Er is sprake van autorisatiebeperking.

Melden vermoeden misstand of onregelmatigheid
Er is een interne en externe meldingsprocedure voor het melden van een vermoeden van een misstand of onregelmatigheid. De interne melding voorziet in een melding bij de (direct) leidinggevende of de vertrouwenspersoon. In de regeling is toegang tot het Huis van de Klokkenluiders als extern meldpunt opgenomen. De Regeling melding vermoeden misstand of onregelmatigheid en de Meldingsprocedure (vermoeden) integriteitschendingen zijn te raadplegen via het intranet KIS.

In 2022 is er een klacht ingediend over grensoverschrijdend gedrag. Vervolgens is conform protocol gehandeld en waar nodig zijn medewerkers bijgestaan door professionele hulpverleners. Bij de vertrouwenspersoon zijn in 2022 geen verdere meldingen gedaan.

Huisvestingskosten

Conform onze financiele verordening (artikel 22 Bedrijfsvoering) informeren wij u over de huisvestingslasten die ten laste van de exploitatie worden gebracht. Dit betreft o.a. afschrijvings- en rentelasten, energiekosten, dagelijks- en groot onderhoud, verzekering, beveiliging en schoonmaakkosten.

	Rekening	Begroting	Rekening
x € 1.000	*2021*	2022	2022
Gemeentekantoor		1.107	1.208
Gemeentewerf		260	262
Huisvestingslasten totaal		**1.367**	**1.470**

Informatie en Automatisering (I&A)

Onderstaand is een overzicht opgenomen van de totale automatiseringskosten die ten laste van de exploitatie worden gebracht. Dit betreft o.a. de kosten voor aanschaf en onderhoud van hard- en software, huur/leasekosten van apparatuur, kosten voor mobiele telefonie en lasten in verband met rente en afschrijving.

	Rekening	Begroting	Rekening
x € 1.000	2021	2022	2022
Lasten automatisering	2.999	3.128	2.721
Totaal	**2.999**	**3.128**	**2.721**

Griffie & Gemeenteraad

Conform onze financiele verordening (artikel 22 Bedrijfsvoering) informeren wij u over de gedane uitgaven voor de raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant

	Rekening	Rekening
x € 1.000	2021	2022
Gemeenteraad (incl. commissie)	753	829
Rekenkamer	76	78
Griffie	527	516
Accountant	126	148
Totaal	**1.482**	**1.571**

F. Verbonden partijen

Overzicht verbonden partijen

	Gemeenschappelijke regelingen
1	Gemeenschappelijke Regeling regio Midden-Holland
2	Hecht
3	Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH)
4	Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Hollands Midden
5	Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)
6	Ingenieursbureau Krimpenerwaard (IBKW)
7	Groenalliantie
8	Streekarchief Midden Holland
9	Werkvoorzieningschap Promen
	Vennootschappen en Stichtingen.
1	Cyclus NV
2	Oasen
3	Stedin NV
4	Bank Nederlandse Gemeenten
5	Veerdienst Schoonhoven
6	Waterbus Bergambacht BV

Algemeen

De gemeenten in Nederland hebben veel taken en verantwoordelijkheden op uiteenlopende terreinen die zij als lokale overheid dienen uit te voeren. Zo ook de gemeente Krimpenerwaard. Over de wijze waarop deze taken worden uitgevoerd hebben de gemeenten in Nederland de keuze uit diverse mogelijkheden.

1. de uitvoering van de taak door de gemeente zelf.
2. de uitvoering van de taak uit te besteden door middel van een opdracht aan een geheel van de gemeente losstaande organisatie of bedrijf.
3. de uitvoering van de taak onder te brengen bij een organisatie waarvan de gemeente bestuurlijk deel uitmaakt en waarmee een (financiële) verbintenis wordt aangegaan; de verbonden partij.

Het zelf uitvoeren van de taken dan wel opdracht verstrekken aan een los van de gemeente staande organisatie en bedrijf gebeurt vaak bij uitvoerende taken waarbij de gemeente als opdrachtgever opereert. Deze constructie wordt van oudsher veel toegepast en behoeft daarom geen nadere toelichting.

Wanneer het gaat om een (uitvoerings)taak onder te brengen bij een verbonden partij staan er voor de gemeenten meerdere keuzes tot haar beschikking. Er bestaat immers een grote variatie in de vormen van samenwerkingsverbanden binnen gemeenten waarbij ook de gebruikte terminologie nogal van elkaar verschilt. Zo wordt er gesproken over samenwerkingsverbanden, gemeenschappelijke regelingen en verbonden partijen. Om te komen tot een eenduidige terminologie voor samenwerkingsverbanden wordt veelal uitgegaan van de terminologie die wordt gebruikt in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Dit besluit gaat uit van de term verbonden partij en geeft daaraan de volgende definitie:

“Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht”.

Met andere woorden: er is sprake van een verbonden partij als een gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft in een derde rechtspersoon. Bij bestuurlijk belang gaat het om het hebben van zeggenschap van de gemeente in de derde partij. Dit kan omdat de gemeente:

- zitting heeft in het dagelijks- of algemeen bestuur.
- aandelen bezit en daarom stemrecht heeft.

De gemeente Krimpenerwaard volgt deze definitie waarbij de Wet Gemeenschappelijke Regelingen het wettelijk kader vormt.

Categorieën samenwerkingsverbanden
Verbonden partijen kunnen nog worden onderscheiden in de op het publiekrecht gebaseerde Gemeenschappelijke regelingen en het bezit van aandelen van bedrijven die zijn gebonden aan het privaatrecht, de zogeheten vennootschappen.

Financiële risico’s verbonden partijen
De afgelopen jaren is een tendens waarneembaar dat verbonden partijen in aantal toenemen maar ook een steeds groter deel uitmaken van de begroting van de gemeente. Daarmee nemen ook de risico’s voor de gemeente toe.

De financiële risico’s van de gemeenschappelijke regelingen hebben geen beperking. Bij een faillissement worden de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling volgens de verdeelsleutel aangeslagen voor eventueel resterende schulden na verkoop van de bezittingen.

De financiële risico’s van de vennootschappen zijn beperkt tot het aandelenbezit van de gemeente. Bij een faillissement van een vennootschap daalt de waarde van dit bezit tot nihil.
Gezien de aard van de werkzaamheden van de verbonden partijen is de kans op een faillissement van zowel de vennootschappen als de gemeenschappelijke regelingen overigens zeer klein. Echter uitgesloten is het niet.

Belang voor de raad
De gemeenteraad heeft een kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende verantwoordelijkheid binnen het gemeentebestuur. Deze verantwoordelijkheid geldt ook ten aanzien van de beheersing van verbonden partijen. Wanneer het toezicht op de verbonden partijen niet optimaal verloopt, loopt de gemeente een vergroot risico om geconfronteerd te worden met het niet realiseren van beoogde (beleids)doelstellingen, financiële nadelen, of imageschade door activiteiten van de verbonden partijen. Hoewel niet alles kan worden voorkomen, is het van belang om voldoende checks en balances in te bouwen voor de beheersing.

Omdat de gemeente verantwoordelijk is voor de aansturing van de verbonden partijen, de controle daarop en de financiële consequenties voor de eigen organisatie is inzicht in de verbonden partijen vanuit de raad van belang.

Een ander belang van de raad is de noodzaak dat inzicht bestaat in de kosten en de financiële risico's die de gemeente kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen. De gemeente is immers verplicht bij te dragen aan de exploitatietekorten die mogelijk ontstaan bij de gemeenschappelijke regelingen.

Bij de aanbieding van de rekening en begrotingen van de diverse verbonden partijen wordt daarom ook een factsheet gevoegd. Deze factsheets vergroten het inzicht in de (financiële) gang van zaken bij de verbonden partijen. Een onderdeel van de informatievoorziening per verbonden partij is voorts dat een verbinding is gelegd met de programma's in de begroting.

Hieronder volgt een overzicht van de Gemeenschappelijke Regelingen waarvan de gemeente Krimpenerwaard deel uitmaakt en een overzicht van de Vennootschappen waarvan de gemeente Krimpenerwaard aandeelhouder is.

Gemeenschappelijke regelingen

1. Gemeenschappelijke Regeling regio Midden-Holland

1. Gemeenschappelijke regeling regio Midden-Holland	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Gouda
Doel of openbaar belang dat wordt behartigd	De regionale samenwerking in de regio Midden-Holland gaat uit van een netwerksamenwerking. Daarbij is het uitgangspunt een versterking van de belangenbehartiging vanuit de regio.
Vertegenwoordiging in de partij	De gemeente Krimpenerwaard wordt in het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur vertegenwoordigd door burgemeester P.J. Bouvy-Koene
Omvang van financieel belang	De bijdrage is berekend op basis van het inwoneraantal per deelnemende gemeente.
Deelnemende partijen	Deelnemers aan de Gemeenschappelijke regeling regio Midden-Holland zijn de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Waddinxveen, Zuidplas en Krimpenerwaard.
Beleidsinformatie	
Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Actuele opgaven van de verbonden partij	De regio werkt samen in een netwerksamenwerking. Midden Holland voert een strategische lobby vanuit de volgende kernboodschap (positioneringsdocument Regio Midden-Holland): "Midden-Holland is uniek door de centrale ligging: de regio midden in de Randstad. Midden-Holland is stad en platteland, natuur en cultuurhistorie, Randstad en ruimte, vakmanschap en high-tech, handel en industrie. Midden-Holland biedt ruimte. Aan wonen, ondernemen en genieten. Voor iedereen. En zien we uitdagingen of kansen? Dan zetten we samen onze schouders eronder en maken we het mogelijk. Dat doen we al eeuwenlang en dit blijven we doen." Dit document wordt ingezet bij lobby-activiteiten, om zo bij te dragen aan de realisatie van de belangrijkste opgaven van de regio. Deze opgaven zijn verdeeld over 3 kernthema's: groeigebied, bereikbaarheid en economische vitaliteit. In 2022 is onder andere verder gewerkt aan: - Het uitvoeren van een pilot voor een regionaal energieloket om bedrijven te ondersteunen in hun verduurzamingsopgave en de wettelijke verplichtingen - Het in samenwerking met provincie, BZK, woningcorporaties en andere betrokken partijen opstellen van de regionale realisatieagenda om lange termijnafspraken te maken in het kader van de Nationale Bouw- en Woonagenda. - Het actualiseren van het regionale woningbouwprogramma volgens de nieuwe provinciale governance. - Het delen van kennis over ruimtelijke adaptatie en een subsidieverzoek bij het ministerie van I&W ingediend in het kader van de impulsregeling ruimtelijke adaptatie. - Het voorzien van de Agenda Verstedelijking en Mobiliteit van een investeringsadvies om de ambities in verbinding te brengen met nationaal beleid en fondsen. - Het integrale investeringsadvies is ambtelijk en bestuurlijk besproken met de overige regionale programma's ter voorbereiding op de vorming van een regiodeal. - Het voeren van lobby bij rijk en provincie ten behoeve van het Regionaal verkeer en vervoersplan projecten - Het starten van een vervolgonderzoek station/transferium Gouweknoop - het starten van diverse projecten ter uitvoering van de MKB-deal. - Het opstellen regionale kwalitatieve bedrijventerreinenstrategie Midden-Holland. - Het monitoren en actualiseren van het kwantitatieve deel regionale kantorenstrategie Midden-Holland 2019-2024 - Het uitvoeren van het projectplan 'Cultuureducatie Verrijkt je kijk!' voor deelname aan subsidieprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024.
Financieel risico	De regio Midden Holland kent een eigen weerstandsvermogen van € 100.000. Het financiële risico voor de gemeente is beperkt

Financiële informatie (x € 1.000)		
Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2022 31/12/2022	€621 €540
Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2022 31/12/2022	€437 €586
Solvabiliteit organisatie per 01/01/2022		*59%*
Solvabiliteit organisatie per 31/12/2022		*48%*
Financieel resultaat <jaar>		€78
Omvang weerstandsvermogen		€100
Omvang garantstellingen		*n.v.t.*
Omvang taakstelling verbonden partij		*n.v.t.*
Financiële bijdrage 2022		€99

2. Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG)

2. Hecht	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Leiden
Doel of openbaar belang dat wordt behartigd	Hecht, met als uitvoerende eenheden de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hollands Midden, bureau GHOR Hollands Midden en de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Hollands Midden, heeft als doel de belangen te behartigen van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg, de volksgezondheid en de ambulancezorg. Hecht bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en het welbevinden van de burgers in de regio Hollands Midden in zowel reguliere als crisisomstandigheden.
Vertegenwoordiging in de partij	Het Algemeen Bestuur van Hecht bestaat uit de portefeuillehouders volksgezondheid van de 18 deelnemende gemeenten. Namens de gemeente Krimpenerwaard heeft wethouder I. Bultman zitting in het Algemeen Bestuur van Hecht.
Omvang van financieel belang	De bijdrage is opgebouwd uit een bijdrage per inwoner en een bijdrage per kind. De kosten voor aanvullende taken, zoals logopedie en huisvesting worden apart in rekening gebracht door Hecht.
Deelnemende partijen	18 gemeenten in de regio Hollands Midden.
Beleidsinformatie	
Relatie met programma	1.Veiligheid 4. Onderwijs 6. Sociaal domein 7. Volksgezondheid en Milieu.
Actuele opgaven van de verbonden partij	De programmabegroting van Hecht kent vier programma's: I. Het programma Geneeskundige Hulpverlening voor de sector GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio). II. Het programma Ambulancezorg, dat wordt uitgevoerd door de sector Regionale Ambulancevoorziening (RAV). III. Het programma Openbare gezondheidszorg omvat de werkzaamheden van de GGD Hollands Midden. IV. Het programma Zorg- en Veiligheidshuis Hollands Midden. Inhoudelijke thema's van de RDOG HM beslaan een breed terrein en richten zich met name op: - de Jeugdgezondheidszorg zoals het Rijksvaccinatieprogramma extra zorg voor risicokinderen, zorgcoördinatie, stevig ouderschap. - het bestrijden van huiselijk geweld en kindermishandeling. - CJG dienstverlening. - Maatschappelijke Zorg zoals de opvang verwarde personen en de basiszorg Kwetsbare Kinderen.
Financieel risico	Hecht kent een eigen weerstandsvermogen van € 100.000. Het financiële risico voor de gemeente is beperkt

Financiële informatie (x € 1.000)		
Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2022 31/12/2022	€10.012 €5.539
Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2022 31/12/2022	€33.931 €45.292
Solvabiliteit organisatie per 01/01/2022		*23%*
Solvabiliteit organisatie per 31/12/2022		*11%*
Financieel resultaat <jaar>		(€731)
Omvang weerstandsvermogen		€2.974
Omvang garantstellingen		*n.v.t.*
Omvang taakstelling verbonden partij		*n.v.t.*
Financiële bijdrage 2022		€3.569

3. Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH)

3. Omgevingsdienst Midden Holland (ODMH)	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Gouda
Doel of openbaar belang dat wordt behartigd	De Omgevingsdienst Midden Holland streeft er naar een bijdrage te leveren aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. De omgevingsdienst is uitvoerder van de wettelijke milieutaken, vergunningverlening en handhaving van bedrijven en ook belast met de controle en toetsing van specialistische milieu- en veiligheidsaspecten. Zo ook ten aanzien van ruimtelijke projecten. Hoewel ODMH ook taken op het gebied van bouw- en woningtoezicht uitvoert, maakt onze gemeente daar geen gebruik van.
Vertegenwoordiging in de partij	De gemeente Krimpenerwaard is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door wethouders R. Boere en W. Pannekoek. Lid van het dagelijks bestuur is wethouder R. Boere.
Omvang van financieel belang	De bijdrage is opgebouwd uit het aantal en soort diensten dat wordt afgenomen.
Deelnemende partijen	De provincie Zuid-Holland en de gemeenten: Alphen aan den Rijn, Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas.
Beleidsinformatie	
Relatie met programma	7. Volksgezondheid en Milieu
Actuele opgaven van de verbonden partij	De ODMH is een regionale uitvoeringsdienst, die de wettelijke milieutaken uitvoert voor de gemeente Krimpenerwaard. De ODMH doet dit aan de hand van een door het AB ODMH goedgekeurd productenboek en een door het college goedgekeurd jaarprogramma. Jaarlijks legt de ODMH met een productierapportage verantwoording af aan de gemeente over de taakuitvoering in het voorgaande jaar.
Financieel risico	De risico's zijn in beeld gebracht. De aanwezige weerstandscapaciteit is niet toereikend. In het weerstandsvermogen van de gemeente is hier - voor haar aandeel in het risico - rekening mee gehouden.

Financiële informatie (x € 1.000)		
Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2022 31/12/2022	€2.647 €2.280
Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2022 31/12/2022	€5.129 €6.103
Solvabiliteit organisatie per 01/01/2022		*34%*
Solvabiliteit organisatie per 31/12/2022		*27%*
Financieel resultaat <jaar>		€87
Omvang weerstandsvermogen		€1.402
Omvang garantstellingen		*n.v.t.*
Omvang taakstelling verbonden partij		*n.v.t.*
Financiële bijdrage 2022		€1.939

4. Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Hollands Midden

4. Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Hollands Midden	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Leiden
Doel of openbaar belang dat wordt behartigd	De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de VRHM zijn vastgesteld in de Wet Veiligheidsregio's en in de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Hollands Midden. Het gaat hierbij om de volgende taken, die namens de achttien deelnemende gemeenten worden uitgevoerd: meldkamerfunctie voor brandweer, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening; risicobeheersing; rampenbestrijding en crisisbeheersing; GHOR; co"ordinatie gemeentelijke crisisbeheersing (bevolkingszorg); brandweerzorg. De VRHM is hiermee in feite een uitvoeringsorganisatie voor deze taken van de gemeenten. Deze taken voert zij uit voor de veiligheid en continu"iteit van de samenleving in de regio en haar 814.000 inwoners.
Vertegenwoordiging in de partij	Burgemeester P.J. Bouvy-Koene is lid van het Algemeen Bestuur VRHM
Omvang van financieel belang	Bijdrage is gebaseerd op de zogenaamde “Cebeonnorm”. Deze norm is opgebouwd vanuit een aantal onderdelen waaronder inwoneraantal, aantal huishoudens etc.
Deelnemende partijen	Er zijn 18 deelnemende gemeenten.
Beleidsinformatie	
Relatie met programma	1. Veiligheid
Actuele opgaven van de verbonden partij	Op de agenda van de raad van 1 november stond het Regionaal Risicoprofiel. Hierin wordt voorgesteld om in de periode 2023-2026 de volgende zogenaamd aanjagers te prioriteren: Toenemende hyperconnectiviteit, verdichting, klimaatverandering en energietransitie.
Financieel risico	Het weerstandsvermogen is toereikend om risico’s af te dekken.

Financiële informatie (x € 1.000)		
Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het	01/01/2022	€6.823
begrotingsjaar	31/12/2022	€5.659
Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het	01/01/2022	€41.692
begrotingsjaar	31/12/2022	€67.394
Solvabiliteit organisatie per 01/01/2022		*14%*
Solvabiliteit organisatie per 31/12/2022		*8%*
Financieel resultaat <jaar>		(€406)
Omvang weerstandsvermogen		€920
Omvang garantstellingen		*n.v.t.*
Omvang taakstelling verbonden partij		*n.v.t.*
Financiële bijdrage 2022		€3.464

5. Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)

5. Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Klaaswaal
Doel of openbaar belang dat wordt behartigd	Het SVHW verzorgt voor de deelnemers de volgende werkzaamheden: · de heffing en invordering van lokale belastingen; · de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken; · de administratie van vastgoedgegevens; · het verstrekken van de vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden. Tevens verzorgt het SVHW de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) en de uitvoering van de Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen (WKPB).
Vertegenwoordiging in de partij	Elke deelnemende gemeente heeft 1 stem en het waterschap heeft 2 stemmen. De gemeente Krimpenerwaard wordt in het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur vertegenwoordigd door wethouder P. van der Hek.
Omvang van financieel belang	De bijdrage is gebaseerd op het aantal objecten (vastgoedinformatie & woz-administratie), aantal aanslagen (heffing belastingen) en aantal biljetten (invordering).
Deelnemende partijen	De deelnemers zijn: 13 gemeenten en 1 waterschap.
Beleidsinformatie	
Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Actuele opgaven van de verbonden partij	SVHW heeft de ambitie om zijn deelnemers te blijven interesseren en te binden door: de basis verder te versterken en de dienstverlening verder te optimaliseren; de deelnemers verder te ontzorgen door het breder aanbieden van het huidige takenpakket en meerwaarde te bieden door het ter beschikking stellen van de aanwezige informatie voor beleidsbepaling en sturing op de uitvoering.
Financieel risico	De risico's zijn in beeld gebracht en afgedekt met een toereikende weerstandscapaciteit.

Financiële informatie (x € 1.000)		
Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het	01/01/2022	€848
begrotingsjaar	31/12/2022	€849
Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het	01/01/2022	€6.159
begrotingsjaar	31/12/2022	€6.597
Solvabiliteit organisatie per 01/01/2022		*12%*
Solvabiliteit organisatie per 31/12/2022		*11%*
Financieel resultaat <jaar>		€122
Omvang weerstandsvermogen		€700
Omvang garantstellingen		*n.v.t.*
Omvang taakstelling verbonden partij		*n.v.t.*
Financiële bijdrage 2022		€688

6. Ingenieursbureau Krimpenerwaard (IBKW)

6. Ingenieursbureau Krimpenerwaard (IBKW)	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Krimpen aan den IJssel
Doel of openbaar belang dat wordt behartigd	Het IBKW verleent civiel technische adviezen en ingenieursdiensten waar het gaat om de aanleg, onderhoud en beheer van de openbare ruimte, met name wegen en riolering.
Vertegenwoordiging in de partij	De gemeente Krimpenerwaard wordt in het Dagelijks Bestuur vertegenwoordigd door wethouder L. Barth. (voorzitter).
Omvang van financieel belang	De bijdrage wordt berekend op basis van een uurtarief en het aantal af te nemen uren. Voor 2022 is het uurtarief € 88,23.
Deelnemende partijen	De deelnemers zijn de gemeente Krimpen aan den IJssel en de gemeente Krimpenerwaard.
Beleidsinformatie	
Relatie met programma	2. Verkeer, vervoer en waterstaat 7. Volksgezondheid en Milieu
Actuele opgaven van de verbonden partij	Het IBKW is een professioneel civiel ingenieursbureau gericht op het ondersteunen en adviseren van de gemeenten op het civieltechnische werkterrein.
Financieel risico	Het IBKW heeft geen weerstandsvermogen. In het weerstandsvermogen van de gemeente is hier - voor haar aandeel - rekening mee gehouden.

Financiële informatie (x € 1.000)		
Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2022 31/12/2022	€1.172 €1.162
Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2022 31/12/2022	€701 €430
Solvabiliteit organisatie per 01/01/2022		*63%*
Solvabiliteit organisatie per 31/12/2022		*73%*
Financieel resultaat <jaar>		€0
Omvang weerstandsvermogen		€0
Omvang garantstellingen		*n.v.t.*
Omvang taakstelling verbonden partij		*n.v.t.*
Financiële bijdrage 2022		€1.133

7. Groenalliantie

7. Groenalliantie	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Schiedam
Doel of openbaar belang dat wordt behartigd	De Groenalliantie is eigenaar van de recreatiegebieden Krimpenerhout, Loetbos, speelpolders en nog wat andere kleine gebieden (totaal 455HA). Zij ontwikkelt en beheert deze gebieden. Ook verzorgt zij het beheer en onderhoud van de routenetwerken.
Vertegenwoordiging in de partij	De gemeente Krimpenerwaard wordt in het dagelijks bestuur vertegenwoordigd door wethouder W. Pannekoek en in het algemeen bestuur door wethouder L. Barth en W. Pannekoek
Omvang van financieel belang	De deelnemersbijdrage voor 2023 is Euro 428.500 dit is 11,2 % van de begroting. Voor de komende jaren wordt naast de gebruikelijke indexering geen aanpassing verwacht.
Deelnemende partijen	Deelnemers aan de Groenalliantie zijn de gemeenten Bodegraven- Reeuwijk, Gouda, Krimpen aan den IJssel, Krimpenerwaard en Waddinxveen.
Beleidsinformatie	
Relatie met programma	5. Sport, cultuur en recreatie
Actuele opgaven van de verbonden partij	In 2021 is door participatie met gebruikers, gebiedspartners, stakeholders en bestuurders het onwikkelplan 2030 vastgesteld en een investeringsagenda tot en met 2025. Als vervolg hierop is in 2022 het uitvoeringsprogramma " Groen voor iedereen" opgesteld. Dit is een uitvoeringsprogramma tot 2025. Daarnaast is de Groenalliantie bezig met een haalbaarheidsonderzoek naar een ecolodgepark in de Krimpenerhout.
Financieel risico	De Groenalliantie beschikt over voldoende weerstandsvermogen. Naar de toekomst toe zijn er financiële risico's als gevolg van het aflopen eind 2025 van de begrotingssubsidie van de provincie, deze bedraagt 43 % van de begroting.

Financiële informatie (x € 1.000)		
Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2022 31/12/2022	€10.694 €10.722
Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2022 31/12/2022	€1.906 €2.375
Solvabiliteit organisatie per 01/01/2022		*85%*
Solvabiliteit organisatie per 31/12/2022		*82%*
Financieel resultaat <jaar>		€200
Omvang weerstandsvermogen		€2.500
Omvang garantstellingen		*n.v.t.*
Omvang taakstelling verbonden partij		*n.v.t.*
Financiële bijdrage 2022		€415

8. Streekarchief Midden Holland

8. Streekarchief Midden Holland	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Gouda
Doel of openbaar belang dat wordt behartigd	Het Streekarchief is belast met de uitvoering van de gemeentelijke taken in het kader van de archiefwet. Dit houdt in het beheer van de naar de archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden en het toezicht op het beheer van de nog niet naar de archiefbewaarplaatsen overgebrachte archiefbescheiden die nog bij de deelnemende gemeenten berusten. Daarnaast nazorg van de laatstgenoemde bescheiden, de dienstverlening in de studiezaal en het bevorderen van de plaatselijke en regionale geschiedbeoefening.
Vertegenwoordiging in de partij	De gemeente Krimpenerwaard wordt in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door wethouder P. van der Hek. De plv is burgemeester P.J. Bouvy-Koene. Het aantal stemmen staat in relatie tot het inwoneraantal.
Omvang van financieel belang	De bijdrage is opgebouwd uit een bedrag per inwoner en een bedrag per strekkende meter in gebruik zijnde archief .
Deelnemende partijen	Deelnemers aan het Streekarchief zijn de gemeenten Gouda, Krimpen a/d IJssel, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas en de regio Midden Holland.
Beleidsinformatie	
Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Actuele opgaven van de verbonden partij	Het streekarchief zal zich de komende tijd richten op de overgang van het beheer van een analoog archief naar een digitale beheervorm. De eerste stappen zijn gezet in het ontwikkelen van een digitale archiefbewaarplaats een "e-depot" Vanuit de aangesloten deelnemers wordt samengewerkt voor het opzetten van een noodzakelijke e-depotvoorzieing. Met de inwerkingtreding van de nieuwe archiefwet medio 2023 wordt de overbregingstermijn teruggebracht van 20 naar 10 jaar. Gevolg hiervan is dat de digitale overheidsinformatie eerder moet worden overgebracht naar een archiefbewaarplaats om van daaruit openbaar toegankelijke te zijn. Voor de gemeente betekend dit dat uiterlijk 2032 er een voorzieing moet zijn waarin deze overhiedsinformatie beheerd kan worden. De gemeente beschikt al over digitale informatie die op termijn openbaar dient teworden gemaakt. Omdat kennis en ervaring nodig is voor de overdracht van digitale overheidsinfomatie is daarom al een aanvang gemaakt met het opzetten van een e-depotvoorzieing.
Financieel risico	Uitgaande van een zekerheidspercentage van 90% is het gewenste weerstandvermogen voor 2023 vastgesteld op € 180.000,00. Het aanwezige weerstandsvermogen is naar verwachting € 94.462,00. Op het moment dat zich dus een calamiteit/risico voordoet dat groter is dan € 94.462,00, zal aan de deelnemers een aanvullende bijdrage gevraagd worden. In het weerstandsvermogen van de gemeente is hier - voor haar aandeel - in voorzien.

Financiële informatie (x € 1.000)		
Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het	01/01/2022	€290
begrotingsjaar	31/12/2022	€295
Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het	01/01/2022	€294
begrotingsjaar	31/12/2022	€275
Solvabiliteit organisatie per 01/01/2022		*50%*
Solvabiliteit organisatie per 31/12/2022		*52%*
Financieel resultaat <jaar>		€10
Omvang weerstandsvermogen		€102
Omvang garantstellingen		*n.v.t.*
Omvang taakstelling verbonden partij		*n.v.t.*
Financiële bijdrage 2022		€358

9. Werkvoorzieningschap Promen

9. Werkvoorzieningschap Promen	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Gouda
Doel of openbaar belang dat wordt behartigd	De doelstelling van Promen is het bieden van zinvol werk met maximale ontwikkelmogelijkheden aan mensen met een indicatie Wet Sociale Werkvoorziening. Uitgangspunt is dat zoveel mogelijk van de ca. 1.200 medewerkers extern bij reguliere werkgevers gaan werken in functies die aansluiten bij hun capaciteiten, ervaring en ambities. Daarnaast biedt Promen dienstverlening in het kader van de Participatiewet.
Vertegenwoordiging in de partij	De gemeente Krimpenerwaard wordt in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door wethouder W. Pannekoek.
Omvang van financieel belang	Het gehele WSW budget wordt overgedragen aan Promen en eventuele tekorten worden verdeeld naar rato van het aandeel van de gemeente (voor de Krimpenerwaard geldt een aandeel van 12,4%). Daarnaast wordt via inbesteding dienstverlening in het kader van de Participatiewet ingekocht.
Deelnemende partijen	Deelnemers van Promen zijn de gemeenten Alphen aan de Rijn, Capelle aan den IJssel, Gouda, Krimpen aan den IJssel, Waddinxveen, Zuidplas en Krimpenerwaard.
Beleidsinformatie	
Relatie met programma	6. Sociaal Domein
Actuele opgaven van de verbonden partij	Promen heeft in 2018 een financiële en juridische scheiding aangebracht in de dienstverlening Sociale Werkvoorziening (SW) en dienstverlening Participatiewet (PW). De deelnemende gemeenten continueren de gezamenlijke SW-dienstverlening onder de gemeenschappelijke regeling. Voor de PW-dienstverlening is Prowork opgericht. Met Prowork kunnen gemeenten via een één-op-één relatie vraaggerichte re-integratieactiviteiten (inclusief nieuw beschut werk) inkopen. Deze bedrijfsvoering wordt uitgevoerd tot en met 2025.
Financieel risico	De beschikbare weerstandscapaciteit is toereikend om de in beeld gebrachte risico's af te dekken.

Financiële informatie (x € 1.000)		
Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het	01/01/2022	€3.766
begrotingsjaar	31/12/2022	€3.266
Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het	01/01/2022	€11.942
begrotingsjaar	31/12/2022	€11.930
Solvabiliteit organisatie per 01/01/2022		*24%*
Solvabiliteit organisatie per 31/12/2022		*21%*
Financieel resultaat <jaar>		(€461)
Omvang weerstandsvermogen		€2.400
Omvang garantstellingen		*n.v.t.*
Omvang taakstelling verbonden partij		*n.v.t.*
Financiële bijdrage 2022		€2.995

Vennootschappen en Stichtingen

1. Cyclus NV

1. Cyclus NV	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Gouda (postadres) / Moordrecht (bezoekadres).
Doel of openbaar belang dat wordt behartigd	Cyclus is belast met de inzameling en (aanbesteding van) verwerking van huishoudelijk afval en het beheer van inzamelmiddelen voor 9 gemeenten in de regio Midden Holland en Rijnstreek. Vanaf 2019 zijn 3 niet-aandeelhoudende gemeenten aan het dienstverleningsgebied toegevoegd.
Vertegenwoordiging in de partij	De gemeente Krimpenerwaard wordt vertegenwoordigd door de wethouders W. Pannekoek (GrondstoffenPlatform-Bestuurlijk) en P. Van der Hek (Algemene Vergadering Aandeelhouders).
Omvang van financieel belang	In de algemene vergadering van aandeelhouders telt het bezit van één aandeel voor één stem. De gemeente Krimpenerwaard heeft 69.752 aandelen (14,4%) in haar bezit met een nominale waarde van € 488.264, gebaseerd op € 7 per aandeel, nominaal.
Deelnemende partijen	Cyclus is een overheids- N.V. Een 9-tal gemeenten in de Regio's Midden-Holland en Rijnstreek is aandeelhouder. De onderneming wordt geleid door een directeur. Deze directeur staat onder toezicht van een uit vier leden bestaande Raad van Commissarissen.
Beleidsinformatie	
Relatie met programma	7. Volksgezondheid en Milieu
Actuele opgaven van de verbonden partij	Cyclus heeft drie hoofdtaken: · Afvalinzameling; · Aanbesteding van de verwerking van diverse afval- en grondstofstromen; · Onderhoud en beheer van inzamelmiddelen. Gemeente Krimpenerwaard heeft voor bovenstaande taken een vijfjarige dienstverleningsovereenkomst (DVO) met Cyclus (2018-2022), stilzwijgend verlengd, met een opzegtermijn van 2 jaar.

Financiële informatie (x € 1.000)		
Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2022	€0
	31/12/2022	€0
Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2022	€0
	31/12/2022	€0
Solvabiliteit organisatie per 01/01/2022		*#DIV/0!*
Solvabiliteit organisatie per 31/12/2022		*#DIV/0!*
Financieel resultaat 2022		*€0*

2. Oasen

2. Oasen NV	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Gouda
Doel of openbaar belang dat wordt behartigd	Oasen is een drinkwaterbedrijf met als kernactiviteiten de winning, productie en levering van kwalitatief goed drinkwater aan particulieren en bedrijven. De voorzieningsgebieden liggen in het oostelijke deel van Zuid-Holland
Vertegenwoordiging in de partij	De gemeente Krimpenerwaard wordt vertegenwoordigd door wethouder P. van der Hek.
Omvang van financieel belang	In de algemene vergadering van aandeelhouders telt het bezit van één aandeel voor één stem. De gemeente Krimpenerwaard heeft 56 aandelen van een totaal aan aandelen van 2500. De nominale waarde van deze 56 aandelen bedraag € 455 per aandeel wat neerkomt op een bedrag van € 25.480. De afgelopen jaren heeft er geen winstuitkering plaats gevonden.
Deelnemende partijen	24 Gemeenten in de regio's Midden-Holland, Rijnstreek en Drechtsteden zijn aandeelhouder.
Beleidsinformatie	
Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Actuele opgaven van de verbonden partij	

Financiële informatie (x € 1.000)		
Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2022	€122.426
	31/12/2022	€0
Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2022	€188.121
	31/12/2022	€0
Solvabiliteit organisatie per 01/01/2022		*39%*
Solvabiliteit organisatie per 31/12/2022		*#DIV/0!*
Financieel resultaat 2022		*€0*

3. Stedin NV

4. Stedin NV	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Rotterdam
Doel of openbaar belang dat wordt behartigd	De aanleg, het beheer en onderhoud van gas- en elektriciteitsnetten en het transport van gas en elektriciteit naar ca. 2 miljoen klanten.
Vertegenwoordiging in de partij	De gemeente Krimpenerwaard wordt vertegenwoordigd door wethouder P.J.S. van der Hek. In de algemene vergadering van aandeelhouders staat het stemrecht gelijk aan het aandelenpercentage.
Omvang van financieel belang	De gemeente Krimpenerwaard bezit 28.131 en 4.510 cumulatief preferente aandelen met een nominale waarde van € 100 per aandeel.
Deelnemende partijen	44 gemeenten zijn aandeelhouder.
Beleidsinformatie	
Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Actuele opgaven van de verbonden partij	De komende jaren staat Stedin voor grote investeringen in het energienetwerk om de klimaatdoelstellingen te behalen en de ambities in de Regionale Energiestrategieën te verwezenlijken. Hiervoor heeft Stedin de komende jaren extra kapitaal nodig.

Financiële informatie (x € 1.000.000)		
Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2022	€3.270
	31/12/2022	€3.342
Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2022	€4.912
	31/12/2022	€5.178
Solvabiliteit organisatie per 01/01/2022		*40%*
Solvabiliteit organisatie per 31/12/2022		*39%*
Financieel resultaat 2022		*€ 44*

4. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

5. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Den Haag
Doel of openbaar belang dat wordt behartigd	De BNG Bank N.V. is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt BNG Bank N.V. bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak. Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, evenals het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is.
Vertegenwoordiging in de partij	De gemeente Krimpenerwaard wordt vertegenwoordigd door wethouder R. Boere.
Omvang van financieel belang	De gemeente Krimpenerwaard bezit 50.700 aandelen. De nominale waarde per aandeel is € 2,50.
Deelnemende partijen	De Staat (50%), 11 provincies, 1 hoogheemraadschap en bijna alle gemeenten.
Beleidsinformatie	
Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Actuele opgaven van de verbonden partij	

Financiële informatie (x € 1.000.000)		
Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2022	€5.062
	31/12/2022	€4.615
Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2022	€143.995
	31/12/2022	€107.459
Solvabiliteit organisatie per 01/01/2022		*3,4%*
Solvabiliteit organisatie per 31/12/2022		*4,1%*
Financieel resultaat 2022		*€300*

5. Veerdienst Schoonhoven

6. Veerdienst Schoonhoven BV	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Schoonhoven
Doel of openbaar belang dat wordt behartigd	De veerdienst is voor de instandhouding, beheer en exploitatie van de veerdienst over de Lek tussen Schoonhoven en Gelkenes en de veerdienst tussen Gouderak en Moordrecht. Per 1 januari 2018 exploiteert de veerdienst ook het veer Lekkerkerk-Nieuw Lekkerland.
Vertegenwoordiging in de partij	De leden van de raad zijn vertegenwoordigd in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Omvang van financieel belang	De gemeente Krimpenerwaard bezit alle aandelen van deze BV en heeft daarmee 100% stemrecht.
Deelnemende partijen	De gemeente Krimpenerwaard
Beleidsinformatie	
Relatie met programma	2. Verkeer, vervoer en waterstaat
Actuele opgaven van de verbonden partij	Het weerstandsvermogen is toereikend om financiële risico's af te dekken.

Financiële informatie (x € 1.000)		
Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2021	€2.795
	31/12/2021	€2.813
Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2021	€2.621
	31/12/2021	€2.519
Solvabiliteit organisatie per 01/01/2022		*52%*
Solvabiliteit organisatie per 31/12/2022		*53%*
Financieel resultaat 2022		*€17*

6. Waterbos Bergambacht BV

7. Waterbos Bergambacht BV	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Bergambacht
Doel of openbaar belang dat wordt behartigd	Het voor eigen rekening en onder eigen naam exploiteren van het zwembad in Bergambacht.
Vertegenwoordiging in de partij	De gemeente Krimpenerwaard neemt deel aan de aandeelhoudersvergadering en wordt vertegenwoordigd door wethouder H.C. Bultman.
Omvang van financieel belang	De gemeente Krimpenerwaard heeft 1 aandeel in de BV ter grootte van € 9.076. Jaarlijks wordt een bijdrage in de exploitatie betaald.
Deelnemende partijen	De gemeente Krimpenerwaard is voor 50% aandeelhouder en Optisport Exploitaties BV eveneens voor 50%.
Beleidsinformatie	
Relatie met programma	5. Sport, cultuur en recreatie
Actuele opgaven van de verbonden partij	

Financiële informatie (x € 1.000)		
Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2022 31/12/2022	€0 €0
Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2022 31/12/2022	€0 €0
Solvabiliteit organisatie per 01/01/2022		*#DIV/0!*
Solvabiliteit organisatie per 31/12/2022		*#DIV/0!*
Financieel resultaat 2022		*€0*

G. Grondbeleid

Inleiding

Deze paragraaf omvat de volgens de BBV verplichte toelichting op het gevoerde en te voeren gemeentelijk grondbeleid en de hierin te verwachten ontwikkelingen.

Samenvatting

De bouw, de realisatie en de verkoop van woningen in de gebieden van de actieve complexen Dorpshart Krimpen aan de Lek en Zevender Thiendenland Schoonhoven, zijn in 2022 in een afrondende fase gekomen.

Na verwerking van de in 2022 gerealiseerde winstneming en de actualisering van de verliesvoorziening voor het complex Dorpshart, bedraagt de stand van de Algemene Reserve Grondzaken € 5.367.000 (stand per 31-12-2022). De totale winstprognose van de complexen is ten opzichte van de laatste prognose vanuit de begroting 2023 € 423.000hoger. Redenen voor deze hogere winstprognose is de hogere winst vanuit het complex Dorpshart Krimpen Centrum gebied.

In het complex Zevender Thiendenland hebben in 2022 de laatste grondverkopen plaats gevonden. Dit geldt ook voor het complex Dorpshart waar in 2022 de laatste woningen zijn opgeleverd en de werkzaamheden van het openbaar gebied zijn afgerond.

Beleidskaders

De nota Grondbeleid omvat het beleidskader (bestaande uit onder andere 22 beleidsregels) voor het te voeren grondbeleid bij maatschappelijke opgaven. Voor de inhoud van het gemeentelijk grondbeleid verwijzen wij kortheidshalve naar de nota. Op dit moment wordt er gewerkt aan een herziening van deze

nota. Naar verwachting zal deze herziene nota in het derde kwartaal aan de raad ter vaststelling worden aangeboden.

Terugblik op 2022

Macro-economische ontwikkelingen

In 2022 werd met name Europa opgeschrikt door de oorlog in Oekraine. Naast een grote stroom van vluchtelingen was een bijkomend effect van deze oorlog dat tal van (grond)stoffen aanzienlijk in prijs stegen. De voorheen gebruikelijke calculaties bleken niet langer houdbaar en het resultaat was dat opdrachtgevers geconfronteerd werden met stijgende en niet vooraf ingecalculeerde prijzen. Los daarvan zag de markt zich ook geconfronteerd met een schaarste aan arbeidskrachten en, hoewel voor onze gemeente nog niet directe consequenties de problematiek rond de stikstofuitstoot. De ontwikkelingen op de (middel)lange termijn blijven daardoor onzeker en onvoorspelbaar en zullen mede afhangen van de ontwikkelingen op mondiaal niveau. In 2022 was er voor Nederlandse begrippen sprake van een ongekende toename van de inflatie en een voorzichtige verhoging van de rentetarieven.

Strategische grondverwervingen

In 2022 zijn er vanuit strategische overwegingen twee panden aangekocht. Het betreft Veerweg 8 in Bergambacht. Dit perceel was nodig voor de realisatie van de buitendienstlocatie. Ook is het pand Provinciale Weg Oost 135 in Haastrecht aangekocht in verband met de ontwikkelingen rond het project Galgoord in die gemeente.

Gevolgde methodiek

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf Grondbedrijf een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitaties moet worden gegeven. Om deze reden blikken we in de paragraaf niet alleen terug naar wat is gerealiseerd in 2022, maar kijken we ook vooruit naar 2023 en volgende jaren. Met name waar het gaat om wijzigingen in de planning van de geraamde inkomsten en uitgaven. Consistent beleid in het kader van de jaarlijkse paragraaf van de jaarrekening is dat de cijfers worden vergeleken met de meest recent geactualiseerde prognoses, namelijk die van de begroting 2022. De werkelijke inkomsten en uitgaven zijn per complex verwerkt waarna een nieuwe boekwaarde is bepaald. De grondexploitatieramingen van de nog te verwachte inkomsten en uitgaven zijn geactualiseerd. Dit is nog geen complete actualisatie, die wordt uitgevoerd in het kader van de begroting. Voor de raming zijn de parameters gehanteerd van de begroting 2022 namelijk:

Parameter	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023
Interne rekenrente	1,09%	1,09%	0,64%	0,64%
Index uitgaven	2021: 1,80% / 2022: 1,90%	2022: 1,90% / 2023: 1,60%	2022: 1,90% / 2023: 3,0%	2023: 3,0% / 2024: 2,5%
Index inkomsten	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Discontovoet	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%

De interne doorbelasting van de ambtelijke inzet is voor 2022 verwerkt op basis van de interne urenregistratie door de projectleiders. De verliesvoorziening en het risicoprofiel per complex zijn geactualiseerd. Daarnaast is per complex bepaald of de verplichte tussentijdse winstneming aan de orde is.

Heffing vennootschapsbelasting (VPB)

Gemeenten zijn verplicht over de winsten vanuit bedrijfsmatige activiteiten, waaronder de exploitatie van gronden, vennootschapsbelasting af te dragen. De definitieve aangifte vennootschapsbelasting 2021 is ingediend. Dit heeft geleid tot een teruggave van de belastingdienst van het reeds betaalde voorschot van € 26.000. Het voorschot VPB 2022 bedraagt € 151.000. De definitieve aangifte 2022 volgt na vaststelling van de jaarrekening. Op basis van de mutaties 2022 wordt verwacht dat over 2022 geen vennootschapsbelasting is verschuldigd. Het saldo van de mutaties VPB wordt, net als voorgaande jaren, verrekend met de Algemene Reserve Grondzaken.

Grondprijzen
Onderstaande tabel is dezelfde als die in begroting 2022 en is samengesteld op basis van vergelijking van grondprijzen in omliggende gemeenten en toetsing aan de residuele berekeningen in de eigen grondexploitaties. De aanpassingen zijn doorgevoerd op basis van de grondprijzen die bij actuele transacties zijn gerealiseerd.

Woningtype	Grondprijs per kavel excl. BTW	Bandbreedte VON-prijs excl. BTW	Grondquote *)
Rijwoning koop	55.000 - 70.000	205.000 - 310.000	25% - 35%
Rijwoning sociale huur	20.000 - 25.000	huur tot maximaal de liberalisatiegrens (2018: € 710,68 per maand	-
2-1 kap woning koop	90.000 - 111.000	345.000 - 380.000	30% - 40%
Vrijstaande woning koop	125.000 - 175.000	350.000 - 450.000	30% - 40%
Appartement sociale huur	20.000 - 25.000	huur tot maximaal de liberalisatiegrens (2020: € 737 per maand	-
Appartement goedkoop	25.000 - 40.000	120.000 - 150.000	10% - 25%
Appartement middelduur	40.000 - 55.000	150.000 - 390.000	20% - 25%
Appartement duur koop	> 55.000	> 390.000	20% - 25%
Detailhandel	200 - 500 per m2	beleggingswaarde: 120.000 - 210.000 per bedrijfsruimte	-
Bouwkavels	117.000 - 135.000	300.000 - 400.000	30% - 40%

**) grondprijs als % van de VON-prijs ex. BTW*

4.6 Risicomanagement

Per saldo neemt de totale risicowaardering met 11% af ten opzichte van de jongste actualisatie in het kader van de Begroting 2022. Belangrijkste oorzaken zijn het gereed komen van werkzaamheden in het complex Dorpshart en het afsluiten van het complex Tiendhoek II.

Complex	Waardering risico's Jaarrekening 2022 tov Begroting 2023
ND-Molenweide Krimpen	
ND-Centrum Krimpen	
Tussen Dijk en Bakwetering Lkk	
Thiendenlanden II / Zevender Schoonhoven	
Hoflaan, Stolwijk	

totale waardering	
in weerstandsvermogen	

Verklaring:

- waardering blijft gelijk
- daling <= 10.000
- stijging <=10.000
- 50.000 >= daling > 10.000
- 50.000 >= stijging > 10.000
- 100.000 >= daling > 50.000
- 100.000 >= stijging > 50.000
- daling > 100.000
- stijging > 100.000

5. Ontwikkelingen binnen de complexen van de actieve grondexploitaties

5.1 Overzicht actuele grondexploitaties

In onderstaand overzicht is aangegeven hoe de boekwaarde (inclusief winstuitname) zich in 2022 heeft ontwikkeld.

Bouwgrondexploitatie (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2022 (incl. winstuitname)	Vermeerderingen 2022 (baten)	Verminderingen 2022 (lasten)	Winstuitname 2022 t.g.v. / t.l.v. AR Grondzaken	Afgeslotenn grond- exploitatie 2022	Boekwaarde 31-12-2022 (incl. winstuitname)	Geraamd eindresultaat (eindwaarde)	Geraamd eindresultaat (contante waarde)
Dorpshart Krimpen aan de Lek:								
- Binnengebied / Molenweide	4.716		-453	n.v.t.		4.263	3.691	3.619
- Centrumgebied	-5.145		-94	n.v.t.		-5.239	-5.179	-4.690
Tussendijk-Bakwetering	-86		-4	1		-89	467	431
Zevender-Thiendenland II	-321	257	-65	79		-50	462	462
Hoflaan Stolwijk:								
- Bouw brandweerkazerne	-25	162	-164			-27	-24	-21
- Woningbouw Hoflaan	-90	44	-311	-24		-381	584	529
Subtotaal	-951	463	-1.091	56	0	-1.523	1	330
Voorziening verlieslatende projecten	1.991		-504			1.487		
Totaal	**1.040**	**463**	**-1.595**	**56**	**0**	**-36**		

- = lasten / nadelig resultaat

De (verwachte) ontwikkeling van de winstprognose is in de periode 2020 tot en met 2023 als volgt:

Grondexploitatie (bedragen x 1.000)	Geraamd eindresultaat (eindwaarde, conform begroting 2022)	Geraamd eindresultaat (eindwaarde, conform jaar-rekening 2021)	Geraamd eindresultaat (eindwaarde, conform begroting 2023)	Geraamd eindresultaat (eindwaarde, conform jaar-rekening 2022)	Voordelig verschil eindresultaat begroting 2023 en jaarrekening 2022	
					bedrag	in %
Dorpshart Krimpen aan de Lek:						
- Binnengebied / Molenweide	3.705	3.739	3.648	3.691	43	1,2%
- Centrumgebied	-5.700	-5.730	-5.730	-5.179	551	9,6%
Tussendijk-Bakwetering	447	444	467	467	0	0,0%
Zevender-Thiendenland II	501	548	656	462	-194	-29,6%
Hoflaan Stolwijk:						
- Bouw brandweerkazerne	-23	-23	-22	-24	-2	9,1%
- Woningbouw Hoflaan	41	577	559	584	25	4,5%
	-1.029	**-445**	**-422**	**1**	**423**	

- = lasten / nadelig resultaat

6. Toelichting per complex

1. Krimpen aan de Lek, Nieuw dorpshart, Binnenterrein (Molenweide)
In 2021/begin 2022 zijn alle resterende 43 koopwoningen gerealiseerd en opgeleverd. Na het gereed komen van de inrichting van de openbare ruimte wordt dit complex in 2023 afgesloten. Het geraamde eindresultaat blijft nagenoeg gelijk aan de laatste actualisatie in het kader van de begroting 2022.

2. Krimpen aan de Lek, Nieuw Dorpshart, Centrum
In 2021 zijn De Waterlelie (22 appartementen) en 8 stadswoningen opgeleverd aan de bewoners. In 2021 is ook gestart met de bouw van de laatste fase, de koopappartementen van de De Waag (11 appartementen) en het Slot (13 appartementen). De negatieve boekwaarde is met een bedrag van 551.000 verminderd.

3. Lekkerkerk, Tussen Dijk en Bakwetering
Het betreft hier een locatie die ligt ingeklemd tussen de bebouwing en het dijklichaam. Momenteel wordt in overleg met de ontwikkelaar bezien hoe de verdere ontwikkeling van dit gebied dient plaats te vinden.

4. Schoonhoven, Zevender-Thiendenland II
In 2022 is het openbaar gebied gedeeltelijk opgeleverd aan de gemeente. Momenteel wordt nog gewerkt aan de aanleg van een fietspad in dit gebied.

5. Hoflaan Stolwijk
In 2021 heeft de raad voor deze opgave het bestemmingsplan vastgesteld en de grondexploitatie. In 2021 is gestart met de saneringswerkzaamheden en is ook de sloop van de opstallen voortgezet. Het complex omvat de bouw van 22 sociale huurappartementen en 17 koopwoningen (appartementen en grondgebonden woningen). Gewerkt is aan een tender voor de uitgifte van de gronden van de koopwoningen aan een ontwikkelende partij. In 2022 is de bouw van de brandweerkazerne op dat terrein door de Veiligheidsregio Hollands Midden afgerond.

7. Winstuitname

De verplichte tussentijdse winstuitname (twu) zal op een aparte regel worden verantwoord en niet als kostenpost in de betrokken grondexploitaties worden opgenomen. Aan de verplichte verantwoording en verwerking van de twu is hiermee voldaan. Daarnaast blijft de berekening van het verwachte eindresultaat in de GREX-en zuiver. Het positieve saldo van afgeronde grondexploitaties en gerealiseerde winstuitnamen van lopende grondexploitaties bedraagt over de periode 2015-2022 € 5.339.000. Dit bedrag maakt deel uit van het saldo van de Algemene reserve grondzaken.

Bouwgrondexploitatie (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022 (exclusief winstuitname)	Geraamd eindresultaat (jaarrekening 2022)	Onzekerheden / risico's	Betrouwbaar eindresultaat per 31-12-2022	Realisatie baten t/m 2022 in %	Realisatie lasten t/m 2022 in %	Realisatie totaal t/m 2022 in %	Winstuitname 2017 t/m 2022 van betrouwbaar eindresultaat
Dorpshart Krimpen aan de Lek:								
- Binnengebied / Molenweide	4.263	3.691	-34	3.657	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
- Centrumgebied	-5.239	-5.179	-36	-5.215	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Tussendijk-Bakwetering	-80	467	-57	410	10,21%	21,91%	2,24%	€9
Zevender-Thiendenland II	403	462	0	462	98,91%	99,15%	98,07%	€453
Hoflaan Stolwijk:	-384	560	-161	399	15,29%	39,73%	6,07%	€24
Totaal	**-1.037**	**1**	**-288**	**-287**				**486**

- = lasten / nadelig resultaat

8. Afgesloten complexen

In 2022 zijn geen complexen afgesloten.

9. Reserves en voorzieningen

Algemene reserve grondzaken

Deze reserve wordt gebruikt om verliezen op een grondexploitatie af te dekken. Met deze reserve worden eventuele fluctuaties binnen diverse grondexploitaties opgevangen. De reserve kan ook worden benut bij het opstarten van nieuwe grondexploitaties en voor strategische verwervingen.

Omschrijving (bedragen x 1.000)	2020	2021	2022
Saldo per 1 januari	2.993	4.739	5.090
Mutaties:			
- Winstuitnamen en afsluiten diverse grondexploitaties	686	440	-56
- Verrekening vennootschapbelasting	44	-229	-5
- Overige ontwikkelingen (o.a. Schoonhoven Noord, Galgoord, Gouderak en Bovenkerkseweg)	-213	-104	-3
- Verkoop grond Veerweg Bergambacht		200	
- Vorming bestemmingsreserve Strategische verwervingen			-163
- Aanpassing verliesvoorziening Dorpshart Centrum	1.229	44	504
Saldo per 31 december	**4.739**	**5.090**	**5.367**

- = lasten / nadelig resultaat

Voorziening verlieslatende projecten

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) stelt als verplichting dat het saldo van verlieslatende grondexploitaties direct dient te zijn afgedekt door middel van een voorziening. De voorziening verlieslatende complexen heeft betrekking op de grondexploitatie Dorpshart Krimpen aan de Lek. Deze grondexploitatie is opgebouwd uit de deelcomplexen Dorpshart Binnenterrein (Molenweide) en Dorpshart Centrumgebied. Het saldo van de voorziening was per 1 januari 2022 becijferd op een bedrag van € 1.991.000. Actualisatie van de betreffende grondexploitatie in de jaarrekening 2022 heeft geleid tot een verlaging van de voorziening met € 504.000. Het saldo van de voorziening per 31 december 2022 bedraagt € 1.487.000.

Krediet Strategische Grond- en Vastgoedaankopen

Op 5 november 2019 heeft de raad besloten een krediet beschikbaar te stellen van € 7.500.000 voor het doen van strategische grond- en vastgoedverwervingen. Het college is bevoegd tot uitgaven uit het krediet voor de aankoop van gronden en opstallen die zijn gelegen in gebieden waarop de raad een voorkeursrecht heeft gevestigd. Daarnaast is het college bevoegd tot uitgaven voor de aankoop van gronden en opstallen die niet onder een voorkeursrecht vallen maar die liggen in een gebied waarvoor de raad een ruimtelijke visie (structuurvisie, omgevingsplan of bestemmingsplan) heeft vastgesteld en waarvan men verwacht deze te realiseren binnen een termijn van 5 jaar. Ook is besloten het krediet voor strategische aankopen als vast onderdeel op te nemen in deze paragraaf.

Het college informeert de raad over de gerealiseerde aankopen en de stand van zaken van het krediet via de jaarrekening. Evaluatie van het krediet vindt jaarlijks plaats in het kader van de vaststelling van de begroting. In de periode 2019-2020 heeft het college met de gebruikmaking van dit krediet de volgende aankooptransacties gerealiseerd:
1 Grondpercelen ten westen van de kern Ammerstol
2 Blekerstraat 7, Haastrecht
3 Bergambachterstraat 3, Schoonhoven
4 Opweg 88, Schoonhoven
5 Opweg 90, Schoonhoven
6 Meidoornstraat 2, Bergambacht

Specifiek in het jaar 2022 zijn de volgende panden vanuit dit krediet aangekocht:

7 Provinciale weg oost 135 in Haastrecht

8 Veerweg 8. De levering en betaling van deze aankoop heeft in december 2022 plaats gevonden

Door deze aankopen is het oorspronkelijk beschikbare bedrag voor strategische grond- en vastgoedaankopen per 31 december 2022 geslonken tot € € 3.190.000.

Bestemmingsreserve Strategische Verwervingen
De raad heeft op 5 november 2019 besloten een bestemmingsreserve Strategische Verwervingen vast te stellen die bedoeld is voor het dekken van de kosten die samenhangen met de aankoop van strategisch grond- en vastgoed en de verwachte inkomsten en uitgaven die met de tijdelijke exploitatie van deze aankopen zijn gemoeid. Ook is besloten om het college de bevoegdheid te verlenen te beschikken over de reserve, met dien verstande dat in de tussentijdse rapportages de mutaties worden opgenomen. In 2022 is er voor een bedrag van € 91.000 aan mutaties ten laste van de reserve geboekt. De stand van de bestemmingsreserve Strategische Verwervingen bedraagt daarmee per 31 december 2022 € € 145.000

10. Uitvoering Faciliterend Grondbeleid

Onder faciliterend grondbeleid wordt verstaan de gemeentelijke inzet in ruimtelijke initiatieven waarin marktpartijen opdrachtgevend en risicodragend zijn. De rol van de gemeente beperkt zich bij faciliterend grondbeleid hoofdzakelijk tot begeleiding, coördinatie en facilitering van gemeentelijke besluitvormingsprocessen. De gemeentelijke kosten die hiermee zijn gemoeid worden volgens het kostenverhaalsrecht zoals bedoeld in artikel 8.4. WRO verhaald op de initiatiefnemer, doorgaans in de vorm van een exploitatiebijdrage. Deze bijdrage is een vergoeding voor de kosten die de gemeente moet maken in de vorm van uren van projectmanagement en -ondersteuning en de hiermee gemoeide kosten van de inzet van vast en ingehuurd personeel en advisering door verbonden diensten zoals IBKW en ODMH. De begrotingspost ondersteunt de centrale sturing op de inspanningen en de uitgaven en inkomsten die zijn gemoeid met de uitvoering van het faciliterend grondbeleid. Financiële verantwoording vindt plaats via de jaarrekening en de tussenrapportage. In de paragraaf Grondbeleid worden de belangrijkste projecten op het gebied van faciliterend grondbeleid toegelicht.

11. Overige ontwikkelingen

In dit onderdeel komen projecten aan de orde die nog in voorbereiding zijn en waarvan nog niet duidelijk is of de gemeente actief grondbeleid gaat voeren door het vaststellen van een grondexploitatie, voor een faciliterende rol kiest of voor een vorm van samenwerking met marktpartijen.

Herontwikkeling Galgoord, Haastrecht
In 2021 heeft het voorontwerp-bestemmingsplan ter inzage gelegen. Het bereiken van onderlinge overeenstemming door partijen (ontwikkelaar en grond-en bedrijfseigenaren) in het gebied kost meer tijd waardoor de in 2022 voorziene procedure voor het ontwerp-bestemmingsplan nog niet heeft kunnen plaatsvinden.

Herontwikkeling bedrijfsterrein Schoonhoven-Noord
In 2022 is gewerkt aan de 1e fase (ontwikkeling van het deel nieuwe VMBO en sporthal) en de verkenning van de woningbouwopgave. Los van deze bouwontwikkelingen wordt gewerkt aan de verwerving van een bedrijfspand dat nodig is om de beoogde transformatie tot woningbouwlocatie mogelijk te maken.

Ontwikkeling Gouderak Oost
De verkenning van deze ontwikkelopgave heeft vertraging opgelopen als gevolg van het zg. 3 hectare-beleid van de provincie dat in 2021 is geïntroduceerd. In 2021 is het plaatsen van deze ontwikkeling op de zg. 3 hectare-lijst met Provincie ambtelijk voorbereid en gereed gemaakt voor de bestuurlijke besluitvorming binnen de Provincie hetgeen in 2022 heeft geresulteerd dat het gebied op de 3ha lijst van de provincie is komen te staan. Inmiddels was echter het door de gemeente opgelegde voorkeursrecht komen te vervallen. De verwachting is dat er vanuit de markt wordt gereageerd op deze mogelijkheid voor bouwontwikkeling.

Herontwikkeling Spoorzone
In 2022 zijn er met Van Wijnen belangrijke stappen gezet in de planvorming voor het gebied. Verspreid over verschillende fasen komt er een volledig nieuwe woonwijk aan de Spoorsingel en Spoorstraat. Er komt een divers woningaanbod; variërend van grondgebonden woningen tot appartementen, zowel huur-

als koopwoningen. De woningen zijn bestemd voor onder andere starters en doorstromers zoals gezinnen en senioren. Het bestaande stationsgebouw blijft behouden.

H. Openbaarheidsparagraaf

Algemeen

In artikel 3.5 van de Wet Open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze paragraaf geeft invulling aan dit voorschrift, en beschrijft de stappen die de gemeente Krimpenerwaard in 2022 heeft gezet met betrekking tot (de invoering van) de Woo.

Invoering WOO

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 inwerking getreden. Het doel van de Woo is een transparante overheid die actief informatie openbaar maakt. Er is een verplichting om elf informatiecategorieën actief openbaar te maken. De fasering en planning van de actief openbaar te maken informatiecategorieën zijn op dit moment nog niet bekend. De voorbereiding inzake de documenten die in aanmerking komen voor actieve openbaarmaking is gestart.
In de eerste fase worden categorieën die relatief eenvoudig te realiseren zijn of reeds (deels) gerealiseerd zijn op de volgende wijze actief openbaar gemaakt (1 mei t/m 31 december 2022):

Wet- en regelgeving: 1.747 documenten zijn gepubliceerd in het gemeenteblad via officielebekendmakingen.nl. Het betreft omgevingsvergunningen (811), andere vergunningen (415), evenementenvergunningen (249), andere beschikkingen (131), ander besluit van algemene strekking (40), ruimtelijke plannen of omgevingsdocument (25), algemeen verbindend voorschrift (verordening) (25), uitschrijvingen basisregistratie personen (22), verkeersbesluit of -mededeling (10), andere voorlichtingsinformatie (9), beleidsregels (7) en delegatie- of mandaatbesluiten (3).
Raads- en commissiestukken: vergaderstukken en verslagen worden gepubliceerd via de website van Krimpenerwaard
Bestuursstukken: Besluitenlijst college B&W gepubliceerd via de website van Krimpenerwaard
Bestemmingsplannen vastgestelde (172) en onherroepelijk (3) (voor)ontwerp (32) gepubliceerd op Ruimtelijkeplannen.nl
Organisatiegegevens geven inzicht in de organisatie en haar werkwijze en worden gepubliceerd via de website van de gemeente Krimpenerwaard. Het betreft o.a.: de taken en bevoegdheden van de organisatieonderdelen, hoe de organisatie en haar onderdelen te bereiken zijn en hoe een Woo-informatieverzoek kan worden ingediend.

De Woo-informatieverzoeken (23 ontvangen) worden nog niet actief openbaar gemaakt. Dit zou aanvankelijk op het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI) worden gepubliceerd, maar de ontwikkelingen van het platform zijn vanuit het Rijk gewijzigd. Er wordt nu intern gewerkt om de Woo verzoeken te publiceren op de gemeentelijke pagina.

Naar aanleiding van de Woo zijn de volgende zaken ook gewijzigd:

- Interne procesbeschrijvingen en voorbeeldbrieven zijn van een update voorzien;
- Openstellen digitale weg voor verzoeken op grond van de Wet open overheid en aanwijzing van de Woo-contactpersoon, behandeld in de raadsvergadering van 5 juli 2022;
- Er is een interne werkgroep Wet open overheid van start gegaan om de volgende fases van de wet te implementeren in de organisatie. Deze werkgroep bestaat uit diverse disciplines;
- Er zijn intern diverse trainingen gegeven over de wetswijziging voor collega's en bestuurders.

I. COVID-19

Algemeen

Sinds 2020 heeft corona iedereen geraakt, in de persoonlijke gezondheid of die van familieleden of bekenden, in het werk, op de frontlinie tegen het virus of in het draaiende houden van de belangrijkste processen, het onderwijs, de zorg en onze economie. De coronacrisis heeft ook voor de inwoners en ondernemers van de gemeente Krimpenerwaard het leven op de kop gezet.

De samenleving is door het coronavirus en de aanpak ervan stevig geraakt, er waren zorgen over de positie van jongeren, zzp'ers en traditioneel kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. Door het rijk is aangegeven dat er in de loop van 2022 geen sprake meer was van een pandemische crisissituatie. Ook in de herstelfase na deze crisis willen we de bedrijvigheid, leefbaarheid, werkgelegenheid en aantrekkelijkheid van de gemeente Krimpenerwaard beschermen. De gemeente Krimpenerwaard moet de gemeente blijven waar je wilt wonen, werken en verblijven, (corona)crisis of niet.

De coronamaatregelen hebben ook een enorme impact gehad op de economie (zowel op macro- als op microniveau). Richting ondernemers en burgers hebben gemeenten een belangrijke rol gehad in de crisisfase. In crisistijd is gebleken dat gemeenten en rijk snel en adequaat kunnen inspelen op urgente problemen.

Sinds de start van pandemie zijn er tot medio juli 2022 in de gemeente Krimpenerwaard zijn in totaal 25.918 besmettingen en 73 overledenen gemeld. Dit zijn de meest actuele cijfers van het RIVM, de cijfers worden niet meer bijgewerkt bij het RIVM.

Wat hebben we gedaan in 2022?

Inzet in het kader van de coronacrisis
In 2022 zaten we in de afronding van de piek van de coronacrisis. De druk neemt af en organisaties konden in het tweede kwartaal van 2022 weer beginnen met de wederopbouw. Voor de gemeente is in 2022 de afronding ingezet en ligt de nadruk op verantwoording en evalueren. Een schifting tussen 'wat is coronacrisis en wat is nu regulier' wordt langzaam gemaakt.

Ondersteunen inwoners via reguliere processen
De gemeente heeft in 2022 via de reguliere bestuurlijke en ambtelijke overleggen met verschillende maatschappelijke partijen en ondernemers gemonitord waar ondersteuning, communicatie en hulp noodzakelijk was. Inwoners die behoefte hadden aan ondersteuning en/of zorg, zijn via de reguliere processen van de gemeente zo goed mogelijk ondersteund.

Jongeren
In 2022 is de aandacht voor de jeugd hoog gebleven. Team Sportservice Krimpenerwaard en Stichting Jeugd en Jongerenwerk hebben het spel 'The Hunted' ook in 2022 nog meerdere malen succesvol voor de jeugd in de Krimpenerwaard georganiseerd. Deze groep heeft in reguliere beleidsuitvoering na corona voortaan extra aandacht net als de doelgroep ouderen.

Daarnaast is in 2022 besloten tot een jongerenontmoetingspunt in Lekkerkerk. Dit ontmoetingspunt wordt in 2023 gerealiseerd.

Cultuur
Voor cultuurorganisaties is een ondersteuningsregeling opgezet naar aanleiding van de motie 'Laat voor alle verenigingen een Midzomernacht uitkomen'. Verschillende cultuurorganisaties hebben, wegens de druk van de coronamaatregelen op hun organisatie afgelopen jaren, in 2022 hier gebruik van gemaakt.

Ondernemers
In januari 2022 liep de tweede ronde met (financiële) ondersteuning bij controle van het coronatoegangsbewijs (CTB), waar 20 organisaties (zowel ondernemers als verenigingen) gebruik van hebben gemaakt.

Stichting promotie Krimpenerwaard en de winkeliers verenigingen zijn financieel ondersteund voor een project wat de detailhandel heeft versterkt in de wederopbouw na corona.

Voor de Tijdelijke Overbruggingsregeling voor Zelfstandig Ondernemers (TOZO) geldt dat ondernemers deze lening van oorsprong moesten gaan aflossen per 1 januari 2022. Echter hebben de verscherpte maatregelen in december 2022 ervoor gezorgd dat besloten is dit met een half jaar uit te stellen naar 1 juli 2022. De uitvoeringskosten door RBZ van € 40.000 zijn ten laste van de reserve gebracht.

Beweeg- en leefstijlimpuls
In 2022 is invulling gegeven aan de specifieke uitkeringen die vanuit het Rijk zijn verkregen voor beweeg- en leefstijlimpuls. Deze specifieke uitkeringen zijn volledig gebruikt en vloeien derhalve niet terug naar het Rijk. Voorbeelden, waar deze gelden voor zijn ingezet, zijn het creëren van meer beweegvriendelijke omgeving middels QR beweegroutes, het project 'Voel je goed' en onderzoek naar sport- en beweeggedrag per kern na de coronacrisis. De resultaten van dit onderzoek volgen in 2023 en zullen handvatten geven in hoe we het sport- en gezondheidsbeleid het beste kunnen aanpassen gezien de gevolgen van de crisis. Voor deze impulsregelingen is € 10.000 meer uitgegeven dan de ontvangen uitkeringen. Deze zijn ten laste van de reserve gebracht.

Verkiezingen
Er zijn extra kosten gemaakt voor het coronaproof organiseren van de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022. Deze kosten zijn ten laste van de reserve gebracht.

Extra inzet personeel
Om de maatregelen uit te kunnen voeren is veel gedaan met eigen personeel en extra inhuurkrachten bij Sociaal Domein, bij de omgevingsvergunningen en in de bedrijfsvoering (met name gericht op juridische advisering). De extra lasten van € 630.000 zijn ten laste van de reserve gebracht.

Bestedingsplan Sociaal Domein
De activiteiten, die beoogd waren met het bestedingsplan Sociaal Domein, zijn uitgevoerd. In 2021 en 2022 is voor het bestedingsplan SD een bedrag beschikbaar gesteld van € 875.000. Hiervan is € 784.000 uitgegeven. Dat de besteding achter is gebleven bij het budget dat beschikbaar is gesteld wordt voornamelijk veroorzaakt door plannen voor re-integratie. De reden hiervoor is dat een deel bekostigd kon worden uit reguliere budgetten en dat de kosten voor het plan van digitalisering lager uitvielen in het kader van SROI-verplichting van onze leveranciers voor het beschikbaar hebben laptops/desktops en het kosteloze aanbod vanuit het Taalhuis voor cursussen Klik & Tik. Bovendien is een deel van een eerder verstrekte subsidie voor het bestrijden van eenzaamheid bij ouderen teruggegeven. Het bovenstaande betekent dat het de plannen, die met het bestedingsplan Sociaal Domein, waren beoogd volledig zijn uitgevoerd en dat het bestedingsplan afgesloten wordt.

(Financiële) impactanalyse
De coronacrisis heeft impact op de gemeentelijke financiën. Gedurende 2020, 2021 en 2022 hebben wij met een impactanalyse ingeschat wat de mogelijke (financiële) impact is voor de gemeente Krimpenerwaard. In 2022 was er steeds meer duidelijk en waren er minder risico's/onzekerheden te benoemen. De ontvangen rijksvergoedingen stelden ons in staat om direct acties op te starten en ondersteuning te bieden. In alinea "Werkelijke kosten 2022" zijn de kosten verder uitgewerkt.

Steunpakketten van het rijk

In 2020, 2021 en 2022 hebben gemeenten zes steunpakketten ontvangen voor de compensatie van inkomsten die zij mislopen en de extra kosten die zij maken door de coronacrisis. Het totaalbeeld van de zes tranches is opgenomen in onderstaande tabel. In de jaarrekening zijn alleen de lasten van 2022 verwerkt.

Rijksvergoedingen COVID-19 (x € 1.000)	2020	2021	2022	Totaal
Eerste tranche	511			**511**
Tweede tranche	681			**681**
Derde tranche	137	478		**615**
Vierde tranche	47	563		**610**
Vijfde tranche		472	125	**597**
Zesde tranche		305	80	**385**
Totaal	**1.376**	**1.818**	**205**	**3.399**

Door het verstrekken van de zes tranches rijksvergoedingen zijn er afspraken gemaakt om de inkomsten en uitgaven beheersbaar te houden in de coronasituatie.

Bij de slotwijziging 2020 is door uw raad een bestemmingsreserve COVID-19 ingesteld. Het doel van deze bestemmingsreserve is om de lasten die betrekking hebben op corona af te dekken. De reserve wordt gevormd uit de verkregen middelen vanuit het rijk.

Uit deze bestemmingsreserve hebben wij de werkelijke kosten betaald gelabeld naar aandachtsgebieden. Door het Rijk zijn de bedragen van de tranches naar aandachtsgebieden verdeeld. Vanaf het derde kwartaal 2021 zijn we op basis van een brede uitvraag naar bestedingswensen bij maatschappelijke partners, verenigingen en instellingen overgestapt naar het bestedingsplan Sociaal Domein. Dit bestedingsplan is in 2021/2022 uitgevoerd. In de P&C-documenten legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad over de toevoegingen en onttrekkingen aan de (egalisatie) bestemmingsreserve.

Overige steunpakketten

Naast voornoemde rijksvergoedingen zijn er ook regelingen, waar de inwoners, ondernemers en gemeente compensatie hebben kunnen aanvragen.
Om de huurders van Sportaccommodaties (TVS), ijsbanen en zwembaden (SPUK IJZ) te compenseren voor het niet gebruik kunnen maken van de accommodaties, heeft de gemeente van diverse steunpakketten gebruik gemaakt. Voor de totale lasten van € 89.000 is € 62.500 aan steunbijdrage ontvangen. Het restant van € 26.500 is ten laste van de reserve gebracht.

Voor tegemoetkoming in de extra lasten toezicht en handhaving en coronatoegangsbewijs controle zijn extra bijdragen aangevraagd.

Voor ondernemers was gedurende corona de Tijdelijke Overbruggingsregeling voor Zelfstandig Ondernemers (TOZO) van kracht. Dit is uitbesteed aan regionale samenwerkingspartner RBZ. Er geldt een terugbetalingsverplichting aan het rijk.

Voor de regelingen Leefstijl impuls en Beweeg impuls geldt een terugbetalingsverplichting aan het rijk. Deze regelingen zijn in 2022 uitgevoerd.

Kosten bedrijfsvoering 2022

Thuiswerkvergoedingen
Conform CAO Gemeenten ontvangen alle medewerkers een thuiswerkvergoeding. Dit is regulier verwerkt in de loonkosten.

Overige kosten
In 2022 waren de lasten voor beperkte maatregelen te klein om separaat te verantwoorden. Ze zijn onderdeel geworden van de reguliere budgetten.

Stand van de bestemmingsreserve

De raad heeft de bestemmingsreserve COVID-19 ingesteld. Het doel is om de lasten die betrekking hebben op COVID-19 af te dekken. De reserve wordt gevormd uit de verkregen middelen vanuit het rijk.

OVERZICHT 2022 (x 1.000)

Bestemmingsreserve COVID-19	Beginstand 2022	Mutaties Jaarrekening 2022		Eindstand 2022
		Ontvangen	Besteed	
Saldo 2021	1.443			
Toevoegen tranche 5 rijksvergoedingen (2022-deel)		125		
Toevoegen tranche 6 rijksvergoedingen (2022-deel)		80		
Bestedingsplan Sociaal Domein			420	
Extra uitgaven regelingen Leefstijl- en Beweeg-impuls			10	
Uitvoeringskosten RBZ (TOZO)			40	
Verkiezingen			100	
Ondersteuning ondernemers			30	
Kwijtscheldingen accommodatiehuur (TVS/SPUK IJZ)			27	
Wachtlijsten en inhaalzorg extra tijdelijke formatie/inhuur			375	
Inhuurkosten ondersteuning bedrijfsvoering a.g.v. maatregelen corona			100	
Dienstverlening omgevingsvergunningen			155	
Mutaties jaarrekening 2022	**1.443**	**205**	**1.257**	**391**

J. (Oekraïnse) vluchtelingencrisis

Algemeen

Het afgelopen jaar is de opvangcrisis in toenemende mate geëscaleerd. Het aantal opvangplekken voor asielzoekers was al krap en het toenemende aantal vluchtelingen en nareizigers hebben die situatie alleen nog maar verergerd. Daarnaast heeft de komst van de Oekraïense ontheemden deze situatie nog lastiger gemaakt. Op 26 augustus 2022 hebben het Rijk, VNG, IPO en Veiligheidsberaad bestuurlijke afspraken gemaakt om de acute noodsituatie in Ter Apel het hoofd te bieden en gezamenlijk uit de opvangcrisis te komen

Wat hebben we gedaan in 2022?

Crisisorganisatie regionaal en lokaal

Begin maart 2022 heeft het kabinet aan de voorzitters van de Veiligheidsregio de opdracht gegeven om 50.000 noodopvangplekken te creëren. Bovenop dit verzoek werd op 25 april het verzoek gedaan nog eens 25.000 additionele opvangplekken te realiseren. De Veiligheidsregio heeft een coördinerende rol als het gaat om de vluchtelingen- en asielzoekersopvang en ondersteunt daarbij gemeenten in de regio. Bij de Veiligheidsregio melden de vluchtelingen zich en van daaruit worden zij verspreid over de verschillende gemeenten binnen de regio. De Veiligheidsregio heeft het overzicht van alle gerealiseerde opvangplekken en stuurt gemeenten als zij achterblijven in de realisatie van opvang.

Binnen de gemeente is begin maart een zogenaamd Kernteam opgezet met daarin een vertegenwoordiging vanuit verschillende teams zoals Openbare Orde en Veiligheid, Communicatie, Sociaal Domein, Financiën en Ruimtelijke Ordening. Dit team heeft samen met nog veel meer collega's uit de verschillende teams gezorgd voor het realiseren van de opvangplekken en alles wat daarmee samenhangt. In het kernteam hebben ook de vier locatiemanagers zitting. Zij zorgen op de opvanglocaties dat alle goed verloopt. Het kernteam heeft in de begin maanden dagelijks bij elkaar gezeten om alles te regelen wat nodig is. Later in het jaar is dit terug gebracht tot een wekelijks overleg.

Gemeentelijke opvang Oekraïense vluchtelingen

Vlak na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne heeft Krimpenerwaard 80 crisisnoodopvangplekken

gerealiseerd in sporthal de Meent in Schoonhoven. Vervolgens is gestart met het opzetten en inrichten van verschillende panden in Krimpen aan de Lek en Lekkerkerk om noodopvangplekken te realiseren. In een tweede en derde fase zijn units geplaatst op braakliggende grond wat in eigendom is van de gemeente. Alle ontheemden (ook die bij particulieren verblijven) zijn ingeschreven in de gemeente en er is gezorgd dat deze mensen leefgeld ontvangen. Hiertoe zijn bankrekeningen geopend, moneycards verstrekt en in het begin nog veelal contanten. In totaal zijn er 210 opvangplekken beschikbaar. Naast huisvesting is er onderwijs geregeld voor alle kinderen. Hiertoe is een extra Internationale Schakelklas opgericht. Buiten het reguliere onderwijs zijn er extra taallessen opgezet en heeft Krimpenerwaard Intercultureel de opdracht gekregen zogenaamde ontmoetingsgroepen te organiseren en de ontheemden aan de hand van diverse onderwerpen kennis van de Nederlandse samenleving te laten opdoen. Hierbij kan gedacht worden aan gezondheidszorg, verkeer, werken aan werk, sporten en zwemmen.

Particuliere opvang Oekraïense vluchtelingen
In de Krimpenerwaard zijn buitengewoon veel mensen die hun huis hebben opengesteld voor de ontheemden uit Oekraine. Zij hebben niet alleen deze mensen een dak boven het hoofd gegeven maar zorgen ook dat deze mensen wegwijs worden in Nederland. In veel gevallen hebben zij gezorgd voor vervoer naar scholen en geholpen om aan werk te komen. Op het hoogtepunt van de opvang bij particulieren werden meer dan 200 ontheemden bij particulieren opgevangen. Ook voor deze mensen heeft de gemeente onder meer onderwijs, gezondheidszorg en alle overige taken verzorgd.

Opvang overloop Ter Apel
Beschrijving werkzaamheden m.b.t. overloop Ter Apel/verhoogde aantallen statushouders etc.
In de bestuurlijk afspraken tussen bovengenoemde partijen (Algemeen) is onder meer opgenomen dat het aantal crisisnoodopvangplekken wordt opgehoogd van 252 naar in totaal 450 plekken per Veiligheidsregio. Daarnaast is het essentieel dat er een verhoogde uitstroom van statushouders uit de opvang plaatsvindt. Hiertoe is besloten, vooruitlopend op de taakstelling voor de eerste helft van 2023, voor de tweede helft van 2022 te streven om meer dan 20.000 vergunninghouders te huisvesten. De taakstelling voor Krimpenerwaard betrof voor 2022 een aantal van 69 statushouders. Voor de eerste helft van 2023 bedraagt de taakstelling 73 statushouders. Krimpenerwaard heeft voldaan aan haar taakstelling voor 2022 en had eind december een voorsprong op de taakstelling van 2023 met 5 statushouders. Naast de crisisnoodopvangplekken is aan gemeenten gevraagd om opvangplekken te realiseren waar asielzoekers langere tijd kunnen verblijven. Speciale aandacht hierbij is er voor alleenstaande minderjarige vluchteling (amv' ers) die niet in een crisisnoodopvang mogen verblijven.

(Financiële) impactanalyse

In onderstaande tabellen wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van zowel de kosten die direct gerelateerd zijn aan de opvang van Oekraïense vluchtelingen binnen de gemeente Krimpenerwaard als ook de compensatie die daarvoor beschikbaar wordt gesteld vanuit de Rijksoverheid. Bij de tweede tussentijdse rapportage 2022 zijn er, op basis van het tegelijkertijd behandelde raadsvoorstel, door uw raad diverse budgetten beschikbaar gesteld voor deze kosten en daarnaast is er in deze rapportage een prognose gedaan van de compensatie. Over de financiële consequenties moeten wij ons verantwoorden via de SiSa systematiek die als bijlage bij de jaarstukken is opgenomen. Het beeld over 2022 is dat wij als gemeente structurele opvang van een kwalitatief hoog niveau hebben kunnen realiseren tegen een aanzienlijk lagere kostprijs dan de compensatie per normbedrag. Belangrijke kanttekeningen daarbij zijn dat met name de langdurige opvanglocaties op de IJsbaan te Lekkerkerk en de Dorpstraat in Krimpen aan de Lek aanzienlijk hogere structurele lasten hebben dan bijvoorbeeld de opvang in De Meent en de opvang in Amicitia. De locaties op de IJsbaan en de Dorpstraat zijn echter gedurende het jaar geopend en vervolgens uitgebreid en hebben daardoor een lagere impact gehad. Daarnaast is het normbedrag ook bestemd voor uitvoeringskosten die de ambtelijke organisatie maakt en heeft gemaakt voor de realisatie en de exploitatie van de opvang. Binnen onze gemeente zijn deze werkzaamheden grotendeels uitgevoerd door medewerkers die dit naast hun reguliere werk deden en waarvoor dus niet één op één vervanging is ingehuurd. Echter zijn hierdoor wel projecten en andere reguliere werkzaamheden stil komen te liggen. Tevens zijn er veel plusuren gemaakt door onder meer de leden van het Kernteam. Op de onderdelen waar dit wel kon of efficiënter zien we ook dat het volledige budget benut is. Andere belangrijke factor die meespeelt is dat het normbedrag ook ter dekking van het leefgeld voor de vluchtelingen in de gemeentelijke opvang is. We zien daar echter dat een groot deel van de vluchtelingen snel werk heeft gevonden en er derhalve aanzienlijk minder aanspraak op leefgeld gemaakt hoefde te

worden. Het overschot aan compensatie zal gereserveerd worden ter besteding in 2023 aan de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

Realisatie lasten 2022

Budgetten opvang Oekraiense vluchtelingen (x € 1.000)	Budget 2022	Realisatie 2022	Afwijking
Realisatie en exploitatie noodopvanglocatie De Meent	250	328	-78
Realisatie en exploitatie langdurige opvanglocaties	1.900	2.197	-297
Leefgeld gemeentelijke opvang	125	189	-64
Leefgeld particuliere opvang	775	708	67
Bijzondere kostenregeling	25	0	25
Leerlingenvervoer	53	13	40
Inhuur ambtelijke organisatie	525	600	-75
Tranisite onderwijshuisvesting	0	39	-39
Totaal	**3.653**	**4.076**	**-423**

Realisatie compensatie 2022

Compensatie opvang Oekraiense vluchtelingen (x € 1.000)	Prognose 2022	Realisatie 2022	Afwijking
Compensatie gemeentelijke opvang	3.822	3.750	72
Compensatie transitiekosten gemeentelijke opvang	304	752	-448
Compensatie leefgeld particuliere opvang	775	708	67
Compensatie uitvoeringskosten particuliere opvang	0	402	-402
Compensatie transitiekosten onderwijshuisvesting	0	39	-39
Compensatie leerlingenvervoer	53	125	-72
Totaal compensatie	**4.954**	**5.777**	**-823**

Compensatie versus realisatie 2022

Compensatie vs budget GOO (x € 1.000)	Realisatie 2022
Compensatie gemeentelijke opvang	€3.750
Compensatie transitiekosten gemeentelijke opvang	€752
Compensatie leefgeld en uitvoeringskosten particuliere opvang	€1.110
Compensatie transitiekosten onderwijshuisvesting	€39
Compensatie leerlingenvervoer	€125
Totaal compensatie	**€5.777**
Realisatie en exploitatie noodopvanglocaties	€328
Realisatie en exploitatie langdurige opvanglocaties	€2.197
Realisatie leefgeld gemeentelijke opvang	€189
Realisatie leefgeld particuliere opvang	€708
Realisatie bijzondere kostenregeling	€0
Realisatie leerlingenvervoer	€13
Realisatie inhuur ambtelijke organisatie	€600
Realisatie transitiekosten onderwijshuisvesting	€39
Totaal realisatie kosten opvang Oekraiense vluchtelingen	**€4.076**
Compensatie versus realisatie	**€1.701**
Bestemmen in reserve Oekraine	**€1.589**

Compensatie per opvangplek tot 15-10-2022

Opvanglocatie	Gerealiseerde plekken	Aantal dagen open 2022	Vergoeding per dag	Totale vergoeding
De Meent Schoonhoven	*70*	*78*	€100	€ 546.000
Vm Raadhuis Lekkerkerk	31	170	€100	€ 527.000

Dorpsstraat Krimpen a/d Lek	43	170	€100	€ 731.000
Uitbreiding Dorpsstraat Krimpen a/d Lek	28	115	€100	€ 322.000
Ijsbaan Noord Lekkerkerk	48	115	€100	€ 552.000
Totaal langdurige plekken	**150**			**€ 2.678.000**

Compensatie per opvangplek vanaf 15-10-2022

Opvanglocatie	Gerealiseerde plekken	Aantal dagen open 2022	Vergoeding per dag	Totale vergoeding
De Meent Schoonhoven	*70*	*0*	€83	€-
Vm Raadhuis Lekkerkerk	31	78	€83	€200.694
Dorpsstraat Krimpen a/d Lek	43	78	€83	€278.382
Uitbreiding Dorpsstraat Krimpen a/d Lek	28	78	€83	€181.272
IJsbaan Noord Lekkerkerk	48	78	€83	€310.752
IJsbaan Noord II Lekkerkerk	60	16	€83	€79.680
Totaal langdurige plekken	**210**			**€1.050.780**

JAARREKENING

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Algemeen
De beginbalans is overeenkomstig de door de raad vastgestelde jaarrekening 2021.
Onderstaande samenvatting van grondslagen voor waardering en resultaatbepaling is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten.

Voorschriften
De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording Provincie en Gemeenten (BBV) geeft.
Daarnaast is gehandeld overeenkomstig de door uw raad in de vergadering van 8 februari 2022 vastgestelde Financiële verordening gemeente Krimpenerwaard 2022.

Waarderingsgrondslagen
De waardering van activa (incl. erfpachtgronden) en passiva alsook de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kostprijs (Verkrijgings- of vervaardigingsprijs en omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten). Tenzij anders vermeld worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. Eén en ander is vastgelegd in de op grond van artikel 11 van de Financiële verordening 2022 door het college aan de raad ter informatie aangeboden Nota waardering en afschrijving. Deze in de collegevergadering van 8 februari 2022 vastgestelde nota is in werking getreden per 1 januari 2022. Op 17 augustus 2021 heeft het College de Nota waardering en afschrijving 2021 vastgesteld. De nota treedt in werking per 1 januari 2021. De nota Waardering en afschrijving 2020 is per diezelfde datum ingetrokken.

ACTIVA

Vaste activa
De vaste activa zijn verdeeld in:
• Immateriële vaste activa
• Materiële vaste activa
• Financiële vaste activa

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa, onderverdeeld in:
• Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio (rentekosten die bij aanvang van de lening ineens moeten worden voldaan).
• Kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief.
• Bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Deze activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs (historische kostprijs), verminderd met de afschrijvingen en de naar verwachting duurzame verminderingen. De kosten van onderzoek worden in vijf jaar afgeschreven. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de looptijd van de betreffende lening. Voor agio/disagio geldt een afschrijvingstermijn van 4 jaar.

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa, onderverdeeld in:
• Investeringen met economisch nut.
• Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.
• Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.
• Gronden in erfpacht

Van investeringen met economisch nut is sprake als ze verhandelbaar zijn (er een markt voor is). Wanneer investeringen kunnen bijdragen aan het genereren van middelen, bijvoorbeeld in de vorm van

het vragen van rechten, heffingen, leges of prijzen worden deze geclassificeerd onder Investeringen met economisch nut waarvoor heffingen kunnen worden ingesteld. Daarnaast zijn er investeringen met een maatschappelijk nut. Deze genereren geen middelen maar vervullen wel duidelijk een publieke taak. Te denken valt aan bijvoorbeeld wegen, water en groenvoorzieningen.
Ook deze investeringen moeten naar aanleiding van de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) met ingang van 1 januari 2017 worden geactiveerd.
Eenmalige afboeking ten laste van een reserve behoort niet meer tot de mogelijkheden. Wel kunnen de kapitaallasten (rente en afschrijving) jaarlijks aan een reserve worden onttrokken zodat de investering budgettair neutraal verloopt. Afschrijving vindt op lineaire basis plaats. De omslagrente is voor 2022 berekend op 0,8%. Voor de toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

Aan afschrijvingstermijnen wordt de volgende termijnen gehanteerd:

Soort investering	Afschrijvingstermijn
Immateriële vaste activa	
Kosten onderzoek en ontwikkeling (toe te rekenen aan activum)	5
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	
Wegen, straten en pleinen	
- Aanleg, vernieuwing	40
Kunstwerken	
- Bruggen, viaducten, tunnels en duikers	40
- Renovatie/bouwkundige aanpassing	25
Openbare verlichting	25
Materiële vaste activa met economisch nut	
Gronden	n.v.t.
Begraafplaatsen:	
- Aanleg	40
- Uitbreiding/reconstructie	25
Gebouwen:	
- Gebouwen	40
- Renovatie/aanpassing	25
- Technische installaties	15
- Meubels en inventaris	15
Riolering:	
- Riolering en gemalen (bouwkundig)	40
- Pompen en gemalen (mechanisch/elektrisch)	15
Reiniging:	
- Afvalcontainers (ondergronds)	15
Kunstgrasvelden:	
- Aanleg	30
- Toplaagrenovatie	10
Sport- en speeltoestellen	15
Voertuigen	7
Werktuigen, machines en gereedschappen	10
Automatisering:	
- Mobiele telefoons	3
- Hardware (24x7)	3
- Faciliteiten raadsleden	4
- Hardware overige	5
- Software	5
- Presentatie-/beeldschermen	7
- Bekabeling	10
- Technische installatie serverruimte	15

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden onderverdeeld in:

- Kapitaalverstrekkingen aan:
    - o Deelnemingen
    - o Gemeenschappelijke regelingen
    - o Overige verbonden partijen
- Leningen aan:
    - o Openbare lichamen
    - o Woningbouwcorporaties
    - o Deelnemingen
    - o Overige verbonden partijen
- Overige langlopende leningen
- Uitzettingen bij Rijk met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
- Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd één jaar of langer.
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen
Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen (structureel) daalt tot onder de verkrijgingsprijs vindt afwaardering plaats.

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen of overige verbonden partijen
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Bij verwachte oninbaarheid wordt deze waarde afgewaardeerd.

Overige langlopende leningen
Leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Bij verwachte oninbaarheid wordt deze afgewaardeerd.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd van ≥ 1 jaar
Deze worden gewaardeerd tegen de verwachte aflossingswaarde. Het verschil met de betaalde verkrijgingsprijs wordt als transitorische (rente)post in de balans opgenomen. Dit verschil wordt in het resultaat opgenomen in de (gemiddeld) resterende looptijd tot aflossing/uitloting.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden (staat niet in de balans)
Bijdragen aan activa van derden worden geactiveerd. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Vlottende activa
De vlottende activa zijn verdeeld in:

- Voorraden
- Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar
- Liquide middelen
- Overlopende activa

Voorraden
De voorraden hebben betrekking op actief grondbeleid. Actief grondbeleid omvat alle fasen van het exploiteren van grond: aankoop van gronden, sloop of bouwrijp maken tot en met de uitgifte/ verkoop van

bouwgrond. Bij actief grondbeleid exploiteert de gemeente voor eigen rekening en risico gronden. De in exploitatie genomen bouwgronden (Onderhanden werk), worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken, alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winst moet worden genomen indien het positieve resultaat betrouwbaar kan worden ingeschat. Risico's en onzekerheden kunnen in het verwachte positieve resultaat worden verdisconteerd. Daarna moet de gerealiseerde winst worden berekend via de POC-methode naar rato van de gerealiseerde kosten en gerealiseerde baten

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden onderverdeeld in:

- Vorderingen op openbare lichamen
- Uitzettingen in 's-Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (Schatkistbankieren/SKB)
- Overige vorderingen
- Overige uitzettingen
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen

Alle posten onder uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.
De vorderingen op openbare lichamen betreft vorderingen op zowel de rijks- en provinciale overheid als gemeenschappelijke regelingen.
Uitzettingen in 's-Rijks schatkist < dan één jaar heeft betrekking op het verplicht schatkistbankieren zodra de liquide middelen het normbedrag van € 825.000 te boven gaat.
De overige vorderingen en overige uitzettingen worden tegen nominale waarde opgenomen.
Met een 2-tal niet-financiële instellingen heeft de gemeente een rekening-courantverhouding, te weten de veerdienst Schoonhoven en het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.

Liquide middelen
De liquide middelen worden onderverdeeld in:

- Kassaldi
- Banksaldi

Voor alle liquide middelen geldt dat deze worden opgenomen tegen de nominale waarde.

Overlopende activa
De overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.
Onder overlopende activa wordt verstaan zowel de nog te ontvangen bedragen als de vooruitbetaalde.

PASSIVA

Vaste passiva
De vaste passiva zijn verdeeld in:

- Eigen vermogen
- Voorzieningen
- Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Ter uitvoering van de in de raadsvergadering van 11 december 2018 vastgestelde Financiële verordening gemeente Krimpenerwaard 2019 heeft uw raad in de vergadering van 6 maart 2019 de Nota reserves en voorzieningen 2019 vastgesteld.

Rentetoevoegingen aan reserves vinden, conform de uitgangspunten zoals die zijn vastgelegd in de begroting, alleen plaats als dit noodzakelijk is gelet op het onderliggende bestedingsplan.

Eigen vermogen
Het eigen vermogen wordt onderverdeeld in:

- Algemene reserve/vrij vermogen
- Algemene reserve/Weerstandsvermogen
- Reserve grondzaken
- Bestemmingsreserves
- Gerealiseerd resultaat

De algemene reserve is in principe vrij aanwendbaar en dient in eerste instantie als weerstandsvermogen om tegenvallers op te vangen. Om inzichtelijk te maken wat de omvang van de algemene reserve/weerstandsvermogen minimaal zou moeten zijn wordt periodiek een risico inventarisatie en –analyse, gebaseerd op risicomanagementbeleid opgesteld. Het resterende saldo wordt bestempeld als Algemene reserve/Vrij vermogen. Bestemmingsreserves hebben een meer expliciet karakter.
Ter dekking van eventuele verliezen bij grondexploitaties is een Reserve grondzaken gevormd. De vorming van de algemene reserve vindt in principe plaats door bestemming van batige exploitatiesaldo's bij de jaarrekening.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Over het algemeen is de hoogte gebaseerd op een beheers- of onderhoudsplan en zijn onderverdeeld in:

- Voorzieningen voor verplichtingen en risico's
- Voorzieningen ter egalisering van kosten
- Voorzieningen voor bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is

<u>Voorzieningen voor verplichtingen en risico's</u>
Deze voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten en op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.

<u>Voorziening ter egalisering van kosten</u>
Deze voorziening wordt gevormd voor kosten welke in een volgend begrotingsjaar gemaakt worden maar waarvan de oorsprong (mede) ligt in het begrotingsjaar of een voorafgaand begrotingsjaar.
Het doel van de voorziening is een gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren. De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

<u>Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven</u>
Deze voorziening kan gevormd worden voor bijvoorbeeld riolering, reiniging en begraafplaatsen.

<u>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is</u>
Bij deze voorziening worden niet meegenomen de ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren welke zijn verkregen van Europese of Nederlandse overheidslichamen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
De vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer zijn verdeeld in:

- Obligatieleningen
- Onderhandse leningen van:
    - o Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen
    - o Binnenlandse banken en overige financiële instellingen
    - o Binnenlandse bedrijven
    - o Overige binnenlandse sectoren
    - o Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren
- Door derden belegden gelden
- Waarborgsommen

Voor alle vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer geldt dat deze gewaardeerd worden tegen de nominale waarde, eventueel verminderd met gedane aflossingen.

Vlottende passiva
De vlottende passiva zijn verdeeld in:

- Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één 1 jaar
- Overlopende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één 1 jaar
In de Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één 1 jaar wordt de volgende verdeling aangebracht:

- Banksaldi
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen
- Kasgeldleningen
- Overige schulden openbare lichamen
- Overige schulden

Overlopende passiva
De overlopende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Onder overlopende passiva wordt verstaan zowel de vooruit ontvangen bedragen als de nog te betalen bedragen.

Waarborgen en garanties
Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) zorgt ervoor dat woningbouwcorporaties tegen gunstige rentetarieven en voorwaarden geld kunnen lenen. Hiervoor is een zekerheidsstructuur ontwikkeld waarvan de gemeente onderdeel uitmaakt. De financiële middelen van de woningbouwcorporatie vormen de eerste zekerheid. Het WSW stelt voorwaarden aan de kredietwaardigheid van (aspirant) deelnemers. De tweede zekerheid wordt gevormd door het garantievermogen van het WSW. Dit garantievermogen bestaat uit de borgstellingsreserve van het WSW zelf en de plicht om obligo's op te vragen bij de WSW-deelnemers. De derde en laatste zekerheid wordt gevormd door gemeenten en het Rijk. Op verzoek van het WSW moeten zij renteloze leningen verstrekken, zoals geregeld in een achtervang-overeenkomst.

Op 17 november 2020 zijn de beleidsregels leningen en garantstellingen samen met het Treasury statuut vastgesteld door het College.

Resultaatbepaling
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum gerealiseerd zijn. Verliezen en risico's waarvan de oorsprong voor het einde van het boekjaar ligt, worden in acht genomen voor zover zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden verantwoord op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten, zoals overlopend vakantiegeld en vakantiedagen, toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten.

Overige Grondslagen
Het CAK is verantwoordelijk voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo die het CAK int voor de gemeente. Dit is geen gemeentelijke verantwoordelijkheid en valt dan ook niet onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente.

BALANS

Toelichting op de balans

ACTIVA

ACTIVA	31-12-2021	31-12-2022
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa	**3.856**	**3.614**
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	3.853	3.606
- Kosten onderzoek en ontwikkeling	3	9
Materiele vaste activa	**131.899**	**139.366**
- Investeringen met economisch nut	61.506	63.053
- Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	59.955	63.943
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	10.399	12.332
- In erfpacht	39	39
Financiële vaste activa	**9.689**	**10.422**
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	4.330	4.330
- Leningen aan:		
- woningbouwcorporaties	26	23
- Overige langlopende geldleningen	5.294	6.030
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	39	39
Totaal vaste activa	**145.444**	**153.402**
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden	**1.418**	**2.494**
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.041-	35
- Gereed product en handelsgoederen	2.459	2.459
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**82.670**	**74.241**
- Vorderingen op openbare lichamen	12.858	14.482
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	65.569	20.591
- Verstrekte kasgeldleningen	-	35.000
- Rekening-courantverhouding met het Rijk	-	-
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	1.508	1.377
- Overige vorderingen	2.735	2.792
Liquide middelen	**589**	**4.659**
- Kassaldi	18	25
- Banksaldi	572	4.633
Overlopende activa	**9.029**	**9.831**
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	-	-
- Het Rijk	863	2.610
- Overige Nederlandse overheidslichamen	229	3.220
- Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	7.937	4.002
Totaal vlottende activa	**93.707**	**91.225**
TOTAAL ACTIVA	**239.150**	**244.627**

PASSIVA

PASSIVA	31-12-2021	31-12-2022
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen	**80.008**	**87.147**
- Algemene reserve	19.732	21.388
- Bestemmingsreserves	59.151	57.117
- Gerealiseerd resultaat	1.125	8.642
Voorzieningen	**34.950**	**35.740**
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	3.382	3.411
- Voorzieningen ter egalisering van kosten	30.108	29.306
- Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven	-	-
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	1.460	3.023
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**104.414**	**97.189**
- Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	104.375	97.150
- Waarborgsommen	39	39
Totaal vaste passiva	**219.372**	**220.075**
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaa	**6.365**	**11.693**
- Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	-	-
- Banksaldi	0	4.513
- Overige schulden	6.364	7.180
Overlopende passiva	**13.414**	**12.858**
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	6.935	7.495
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	-	-
- Het Rijk	6.312	4.998
- Overige Nederlandse overheidslichamen	140	22
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	27	342
Totaal vlottende passiva	**19.779**	**24.551**
TOTAAL PASSIVA	**239.150**	**244.627**

Gewaarborgde geldleningen (EUR x 1.000,-)	**110.809**	**116.857**

Toelichting Balans per 31 december 2022

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

Immateriële vaste activa (€ x 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	3.853	3.606
Kosten onderzoek en ontwikkeling	3	9
Totaal	**3.856**	**3.614**

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2022:

	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Af-waarderingen	Boekwaarde 31-12-2022
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	3.853	-	-	248			3.606
Kosten onderzoek en ontwikkeling	3	6	-	-			9
Totaal	**3.856**	**6**	**-**	**248**	**-**	**-**	**3.614**

In 2022 hebben met betrekking tot de immateriële vaste activa geen investeringen plaatsgevonden.

Materiële vaste activa (€ x 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Investeringen met economisch nut	61.506	63.053
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	59.955	63.943
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	10.399	12.332
In erfpacht uitgegeven gronden	39	39
Totaal	**131.899**	**139.366**

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut weer:

	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Af-waarderingen	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	4.611	667	-	16			5.263
Woonruimte							
Gebouwen	45.785	1.973	-	1.477			46.281
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5.321	946	-	383			5.884
Vervoermiddelen	1.512	58	-	286			1.285
Machines, apparaten en installaties	1.513	152	-	277			1.388
Overige materiële vaste activa	2.763	299	-	606			2.456
Totaal	**61.506**	**4.095**	**-**	**3.044**	**-**	**-**	**62.557**

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaardering staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen (> 100.000) staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2022	Cumulatief besteed t/m 2022
Voorbereiding Schoonhovens College	1.030	345	1.028
Sporthal de meent voorbereiding bouw	700	288	410
Nieuw gemeentehuis ontwerpfase	1.760	303	303
Pand Veerweg 8 BAB	536	536	536
Grond Veerweg 8 BAB	604	604	604
SV Provinicale weg oost 135 - pand	175	174	175
Totaal	**4.805**	**2.250**	**3.056**

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven weer:

	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Af-waarderingen	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	1.011	-	-	16			995
Gebouwen	835	6	-	28			813
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	54.854	5.542	22	1.860			58.513
Vervoermiddelen	50	-	-	7			43
Machines, apparaten en installaties	2.977	663	-	246			3.394
Overige materiële vaste activa	229	-	-	44			185
Totaal	**59.955**	**6.211**	**22**	**2.201**	**-**	**-**	**63.943**

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaardering staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen (> 100.000) staan in het hierna overgenomen overzicht vermeld. Dit is exclusief de investeringen op riolering binnen
de IBOR projecten. Zie hiervoor paragraaf C onderhoud kapitaalgoederen.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2022	Cumulatief besteed t/m 2022
Begraafplaats Stolwijk	1.357	197	1.157
Riolering Lidl SCH	374	373	373
Persriool Ambachtstraat	162	119	158
Totaal	**1.892**	**689**	**1.688**

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek wordt in het verloopoverzicht een scheiding aangebracht tussen welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek. De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut had het volgende verloop:

	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Af-waarderingen	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	3.345	-	-	103			3.242
Bedrijfsgebouwen	190	-	-	5			185
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.785	3.115	881	280			8.739

Machines, apparaten en installaties	80	14	-	-			94
Overige materiële activa	-	73	-	-			73
Totaal	**10.399**	**3.201**	**881**	**388**	**-**	**-**	**12.332**

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaardering staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen (> 100.000) staan in het hierna overgenomen overzicht vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2022	Cumulatief besteed t/m 2022
Revitaliseren winkelcentrum noord Schoonhoven	303	274	274
2e fase Buiten de Veerpoort	2.150	358	1.529
Herinrichting Veerstoep Bergambacht	4.415	2.436	2.841
Totaal	**6.868**	**3.068**	**4.644**

Onder de materiële vaste activa zijn geen warme gronden gewaardeerd.

Financiële vaste activa
(€ x 1.000)

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2022 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Af-waarderingen	Boekwaarde 31-12-2022
Kapitaalverstrekkingen aan:							
- deelnemingen	4.330	-	-	-			4.330
Leningen aan:							
- woningbouwcorporaties	26	-	3	-			23
Overige langlopende leningen	5.294	1.539	803	-			6.030
Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	39	-	-	-			39
Totaal	**9.689**	**1.539**	**806**	**-**	**-**	**-**	**10.422**

Overige langlopende leningen

De gemeente participeert in de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn). Deze stichting verstrekt namens de gemeente startersleningen (saldo ultimo 2022

€ 4.979.707 en duurzaamheidsleningen (saldo ultimo 2022 € 589.480). Tot deze balanspost behoren tevens leningen aan St. Jeugdbescherming en St. Onderwijs Primair.

Overige uitzettingen > 1 jaar

Per 31 december 2022 bestaat deze balanspost uit een drietal uitzettingen met een totaalwaarde van € 39.000. In 2022 is op deze post niet afgeschreven.

Vlottende activa (€ x 1.000)

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-1.041	35
Gereed product en handelsgoederen	2.459	2.459
Vooruitbetalingen	-	-
Totaal	**1.418**	**2.494**

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2022 het volgende overzicht worden weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2021 incl. winstuitname	Investeringen 2022	Opbrengsten 2022	Winstuitname 2022	Boekwaarde 31-12-2022 incl. winstuitname	Voorziening verlieslatende complexen	Boekwaarde 31-12-2022
- Nieuwe dorpshart centrumontwikkeling	5.145	94	0	0	5.239	0	5.239
- Nieuwe dorpshart binnenterrein	-4.716	453	0	0	-4.263	0	-4.263
- Tussen Dijk en Bakwetering Lekkerkerk	86	4	0	1	89	0	89
- Grond Zevender Thiendenland (BNG)	0		0	0	0	0	0
- Grond Zevender Thiendenland (gemeente)	321	65	257	79	50	0	50
- Hoflaan STW fase 1 - brandweer	25	164	162	0	27	0	27
- Hoflaan STW fase 2 - woningbouw	90	311	44	-24	381	0	381
Subtotaal	951	1.091	463	56	1.523	-	1.523
- Voorziening verlieslatende projecten	-1.991	504	-	-		-1.487	-1.487
Totaal Grondexploitatie	**-1.040**	**1.595**	**463**	**56**	**1.523**	**-1.487**	**36**

	Boekwaarde 31-12-2022 excl. winstuitname	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamde rente	Geraamd eindresultaat (nom waarde)
- Nieuwe dorpshart centrumontwikkeling	5.239	180	273	33	5.179
- Nieuwe dorpshart binnenterrein	-4.263	625	-	-52	-3.690
- Tussen Dijk en Bakwetering Lekkerkerk	80	852	1.400	1	-467
- Grond Zevender Thiendenland (BNG)	0	-	-	-	-
- Grond Zevender Thiendenland (gemeente)	-403	198	257	-	-462
- Hoflaan STW fase 1 - brandweer	27	-4	-	1	24
- Hoflaan STW fase 2 - woningbouw	357	1.160	2.094	-6	-583
Totaal	**1.037**	**3.011**	**4.024**	**-23**	**1**

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de

toelichting in de
paragraaf grondbeleid.

In de notitie grondbeleid heeft de commissie BBV toegelicht op welke wijze tussentijds winstnemen op grondexploitatie moet worden uitgevoerd. In 2022 heeft ten aanzien

van de grondexploitatie Hoflaan een winst uitname plaatsgevonden van € 24.030. De winstuitnamen tot en met 2021 voor de grondexploitaties Tussendijk en Bakwetering en

Zevender-Thiendenland zijn in 2022 naar beneden bijgesteld. In totaal is een bedrag van € 55.976 onttrokken aan de Algemene reserve grondzaken.

Ter dekking van een mogelijk te realiseren verlies, als gevolg van de economische ontwikkelingen bij grondexploitaties, is voor de grondexploitatie Dorpshart Krimpen

een voorziening getroffen. Deze wordt aangesproken zodra op basis van gerealiseerde verkopen er inderdaad sprake is van een niet kostendekkende exploitatie. Op basis

van de recente nacalculatie is gebleken dat deze voorziening per 31 december 2022 met € 503.992 kan worden verlaagd tot een bedrag van € 1.487.457.

Gereed product en handelsgoederen

	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Af-waarderingen	Boekwaarde 31-12-2022
Onroerende goederen	2.459	-	-	-			2.459
Totaal	**2.459**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**2.459**

Specificatie boekwaarde 31 december 2022 Gereed product en handelsgoederen:

	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Des-investeringen	Boekwaarde 31-12-2022
Grond boerderij Dorpstr 61 Ouderkerk	7	-	-	7
Rode kruisgebouw Schoonhoven	32	-	-	32
Grond Vaartland 2 vm gem Vlist	135	-	-	135
Totaal	**174**	**0**	**0**	**174**

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2022	Voorziening oninbaar	Boekwaarde 31-12-2022 na voorziening oninbaar
1. Vorderingen op openbare lichamen	14.482		14.482
2. Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd korter dan één jaar	20.591		20.591
3. Verstrekte kasgeld lening openbaar lichaam	35.000		35.000
4. Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	1.377		1.377
5. Overige vorderingen	3.411	619	2.792
Totaal	**74.860**	**619**	**74.241**

ad 1.Van de vordering op openbare lichamen heeft € 9,4 miljoen betrekking op verrekening met Rijksoverheid op basis van het BTW compensatiefonds en verrekening omzetbelasting. Verrekening vindt jaarlijks plaats per 1 juli van het daaropvolgend jaar.

ad. 2 Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd < 1 jaar

In de tabel wordt het volgende vermeld:

a. Het drempelbedrag voor het begrotingsjaar waarover verantwoording wordt afgelegd.

b. Voor ieder kwartaal van dat jaar, het bedrag aan middelen, bedoeld in artikel 2, vierde lid, van de Wet financiering decentrale overheden,

dat in het kader van het drempelbedrag door de gemeente buiten 's Rijks schatkist is aangehouden.

ad. 3. Verstrekte kasgeldlening openbaar lichaam

Van de overliquiditeit per 31 december 2022 is een bedrag van € 35 miljoen geparkeerd als kasgeldlening bij een andere decentrale overheid.

Per 1 februari 2023 is de kasgeldlening vereffend.

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dag basis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	451.670	397.066	426.496	382.430
Drempelbedrag	3.032.000	3.032.000	3.032.000	3.032.000
Ruimte onder drempelbedrag	2.580.330	2.634.934	2.605.504	2.649.570
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

ad. 5 Overige vorderingen

De Voorziening oninbaar is opgebouwd uit:	Bedrag
Dubieuze debiteuren Sociale zaken	493
Overige dubieuze debiteuren	127
Totaal voorziening oninbaar	**619**

Liquide middelen (€ x 1.000)

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Kassaldi	18	25
Banksaldi	572	4.633
Totaal	**589**	**4.659**

Overlopende activa (€ x 1.000)

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	1.092	5.830
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	7.937	4.002
Totaal	**9.029**	**9.831**

	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022
Overige nog te ontvangen bedragen	4.401	3.073
Overige vooruitbetaalde bedragen	3.537	929

Totaal	**7.937**	**4.002**

Passiva

Vaste Passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

(€ x 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Algemene reserve	19.732	21.388
Bestemmingsreserves	59.151	57.117
Gerealiseerd resultaat	1.125	8.642
Totaal	**80.008**	**87.147**

Het verloop in 2022 wordt in het hierna opgenomen overzicht per reserve weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2021	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2022
Algemene reserve vrij vermogen	11.111	4.292	3.765	1.125	-	12.764
Algemene reserve weerstandsvermogen	3.532	-	275	-	-	3.258
Algemene reserve grondzaken	5.089	528	251	-	-	5.367
Subtotaal algemene reserves	**19.732**	**4.820**	**4.290**	**1.125**	**0**	**21.388**
Begraafplaatsen	1.722	277	109	-	77	1.812
Sociaal domein	1.664	440	416	-	-	1.688
Dekking kapitaallasten	23.407	3.187	165	-	1.055	25.374
Egalisatiereserve ICT	1.283	527	5	-	349	1.456
Legaten	85	4	4	-	-	85
Personeelsbeleid	1.099	373	250	-	-	1.222
Sport	2.365	818	293	-	182	2.707
Huisvestingskosten herindeling	4.013	-	-0	-	220	3.792
Omgevingsplannen	293	277	15	-	-	555
Verkoop gemeentelijk vastgoed	0	-	-	-	-	0
Proeftuin	61	139	200	-	-	-
Eglisatiereserve bedrijfsvoering	554	150	-	-	-	704
Strategische verwervingen	236	-	-	-	29	207
Bestemmingsreserve Eneco gelden	15.562	-	3.190	-	-	12.372
Tijdelijke verplaatsing bibliotheken	213	-	42	-	-	171
'Overrente" oversluiten leningen	5.052	-	672	-	-	4.380
Covid-19	1.443	205	1.257	-	-	392
'WGA-claims"	100	100	-	-	-	200
Subtotaal bestemmingsreserves	**59.151**	**6.497**	**6.617**	**0**	**1.913**	**57.117**
Totaal	**78.883**	**11.317**	**10.906**	**1.125**	**1.913**	**78.505**

Onder "Bestemming resultaat" staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar.

Onder de afschrijvingen staan de vermindering vermeld in verband met de afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

De aard en de reden van de reserves is opgenomen in de Nota reserves & voorzieningen 2019.

De volgende reserves zijn bestemd ter dekking van rente en afschrijving van investeringen:

Reserve (€ x 1.000)	Onttrekking ter dekking van rente en afschr.
Begraafplaatsen	77
Dekking kapitaallasten	1.055
Egalisatie ICT	349
Sport	182
Huisvesting herindeling	220
Strategische verwervingen	29
Totaal	**1.913**

Voorzieningen (€ x 1.000)

Het verloop van de voorzieningen in 2022 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2021	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2022
Voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44, 1a en 1b):					
Pensioenen wethouders	3.382	240	-	210	3.411
Verlofsparen	-	881	-	-	881
Subtotaal voorzieningen voor verplichtingen ed	**3.382**	**1.121**	**-**	**210**	**4.292**
Ter egalisering van kosten (BBV art. 44.1c):					
Afvalstoffenheffing	321	295	-	-	616
Onderhoud gebouwen	1.405	1.380	-	664	2.122
Rioolheffing	12.043	261	-	704	11.600
IBOR - wegen	11.174	3.436	-	2.694	11.916
IBOR - baggerwerkzaamheden	1.531	158	-	426	1.264
IBOR - groen	-658	67	-	716	-1.307
IBOR - verlichting	388	285	-	471	203
IBOR - kunstwerken	4.327	502	-	1.275	3.555
IBOR - speelplaatsen	-425	68	-	305	-662
Subtotaal voorzieningen ter egalisering van kosten	**30.108**	**6.452**	**-**	**7.255**	**29.306**
Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2):					
Afkoop begraafrechten/onderhoud	1.394	365	-	201	1.558
Reparatieuitkering WW	66	18	-	-	84
Egalisatie bouwleges	-	500	-	-	500
Subtotaal voorzieningen voor middelen van derden	**1.460**	**883**	**-**	**201**	**2.142**
Totaal	**34.950**	**8.456**	**-**	**7.666**	**35.740**

In de kolom "Vrijval" zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen.
Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar (€ x 1.000)

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
- Onderhandse leningen:		

Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	104.375	97.150
- Waarborgsommen	39	39
Totaal	**104.414**	**97.189**

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar over het jaar 2022.

	Saldo 31-12-2021	Vermeer-deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2022
Onderhandse leningen	104.375	-	7.225	97.150
Waarborgsommen	39	-	-	39
Totaal	**104.414**	**-**	**7.225**	**97.189**

De totale rentelast voor het jaar 2022 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 1.001.216 miljoen

Vlottende passiva (€ x 1.000)

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter		
dan één jaar	6.365	11.693
Overlopende passiva	13.414	12.858
Totaal	**19.779**	**24.551**

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (€ x 1.000)

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de		
Wet financiering decentrale overheden		
Banksaldi	0	4.513
Overige schulden	6.364	7.180
Totaal	**6.365**	**11.693**

Overlopende passiva (€ x 1.000)

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen,		
m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.	6.935	7.495
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met		
een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.	6.452	5.020
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	27	342
Totaal	**13.414**	**12.858**

Waarborgen en garanties (€ x 1.000)

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening

gespecificeerd worden:)

	Percentage borgstelling	Gewaarborgd per 31-12-2021	Schuldrestant per 31-12-2021	Schuldrestant per 31-12-2022	Toegerekend per 31-12-2022	Gewaarborgd per 31-12-2022
Woningbouwverenigingen						
Beter Wonen	50%	3.991	1.996	3.749	3.749	1.875
Mozaïek Wonen (incl. vm Woningstichting Gouderak)	50%	19.759	4.015	29.444	8.288	4.144
Groen Wonen Vlist	50%	19.273	9.637	21.853	21.853	10.927
Stichting QuaWonen (incl. Woningstichting "Samenwerking")	50%	208.721	98.013	208.339	187.073	93.537
Stichting Mooiland	50%	46.163	14	46.209	27	14
Stichting Vestia	50%	-	-	22.390	28	14
Woonzorg Nederland	50%	71.552	5.293	257.805	11.245	5.623
Overige						
v.v. Bergambacht.	100%	185	185	171	171	171
Sportverening "Koguryo"	100%	65	65	58	58	58
Speeltuinver. 'het Klaverweitje".	100%	5	5	3	3	3
Stichting Zevender	100%	200	200	150	150	150
Veerdienst Schoonhoven	100%	325	325	260	260	260
St. Exploitatie Tennispark "Het Hofland"	100%	60	60	49	49	49
St. Stormbaan Hofland (Artrium)	100%	39	39	34	34	34
Totaal		**370.338**	**119.847**	**590.514**	**232.988**	**116.857**

In 2022 zijn geen bedragen betaald uit hoofde van aanspraken op de verleende borg- en garantstellingen.

Niet uit de balans blijkende financiele verplichtingen

Het BBV (art 53) vereist dat belangrijke, niet in de balans opgenomen, financiële verplichtingen in de toelichting op de balans worden vermeld.

Voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar niveau is geen voorziening opgenomen.

Het gaat hierbij om opgebouwde rechten met betrekking tot niet opgenomen vakantiedagen en wachtgelden.

Deze jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen zijn opgenomen in de reguliere exploitatie.

Langlopende financiële verplichtingen zijn aangegaan voor:

(€ x 1.000)

Omschrijving	Vervaldatum	Verlenging	Kosten 2023
Huur Oranjeplaats 1 + 2 parkeerplaatsen te Schoonhoven	30-11-2025	periode van 5 jaar	43
Huur Oranjeplaats 45 + 4 parkeerplaatsen te Schoonhoven	30-9-2026	periode van 5 jaar	107
Huur speeldak de Rotonde ten behoeve van peuterspeelzaal 't Krielhok	31-1-2024	periode van 5 jaar	9
Huur diverse koffieautomaten	23-1-2023	periode van 4 jaar	5
Huur diverse printers			13
Huur diverse printers	1-10-2027	stilzwijgend	7
Huur Dorpstraat 59a te Krimpen aan de Lek		stilzwijgend 3 maanden	636

Huur woonunits bij Koninginneweg 90 te Lekkerkerk	stilzwijgend 3 maanden	455

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum te melden.

Overzicht van baten en lasten met toelichting

Meerjarig overzicht van baten en lasten

Financiële tabel

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Primitief 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	SALDO 2022
Bestuur en ondersteuning					
Lasten	-26.528	-25.401	-28.744	-27.366	1.377
Baten	102.435	101.787	112.604	115.185	2.581
Totaal Bestuur en ondersteuning	**75.908**	**76.386**	**83.860**	**87.818**	**3.958**
Veiligheid					
Lasten	-5.181	-5.011	-5.292	-4.971	321
Baten	516	183	313	282	-31
Totaal Veiligheid	**-4.664**	**-4.828**	**-4.979**	**-4.688**	**290**
Verkeer vervoer en waterstaat					
Lasten	-10.653	-9.996	-10.247	-10.557	-310
Baten	1.463	624	804	1.051	247
Totaal Verkeer vervoer en waterstaat	**-9.189**	**-9.373**	**-9.444**	**-9.507**	**-63**
Economie					
Lasten	-1.539	-1.617	-1.322	-1.095	227
Baten	1.010	737	488	756	268
Totaal Economie	**-529**	**-880**	**-834**	**-339**	**495**
Onderwijs					
Lasten	-6.360	-6.614	-6.648	-6.481	167
Baten	1.614	1.214	1.175	1.556	381
Totaal Onderwijs	**-4.746**	**-5.400**	**-5.474**	**-4.925**	**548**
Sport cultuur en recreatie					
Lasten	-12.504	-10.573	-11.924	-11.536	388
Baten	2.730	1.278	2.425	2.424	-1
Totaal Sport cultuur en recreatie	**-9.774**	**-9.295**	**-9.499**	**-9.112**	**387**
Sociaal domein					
Lasten	-59.701	-57.177	-68.657	-65.892	2.765
Baten	14.510	11.988	17.431	18.122	690
Totaal Sociaal domein	**-45.191**	**-45.190**	**-51.225**	**-47.771**	**3.455**
Volksgezondheid en milieu					
Lasten	-17.862	-18.068	-18.340	-18.562	-222
Baten	14.436	14.499	14.809	15.526	717
Totaal Volksgezondheid en milieu	**-3.426**	**-3.569**	**-3.531**	**-3.036**	**495**
volkshuisvesting RO & sted. vernieuwing					
Lasten	-9.954	-14.774	-9.398	-8.220	1.178
Baten	9.492	12.180	7.442	6.919	-523
Totaal volkshuisvesting RO & sted. vernieuwing	**-462**	**-2.594**	**-1.955**	**-1.301**	**655**
Saldo van baten en lasten	**-2.074**	**-4.742**	**-3.080**	**7.139**	**10.219**

Reserves

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Primitief 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	SALDO 2022
Stortingen	-15.628	-2.821	-12.401	-19.959	-7.558
Onttrekkingen	17.702	7.563	15.481	12.820	-2.661
Mutaties reserves	**2.074**	**4.742**	**3.080**	**-7.139**	**-10.219**

Geraamd resultaat

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Primitief 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	SALDO 2022
Geraamd resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Financiële en algemene dekkingsmiddelen

Financiële en algemene dekkingsmiddelen (x €1.000)	Rekening	Begroting 2022		Rekening	Saldo
	2021	Primitief	Gewijzigd	2022	2022
Lokale heffingen	11.222	11.552	11.752	12.070	317
Gemeentefonds (algemene uitkering)	75.791	87.202	97.439	98.961	1.522
Dividenden	320	762	213	331	-118
Saldo financieringsfunctie	891	-480	198	166	204
Heffing VPB	9	-50	-181	-5	176
Onvoorzien	137	137	137	0	-137
Overhead	-14.618	-17.051	-18.983	-19.600	-616
Totaal	**73.752**	**82.072**	**90.575**	**91.923**	**1.348**

Toelichting op hoofdlijnen per programma (x € 1.000)

Hieronder treft u per programma een toelichting aan op de grootste afwijkingen tussen de geraamde lasten en baten na wijziging en de realisatie. Voor de gespecificeerde toelichting per programma verwijzen wij u naar de programma verantwoording in het jaarverslag.

Toelichting Programma 0

Lasten
De bijstellingen van de begroting vanuit de P&C documenten van het lopende jaar worden geraamd met reservemutaties. Het saldo van de begroting wordt dan € 0. De verwachte reservemutaties worden in de realisatie niet geboekt voor een beter beeld van het verloop van het resultaat. De bijstelling van de budgetten voor de extra indexering 2022 heeft op dit programma.
Baten
Het voordeel op de baten bestaat voornamelijk uit de decembercirculaire, de vrijval van de balanspost voor zorgkosten Jeugd en WMO en extra opbrengsten OZB niet woningen.

Toelichting Programma 1

Lasten
De afwijking tussen raming en realisatie is ontstaan door resultaat maatwerk woningen en de Veiligheidsregio.

Baten
De afwijking tussen raming en realisatie is ontstaan door resultaat N.G.E. en lagere opbrengst dwangsommen.

Toelichting Programma 2

Lasten
Het saldo aan de lasten kant bestaat voornamelijk uit afwijkingen die lager zijn van € 50.000 op onderdelen; onderhoud wegen en kunstwerken, Openbare Verlichting ,onkruidbestrijding en schoonhouden van de buitenruimte. Op de gladheidsbestrijding is minder uitgegeven aan strooimiddelen, als gevolg van een zachte winter.
Baten
Kabelbeheerders betalen schadevergoedingen voor de extra werkzaamheden en reparaties die gedaan moeten worden door de gemeente.

Toelichting Programma 3

Lasten
De afwijking tussen raming en realisatie is ontstaan doordat minder inzet gepleegd kon worden voor het

leerwerkbedrijf en het doorlopende project van de regionale MKB-deal nog niet is afgerond. Voor beiden zijn mutaties in de reserves opgenomen.

Baten
De afwijking tussen raming en realisatie is ontstaan doordat nu de provinciale subsidies van de proeftuin zijn verwerkt.

Toelichting Programma 4

Lasten
De afwijking tussen raming en realisatie is ontstaan door de gelden met betrekking tot het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Deze gelden zijn ontvangen van het Rijk en kunnen meerjarig worden ingezet. Deze gelden zijn ontvangen van het Rijk en kunnen meerjarig worden ingezet en hebben geen effect op het jaarrekeningsaldo. Daarnaast is een voordeel bij de lasten ontstaan op peuterspeelzalen vanwege lagere vaststelling van subsidies met betrekking tot 2021.

Baten
De afwijking tussen raming en realisatie is ontstaan door de gelden met betrekking tot het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Deze gelden zijn ontvangen van het Rijk en kunnen meerjarig worden ingezet en hebben geen effect op het jaarrekeningsaldo.

Toelichting Programma 5

Lasten
De afwijking tussen raming en realisatie is ontstaan doordat een gedeelte van de lasten voor de harmonisatie van de voetbalaccommodaties pas in 2023 wordt gerealiseerd, een met terugwerkende kracht geldende verhoging van de exploitatiebijdrage van sporthal de Waard, lagere vaststellingen van subsidies met betrekking tot cultuur van eerdere jaren, het project 10% bomen in 2022 nog niet heeft geleid tot bomen aan particulieren en de lagere advieskosten met betrekking tot het Didam arrest.

Baten
De afwijking tussen raming en realisatie is ontstaan door een met terugwerkende kracht doorgevoerde huurverhoging met betrekking tot sporthal de Waard en door de verkopen van snippergroen waar bleek dat het Didam arrest niet van invloed bleek te zijn.

Toelichting Programma 6

Lasten
De afwijking tussen raming en realisatie is ontstaan door activiteiten rondom Oekraïne, coronabestedingen, inburgering, afwikkeling TOZO, BUIG, re-integratiebudget en zorgkosten met betrekking tot Wmo en Jeugd.

Baten
De afwijking tussen raming en realisatie op dit programma is voornamelijk ontstaan door activiteiten rondom Oekraïne. Een toelichting hierover kan gevonden worden in de paragraaf Oekraïne. Daarnaast kan de afwijking verklaard worden door de financiële afwikkeling van TOZO. Bovendien is de compensatie met betrekking tot de compensatieregeling beschermd wonen hoger uitgevallen dan begroot evenals de ontvangsten uit eigen bijdrage voor Wmo maatwerkvoorzieningen.

Toelichting Programma 7

Lasten
De afwijking tussen raming en realisatie binnen dit programma bestaat uit een aantal voor- en nadelen binnen de verschillende taakvelden.
Verder zijn er bijzondere constructies van toepassing zoals SPUK-toekenning vanuit de provincie en een kassiersrol binnen de Impulsregeling klimaatadaptatie. Deze lasten zijn ook als baten opgenomen.

Baten
Binnen het taakveld Begraafplaatsen en crematoria zijn de inkomsten uit graf- en begrafenisrechten in 2022 toegenomen. Er waren meer begrafenissen en nabestaanden hebben gekozen voor de aankoop

van een particulier graf en bijzettingen in particuliere graven. Hiermee werden ook grafrechten verlengd en hebben rechthebbenden meer onderhoudskosten betaald.

Toelichting Programma 8

Lasten
Het saldo wordt voornamelijk beïnvloed door aangepaste planningen van grondexploitaties. Daarnaast zijn de lasten en baten als gevolg van de verplaatsing van woningen ten behoeve van het hoogspanningstracé hoger.

Baten
Het saldo wordt voornamelijk beïnvloed door aangepaste planningen van grondexploitaties. Daarnaast zijn de lasten en baten als gevolg van de verplaatsing van woningen ten behoeve van het hoogspanningstracé hoger.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Structurele mutaties reserves 2022	2022	
(x € 1.000)	Toevoeging	Onttrekking
Begraafplaatsen	277	97
Dekking kapitaallasten	187	1.220
Huisvesting herindeling	0	220
Legaten	4	4
Egalisatiereserve ICT	379	349
Overrente	0	672
Strategische verwervingen	0	29
WGA claim	100	0
Sport	412	182
Totaal	**1.359**	**2.773**

Overzicht onvoorziene uitgaven

Onvoorziene uitgaven 2021	Begroting 2021		Saldo
(x € 1.000)	Primitief	Gewijzigd	2021
Uitgaven onverdeeld begroting 2021			
-			
Totaal	**0**	**0**	**0**

Overzicht van incidentele baten en lasten

Over

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2022	
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	**Lasten**	**Baten**
Projecten beperkte looptijd met reserve dekking		
(Verandering Ruimtelijk Domein en afwikkeling knelpunten)	127	
Incidentele inhuur doorontwikkeling/beleid	274	
Rijksmiddelen omgevingswet		969
Rijksmiddelen energietoeslag		3.173
Rijksmiddelen COVID-19		205
Baten en lasten COVID-19	663	
Incidentele vrijval van eerder opgenomen lasten Sociaal Domein		610
Toevoegingen reserves	10.040	
Onttrekkingen reserves		
		10.070
Programma 1 Veiligheid		
Project Bestuurlijke Ondersteunings Team	103	103
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat		
Incidentele inzet verkeersactiviteiten	112	
Programma 3 Economie		
Project adaptieve landbouw (Proeftuin)	136	336
Overige	40	
Programma 4 Onderwijs		
Project Integraal Huisvestingsplan	63	
Nationaal Programma Onderwijs	336	336
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie		
Project beperkte looptijd met reserve dekking	280	
(Kadernota voorzieningen, Harmonisatie voetbal)		
Specifieke uitkering BTW sport		505
Baten en lasten COVID-19	389	62
Overige	73	
Programma 6 Sociaal domein		
Project transformatieplan beperkte looptijd programma met dekking uit reserve	281	
Verkenning crisisdienst jeugd GGZ	69	
Incidenteel bijdrage continuiteit noodzakelijke ondersteuning en zorg	84	
Ondersteuning huishoudens met lage inkomens (energiecrisis)	2.956	
Financiele effecten Oekraine	4.129	5.652
Baten en lasten COVID-19	269	105
Incidentele inzet projectleider maatwerk-wonen	100	
Programma 7 Volkshuisvesting en milieu		
Bodemdaling	85	
Uitvoeringsplan energietransitie	160	
Specifieke uitkering Sportakkoord		67
Baten en lasten COVID-19	69	
Impulsregeling Ruimtelijke Adaptatie	704	740
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening		
Project verandering ruimtelijk domein beperkt looptijd met dekking uit reserve	139	
Incidentele hogere bouwleges in verband met eenmalig grote projecten	500	1127
Saldo grondexploitaties	1.743	1.819
Totaal	**23.924**	**25.879**
Incidenteel saldo baten en lasten	**1.955**	
Totaal rekeningsaldo	**8.642**	
Rekeningsaldo structureel	**6.687**	

-/- is nadeel/lasten

De hierboven vermelde incidentele baten en lasten betreffen inkomsten en lasten in verband met COVID-19, Financiele effecten Oekrainecrissis, energiecrisis, eenmalige lasten ten laste van reserves, gerealiseerde verkoop-opbrengsten/grondexploitatie en de incidentele reservemutaties. Deze vallen onder de incidentele baten en lasten conform Notitie BBV.

In de bovenstaande tabel worden de incidentele baten en lasten benoemd. Dit overzicht geeft inzicht in het structurele evenwicht van de jaarverantwoording. Met structureel evenwicht wordt bedoeld dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten. In het overzicht worden de belangrijkste incidentele posten benoemd, die van materiële invloed zijn op het structurele resultaat.

Bij incidentele posten gaat het vaak om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten. Structurele baten en lasten zijn posten die in beginsel jaarlijks in de begroting en jaarrekening zijn opgenomen. Voor structurele baten en lasten geldt dat zij tot nadere besluitvorming voor onbepaalde tijd zijn opgenomen. Dit betekent overigens wel dat de hoogte ervan jaarlijks kan fluctueren.

Overzicht taakvelden

Overzicht taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Primitief 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	SALDO 2022
Bestuur en ondersteuning					
0.1 Bestuur en ondersteuning	-4.045	-4.089	-4.346	-3.974	373
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0
0.11 Resultaat rekening baten en lasten	0	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	-687	-585	-736	-597	140
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-209	-200	-215	-234	-19
0.4 Overhead	-17.823	-17.051	-18.983	-19.600	-616
0.5 Treasury	593	282	411	496	86
0.61 OZB woningen	7.126	7.360	7.560	7.599	39
0.62 OZB niet-woningen	4.214	4.278	4.278	4.564	285
0.64 Belastingen overig	47	-86	-86	-94	-8
0.7 Alg uitkering & overige uitk gem fonds	87.346	87.202	97.439	98.961	1.522
0.8 Overige baten en lasten	-425	-675	-1.280	701	1.981
0.9 Vennootschapsbelasting	-229	-50	-181	-5	176
Totaal Bestuur en ondersteuning	75.908	76.386	83.860	87.818	3.958
Veiligheid					
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-3.679	-3.642	-3.641	-3.583	58
1.2 Openbare orde en veiligheid	-986	-1.186	-1.337	-1.105	232
Totaal Veiligheid	-4.664	-4.828	-4.979	-4.688	290
Verkeer vervoer en waterstaat					
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0
2.1 Verkeer en vervoer	-8.942	-9.106	-9.111	-9.298	-187
2.2 Parkeren	-14	-15	-15	-14	1
2.3 Recreatieve havens	-85	-108	-108	-105	2
2.4 Economische havens en waterwegen	-67	9	-16	-25	-9
2.5 Openbaar vervoer	-81	-152	-193	-63	129
Totaal Verkeer vervoer en waterstaat	-9.189	-9.373	-9.444	-9.507	-63
Economie					
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0
3.1 Economische ontwikkeling	-170	-666	-614	-387	227
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-83	-82	-82	-82	0
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	34	21	57	80	23
3.4 Economische promotie	-310	-153	-196	49	245
Totaal Economie	-529	-880	-834	-339	495
Onderwijs					
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0
4.1 Openbaar onderwijs	-412	-450	-450	-419	30
4.2 Onderwijshuisvesting	-1.911	-2.107	-2.144	-2.094	50
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-2.422	-2.843	-2.880	-2.412	468
Totaal Onderwijs	-4.746	-5.400	-5.474	-4.925	548
Sport cultuur en recreatie					
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0
5.1 Sportbeleid en activering	-711	-606	-574	-565	10
5.2 Sportaccommodaties	-2.527	-2.809	-2.362	-2.435	-73
5.3 Cult.presentatie-prod. en -participatie	-528	-550	-854	-748	106
5.4 Musea	-372	-380	-419	-408	11
5.5 Cultureel erfgoed	-281	-175	-191	-157	34
5.6 Media	-1.177	-1.139	-1.230	-1.248	-18
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	-4.178	-3.636	-3.868	-3.551	317
Totaal Sport cultuur en recreatie	-9.774	-9.295	-9.499	-9.112	387

Exploitatie	Rekening 2021	Primitief 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	SALDO 2022
Sociaal domein					
0.10 Mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**-5.090**	**-5.079**	**-3.925**	**-3.567**	**359**
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	**-449**	**-695**	**-759**	**-650**	**108**
6.3 Inkomensregelingen	**-4.184**	**-4.203**	**-6.942**	**-7.207**	**-265**
6.4 WSW en beschut werk	**-4.109**	**-4.239**	**-4.411**	**-4.312**	**99**
6.5 Arbeidsparticipatie	**-1.081**	**-1.114**	**-1.115**	**-869**	**246**
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	**-1.990**	**-2.450**	**-2.292**	**-1.932**	**360**
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	**-8.602**	**-9.599**	**-10.562**	**-9.791**	**770**
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	**-12.808**	**-11.315**	**-14.248**	**-14.235**	**13**
6.81 Geescaleerde zorg 18+	**592**	**-475**	**-35**	**127**	**162**
6.82 Geescaleerde zorg 18-	**-7.470**	**-6.019**	**-6.935**	**-5.334**	**1.602**
Totaal Sociaal domein	**-45.191**	**-45.190**	**-51.225**	**-47.771**	**3.455**
Volksgezondheid en milieu					
0.10 Mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
7.1 Volksgezondheid	**-2.526**	**-2.703**	**-2.723**	**-2.591**	**132**
7.2 Riolering	**1.263**	**1.340**	**1.374**	**1.385**	**11**
7.3 Afval	**939**	**976**	**977**	**1.008**	**31**
7.4 Milieubeheer	**-2.755**	**-2.839**	**-2.838**	**-2.512**	**326**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**-348**	**-342**	**-321**	**-326**	**-5**
Totaal Volksgezondheid en milieu	**-3.426**	**-3.569**	**-3.531**	**-3.036**	**495**
volkshuisvesting RO & sted. vernieuwing					
0.10 Mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
8.1 Ruimte en leefomgeving	**-760**	**-1.637**	**-1.551**	**-1.172**	**379**
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	**625**	**100**	**-107**	**75**	**182**
8.3 Wonen en bouwen	**-327**	**-1.057**	**-297**	**-204**	**93**
Totaal volkshuisvesting RO & sted. vernieuwing	**-462**	**-2.594**	**-1.955**	**-1.301**	**655**
Geraamd resultaat	**-2.074**	**-4.742**	**-3.080**	**7.139**	**10.219**

Reserves

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Primitief 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	SALDO 2022
Stortingen	-15.628	-2.821	-12.401	-19.959	-7.558
Onttrekkingen	17.702	7.563	15.481	12.820	-2.661
Mutaties reserves	**2.074**	**4.742**	**3.080**	**-7.139**	**-10.219**

Geraamd resultaat

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Primitief 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	SALDO 2022
Geraamd resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

WNT verantwoording

Inhoud tabellen

WNT-verantwoording 2022 gemeente Krimpenerwaard

De WNT is van toepassing op gemeente Krimpenerwaard. Het voor de gemeente Krimpenerwaard

toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000 (komt overeen met het algemeen toepasselijk bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

bedragen x € 1	J. Hennip	M.L. van Muijen
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	117.248	104.935
Beloningen betaalbaar op termijn	17.983	15.285
Subtotaal	*135.231*	*120.220*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	216.000
Bezoldiging	**135.231**	**120.220**
Het bedrag van de overschrijding, en	N.v.t.	N.v.t.
de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021		
bedragen x € 1	**J. Hennip**	**M.L. van Muijen**
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	111.551	99.676
Beloningen betaalbaar op termijn	17.725	15.395
Subtotaal	*129.276*	*115.071*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	**129.276**	**115.071**

SISA-bijlage

Specifieke uitkeringen

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering** **Juridische grondslag** **Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A12B**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Gemeenten	Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A12B/02*	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/05*	
			050676 Veiligheidsregio Hollands Midden	€ 0	Ja	€ 50.648	Ja	
JenV	**A13**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Gemeenten	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A13/01*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A13/02*	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A13/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023 *Aard controle R* *Indicator: A13/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A13/05*	
			€ 47.364	Ja	€ 0	€ 47.364	Ja	
JenV	**A16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022 *Aard controle R* *Indicator: A16/01*	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/02*	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: A16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: A16/04*	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie *Aard controle R* *Indicator: A16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) *Aard controle R* *Indicator: A16/06*
			€ 2.699.000	€ 1.050.780	€ 0	€ 752.264	€ 0	€ 708.430
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde	Vul in totaal te ontvangen normbedrag	Berekening totale	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	

			verstrekkingen (jaar T) POO *Aard controle R* *Indicator: A16/07*	uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/08*	besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/11*	
			€ 0	€ 401.940	€ 5.612.414	€ 5.612.414	Nee	
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/03*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*
			4	80	2	5	Ja	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/09*			
			Nee					
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)

			Werkelijke kosten *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	**Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*
			€ 2.891	€ 3.195			€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*
			€ 2.660	€ 30.400	€ 6.936	€ 17.340	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/24*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/25*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/26*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 12.487	
BZK	**C32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
		1	SUVIS21-01140226 / OBS Flora in Krimpen aan de Lek (via Stichting Onderwijs Primair in Stolwijk)	€ 0	€ 5.910	Ja		Ja

			2	SUVIS21-00875702 / Driestar College in Lekkerkerk	€ 0	€ 130.571	Nee	Heroverweging in het licht van grote renovatie. Uitvoeren voor 31 aug 2024	Nee
			3	SUVIS21-01140818 / OBS De Vlieger in Schoonhoven (via Stiching Onderwijs Primair in Stolwijk)	€ 0	€ 11.382	Ja		Ja
			4	SUVIS21-01064070 / MFA Haastrecht	€ 0	€ 26.027	Ja		Ja
			5	SUVIS21-01140147 / OBS Koningin Wilhelmina in Lekkerkerk (via Stichting Onderwijs Primair in Stolwijk)	€ 0	€ 16.485	Ja		Ja
			6	SUVIS21-00911633 / Gemini College in Lekkerkerk (via OZHW PO & VO in Barendrecht)	€ 0	€ 10.718	Ja		Ja
				Kopie Beschikkingsnummer/Naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/07*	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.) *Aard controle D2* *Indicator: C32/08*	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/09*			
			1	SUVIS21-01140226 / OBS Flora in Krimpen aan de Lek (via Stichting Onderwijs Primair in Stolwijk)	Ja				
			2	SUVIS21-00875702 / Driestar College in Lekkerkerk	Nee	Heroverwegin g in het licht van grote renovatie. Uitvoeren voor 31 aug 2024			
			3	SUVIS21-01140818 / OBS De Vlieger in Schoonhoven (via Stiching Onderwijs Primair in Stolwijk)	Ja				

			4	SUVIS21-01064070 / MFA Haastrecht	Ja				
			5	SUVIS21-01140147 / OBS Koningin Wilhelmina in Lekkerkerk (via Stichting Onderwijs Primair in Stolwijk)	Ja				
			6	SUVIS21-00911633 / Gemini College in Lekkerkerk (via OZHW PO & VO in Barendrecht)	Ja				
BZK	**C55**	**Aanpak energiearmoede**		Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/ de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/ de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
				0	€ 0	€ 0	0	€ 0	€ 0
				Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			

			2	€ 10.602	€ 10.602			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/ energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*
			0	0	0	0	0	0
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*				
			€ 1.401	Nee				
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	
			€ 1.033.082	€ 10.047	€ 0	€ 0	€ 608.026	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoording sinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode	

				Bedrag		**Bedrag**	**Bedrag**	
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	
			Indicator: D8/06	*Indicator: D8/07*	*Indicator: D8/08*	*Indicator: D8/09*	*Indicator: D8/10*	
		1	060513 Gemeente Gouda	€ 1.358			€ 485.400	
		2						
		100						
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	
			Indicator: D14/01	*Indicator: D14/02*	*Indicator: D14/03*	*Indicator: D14/04*	*Indicator: D14/05*	
			€ 335.841	€ 0	€ 0	€ 0	€ 195.064	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoording sinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*		
			Indicator: D14/06	*Indicator: D14/07*	*Indicator: D14/08*	*Indicator: D14/09*		
		1						
		2						
		10						
OCW	**D19**	**Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden**	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			

			Aard controle R *Indicator: D19/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D19/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D19/03*			
			€ 39.408	€ 39.408	Nee			
IenW	**E21**	**Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra** Gemeenten en GR'en	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E21/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/03*	Cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E21/04*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/05*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/06*
		1	CAC2021/3117 5879-5000005195	€ 44.338	€ 44.338	€ 0	€ 0	Nee
		2						
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/07*	Is voldaan aan artikel 15 van de regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/08*	Toelichting aan welke voorwaarde(n) van artikel 15 vd regeling word(t)(en) niet voldaan? (a of/en b of/en c)? (verplicht als bij 06 Nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/09*			
		1	CAC2021/3117 5879-5000005195	Ja				
		2						
IenW	**E44**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027**	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E44/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/02*	Besteding (jaar T) ten laste van cofinanciering *Aard controle R* *Indicator: E44/03*	Besteding (t/m jaar T) cofinanciering cumulatief *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/05*	
			€ 704.361	€ 725.050	€ 1.408.722	€ 1.443.273	Nee	
			Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.*				

				Indicator: E44/06	*Indicator: E44/07*		
			1	Project Heemraadsweg e.o. te Ouderkerk aan den IJssel, WBS-element I.0596; maatregel betreft ontstenen (of doorlatend maken) publiek verhard oppervlak.	Nee		
			2	Baken e.o. te Krimpen aan de Lek, WBS-element I.0624; maatregel betreft ontstenen (of doorlatend maken) publiek verhard oppervlak.	Ja		
			3	Bodegraven-Reeuwijk - Herinrichting Elzenhof - aanleg DIT-riool	Ja		
			4	Bodegraven-Reeuwijk - Herinrichting Elzenhof - Aanleg infiltratievoorziening	Ja		
			5	Bodegraven-Reeuwijk - Herinrichting Elzenhof - ontstenen verhard oppervlak (grasbetonstenen in plaats van bss)	Ja		
			6	Bodegraven-Reeuwijk - Herinrichting Dunantlaan - aanleg extra HWA riool	Ja		
			7	Bodegraven-Reeuwijk - Herinrichting Dunantlaan - ontstenen verhard oppervlak (grasbetonstenen in plaats van bss en/of openbaar groen ipv bss)	Ja		
			8	Capelle aan den IJssel - Verhelpen wateroverlast	Ja		

				parkeerterrein Hollands Diep (IP4.03) - Vergroenen			
			9	Capelle aan den Ijssel - Verhelpen wateroverlast parkeerterrein Hollands Diep (IP4.03) - Ondergrondse berging creeren	Ja		
			10	Capelle aan den Ijssel - Brandweerkazerne en Politiebureau (IP4.08 en IP4.09) - Vergroten afvoercapacitieit d.m.v. duikervergroting	Ja		
			11	Capelle aan den Ijssel - Brandweerkazerne en Politiebureau (IP4.08 en IP4.09) - Oppervlakkige infiltratie d.m.v wadi's	Ja		
			12	Capelle aan den Ijssel - Verhelpen wateroverlast Industrieterrein Capelle West (IP4.02) - Versnelde vervanging van riolering	Ja		
			13	Krimpen aan den Ijssel - Oud krimpen deelgebied 3 - Aanleg van wadi’s	Ja		
			14	Krimpen aan den Ijssel - herstratingsprojecten - Ontstenen (of doorlatend maken) publiek verhard oppervlak	Ja		
			15	Gouda - Reconstructie zes schoolpleinen (2021 en 2022) - Ontstenen en vergroenen van schoolpleinen die gemeentelijk eigendom zijn en niet afsluitbaar. De	Ja		

			schoolpleinen worden na schooltijd gebruikt als (speel)plein.					
		16	Gouda - Rioleringsprojecten Kort Haarlem en Vogelbuurt - Ontstenen van de openbare ruimte, ook buiten de locaties waar de riolering vervangen wordt. Stimuleren van geveltuinen in de openbare ruimte. De gemeente legt de geveltuinen aan.	Ja				
			Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/08*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/09*				
			Ja	€ 0				
IenW	**E84**	**Regeling stimulering verkeersveiligheids maatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*		
		1	330-Kruispuntplateaus ETW-ETW	Nee	0			

		2						
		50						
EZK	**F1**	**Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding**	Projectnaam/UWHS-nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F1/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning *Aard controle R* *Indicator: F1/02*	Is de bestemming gewijzigd (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: F1/03*	Eindverantwoording per woning (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: F1/04*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: F1/05*	
		1	UWHS170146 Schuwacht 154a	€ 23.092	Nee	Nee	€ 480.789	
		2	UWHS170199 Schuwacht 152	€ 604.235	Nee	Nee	€ 616.362	
		3	UWHS170200 Schuwacht 150	€ 30.071	Nee	Nee	€ 514.052	
		4	UWHS170110 Schuwacht 148	€ 23.798	Nee	Nee	€ 382.940	
		5	UWHS170047 Schuwacht 146	€ 23.766	Nee	Nee	€ 440.753	
		6	UWHS170007 Schuwacht 48	€ 212	Nee	Nee	€ 202.423	
		7	UWHS170005 Schuwacht 46	€ 517	Nee	Nee	€ 320.987	
		8	UWHS170109 Schuwacht 44	€ 515	Nee	Nee	€ 273.696	
		9	UWHS170099 Schuwacht 1	€ 22.811	Nee	Nee	€ 615.758	
		10	UWHS170112 Noord 1b	€ 592	Nee	Nee	€ 419.887	
		11	UWHS170069 Noord 1a	€ 562	Nee	Nee	€ 349.636	
		12	UWHS170108 Noord 1	€ 1.047	Nee	Nee	€ 816.126	
		13	UWHS170187 IJsseldijk West 59	€ 11.873	Nee	Nee	€ 880.184	
		14	UWHS170068 IJsseldijk West 26	€ 63.973	Nee	Nee	€ 440.838	
		15	UWHS170220 Tiendweg West 28	€ 212	Nee	Nee	€ 3.505	
		100						
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)

		opgericht op grond van de Wgr	*Aard controle R* *Indicator: G2/01*	*Aard controle R* *Indicator: G2/02*	*Aard controle R* *Indicator: G2/03*	*Aard controle R* *Indicator: G2/04*	*Aard controle R* *Indicator: G2/05*	*Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 9.228.716	€ 97.373	€ 556.094	€ 1.181	€ 37.541	€ 441
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	Participatiewet (PW)
			Aard controle R *Indicator: G2/07*	*Aard controle R* *Indicator: G2/08*	*Aard controle R* *Indicator: G2/09*	*Aard controle R* *Indicator: G2/10*	*Aard controle R* *Indicator: G2/11*	*Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 148.768	€ 17.069	€ 0	€ 847.678	€ 19.139	€ 15.312
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004**	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 8.500	€ 0	€ 25.649	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*

			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 3.274	€ 0	€ 36.848	€ 29.755	€ 1.440
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	-€ 574	€ 0	€ 8.498	€ 1.051	€ 161
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 7.104	€ 0	€ 27.358	€ 11.366	€ 574
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	-€ 136	€ 0	€ 6.904	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 623	€ 0	€ 5.216	€ 0	€ 0
			6	Totaal	€ 10.291	€ 0	€ 84.824	€ 42.172	€ 2.175

	Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
		Gemeente	Gemeente	Gemeente
	Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*
	Indicator: G4/07	*Indicator: G4/08*	*Indicator: G4/09*	*Indicator: G4/10*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja
6	Totaal	0	0	

	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
	Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
	Indicator: G4/11	*Indicator: G4/12*	*Indicator: G4/13*	*Indicator: G4/14*	*Indicator: G4/15*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				

			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvantoeslagaffaire
					Gemeente	Gemeente	Gemeente
					Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle D2*	*Aard controle R*
					Indicator: G4/16	*Indicator: G4/17*	*Indicator: G4/18*	*Indicator: G4/19*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
			6	Totaal	0	0	0
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Besteding (jaar T)	Baten (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	
				Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	
				Indicator: G10/01	*Indicator: G10/02*	*Indicator: G10/03*	
				€ 32.850	€ 0	Ja	
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden**		Gederfde baten die voortvloeien	Gederfde baten die voortvloeien	Volledig zelfstandige	

		SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01* € 15.312	uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02* € 0	uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/04* Ja			
SZW	**G13**	**Onderwijsroute 2022_ deel gemeente** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01* € 10.400	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02* € 0	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03* € 0	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04* € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05 Ja		
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01* € 973.345	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02* € 360.404					
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is	

			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicator: H4/03	*Indicator: H4/04*	*Indicator: H4/05*	*Indicator: H4/06*	*Indicator: H4/07*	*Indicator: H4/08*
		1	Verlening SPUK stimulering sport	€ 360.404	€ 203.993	€ 156.411	€ 0	
		2						
		100						
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd**	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd**	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd**	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd**
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicator: H8/01	*Indicator: H8/02*	*Indicator: H8/03*	*Indicator: H8/04*	*Indicator: H8/05*	*Indicator: H8/06*
		1	1018807	€ 45.000	€ 0	€ 0	€ 16.708	€ 30.000
		2	1037627	€ 127.714	€ 0	€ 107.681	€ 0	€ 137.681
		3	1042541	€ 56.575	€ 0	€ 30.000	€ 0	€ 30.000
		4						
			Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*				
			Indicator: H8/07	*Indicator: H8/08*				
		1	1018807	Ja				
		2	1037627	Ja				
		3	1042541	Nee				
		4						
VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)			
			Aard controle R	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*			
			Indicator: H12/01	*Indicator: H12/02*	*Indicator: H12/03*			
			€ 58.385	Ja	Nee			
VWS	**H25**	**Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)**	Beschikkingsnummer / kenmerk	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T)	Totale definitieve exploitatietekort	Totale cumulatieve besteding	Eindverantwoording	
				Automatisch berekend	*Automatisch berekend*	*Automatisch berekend*		
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	

			Indicator: H25/01	*Indicator: H25/02*	*Indicator: H25/03*	*Indicator: H25/04*	*Indicator: H25/05*	
		1	*SPUKIJZ21-22056*	-€ 16.862	€ 16.862	€ 16.862	Ja	
			Naam locatie	Betreft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022?	Totale toezegging per locatie	Hoogte definitief exploitatietekort per locatie	Besteding per locatie	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicator: H25/06	*Indicator: H25/07*	*Indicator: H25/08*	*Indicator: H25/09*	*Indicator: H25/10*	*Indicator: H25/11*
		1	*Zwembad de Hofstee*	*Nov + dec 2021*	€ 7.593	€ 7.593	€ 7.593	€ 7.593
		2	*Zwembad de Hofstee*	*44562*	€ 9.269	€ 9.269	€ 9.269	€ 9.269
		50						
LNV	**L7B**	**Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland** SiSa tussen medeoverheden	Gebiedsnaam/nummer	Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoording sinformatie voor die provincie invullen	Totale besteding (jaar T)	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicator: L7B/01	*Indicator: L7B/02*	*Indicator: L7B/03*	*Indicator: L7B/04*	*Indicator: L7B/05*	*Indicator: L7B/06*
		1	PZH 2021 775194491/DOS20210000801	030008 Provincie Zuid-Holland	€ 61.980	€ 168.328	Nee	
		2						
		10						

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring

De controleverklaring wordt toegevoegd aan het boekwerk voor het vaststellen van de jaarstukken door de gemeenteraad op 4 juli 2023.

De verklaring ontvangen wij separaat met het rapport van bevindingen van de onafhankelijk accountant, als deze documenten aan de gemeenteraad zijn kenbaar gemaakt

BIJLAGEN

Bijlage 1: Rapportage interbestuurlijk toezicht

Rapportage interbestuurlijk toezicht

Vanaf 2022 is het interbestuurlijk toezicht gewijzigd en met name verlicht en vereenvoudigd.
Omdat het toezicht aangepast is, is de waardering voor 2022 ook anders en beter. In de toekomst bestaat de bijlage uitsluitend uit onderstaande link.
Hieronder treft u de link aan naar de nieuwe site voor Interbestuurlijk toezicht.
https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/interbestuurlijk/
Kies de knop “naar het dashboard” om de gegevens van de gemeente Krimpenerwaard te raadplegen.
Onder 2 totaal beeld per gemeente.

Onderstaand mogelijk nog actualiseren!?

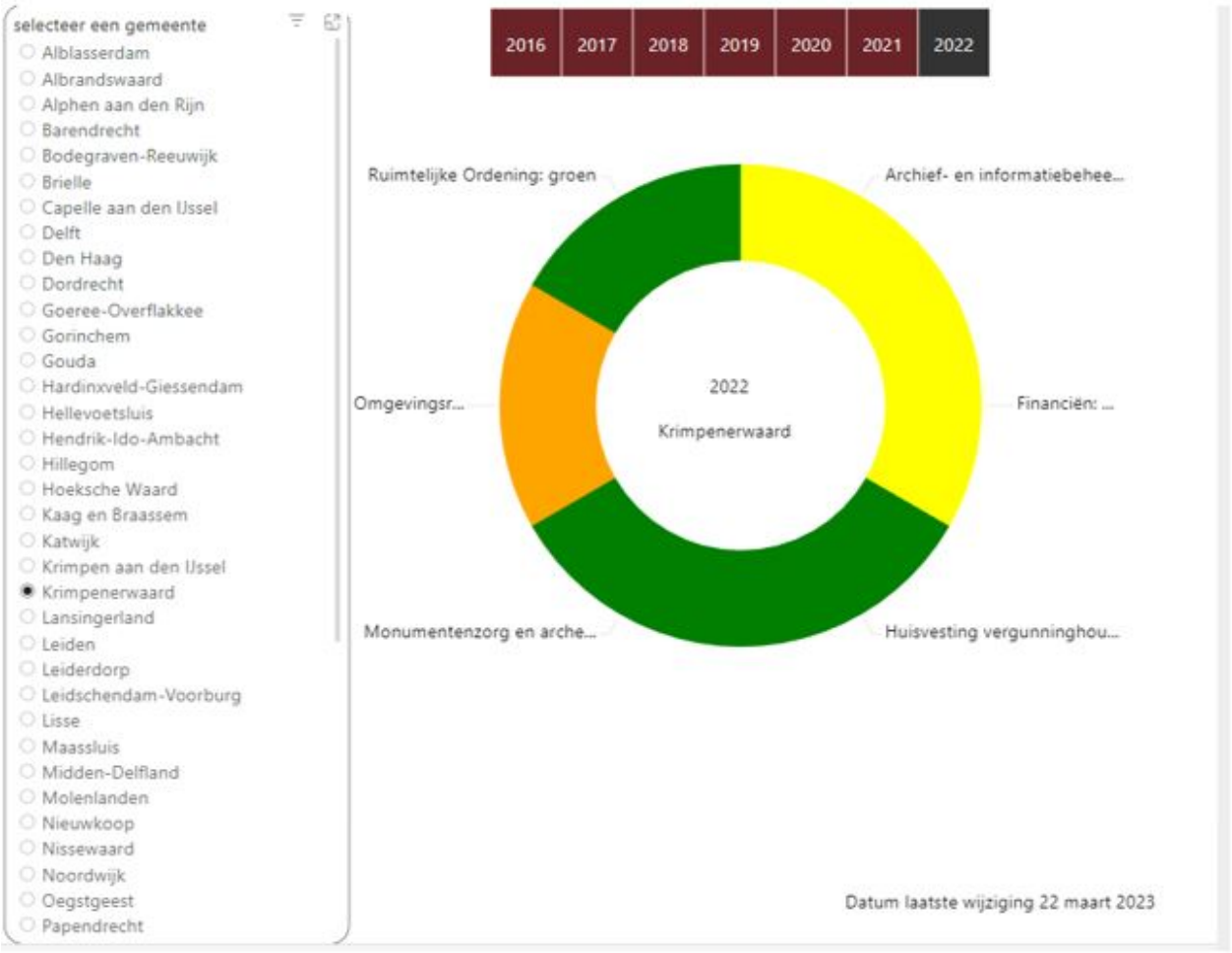

Bijlage 2 - Lijst met gebruikte afkortingen

Afkortingen

A	
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
Afdeling: BMO	Afdeling: Bestuurs- en managementondersteuning
Afdeling: BOR	Afdeling: Beheer openbare ruimte
Afdeling: RO	Afdeling: Ruimtelijke Ontwikkeling
ALV	Algemene ledenvergadering
Appa	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
B	
B&W	Burgemeester en Wethouders
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen
BIZ	Bedrijfsinvesteringszone
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Budgetten Gebundelde Uitkeringen
BV	Besloten Vennootschap
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties
C	
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CP	Collegeprogramma
CPI	Consumenten Prijs Index
E	
ECB	Europese Centrale Bank
EMU	Economische en Monetaire Unie
F	
Fte	Fulltime-equivalent
G	
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie
I	
I&A	Informatisering & Automatisering
IBKW	Ingenieursbureau Krimpenerwaard
IBOR	Integraal Beheerplan Openbare Ruimte
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IPO	Interprovinciaal Overleg
K	
KCC	Klanten Contact Centrum
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
M	
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
M-H	Midden-Holland
mjb	Meerjarenbegroting
MJOP	Meerjaren Onderhoudsplan
MRDH	Metropoolregio Rotterdam - Den Haag

N	
NV	Naamloze Vennootschap
O	
ODMH	Omgevingsdienst Midden-Holland
OOV	Openbare Orde en Veiligheid
OZB	Onroerende Zaakbelasting
P	
PFK	Portefeuilleroutekaart
R	
RAV	Regionale Ambulancevoorziening
RIB	Raadsinformatiebrief
R&T	Recreatie en Toerisme
S	
SDG's	Sustainable Deveolpment Goals
SEZ	Spoedeisende zorg
SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden
SVHW	Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling
SPV 2030	Strategisch Plan verkeersveiligheid 2030
T	
TBK	Technisch Bureau Krimpenerwaard
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers
TWU	Tussentijdse Winst Uitname
V	
vGRP	Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan
VHROSV	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet onderwijs
VPB	Vennootschapsbelasting
VRHM	Veiligheidsregio Hollands Midden
W	
Wet Fido	Wet financiering decentrale overheden
WKPB	Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOZ	Wet waardering onroerende zaken
WRO	Wet Ruimtelijke Ordening
WSJG	www.waarstaatjegemeente.nl
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WW	Werkloosheidswet
Z	
ZRM	Zelf Redzaamheidsmatrix